

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok:

Kiadóhivatal: 2-58

Szerkesztőség: 5-10, 8-52

Elfizetési ár belsőldön

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár

Megjelenik

minden nap, hétfőn és

ünnap utáni napokon is

XXX. EVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. DECEMBER 1.

VASÁRNAP

328. SZAM

Az egyesülés ünnepe

Tizedik éve, hogy az ország december elsején megünnepli annak a vilgtörténelmi jelentőségű ténynek évfordulóját, amely a szerbeket, horvátokat és szlovéneket hatalmas délszláv

állammá forrasztotta össze. Az egyesülés jelentőségét azonban soha sem értette át a jugoszláv nép olyan mélyen és közvetlenül, mint ezidén, amikor az egyesülésre feltette a koronát — a Korona, a január hatodikán kelt nagyszerű elhatározással és a történelmi veretű királyi proklamációban megállapított elvek diadalmas megvalósításával.

Tizenegy évvel ezelőtt történt meg az egyesülés, de tíz évig viharos belpolitikai események hullámain hánykolódott az állam hajója és a nemzeti erők normális fejlődésének feltételeit áldatlan pártviszályok ásták alá. Ez év első napjaiban olyan természetű kormányválság tört ki, hogy a megoldása a régi módszerek alapján lehetetlenné vált és Ófelsége Alekszandar király fejedelmi bölcsességének kellett megtalálnia az egyedüli lehetőséget, amely Ariadne-fonalként kivezet a katasztrófális állapotok labirintusából. A pártpolitikai mentalitástól telített államférfiak tanácsai nem vezettek az annyira óhajtott belső konszolidációhoz és január hatodikán bekövetkezett az a pillanat, amikor Ófelsége a nemzet érdekében szükségét látta annak, hogy népe sorsának irányítását, jobb jövőjének felépítését közvetlenül gyakorolja.

— Az én uralkodásom legmagasabb célja a nemzet és az állam egységének megvédése és ennek kell a legfőbb törvénynek lennie számomra és mindenki számára. Ezt diktálja Nekem a felelősségem a nemzet és a történelem előtt, ezt diktálja Nekem a haza iránti szeretetem és a kegyelet a számtalan drága áldozat iránt, akik ezért az eszméért estek el.

Ezek a magasatos királyi szavak klasszikusan tükrözik azt az új szellemet, amely azóta az államélet testvérharcban elfüledt levegőjét fel-frissítette. Nincsenek már pártok, amelyek engesztelhetetlen viaskodása minden pozitív munkát megakadályozott. Jogokban és kötelességekben nincsenek már különbségek országrészek között. És nincsenek többé a gyűlölet szikráit szóró jelszavak, amelyek csapkodó záporában a szak tudás, a komoly hozzáértés, a közérdek szolgálatára hivatott alkotókedv visszavonulni kényszerül.

rült. Január hatodikán megkezdődött a természetlen mult likvidálása és a fejlődés új szakaszának alapvetése. Mihelyt a romok eltakarításának műve befejeződött, intenzív törvényhozási folyamat indult meg, amely évek óta vajudó problémákat juttatott megoldáshoz.

A jelenlegi rezsimhez fűződő törvények közül a legnevezetesebb és epochális horderejű az, amely az állam új elnevezését és közigazgatási beosztását állapítja meg. A Jugoszlávia Királyság elnevezésben az az eszme valósul meg, amelyért — mint a királyi proklamáció kiemeli — számtalan drága áldozat a vérért hullatta. Amde az állam nevében kidomborított nemzeti egység nem zárja ki a közigazgatás egészséges decentralizációját, amelynek éppen az a rendeltetése, hogy a kisebb geográfiai, kulturális és gazdasági egységek minél hatékonyabban működjenek közre a nagy állami egész felvirágoztatásán. Az az osztatlan öröm, amellyel a nép a Jugoszlávia Királyság nevet és a kilenc bánság felállítását fogadta, a legkésebben szóló bizonyítéka annak, hogy a Király és a Nemzet akarata összeolvadt a nagy állami célok felfogásában és keresztülvitelében.

Amikor a Zsivkovics-kormány megalakult, Ófelsége beszédet intézett a miniszterekhez és többek között a következőket mondotta:

— Elvárom, hogy a nemzeti egység szellemét fogják ápolni és kifejleszteni s az összes szerbek, horvátok és szlovének egyenlőségét, összetartását és egyenjogúságot fogják szem előtt tartani. Elvárom, hogy semmiképpen olyan akadály, amely az eddigi igazgatási rendszerből származik, nem hátráltatja önöket s gyors és megfélemlítő intézkedésekkel azonnal hozzájáruljanak az állami igazgatás megjavításához. Az állam megmentése a legfőbb törvény, a nemzet szolgálata a legszentebb szolgálat!

Tizenegy hónapja, hogy ezek a királyi instrukciók elhangzottak — ugyanannyi hónapja, ahány év az egyesülés óta eltelt — és a nép a felséges utmutatások nyomán kialakult üdvös eredmények hatása alatt megilletődött hálával tekint fel a trón magasságába, ahol az uralkodói jogar a jobb idők formáló kormányzat vezénylő pálcájának szerepét tölti be. Tizenegy évvel ezelőtt kovácsolódott össze a történelem üllőjén az egyesülés és tizenegy hónappal ezelőtt lépett akcióba Alekszandar király Ófelsége, hogy a belső erők kibontakozását gátló körülmények kiküszöbölésével az egyesülést teljessé tegye. Tizenegy hónap nagyszerű munkájának gyümölcse érlelődött meg a Jugoszlávia Királyság elnevezésben és a közélet ennek megfelelő megújulásában.

Az egyesülés tizenegyedik évfordulóján hódoló szeretettel köszönti a nép királyát, aki az egyesülést betetőzte.

Byrd kapitány átrepülte a déli sarkot

Az Egyesült Államok anektálni akarja a sarki területeket

Newyorkból jelentik: Byrd kapitány pénteken három utitársával együtt átrepülte a déli sarkot.

Byrd középeurópai számitás szerint hajnali fél négy órakor startolt az expedíció littleamerikai bázisáról három társával. 18 órát utat tett meg és este 9 óra 20 perckor szerencsésen visszaérkezett Little Amerikába. A 18 óra alatt 2500 kilométert repült. Az első két órában a repülőgép rádióállomása állandóan érintkezésben volt a newyorki rádióállomással, amely reggel félhétig tisztán vette Byrd üzeneteit. A newyorki rádiónál a Newyork Times munkatársa vette fel az üzeneteket, amelyek a konszern valamennyi lapjában megjelentek. Reggel félhét órakor elhallgatott Byrd rádiója és csak késő este jelentkezett újból. Közölte, hogy

Byrd és három társa átrepülte a Déli Sarkot és szerencsésen visszaérkezett Little Amerikába.

A Newyorki Times jelenti Byrd kapitány szikratávirata alapján, melyet repülőgépéről pontosan a Déli

Sark felett adott le, hogy négyezer méter magasra kellett emelkedni, hogy a Déli Sarkot átrepülhesse.

A Déli Sark hatalmas fensíkon fekszik, melyet gleccser-hegyek zárnak körül. Az expedíció élelmiszerének egy részét kénytelen volt ledobni, hogy a kellő magasságot elérhesse.

Washingtoni jelentés szerint egész Amerikában óriási lelkesedést keltett Byrd kapitány távirata, amely bejelentette a Déli Sark átrepülését. Elsőnek Hoover elnök küldött szikratáviratot Byrd kapitányuk és azután a szikratáviratok ezrei mentek Little Amerikába, ahol az expedíciónak a rádióállomása van. A lapok külön kiadásokban jelentették be a nagy eseményt.

Byrd kapitány távirata, amelyben bejelenti, hogy átrepülte a Déli Sarkot, azt a közlést is tartalmazza, hogy az idő nagyon szép, azonban a sarkon túl erős párákázódás észlelhető, így nem lehetett a sarkontúli vidéket áttekinteni s így nem tudják megállapítani, hogy csakugyan van-e a sarkon túl hegylánc, mint ahogy eddig a földrajzi tudomány feltételezte.

Több hétre tervezik a londoni leszerelési konferenciát

Olaszország és Franciaország rivalizálása veszélyezteti a konferencia sikerét

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök kijelentette, hogy hétfőn közzé fogja tenni a londoni leszerelési konferenciára kiküldött angol delegáció névsorát.

Az elterjedt hírekkel szemben meg kell állapítani, hogy

a konferencia január 21-ikén minden körülmények között összeül,

azonban Londonban arra számítanak, hogy a konferencia hosszabb ideig, esetleg hetekig is eltarthat. György angol király a konferencia céljaira átengedte a St. James-palotát. A bizottságok itt tartják meg tanácskozásait, a teljes ülések azonban az angol felsőház helyiségeiben lesznek.

Az angol kormányt több oldalról kapacitálták, hogy a Népszövetség januári ülészakára való tekintettel halasszák el a leszerelési konferenciát, Macdonald ebbe nem egyezett bele, mert súlyt helyez arra, hogy január 28-ikán, amikor a karácsonyi szünet után ismét megnyílik a parlament, hivatkozhaték arra, hogy a leszerelési konferencia megkezdte tanácskozásait.

Diplomáciai körökben úgy vélik, hogy

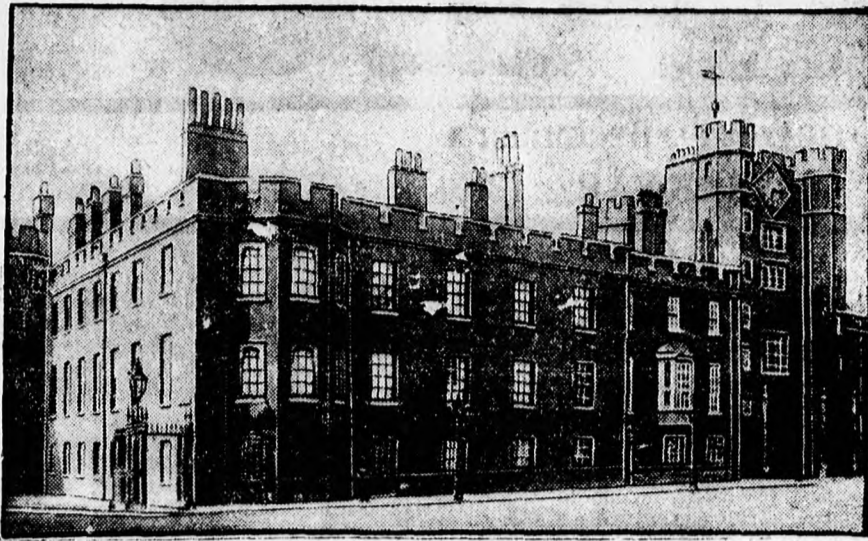
a konferencián a legnagyobb nehézséget az olasz-francia differenciák fogják okozni.

Az utóbbi időben mindig arról volt szó, hogy a két ország között a Földközi-tengeren flottaparítás jöjjön létre, azonban a két állam a paritás fogalmának tartalmát és határait nem egyformán értelmezték.

A másik nehézség az, hogy eleinte Olaszország is osztozott abban a felfogásban, hogy Franciaország nem járulhat hozzá ahhoz az angol és amerikai követeléshez, amely a tengeralattjáróknak teljes megszün-

hezítette a helyzetet.

Diplomáciai körökben attól tartanak, hogy a londoni konferencián nem sikerül ezeket az elvi ellentéteket áthidalni.

A Szt. James-palota, ahol a konferenciát megtartják

tetését követeli. Az utóbi időben azonban Olaszország bizonyos kikötések és ellenszolgáltatások fejében az angol-amerikai állásponthoz csatlakozott, ami megne-

Ha a két ország között nem jön létre megegyezős, akkor Anglia és Amerika bizalmas közvetítésre válik, akik Rómában és Párisban.

A vatikáni merénylet miatt kolostorba kell vonulnia Smith püspöknek

A merénylet leány barátnőjének leleplezése a merénylet okairól

Kopenhágából jelentik: A vatikáni Szent Péter székesegyházban történt revolveres merénylet ügye egyre bonyolódik. A hét elején — mint ismeretes — a miséző Smith püspökre egy melléklátár előtt *revolvert fogott Ramstad Gudun Margit*, egy svéd leány, de a fegyver csütörtököt mondott. A templomban nagy megdöbbenést keltett az eset a hívők között, a leányt elfogták, átadták a rendőrségnek és most orvosi megfigyelés alatt áll, mert a vatikáni hatóságok *nem tartják épelméjűnek. Az kétségtelen, hogy a merénylet fiatal nő ismeretlege a püspökök régebbi keletű, mikor Smith püspök még Stockholmban volt és Smith püspök terítette át a protestáns leányt a katolikus hitre.*

Ramstad Gudun Margit egy oslói barátnője a római Szent Péter-dómban történt revolveres merénylettel kapcsolatban nyilatkozatot küldött a norvég külügyminiszteriumnak, amelyben megírja, hogy mintegy két és fél évvel ezelőtt felkereste őt lakásán Ramstad Gudun Margit. Sirva jött hozzá és azt mondta, hogy *Smith püspök brutálisan bánt vele.*

A leány akkoriban ápolónő volt egy kórházban és gyakran volt éjszakai inspekciós. Reggelként a kórházból mindig a templomba sietett. A püspökkel való kapcsolatai rendkívül megviselték és *Margit végül lelkiileg teljesen összeroppan.* A barátnő nyilatkozata szerint eddig nem akarta szellőztetni ezt az ügyet, mert Margit titoktartást kért, most azonban, mikor olvasta a római esetet az újságokban, felmentve érzi magát a titoktartás kötelezettsége alól. A norvég külügyminiszterium az oslói leány nyilatkozatát az oslói svéd követséghez továbbította.

Mint Rómából jelentik, a vatikáni bíróság megtette az előkészületeket Ramstad Gudun Margit pörének tárgyalására. Még mindig fennáll természetesen a lehetőség, hogy a merénylet leányt még az előzetes vizsgálat során *elmebetegnek nyilvánítsák és szülővárosába toloncoltassák.* Ha az orvosszakértő normálisnak találja a leányt, úgy ez lesz a vatikáni törvényszék első főtárgyalása.

Smith püspöknek az események miatt kolostorba kell vonulnia.

„Jó Emberek Világszövetsége“

Nagy az érdeklődés a szubotici Vöröskereszt teadélutánja iránt

Van egy intézmény, amely nemzeteken, országokon, világfelfogásheli és diplomáciai ellentéteken túl a jóság, könyörületesség és a humanizmus közös nagy kéréjébe fog össze bennünket. Egy intézmény, amely az egyetemes jóság, jótékonyosság és segítségnyújtás szolgálatában áll és amelynek öt világrész minden pontján ott tevékenykednek az emberei, egy intézmény, amely nem apró-cseprő célok elérése érdekében alapul, amelynek megjelölésére nem elég méltó az altruista jelző és amelyet joggal nevezhetnénk a Jó Emberek Világszövetségének.

Vöröskereszt.

A vöröskeresztes mozgalom nemzetközi jelentőségű népeket és embereket egybeforrasztó hatásáról lehetetlen lenne egy újságcikk szűke szabott keretein belül beszélni. Mindenki tudja, hogy a Vöröskereszt egyesület munkája sokkal több annál, amit általában jótékonyagnak nevezünk. A Vöröskereszt nem elégszik meg az intézményes jótékonyosság intenzív gyakorlásával, a Vöröskereszt segélyt nyújt az anyagi segélyre szorulóknak, de résen áll akkos is, ha erkölcsi vagy éppen orvosi segítségre van szükség. Istápol, gyógyít, bátorít, felemel és ahol lehet, megelőzi a bajt. A világ minden tájára kiterjedő érdeklődése lehetővé teszi a Vöröskereszt egyesület

számára, hogy szinte elképzelhetetlenül nagyszabású karitatív működést fejtson ki. Gondoljunk csak a világháború grandiózus vöröskeresztes hadjárataira, amelynek során a jótékonyosság és a könyörület márványra méltó haditetteivel ejtették ámulatba a Vöröskereszt katonái a világot. A vöröskeresztes missziók ott voltak a véres ütközetek után, hogy segélyt nyújtsanak a sebesülteknek, de eljutottak Szibéria legelrejtettebb zugaiba is és inget, zubbonyt, köpenyt, csokoládét és konzerveket juttattak az éhező és fázó hadifoglyok százezeirenek.

Mindezek előrebocsátására abból az alkalomból volt szükség, hogy a Vöröskereszt Egyesület szubotici szervezete december 8-án, vasárnap délután 4 órakor teadélután rendez a tisztai otthon helyiségében. A szubotici Vöröskereszt ezzel a teadélutánnal kíván helekapszolódni abba az akcióba, amelyet a *Napló* öt nappal ezelőtt a szubotici munkanélküliek és egyéb inségesek felszámolására indított. A teadélután tiszta jövedelmét a helyi szervezet az inségakció céljaira ajánlotta fel. A *Napló* más helyen számol be arról az örvendetes visszhangról, amely inségakción nyomán támadt, nyugtázzuk az egyre nagyobb számban érkező pénz- és természetbeni adományokat, itt csak azt jegyezzük meg, hogy a jótékonyosság gyakor-

lásán és a szubotici inségakcióhoz való csatlakozáson túl önmagának szerez kellemes órákat az, aki a Vöröskereszt december 8-iki teadélutánján megjelenik. A rendezőség a mulatság változatossá tételére céljából nagyszabású előkészületeket tesz és számos meglepetést készít elő. A nagyszerűnek ígérkező teadélután iránt méltán nyilatkozik meg városzerte nagy érdeklődés.

A Vöröskereszt Egyesület az egyetemes kultúra és az egyetemes humanizmus nagy érdekeit szolgálja. Mindenki, aki csak teheti, csatlakozzon az egyesülethez, mert ezzel *nemcsak lokális jellegű jótékonyágot gyakorol, hanem a jótékonyosság és a könyörület nagy világszervezetének áldásos munkájába is bekapcsolódik.* Tagfelvételeket az egyesület helyi szervezete (Pravni fakultet) naponta eszközöl.

Szenta város közgyűlése

hódoló táviratot intézett Ofelségéhez

Táviratilag üdvözölte a közgyűlés a miniszterelnököt és a dunai bánt is

Szentáról jelentik: Szombaton délelőtt tartotta Szenta város képviselőtestülete november havi közgyűlést Gyorgyevics Szlobodán polgármester elnöksége alatt. A polgármester elnöki megnyitójában jelentést tett az utóbbi időben történt tisztviselői elbocsátásokról, áthelyezésekről és új kinevezésekről, majd kegyeletes szavakkal parentálta el *Schweiger Hermann* főrabbit, aki éveken át mint a képviselőtestület tagja is, eredményesen működött Szenta város érdekében. Bejelentette a polgármester, hogy küldöttséget vezetett a dunai bánhoz és a kormány tagjaihoz. A küldöttség felpanaszolta az adókövetések körüli visszasságokat, továbbá azt, hogy a szentai gimnáziumot megfosztották a felsőbb osztályaitól. Kérte a közlekedés megjavítását és a várost megillető földterületek visszaadását. Bejelentette a polgármester, hogy a földmívelésügyi miniszterium hidrotechnikai ügyosztályának vezetője megvizsgálta a szentai tiszai rakpartot és azt nagyon elhanyagolt állapotban lévőnek találta.

A jelentés végén azt indítványozta a polgármester, hogy a december elsejei állami egyesülési ünnep alkalmával Szenta város közgyűlése táviratilag üdvözölje *Alekszandar* király Ofelségét, továbbá *Zsivkovics* Petár miniszterelnököt és *Popovics* Dáka dunai bánt.

A polgármesternek ezt az indítványát a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta s a következő táviratot küldte Ofelségéhez:

A legnagyobb nemzeti és állami ünnep alkalmából a felszabadulás tizenegyedik évfordulóján Szenta város egész lakossága alattvalói hódolattal siet üdvözölni szeretett királyát azzal az egyhangú felkiáltással: Éljen első Alekszandar, Jugoszlávia királya és a Felséges Királyi Csald!

A polgármesteri jelentéshez dr. Zagorica Iván közjegyző szolt hozzá. Kérdezte a polgármestert, van-e tudomása arról, hogy a szentai járást meg akarják szüntetni. A polgármester kijelentette, hogy érdeklődött Beogradban, valamint *Vlaskalin* Milorád miniszteri inspektornál, de pozitív felvilágosítást nem kapott. Megígérte, hogy az ügyben tovább is informálódik és minden törvényes eszközzel megvédi a város érdekeit.

Több elbocsátott s felmentett tisztviselő nyugdíj és végkielégítési ügyét abban a formában fogadta el a közgyűlés, amint a jogügyi bizottság azt előterjesztette.

Nagyobb vita fellődött ki *Drakulics* Mihajlo főmérnök nyugdíjkérényé körül. Drakulicsot a belügyminiszterium két évvel ezelőtt nyugdíjazta, de a nyugdíját még mindig nem állapították meg. Popovics Nésó képviselő azt indítványozta, hívják vissza a mérnöki hivatal vezetésére Drakulicsot, hogy a városnak ne kelljen két mérnököt fizetni. Dr. Zagorica nem fogadta el az indítványt, mert a főmérnök, mint városi alkalmazott nem folytathat magánpraxist, a 2500 dináros fizetés pedig csekély a megélhetésre. Kérte, utasítsák vissza a kérdést újból való tárgyalásra a jogügyi bizottsághoz.

Vules Jócó is csatlakozik dr. Zagorica indítványához, de kéri, hogy a jogügyi bizottság egyszer már generális elvi jelentőségű döntést hozzon a nyugdíjjogosultság ügyében.

Vules Szávó szerint meg kell állapítani, kit illet az új és kit a régi nyugdíj. A közgyűlés elfogadta dr. Zagorica indítványát.

A villanytelep kérte, hogy mentsek fel a városi pótadó fizetésé alól. A közgyűlés a szerződés alapján teljesíti a villanytelep kérését, de csak a villanyközpont. A vállalat tulajdonában lévő malom és a téglagyár ezentul is tartozik városi pótadót fizetni.

Miodragovics György főkapitánynak a járlevelek körül kifejtett munkájáért erre az évre ezer dinár havi általányt szavaznak meg.

Az agrárzajednica a kiosztott városi földek fakultatív megváltását kérte a közgyűléstől. A gazdasági bizottságnak az a javaslata, hogy várják meg a minisztérium döntését és csak azután határozzanak. A tanács azt javasolta, hogy már most válasszák meg a bizottságot, hogy az tárgyalja le a kérdést újabb közgyűlési megbízás nélkül.

Vules József azt indítványozta, hogy adják el az agrár földeket, de csakis azoknak az agrárreflektánsoknak, akik be tudják bizonyítani, hogy megerősítették őket földjeiken és így megilleti őket a föld. Brnovics Lázár a tanács javaslatát pártolta. A tanács javaslatát elfogadták.

Lilics Miladin kéri az állatárulat feloldását. A polgármester megígérte, hogy ez ügyben közben fog járni az illetékes hatóságoknál. A közgyűlés tizenkét órakerült véget.

Nem szűnt meg az ellenségeskedés az orosz-kinai fronton

A kínaiak halogatják a fegyverszüneti feltételek végrehajtását

Londonból jelentik: A mandzsuriai harcra az orosz-kinai konfliktus elsimítására vonatkozó tárgyalások még eddig nem vezettek végleges eredményre, bár a mukdeni és a moszkvai kormány között egyben létrejött a fegyverszüneti megegyezés. A mukdeni kormány elfogadta a szovjetnek azt a kívánását, hogy a kelet-

delegáció kölcsönös kinevezését. A szovjetkormány azonban ragaszkodik a fegyverszüneti feltételek azonnali teljesítéséhez, elsősorban a két vasutagazgatónak állásába való azonnali visszahelyezését sürgeti és követeli.

Mandzsuriából Tokióba érkezett jelentések sze-

A kelet-kinai vasutak két orosz igazgatója, akiknek visszahelyezésétől a kínai kormány huzódzik

kinai vasút igazgatásában a státuskvót helyreállítja. Jencsanov és Eismond elmozdított vasutagazgatókat állásukba visszahelyezi és az internáltakat szabadonbocsátja. Dr. Wang kínai külügyminiszter azonban közölte a szovjetkormánnyal, hogy az egyes feltételek teljesítésére külön bizottságokat kell kiküldeni és kérte a

rint a harcra nem szűntek meg az ellenségeskedések. Az oroszok repülőgépekről bombákat dobtak Bucsa-Ta kínai városra, ahol nagy municióraktár volt. A bombázás következtében az egyik municióraktár levegőbe repült s ezenkívül más kínai városokat is bombáztak.

Kétévi fegyházzra ítélték egy sikkasztó szubotikai könyvelőt

Hamisított nyugták segítségével hatvanezer dinárt sikkasztott

A szubotikai törvényszéken szombaton került fő tárgyalásra Hecht Gyula szubotikai magánhivatalnok, a Vujkovics Pero cég volt könyvelőjének büntügye. Hecht Gyula tízezer dinárt sikkasztott főnökétől, Vujkovics Pérotól, mire letartóztatták. A vizsgálat során kiderült, hogy az elsikkasztott összeg sokkal több, mint eleinte hitték és összesen hatvanezer dinárt tett ki.

A fő tárgyalást dr. Vasziljevics Ljuba tanácselnök vezette és a tanács tagjai voltak Györgyevics Jovan és Kosztics Jovan törvényszéki bírók. A körvádat Makszimovics Szevetszláv vezető ügyész képviselte, a sértett Vujkovics Péro cég képviselőjében dr. Tisza Endre ügyvéd jelent meg, a védelmet dr. Jociés Milorad és dr. Kovács Károly ügyvédek látták el.

Az elnök ismertette az ügyesség vádját, amely szerint Hecht 1928 május 23-ika és 1929 június 17-ike közötti időben hatvanezer dinárt sikkasztott el Vujkovics Péro cégtől. A sikkasztásokat úgy követte el, hogy a Jugoszlavenszka Udrzsna Bankánál, ahol Vujkovics Péro cégnek folyószámlája van, a cég által esetlegesre a bankba küldött pénzeszegeket őt esetben nem fizette be a banknál, hanem magának tartotta meg. Hogy első sikkasztását leplezze, a cég irattárából a banknak egy korábbi, pontosan április 19-iki nyugtáját vette elő, amely negyvenezer dinárról szólt, a nyugtán az április 19-iki keltezését május 23-ikára javította ki és ezzel a hamisított nyugtával igazolta, hogy a bankba teljes összegben befizette a negyvenezer dinárt, holott valójában csak huszezer dinárt fizetett be. A második sikkasztás 1928 szeptember 7-ikén történt, mely alkalommal tízezer dinárt sikkasztott el és annak leplezésére ugyanazt a módszert használta, mint az első huszezer dináros sikkasztásánál. A harmadik eset 1929 február huszadikán történt ugyancsak tízezer dinárt összegben és ennél az esetről egy február 7-ikén a bank által adott és tízezer dinárról szóló nyugta dátumát javította ki február 20-ikára. A negyedik eset 1929 április 9-ikén történt. Ennél az alkalommal a cég egy öt-

venezer dináros befizetést teljesített. A pénzt Hecht vitte a bankba, befizette a teljes ötvenezer dinárt, de az összeget nem egy, hanem két nyugtával nyugtáztatta. Az egyik nyugta negyvenezerre, a másik tízezer dinárról szólt. A tízezer dináros nyugtát azután arra használta fel, hogy egy április 10-ikén teljesítendő újabb tízezer dináros befizetését igazolja, holott ezt az összeget is elsikkasztotta.

Az utolsó sikkasztási eset, 1929 június 17-ikén történt, ugyancsak tízezer dináros összegben. Ennél az esetről történt meg azután a vádlott sorozatos sikkasztásainak leplezése. Az ügyesség mindezekért a büntselekményekért Hecht Gyulát magánokirathamisítás és sikkasztás büntselekményével vádolta.

Az elnök a vádirat ismertetése után megkérdezte a vádlottól, hogy büntösek érzi-e magát.

A vádlott: Büntösek érzem magam. Beismerek mindent. Megbántam mindent.

Az elnök: Mióta volt Vujkovics Péro cégnél, mint könyvelő alkalmazva?

A vádlott: 1928 január 5-iktől 1929 augusztusáig.

Az elnök: Hogyan köveite el a sikkasztásait?

A vádlott erre elmondotta, hogy a cég irattárából elővett régi nyugtát és azon a dátumot kijavította s ezzel igazolt olyan befizetéseket, amelyeket nem teljesített.

Az elnök: Mikor fedezték fel a sikkasztásokat?

A vádlott: 1929 június 17-ikén.

Az elnök: Maga ismerte be a sikkasztásokat önként?

— Nem, ahhoz nem volt lelki erőm. A cég főnöke a bankba járt, kérte az egyenleget és annak végösszegéből látta, hogy a június 17-iki 10.000 dináros tételt nem fizettem be a bankba. Kértem a főnököt, hogy ne tegyen feljelentést, az eset nem fog többé ismétlődni és hajlandó vagyok, ha szolgálatában tovább megtart, a kárt a fizetésemből megtéríteni. Főnököm ebbe belenyugodott, de rövid időre rá azzal az indo-

„Mielőtt még haza érek, gyorsan egy csomag LUX-ot, amely mossa és megövíja a harisnyáim!”
Igy beszél ma minden modern leány.

LUX

kolással, hogy én a cégről kompromittáló híreket terjeszték, feljelentett.

— Mi készítette magát a sikkasztások elkövetésére?

— 3000 dinár volt a fizetésem. Mostohaanyám súlyos szembajban szenved és erre költöttem sok pénzt. Majd előadta a vádlott, hogy az eset felfedezése után lefoglalták 30.000 dináros ruhátárát a kár fedezésére, azonkívül a fizetéséből 2100 dinárt megtérített, úgyhogy az elsikkasztott pénz 57.900 dinárt tesz ki.

A vádlott után a bíróság a bünper egyetlen tanuját, Vujkovics Péro kereskedőt hallgatta ki, aki részletesen elmondotta, hogy miként történtek a sikkasztások.

A bizonyítási eljárás befejezése előtt dr. Kovács Károly védő előterjesztést tett, hogy rendelje el a bíróság a vádlott elmebeli állapotának megvizsgálását. A vádlott másik védője, dr. Jociés Milorad ezt nem tartotta szükségesnek és utalt arra, hogy a vádlott semmiben sem adta bizonyítékát annak, hogy nem normális. Makszimovics Szevetszláv államügyész szintén ellenezte az előterjesztést.

Dr. Vasziljevics elnök ezután befejezettnek nyilvánította az eljárást és elhangzottak a perbeszédék. Makszimovics Szevetszláv államügyész hangsúlyozta, hogy a vádbeli cselekmények elkövetése bizonyítva van. Nem lehet enyhítő körülménynek venni a vádlott beismerését, mert a büntselekmény okmányszerűleg, teljes mértékben bebizonyult. Súlyosbító körülmény az, hogy a vádlott a cselekményt munkaadójával szemben követte el és pedig ismételt, szinte rendszeresen, könyvek és nyugták hamisítása után. A vádlott viszonyain felül költekezett, olyan ruhátára volt, ami egyáltalán nem állt arányban sem társadalmi állásával, sem fizetésével és aránylag rövid idő alatt 60.000 dinárt költött el saját céljaira.

Dr. Jociés Milorad védő beszédében kiterjeszkedett a tényállás minden részletére, hivatkozott a vádlott őszinte bánatára, teljes beismerésére és végül kérte a bíróságot, hogy vegyék figyelembe a nagyszámu enyhítő körülményeket.

Dr. Tisza Endre, mint a sértett képviselője jelentette be ezután, hogy a cég 57.900 dinár megtérítését kéri. Mielőtt a bíróság ítélethozatalra vonult vissza, a vádlott az utolsó szó jogán kijelentette, hogy főnökétől nyilvánosan bocsánatot kér és igéri, hogy a kárt megtéríti.

A bíróság hosszabb tanácskozás után meghozta az ítéletet, mely szerint bünösnek mondta ki a vádlottat okirathamisítás és sikkasztás büntetésében és 91. szakasz figyelembe vételében két évi fegyházzra ítélt.

Az ügyész szigorításért jelentett be felebbezést, a védők pedig azért, mert a bíróság nem alkalmazta a 92. enyhítő szakaszt.

A bíróság elrendelte, hogy a vádlott az ítéletnek jogerőre való emelkedéséig továbbra is vizsgálati fogságban maradjon.

Legjobb hirdetési orgnum a „BACSMEGYEI NAPLO“

Osztojics Szelimir szuboticiai polgármester vette kezébe az inségakció vezetését

Jövő héten értekezletre hívják össze a kulturális és emberbaráti egyesületek vezetőit

Jelentettük már, hogy az ideai szuboticiai inségakció vezetését a szuboticiai társadalmi és humanitárius egyesületek kiküldöttjeiből megalakuló bizottság fogja átvenni és hirt adunk arról is, hogy illetékes hatósági helyről is hathatós támogatás várható.

Ennek érdekében legutóbb már megtörténtek a kezdeményező lépések. A szuboticiai társadalmi és humanitárius egyesületek képviselői megjelentek Osztojics Szelimir polgármesternél, akit felkérték, vállalja el az akció védnökségét és hívjon össze mielőbb széleskörű értekezletet a további teendőkről megbeszélése céljából. A polgármester a kiküldötteket a legnagyobb szívélyességgel fogadta és megígérte legteljesebb támogatását. Egyben megbízást adott Petrovics Koszta városi főmérnöknek arra, hogy már a jövő hét folyamára hívja össze széleskörű értekezletre a szuboticiai emberbaráti és kulturális egyesületek vezetőit. Ezen az értekezleten, amelyen az akció legközelebbi fázisait és a segélynyújtás módjait fogják megbeszélni, maga Osztojics polgármester elnököl.

A Napló szerkesztőségébe az akció ötödik napján is egyre gyűlnek az adományok, biztató és örvendeztető jelül annak, hogy a szuboticiai társadalom ebben az évben sem zárkózik el a segítség emberi kötelessége elől.

Szombat estig a következő adományokról érkezett bejelentés a Napló szerkesztőségéhez:

Barzel d. d. 100 tányér, 100 kanál, 100 villa,

Korhec Gyula cég 50 kilogramm zsirszalonna,

Margit parni min 100 kilogramm 2-es főző-

liszt.

Gornjobačko Udruzeno Paromlinski d. d. 150

kilogramm 2-es főzőliszt.

Vig Lipót cég 10 mázsa vágott fa,

Ignis cég 20 mázsa vágott fa,

Potesmann Iszó 10 mázsa vágott fa,

Adam Aladar 10 mázsa vágott fa,

Frankl és Löwy cég 10 mázsa vágott fa,

Trgovacko Prometno d. d. 2 mázsa buza és 50 kg. bab.

Neményi i drug 10 kg. bab, 5 kg. rizs.

Farkas I. fűszerkereskedés 20 kg. griz.

Sugar Menő cég 25 kg. rizs.

Körösi Géza 10 kg. rizs, 5 kg. bab.

Dokány Ottó 10 mázsa vágott fa.

Krausz Lajos és Heisler Benő 25 mázsa haszka.

Dr. Fischer Jákó és dr. Kalmár Elemér ügyvédi irodája 500 dinár.

Löwenthal Henrik 100 darab tejkendő.

Konrath d. d. 500 dinár.

Hermann Vilmos 10 mázsa szén.

Hefter Sámuel 6 zsebkendő, 6 gyerekcsapka.

Obláth Nándor földbírtokos 200 dinár.

Herzog László 10 mázsa vágott fa.

Pénzbeli adományokat és természetbeni adományok bejelentését a Napló szerkesztősége elfogadja és a lapban nyújtja.

Leves és kenyér — ez legyen a jelszó, amelynek jegyében a könyörületes hadjáratába indul a szuboticiai társadalom. Többszer munkanélküli és egyéb sorsos reményességét tolmácsoljuk, amikor adományokat kérünk a számukra. Segítsünk a nyomorgókon!

Helybenhagyták Baba Anujka tizenötévi fegyházbüntetését

Két vádlott büntetését súlyosbította a felelősségi bíróság

Noviszadról jelentik: A felelősségi bíróságon szombaton folytatták Baba Anujka és társai bűnperében a főtárgyalást. A délelőtti folyamán is még perbeszédék hangzottak el és ítéletre csak délután egy órakor került sor.

A tárgyalás megnyitása után dr. Hadasi Koszta, Momirov Szina és Szófia védője folytatta pénteken félbeszakított védőbeszédét. Ismertette a szakírórium véleményét, amely szerint azérmegezést nem lehet pontosan megállapítani. Szerinte Milankov Ljubinka a főbűnös, aki anyagi hasznot akart elérni és ezért beszélt rá a vádlottakat, hogy mérgezzék meg hozzátartozóikat. Kétségbevonja azonban, hogy történt bűncselekmény. Baba Anujka közönséges csaló, aki becsapta ügyfeleit és még akkor sem adott mérget, ha kértek tőle. De, ha a bíróság mégis úgy találja, hogy történt-e bűncselekmény, akkor enyhítő körülmény, hogy Momirov Szinának azért követték el tettüket, mert apjuk rosszul bánt velük.

Dr. Klein Dezső Milankov Ljubinka védője beszédeben kijelentette, hogy nem látja igazoltnak a vádat. Felmentést kért.

Knezzevics Bránko, Sturzo Olga és Sztajics Danica védője rámutatott arra, hogy védenek semmiféle bűncselekményt nem követtek el. Sturzo Olga még gyermek volt, amikor a mérgezések történtek, Sztajics Danicát pedig a falusi mende-mondák keverték bele a bűnygybe.

Damjanovics államügyész reflektált a védőbeszédre, majd az elnök megkérdezte Baba Anujkát, hogy

van e még valami mondani valójára. A méregkeverőnő sirva válaszolt:

— Ártatlan vagyok, nagyságos uram.

A bíróság ezután visszavonult ítélethozatalra és míg ismét megem jelent, a teremben Baba Anujka állandóan szidalmazta vádlottársait, különösen Milankov Ljubinkát és Sturzo Olivát. Nyugalma annyira elhagyta, hogy felkelt helyéről és tetleg is bántalmazni akarta a két leányt. A teremőrök csak nagy nehezen tudták lecsillapítani. Állandóan kiabált:

Mély esendben történt meg az ítélet kihirdetése. A felelősségi bíróság Momirov Szina büntetését tizenötévi fegyházból életfogytiglanira és Milankov Ljubinka nyolcévi fegyházbüntetését tízévi fegyházból emelte fel. A többi vádlottra nézve helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét, tehát Baba Anujka tizenötévi, Momirov Szófia és Sztajics Danica életfogytiglani fegyházbüntetése változatlanul marad, ugyiszint felmentette a felelősségi bíróság Sturzo Olivát és Sztajics Danicát.

A felelősségi bíróság elfogadta az elsőfokú bíróság indokait, de Momirov Szina büntetését fel kellett emelni, mert súlyosbító körülménynek vették, hogy az apját gyilkolta meg. Milankov Ljubinka esetében pedig súlyosbító körülménynek vette a felelősségi bíróság, hogy bár tudott a bűncselekményekről, azokat nem jelentette be a hatóságoknak.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védők semmiségi panaszt jelentettek be. Milankov Ljubinka megnyugodott az ítéletben.

Szuboticiai lányok, akik november végén fürdődresszben táncolnak

Látogatás a Dalcrose-rendszerű tornaiskolában

A Pasicscva uca egyik házának emeleti ablakából erőteljes zongoraakusok, kasztanyettesörgés és különös vezényszavak hangzanak ki az esti órára. Kunetz Vera Dalcrose rendszerű ritmikus tornaiskolájában folyik a tanítás.

A tanterem tágas, üres szoba, amelynek egyetlen dísz és tanszere a sarokban gubbasztó polgári zongora. A nyitott ablakon keresztül csipős esti levegő árad be, a tanítványok azonban, láthatóan fűmágnak a kalendáriumot, amely november legvégét jelzi és nem törődnek a morózus hideg széllel sem, amely csodálkozva kukkant be a tanterembe és nagyokat fűtyent meglepetésében. Csedálkozva torpan meg az ajtóban a látogató is. A szobában öt fiatal leány a zongora ritmusára mozog, hajlong és táncol szabályos palicsi

fürdődresszben, mintha nem is Mikulás előtt volnánk, hanem nyár derekát írják a kedves lusta Palics partján, ahol a csinos tanítványok hihetetlenül ugyanebben a tealelthben sütkéreznek a boldog emlékeztető strand fővényén.

Előjárójában le kell szegezni, hogy a tanítványok amilyen csinosak, éppen olyan ügyesek és graciózusok is. Alig néhány órai gyakorlat után is meglátszik már a munkájukon az ambiciózus, kedves és fiatal tanár kezze. Ez a kéz most is fardhatatlanul veri a nyolcnyegedeseket a kasztanyetten, helyesel, leint és instruál, mindezt valami angyali türelemmel és imponáló ambícióval. Ebben az iskolában egyébként is minden angyali, mintha nem is hamisítatlan szuboticiai valóságot látnánk, hanem a moziban ülnék valamelyik német

film előadása alatt, amikor egy-egy sejtelmes kertifelvételnél három vagy több grácia ugyancsak Dalcrose-rendszerű mutatványokkal gyönyörködte a t. e. publikumot.

Kunetz Vera a Dalcrose-rendszerű torna tanításával valóban izzig-vérig mai, izzig-vérig világvárosi és izzig-vérig hasznos ujjtást plántált Szuboticiára. A ritmikus tánc már meghódította a külföldet és majdnem minden külföldi nagyvárosban számos Dalcrose-iskola működik. A háború utáni művészeti forradalom iszapjából sok aranyat mostak ki, de kevés olyan finom aranyat, mint a megújított testművészet legkülönbözőbb formái? A mai nő, aki a karcosság jegyében startol az életbe, nem nélkülözheti a ritmikus tornát, amely mellett, hogy nemes, hasznos, szórakozást és célszerű higiénit jelent, jelentős sikereket mutathat fel a test-súlyfogyasztás terén is.

Kunetz Vera nagyon helyesen a tanítvány fantáziájára bízta a ritmus komponálását, amelyre azután ugyancsak a maga kedve szerint komponál táncmozdulatokat a tornázó nő. Nagyon szép páros kompozíciókat, graciózus mozgáscsoportokat és színes képre létre való ritmusillusztrációkat láttunk a Kunetz-iskolában, amely annyira modern, célszerű és újszerű, mintha nem is Szuboticián, hanem valamelyik világvárosban lenne. Ez azonban semmiesetre se jelenti azt, hogy Kunetz Vera tanítványainak nincsen létjogosultsága. Sőt. Határozott hiányt pótol, ennek a lelkes, ügyes fiatal leánynak az iskolája, mert amellyel, hogy tornára szoktat, fogyaszt és szórakoztat, mozgó is megtanít. A mozgás pedig a legfontosabb. Azok a gesztusok, amelyek ebben az iskolában léteznek bele a tanítványokba, vérré és ösztönné válnak és az élet legkülönbözőbb vonatkozásaiban megnyilvánulnak. Az a nő, aki Dalcrose-rendszerű tornát tanul, színházban, társaságban és uccán egyforma graciózitással tud mozogni. Mozgás nélkül pedig nincs élet, főleg pedig nincs társasági élet.

(—)

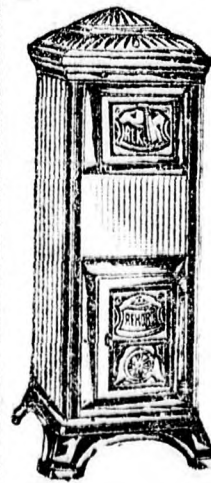
Vakmerő rablómerénylet Beogradban

Beogradból jelentik: Vakmerő rablómerénylet történt szombat délelőtt Beograd központjában, a Kondina utca 28. szám alatt, ahol azelőtt az agrárminisztérium volt. Az épület lépcsőházában két ismeretlen fiatalember megtámadta Jeremies Dragoljub pénzeslevélhordót és el akarta rabolni a pénzt, de nem sikerült.

Jeremies Dragoljub, akinél 60.000 dinár volt, a Phönix biztosító intézetben járt és egy pénzes levelet kézbesített ki, majd amikor távozni akart, a sötét lépcsőházban két fiatalember lépett eléje. Az egyik fiatalember revolvért rántott és rálőtt a levélhordóra, aki fején könnyebben megsebesült, míg a másik boxerrel támadt rá. A levélhordó nem ijedt meg, felvette a harcot, sikerült elugrania a támadók elől, következő pillanathban elővette revolverét, mire a támadók futásnak eredtek. Kiuntottak az utcára, ahol a járőrelők üldözbe vették őket, de egyiküket sem sikerült elfogni.

A rendőrségen megindították a nyomozást és kihallgatták Jeremies Dragoljubot. A levélhordó elmondta, hogy egyik támadóját fel tudná ismerni és személyleírását is adott erről a fiatalemberről. A személyleírás szerint az egyik támadó középtermetű, szőke, nyírott bajuszu és kifakult fekete télikabátot visel.

HA nem fával fűt és ezért **NEM**
vásárol **ZEPHIR** kályhát
AKKOR
szerezzen be
REKORD
szén- és koksztüzelésű
FOLYTONÉGŐ - KÁLYHÁT

Elsőrendű kivétel
Vastag tűzálló samottbetét
Nem könnyű komercáru
Gyártja:
ZEPHIR
kályhagyár r.t.
SUBOTICA
Kérjen árjegyzéket
Kapható minden
Zephir-kályha-leraktnál
Szuboticián mintaraktár:
BARZEL
vaskereskedésben

TÖZSDE

Zürich, nov. 30. (Zárlat.) Beograd 9.12 hétnyolcad, Páris 20.29 egynyolcad, London 25.12 hétnyolcad, Newyork 515.15, Brüsszel 72.06, Milánó 26.95 és fél, Madrid 74.30, Amszterdam 207.82 és fél, Berlin 123.28 és fél, Bécs 72.50 és fél, Szófia 3.7234, Prága 15.25 és fél, Varsó 57.80, Budapest 80.21 és fél, Bukarest 3.07.

Beogradi értéktőzsde, nov. 30. Zárva.

Noviszdai terménnytőzsde, nov. 30. Buza bácskai 77 kilós 190—195, bácskai 78 kilós 192.50—197.50, hajó Tisza 78 kilós 200—205, felsőbánáti 77 kilós 187.50—192.50, alsóbánáti 77 kilós 182.50—187.50, szlavóniai 77 kilós 182.50—187.50, szerémi 77 kilós 180—185, Árpa bácskai 63—64 kilós 120—125, szerémi 63—64 kilós 120—125, Zab bácskai 137.50—142.50, szerémi 137.50—142.50, Tengeri bácskai új, garantált minőség 110—115, bácskai új 105—107.50, bácskai új XII—I, 115—117.50, bácskai új III, Duna 132.50—135, bácskai új IV—V, 135—137.50, bácskai szárított 132.50—137.50, bácskai szárított Duna 132.50—137.50, bánáti Duna III, 135—137.50, bánáti Begej III, 135—137.50, szerémi új, garantált minőség 110—115, szerémi új 105—107.50, szerémi új XII—I, 115—117.50, szerémi Duna II, 135—137.50, szerémi szárított 135—137.50, Liszt 0-6, 6-ba 300—310, 2-es 270—280, 5-ös 235—245, 6-os 185—195, 7-es 145—155, 8-as 112.50—117.50, Korpa bácskai jutásakokban 95—100, bánáti 95—100, szerémi 95—100, Burgonya fehér szlavóniai 55—60, rózsaszín szlavóniai 80—85, Irányzat buza szilárd, tengeri esendes, Forgalom 95 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 30. (Zárlat.) Készárúpiac, irányzat haratságos, Buza 77 kilós tiszavidéki 23.45—23.85, felsőtiszai 23.05—23.35, fehérmegyei 22—22.25, pestvidéki 22.10—22.35, Buza 78 kilós tiszavidéki 23.75—24.05, felsőtiszai 23.25—23.55, fehérmegyei 22.25—22.45, pestvidéki 22.35—22.55, Buza 79 kilós tiszavidéki 24—24.40, felsőtiszai 23.50—23.75, fehérmegyei 22.50—22.70, pestvidéki 22.60—22.80, Buza 80 kilós tiszavidéki 24.30—24.55, felsőtiszai 23.55—23.80, fehérmegyei 22.60—22.80, pestvidéki 22.70—22.90, Rozs pestvidéki 15.66—15.75, Árpa takarmány Ia, 15.80—16.50, sör, felsőmagyarországi 19.50—21, Zab Ia, 14.50—15.50, Tengeri tiszántúli morzsolt 13.85—14, Határidőpiac, irányzat haratságos, Buza márciusra 24.03—24.04, májusra 24.84—24.85, Rozs márciusra 17.27—17.28, Tengeri májusra 16.20—16.21 pengő, Árad 100 kilónként, budapesti fuvarparitás értendő.

Budapesti sertés- és vágómarhavásár, nov. 30. Felhajtás 456 darab sertés, Irányzat változatlan, Árak: Zsirtsertés Ia, urasági nehéz páronként 300 kilós 142—144, szedett közép zsirtsertés 220—260 kilós 120—128, zsír, nagyban 172, szalonna, 3 darabos, táblás, sózott 140, négy darabos 136 fillér kilogrammonként.

Chicago terménnytőzsde, nov. 30. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza decemberre (126.25) 126, márciusra (134) 134, májusra (138) 137 háromnyolcad, Tengeri decemberre (88) 87 ötnyolcad, márciusra (93.375) 93 háromnyolcad, májusra (95.75) 95 ötnyolcad, Rozs márciusra 105 és fél, májusra 107, júliusra 106 háromnegyed.

Winnipeg terménnytőzsde, nov. 30. Középfolyamok: Buza decemberre (145.125) 139, májusra (145.375) 147, júliusra (146.75) 149.

Liverpool terménnytőzsde, nov. 30. (Zárlat.) Buza decemberre (sh. 8.11 és fél d.) sh. 9.1 és fél d., márciusra (sh. 9.7 háromnyolcad d.) sh. 9.9 háromnegyed d., májusra (sh. 9.11 d.) sh. 10.1 egynyolcad d.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a Jüszöláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdan 92 (—8), Apatin 175 (—7), Bogojevo 183 (—9), Vučovar 130 (—8), Palánka 128 (—8), Noviszdai 150 (—9), Zeman 284 (—8), Pancsevo 250 (—12), Szmederevo 345 (—10), Orsava 308 (—2), Száva: Zagreb 46 (+44), Tisza: Szentá 118 (—18), Becsej 88 (—16), Tittel 215 (—12).

M E G J E L E N T
A BUDAPESTI PANTHEON KIADÁSÁBAN

A NAGY KÁDER

MUNK ARTHUR REGÉNYE

Kapható a Bácsmegyei Napló kiadványtalában és minden könyvkereskedésben

A 440 oldalas kötet ára fizetve 48 din., diszkótesben 60 din.

A náthát
Forman
meggyógyítja

Leszavazták a német nemzeti párt népszavazási indítványát

A nemzeti párt és a nemzeti szocialisták veresége a birodalmi gyűlésen

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés szombati ülésén tartották meg a szavazást a német nemzeti párt népszavazási indítványa felett. A birodalmi gyűlés — mint előrelátható volt —

az indítványt leszavazta, az indítvány mellett csak a német nemzetiek és a nemzeti szocialisták foglaltak állást. A döntő szavazásnál

háromszázhat szavazat az indítvány ellen és hevennyolc mellette esett.

Ez a számarány a negyedik paragrafusnál, amely a Young-tervezethez hasonló tervezet aláírását hazaárulásnak minősíti, a szavazás még inkább a nemzetiek hátrányára történt. Ezt a paragrafust ugyanis 312 szavazattal vetették el 60 ellenében.

Tehetetlen a német rendőrség a düsseldorfi rémmel szemben

Az egész európai rendőrség keresi a titokzatos tömeggyilkost

Berlinből jelentik: A düsseldorfi nyomozás irányítója Bromberg rendőrtanácsos a következő feltűnő nyilatkozatot tette a Berliner Tagblatt munkatársa előtt a nyomozás mostani állásáról:

— Hetek óta folyik már a nyomozás és a német rendőrség eljtte vesz részt benne. A legintenzívebb munkát végeztük és

több mint ezer nyomon indultunk el, hogy világhósszágot derítsünk a szörnyű rémtettekre. Most a nyomozás harmadik hónapjában be kell ismernünk, hogy a gyilkosról leghalványabb sejtelmünk sincs.

Még csak hozzávetőleges képet sem tudunk alkotni magunknak a gyilkos személyéről, ami természetesen borzasztóan megnehezíti a nyomozást.

Egyáltalán nem biztos, hogy a gyilkos Düsseldorfban tartózkodik.

mielőtt azonban a nyomozást a külföldre is kiterjesztenénk, legalább is néhány adattal kellene rendelkezünk, hogy közelíthessük a külföldi rendőrhatalóságokkal, milyen nyomon kutassanak. Nincsen ugyan Európában egyetlen rendőrség sem, amellyel ne léptünk volna érintkezésbe és naponta száz és száz értesítést

küldünk a külföldi rendőrségnek, adatok híján azonban a kiliátások reménytelenek. E pillanatban a nyomozásban teljes stagnáció állott be.

— Időnként most legnagyobb mértékben a névtelen levelek garmadájának átvizsgálása foglalja le. Mindegyik levél az állítólagos gyilkostól származik, utólag azonban mindegyikről kiderül, hogy közönséges hamisítvány.

Eddig még csak két levélről tudtuk megállapítani, hogy tényleg a tömeggyilkos írta.

— Düsseldorf lakossága az egyik lelki járványból a másikba esik. Eleinte eltűnési roham fogta el az emberek és naponta száz és száz titokzatos eltűnést jelentettek be és most levélírási roham szállta meg őket.

— A német kriminalisztika történetében még nem volt példa arra, hogy ily hatalmas apparátussal nyomoztunk volna a bűnös után. Minden elképzelhető eszközt igénybe vettünk és éjszanként egész rendőrsereg rúziázik a városban, eredményt azonban mégsem tudunk elérni. Ezer és ezer ember hallgatunk ki, a tanúk légiója azonban szintén nem tudott a helyes nyomra vezetni.

A százéves Verne Gyula

A centennárium alkalmából a világhírű regények újabb kiadása jelent meg — A világirodalom nagyságai harminc kötetben

A világirodalom egyik legnépszerűbb alakjának, a regényeivel hallhatatlanná vált Verne Gyulának centennáriumát ünneplik most világszerte. A nagy francia író, lebilincselően érdekes és izgalmas regényei mindig kedvelt olvasmányai voltak és lesznek az ifjúságnak, mert ezek a regények, örökké élni fognak. Három nemzedék nevelődött fel ezeken a könyveken. Verne a jövőbe látott és már évezedekkel ezelőtt megírta mind azt, ami halála után megvalósult, akár a Hódító Robur repülő hajójára, akár Nemo kapitány tengeralattjárójára gondolunk. Az uszó város című regényében írta meg azokat a páncélszigeteket, amelyeket most akarnak lehelyezni az Óceánon és az Utazás a Holdba című regénye pedig utmutatónul szolgált azokra a kísérletekre, amelyeket most, száz évvel halála után Oppel és Oberth tanárok a holdrakétával végeznek. De nincs az a ma már gyakorlatban is használt találmány, amely Verne Gyula merész fantáziájában meg ne született volna. Regényei épp azért most még sokkal élvezetesebbek, egyaránt lebilincselik a felnőttet és gyermeket. Verne Gyula már gyermekkorában különös érdek-

lősdést mutatott a technika iránt, nem volt még tizenöt éves, amikor gőzautomobilt tervezett, valóságos falta a természettudományi és földrajzi munkákat, ami által olyan ismeretekre tett szert, hogy később, amikor egymás után írta meg pompás regényeit, bármelyik világrészen is kalandozott fantáziája, pontosabb leírást adott mindenről, mint sokan azok közül, akik be is utazták ezeket a földterületeket. Mert Verne Gyula nem tudott eljutni későbbi regényei színhelyére. Bár jó ideig matrózinas is volt, ebben az időben azonban még sem rendelkezett olyan megfigyelőképességgel, hogy megfigyeléseit később felhasználhatta volna. Az, amit a regényírás terén alkotott, halhatatlan mesterré avatja. A centennáriumot mindenhol megünneplik és műveiből új kiadások jelennek meg ugyszólván a világ minden nyelvén, többek között magyar nyelven is. Az új magyar nyelvű kiadás a Franklin Társulat könyvkiadó vállalat révén kerül forgalomba, az eredeti csinos kiállításban, azokkal az illusztrációkkal, amelyekben gyermekkorunkban is annyit gyönyörködtünk. Harminc kötetből áll ez a sorozat, amelynek a kiadvállalat olyan árat

szabott és olyan fizetési feltételeket állapított meg, hogy a csinos sorozat megszerzése senkinek sem okozhat anyagi nehézséget. A kiadvállalatnak az a célja, hogy Verne Gyula művei minél szélesebb rétegekben elterjedjenek. A sorozat a következő regényeket foglalja magában:

A gőzház. I—II., Antifer mester I—II. Kerában a vasfejű I—II., Grand kapitány gyermekei I—II., Rejtélyes sziget I—II., Két évi vakáció I—II., Sándor Mátyás I—II., Senki fia I—II., Észak a dél ellen I—II., Utazás a föld körül, Sztrogoff Mihály, Dél csillaga, Utazás a tenger alatt, Egy kínai viszontagságai, Ót hét a léghajón, Francia zászló, Lángban álló szigetenger, Chancellor, Tizenöt éves kapitány, Uszó város, Várkastély a Kárpátokban.

Ezzel egyidejűleg a Franklin-társulat még egy sorozatot adott ki. Ez a sorozat szintén harminc kötetből áll és magában foglalja a világirodalom klasszikusait. A legjobb regények sorozata ez a harminc kötet, amely ugyancsak az összes Nobel-díjasokat felöleli. A sorozatban szereplő szerzők irodalmi munkásságának legremekesebb alkotásait kapja meg a közönség, ugyancsak díszes köntösben, finom papíron. A sorozat a következő világhírű regényeket foglalja magában:

Balzac: Ursule Mirouët, Barrés: A kitépelt sarjak, I—II., Bonseis: Emberek útja, Tündérvilág, Csehov: A semmirekellő, A halálárnyak, Dosztojevszkij: Netocska, Nezvanova, Duhamel: Éjjeli vallomás, Dumov: A széthalászok, Gide: Meztelen, Gogolj: Buljba Tárász, Régimódi földesurak, Gorkij: Foma Gorgyjejev I—II., Hauptmann: Thiel pályőr, A Soánai eretnek, Hémond: Maria Chapdelaine, Jerome: Minden ut a kálvária vezet, Lewis: Arrowsmith I—II., Loti: Izlandi halász, Löns: A második arc, Nansen: Menthe testvérek, Mária, Noailles: Új remény, Reade: A földönfutó örökös, Schnitzler: Garland Berta asszony, Shaw: Cashel Byron mestersége, Stevenson: A ballantraci földesur, Turgenyev: Tavasz hullámok, Első szerelem, Unamuno: Kód, Zweig: Az érzések zürzavara.

HIREK

— A Bácsmezei Napló legközelebbi száma a december elsején állami ünnep miatt kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

— A közlekedésügyi miniszter kihallgatása Ófelségénél. Beogradból jelenti az Avala: Ófelsége Alekszandar király szombaton délelőtt kihallgatáson fogadta Radivojević-Laza közlekedésügyi minisztert.

— A bán és segédhán részvétele a december elsején noviszadi ünnepi istentiszteletken. Noviszadról jelenti: Popovics Dáka bán szombaton kijelölte azokat a báni főtisztviselőket, akik a december elsején állami ünnepen a különböző templomokban tartandó istentiszteleteken részt vesznek. Ezek szerint vasárnap délelőtt tizenegy órakor a pravoszláv Szaborna templomban tartandó ünnepi istentiszteleten Popovics Dáka bán és Misovics Vidoje segédhán jelennek meg. Ugyancsak a bán és segédhán vesznek részt a katolikus templomban délelőtt tíz órakor megtartandó istentiszteleten. Délelőtt tíz órakor a református templomban Sztropin Sztánko, a báni hivatal belügyi osztályának főnöke, fél tizenegy órakor az evangélikus templomban dr. Zubkovic Pavle a báni kabinetiroda főnöke, fél tizenkét órakor a zsidó templomban Misovics Vidoje segédhán és tíz órakor a görögkatolikus templomban Marics Branko báni osztályfőnök jelennek meg az ünnepi istentiszteleteken. A bán és segédhán december elsején ünnepi programjának második pontja a testületek fogadása, ami déli tizenkét órakor kezdődik. Popovics Dáka bán és Misovics Vidoje segédhán elsőnek a katonai és egyházi látogatókat, azután a tisztviselők tisztelgését és végül a polgári testületek és a polgári személyek látogatásait fogadják.

— Közigazgatási kinevezések. Beogradból jelenti az Avala: Ófelsége Alekszandar király Zsivkovic Petar miniszterelnök javaslatára a következő közigazgatási kinevezéseket eszközölte: Szombori főszolgabíróvá Georgijevics Szvetozár, bácskatorpai főszolgabíróvá pedig Sztójcsics Damjánt nevezte ki. A báni hivatal főadjunktusává Jetic Milánt, a szombori járás volt adjunktusát, segédadjunktussá pedig Ilic Szevánt a beogradi főispánság irnokát nevezte ki.

— Előléptették Zagreb rendőrfőnökét. Beogradból jelenti az Avala: Ófelsége Alekszandar király a belügyminiszter javaslatára dr. Bedekovic Jankót, a zagrebi rendőrség főnökét, zagrebi báni inspektorrá léptette elő.

— A budapesti jugoszláv követség új tisztviselője. Beogradból jelenti az Avala: Ófelsége a király a külügyminiszter javaslatára Badamovic Mihajlo eddigi külügyminisztériumi tisztviselőt a budapesti jugoszláv követséghez gyakornokká nevezte ki.

— A noviszadi Szokolegyelet előadása. Noviszadról jelenti: A Szokolegyesület vasárnap este nyolc órakor gazdag és váltakozó műsorral saját helyiségeiben előadást rendez. Az előadás iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Esőben, szélben, hóban

NIVEA-CREME

A szél és a rossz idő, hideg és nedvesség arcából állandóan rendkívül fontos éltető anyagokat vonnak ki és elősegítik ezzel a korai ráncépződést. Bőrnek azonban szabad levegőre van szüksége és a Nivea-krém megóvja az időjárás káros behatásaitól. Csak a Nivea-krém tartalmazza a bőrrel azonos Eucerint-et; ezen alapszik hatása is, mert ez megóvja a bőr érzékeny szöveteit a kiszáradástól és elejét veszi a ráncépződésnek. Őrízze meg fiatalos arcát a Nivea-krém mindennapi használatával.

3, 5, 10 és 22 dináros dobozok,
9 és 14 dináros tubusok.

Fólerakat: MARIBOR, MELJSKA CESRA 56.

— A noviszadi református egyház küldöttsége a bánud. Noviszadról jelenti: A református egyház népes küldöttsége Agoston Sándor főesperes és Kurz Henrik főgondnok vezetésével szombaton délelőtt felkereste Popovics Dáka bánt és tisztelgett előtte. A bán szívélyesen fogadta a küldöttséget, hosszasan elbeszélgetett a tagjaival és biztosította őket messzemenő pártfogásáról.

— Szusák részvétele a horvátországi városok hódoló küldöttségében. Beogradból jelenti az Avala: Szusáki jelentés szerint a városi előjáróság távirati meghívást kapott Zagreb városától, hogy Szusák városa is csatlakozzon a horvátországi városoknak ahhoz a hódoló küldöttségéhez, amely Ófelsége elé fog járulni Beogradba. Szusák város gazdasági bizottságának ülésén nagy lelkesedéssel fogadták a meghívást s elhatározták, hogy a hódoló küldöttségbe a polgármestert és két városi bizottsági tagot delegálnak.

— Jugoszláv-magyar tárgyalások a határmenti birtokokról. Beogradból jelenti az Avala: A külügyminisztériumban tárgyalások indultak meg Jugoszlávia és Magyarország delegátusai között a megyéknek, városoknak és községeknek a határmegállapítás folytán Magyarországra esett birtokaik likvidálásáról. A magyar delegáció tagjai dr. Csatory Béla belügyi államtitkár, Erney Imre osztályfőnök és Domonkos Rezső számvetőségi tanácsos, a jugoszláv bizottság tagjai pedig Erhardics Sztanko külügyminiszteri osztályfőnök és dr. Vlskalin Milorád belügyminiszteri inspektor voltak.

— Magyar katonaszökevényt fogtak el Szubotica mellett a határon. A szuboticiai vasúti és határrendőrségre szombaton délben egy magyar katonaszökevényt kísérték be. A magyar katona teljes felszereléssel és revolverrel jött át a határon és kérte a jugoszláv határőröket, hogy vezessék a felsőbb hatóságok elé, mert megszökött a magyar hadseregből és nem akar többé visszatérni Magyarországra. Elmondotta, hogy Krisnyes Istvánunk hívják, a kilencedik magyar gyalogezrednél szolgált. Állítása szerint kényszeríteni akarták, hogy hat évig szolgáljon a hadseregben és ezért szökött meg. A szuboticiai határrendőrség kihallgatása után átadta a katonai hatóságoknak.

— Szikratávíró a gonosztevők üldözésére. Bécsből jelenti: November 25-ikén nyílt meg Ausztria, Lengyelország, Németország és Csehszlovákia között a szikratávírószolgálat, amely a gonosztevők nemzetközi üldözését kívánja szolgálni. A résztvevő államok mindegyike szikratávíróállomást rendezett be, amelynek központja Berlinben van. A közel jövőben valószínűleg a szomszéd országok, elsősorban Svájc és Danzig is részt vesznek ebben a nemzetközi szolgálatban.

— Rokkantságokban csak délután fogadnak a városi katonai ügyosztályban. A városi katonai ügyosztály közli, hogy rokkantságokban csak délután három és öt óra között fogad feleket a 135. számú szobában.

— Clemenceau mint újságíró. Párisból jelenti: Clemenceau halála óta a francia lapok és folyóiratok egymásután közlik a legkülönbözőbb cikkeket és tanulmányokat, amelyek mind Clemenceau élete és működése egy-egy szakaszának vagy sajátosságainak vannak szentelve. A lapok megjegyzik, hogy Clemenceau nagy újságíró volt. Ennek illusztrálására közlik most a párisi lapok a Sorbonne egyik tanára kutató munkájának eredményeit, amelyek szerint Clemenceau a különböző lapokba összesen 4800 cikket írt. Egészen 1917 szeptember 15-ikéig, miniszterelnökségéig állandóan dolgozott és csak azután szünetelt meg újságírói tevékenységéig.

— Kléptik az utat a beogradi vágóhidhoz. Beogradból jelenti az Avala: A beogradi gyáripari kamara felterjesztéssel fordult Beograd városhoz és a vágóhid-környéki gyárállalatok nevében azt kérte, hogy a vágóhídi vasúti állomás és a város között építsenek közlekedési utvonatát. Beograd város a felterjesztéssel legközelebbi községtanácsai ülésén foglalkozik.

— Kitiltott lap. Beogradból jelenti az Avala: A belügyminiszter november 28-ikán kelt rendeletével megtiltotta a Sao Paolóban megjelenő »Délamerikai Magyar Hírlap« című magyarnyelvű lapnak az ország területére való behozatálát és terjesztését.

— Nem fogadnak el állás iránti kérvényeket a közlekedésügyi minisztériumban. Beogradból jelenti az Avala: A közlekedésügyi minisztérium kommunikét adott ki, amely szerint a minisztériumban minden helyre van töltve és tekintettel a küszöbön álló reorganizációra, állás iránti kérvényeket többé nem fogadnak el.

— Balázs G. Árpád kiállítása Beogradban. Balázs G. Árpád, a Szuboticián élő kiváló festőművész reprezentatív munkáiból kiállítást rendez a fővárosban. A kiállítás, amelyen a művész olajfestményei, akvarell képei, rajzkarcai, valamint lincolummetszetei kerülnek bemutatásra, vasárnap, december 1-én délután három órakor nyílik meg a beogradi Umetnicski Paviljon helyiségeiben és december 10-ig marad nyitva.

— Agyonlőtte kedvese férjét egy osztrák asztalosmester. Bécsből jelenti: Borzalmas gyilkosság történt a felsőausztriai Schleissheim városkában, ahol egy Littauer nevű asztalosmester agyonlőtte kedvese férjét, Gruber János városi községfőt. Gruber már évek óta rossz viszonyban élt a feleségével, aki állandóan másokkal udvaroltatott magának. Az asszony és szeretője, Littauer asztalosmester csütörtök este az egyik kocsmában megbeszéltek, hogy Grubert megölik. Az asszony revolvert és töltényeket adott szeretőjének s éjfél tájban mindketten belöpték a férfi szobájába és az asszony felhívására Littauer rálőtt az alvó emberre. A golyó Gruber János agyába fúródott és azonnali halált okozott. Az asszony ezután orvost hívatott és a csendőröket is értesítette s azt állította, hogy férjét rablók támadták meg. Amikor a vizsgálat során kiderült, hogy a gyilkosságot Littauer követte el, az asszony kijelentette, hogy szeretőjének nem volt tudomása semmiről és ő gyilkolta meg férjét. A keresztkérdések sulya alatt azonban megtört, mire szeretőjével együtt letartóztatták.

— Gyászistentisztelet Noviszadon a világháboruban elesett dobrovoljácok emlékére. Noviszadról jelenti: Vasárnap délelőtt tizenegy órakor a noviszadi püspöki templomban gyászistentiszteletet tartanak a háboruban elesett dobrovoljácok emlékére. A gyászmisét Velics Gyorgye görögkeleti esperes celebrálja fényes papi segédlettel.

— Veszedelmes vasúti tolvajbánda után nyomoz a szuboticiai rendőrség. Dr. Adamovic Szredoja novakainizsai orvos felesége a napokban Knjezevi Vinograd községből Szomborba utazott. Az uriaszony egy másodosztályú fuhlébe szállt be és csakhamar elaludt. Amikor felébredt, megállapította, hogy kizitáskáját, amelyet lefekvés előtt a feje alá tett, ismeretlen tettesek elloptak. A táskában pénz és nagyértékű briliáns ékszerek voltak. Dr. Adamovicné az esetet jelentette a szuboticiai rendőrségen és Cankovic Miodrag rendőrkapitány tekintettel arra, hogy az utóbbi napokban hasonló körülmények között fosztották ki a vonaton két olasz nőt, ennek a lopásnak a tetteseit is Bajmolen kerestette. A multkori vasúti lopás alkalmából megindított nyomozás során, mint ismeretes, letartóztatták Bozick Jován szuboticiai szabót, akinek megtalálták az elszalutatoskított ellopott pénzt és érték tárgyakat. A szuboticiai detektív az egyik bajmoki ékszerüzletben rábukkant az Adamovicnéntől ellopott ékszerek egy darabjára. Az ékszerész közölte a detektívtel, hogy a briliáns gyűrűt egy Pfeifer Cilka nevű bajmoki asszonytól vette, akiről megállapították, hogy vadházastársa Bozick Jovánnak, a lopásért letartóztatásban levő szabónak, Pfeifer Cilkát is letartóztatták és az asszony beismerte, hogy ő lopta ki az alvó Adamovicné fejéről a táskát. Az ékszereket egyik szuboticiai ékszerész vette meg jóval értéken alul. Az ékszerészt előléptették a rendőrségen, de az tagadta, hogy tudomása volt arról, hogy az ékszerek lopásból származnak. Az ékszerekből különben is már kiszedték a drágaköveket, az aranyat pedig beolvastották, úgyhogy az ékszertárgyakat vissza se tudják téríteni a tulajdonosnak. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást Bozick Jován és felesége bűntársainak kézrekerítésére.

**Bokavédő elsőrendű filcből
25 dinártól kezdve. Klein Jenő-
né! Noviszad, Vel. Beeskerek,
Senta**

— A báni hivatal dönt másodfokon a közgyűlési és tanácsli határozatok és az ellenük beadott felebbezések ügyében. Noviszadról jelentik: A noviszadi városi tanács pénteken délután dr. Borota Braniszlav polgármester elnöke alatt tartotta meg rendes heti ülését. A tanács elsősorban az aktuális ügyeket és az anyagi természetű kérdéseket intézte el. A folyóügyek elintézése után a tanács foglalkozott az ujonnan építendő iskolák ügyével, majd áttért a városi tanács és a városi közgyűlés határozatai ellen beadott felebbezések tárgyalására. Október 3-ikán az ország új elnevezéséről, területi és közigazgatási beosztásáról szóló törvény új intézkedik, hogy a városi tanács és a városi közgyűlés határozatait, amelyeket közigazgatási, gazdasági és egyéb kérdésekben hoztak, a báni hivatalhoz kell felterjeszteni. A régebbi törvények szerint a döntés joga másodfokon az illetékes minisztérium hatáskörébe tartozott, míg az október 3-iki törvénnyel, úgy a határozatok, mint a határozatok ellen beadott felebbezések ügyében másodfokon a báni hivatal dönt. A noviszadi városi tanács pénteki ülésén, hivatkozással az október 3-iki törvény hatodik szakaszára, úgy határozott, hogy a városi jegyzői hivatal a jövőben minden határozatot, amelyet a városi tanács, vagy a városi közgyűlés hozott a báni hivatalhoz továbbít jóváhagyás végett. Ugyancsak a báni hivatalhoz továbbítják a határozatok ellen beadott felebbezéseket is.

— **Előleptetések a noviszadi városházán.** Noviszadról jelentik: A városi képviselőtestület nemrégén határozatot hozott, amely szerint Lakics Jovan noviszadi polgármesterhelyettesnek, Boksan Radivoj adó- és pénzügyi tanácsnoknak, Kiss Julio pénzügyi tanácsnok helyettesnek és Haberbus Stevan számvevőnek a háborus éveket kétszeresen számítják be fizetésükbe. A határozat annyiban jelentett újítást, hogy az eddigi szokás szerint a háborus éveket csak a nyugdíjba számították be kétszeresen. A városi képviselőtestület határozatát jóváhagyás végett felterjesztették az illetékes minisztériumnak, amely jóváhagyta a képviselőtestület határozatát. A határozat alapján Lakics Jovan polgármesterhelyettes, Boksan Radivoj adó- és pénzügyi tanácsost, Kiss Juliot, az adó- és pénzügyi hivatal helyettes vezetőjét és Haberbus Stevan számvevőt új fizetési osztályokba léptették elő.

— **Új forgalmi és kereseti adótárgyalások Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi pénzügyi hatóságok elkészítették az új forgalmi és kereseti adótárgyalásokat, amelyeket a városi adóhivatal helyiségeiben közszemlére tettek ki. Az újabb javaslatok tárgyalásának sorrendje a következő: december 12-ikén ügyadók, közvetlők, tözsdetulajdonosok, tudakozódó iróadatulajdonosok, alkuszok, szappangyárosok, vasöntőde, repülőgépgyár, kendergyár, szétumgyár, villanytelep, kábelgyár, csavargyár, vegyészeti gyárak, porcelánipar és mezőgazdasági gépipar tulajdonosai. December 13-ikán: vasöntők, szalaggyár, butorgyárak, fa- és pamutipar, redőnygyár, gombgyár, patkógyár, pecsétgyár, fémdobozgyár, rézművesek, harangöntőde, sodronygyár, tésztagyár, vászonszövők, szíjgyártók, koscsiggyártók, kefékötők, tükröipar. December 14-ikén: festőipar, zsákkereskedők, tímárok, nyakkendőkészítők, kékfestők, szikvizgyár, vaskereskedők. December 15-ikén: vaskereskedők, villanyszerelési cikkek elárulásától, fegyverművesek, mezőgazdasági gépkereskedők, valamint varrógép és kerékpárkereskedők. A tárgyalásokat naponta délután félháromtól kezdve tartják meg a noviszadi járási adóhivatal ötös számú szobájában.

Az állami osztálysorsjegyek sorsjátékának fő húzásai

december 2-ig tartanak

Húzás mindennap!

A húzások eredményeit mindennap közölni fogjuk

Lepodat és Jovanovics

sorsjegy-főárusítók, Subotica 320

A november 29-iki húzáson a következő számok nyertek:

4.000 dinárt nyert: 15917, 67998, 70301, 80236.

2.000 dinárt nyert: 57456, 59256, 60073, 64727,

65715, 86811, 110209.

500 dinárt nyert: 4627, 73, 8004, 27, 41, 8981, 66,

9658, 10555, 94, 11933, 47, 50, 59, 97, 13035, 15213,

81, 87, 15575, 92, 94, 15950, 88, 17107, 24402, 7,

52, 56, 61, 78, 90, 24738, 82, 28347, 52, 32725, 31,

36, 77, 79, 99, 33724, 41, 37418, 59, 40322, 29,

40438, 70, 45513, 63, 46579, 98, 47745, 49, 61, 70,

48812, 85, 49210, 54918, 20, 52, 57658, 58562, 91,

58804, 26, 66, 87, 89, 97, 60002, 84, 64715, 66012,

67915, 71294, 71954, 73377, 75418, 78904, 18, 78,

80, 82, 80716, 38, 39, 40, 70, 81011, 39, 75, 83138,

51, 60, 75, 83583, 92, 84081, 86110, 27, 70, 73, 90,

86810, 31, 91157, 75, 91805, 28, 36, 43, 96322, 69,

97945, 49, 55, 98785, 105708, 13, 89, 108030, 618,

47, 74, 110330, 71, 113118, 49, 51, 113978, 116911,

34, 118737, 38, 42, 52, 120854, 79, 82, 122376,

123902, 19, 24, 77, 82, 123218, 35, 87, 89, 124309,

43, 77, 79, 124618.

Örömet okoznak

minden karácsonyfa alatt az Elida kazetták. Minden nőt megörvendeztetnek az Elida ajándék-kazetták választékos tartalmukkal. Nem hiányozhatnak karácsonyi ajándékaik közül az

ELIDA KAZETTÁK

— A Magyar Sakkvilág decemberi száma rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. A hívs sakkfolyóirat számos jól kiemeltet rogzaskaszlatmai versenyjátsmát közöl. Kétféle feladványok és a világbajnoki sakkverseny játsmáinak befejező része egészít ki a folyóiratot. Decemberi számmal egyidejűleg a Magyar Sakkvilág »A sakk jelene és jövője« címen rendkívül számot adott ki, amelybe a legkiválóbb teoretikusok írtak cikkeket. Mindkét lap a Literária árusítóinál kapható.

Kraljevbregi pezsgó
a vezető márka

— **Eljegyzések.** Dr. Müller Sándor bácskatepolai ügyvéd eljegyezte Holländer Bözsit, dr. Holländer Dávid kulai orvos leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Czillezer Irént eljegyezte Weinberger József.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tomasevics Rozika és Knorr István Szombor,** jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A szuboticei zsidó nőegylet és népkonyha szegényfelruházó ünnepélye.** A szuboticei zsidó nőegylet népkonyha helyiségében december elsején délután fél négy órakor ünnepélyes keretek között osztják ki a szegények között az összegyűjtött téli ruhaneműket. A nőegylet vezetősége ezután hívja meg tagjait az ünnepélyre, amelyen vendégeket is szívesen látnak.

— **Eltemették a nisi tragédia áldozatait.** Nisből jelentik: Nagy részvét mellett temették el pénteken a nisi tragédia áldozatait, Sztoladnovics Petárt, a nisi sörgyár igazgatóját és Vujadinovics Milos főhadnagyot. A borzalmas tragédia még mindig élénken foglalkoztatja a közvéleményt és a legnagyobb részvét hangján beszélnek a szerencsétlen áldozatokról. Sztoladnovics Petár vezetőszeretpet játszott Nis társadalmi életében, mindenki szerete és nagybecsülte. A tragédia indító oka, mint ismeretes, az volt, hogy Vujadinovics, aki legyben járt Sztoladnovics leányával, felbontotta az eljegyzést és más városba helyeztette át magát. Ez keserítette el a szerencsétlen embert, akinek ezóta nem volt nyugta és állandóan a bosszu gondolata foglalkoztatta.

— **Áthelyezett elemiiskolai igazgató.** A közoktatásiügyi miniszter Szuboticáról Oszljekre helyezte át Medakovic Ilija szuboticei elemi iskolai igazgatót. Medakovic Ilija a legközelebbi napokban foglalja el új állomás helyét.

— **A szuboticei illetőségű aktív katonatisztek jelentkezése.** A szuboticei katonai ügyosztály felhívja a szuboticei születésű vagy illetőségű aktív katonai vagy csendőrtiszteket és altiszteket, vagy más katonai szolgálásban lévő aktív tiszteket, hogy december 10-ikéig jelentkezzenek a katonai ügyosztály 131. számú szobájában. Amennyiben az illető katonatisztek vagy altisztek nem Szuboticeán teljesítenek szolgálatot, hozzátartozóknak kell jelentkezniük a katonai ügyosztályban. A jelentkezésről nyilvántartás végett van szükség.

„VALDA“-pasztilla

meghülés, spanyolnátha, influenza ellen
Minden drogériában és gyógyszerárban
kapható

— Rálőtt a bérlőjére egy topolai földbirtokos. Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Balog Pál topolai földbirtokos vadászfegyverével rálőtt bérlőjére, Vig Jánosra, akit a sörétek súlyosan megsebesítettek. Balog Pál az ügyre vonatkozólag a következők közlését kéri: Az eset hétfőn, november 18-án történt. A földet nem Vig János, hanem fia, Vig István bérelte ki 1928 október elsején és a szerződés 1929 október elsejéig szól. Vigék október 15-ikén elhagyták a tanyát, de ennek ellenére ragaszkodtak a földhöz, noha a szubotcai járásbírósnál elvesztették igényperüket. A tanya tulajdonosa, Balog Pál november 21-ikén az új bérlőnek, Majtényi Mihálynak átadta a tanyát, de ugyanaz nap este Vigék behatoltak a tanya és kiavarták az új bérlőt. Majtényi holmijaival együtt visszatért Topolára és az esetet jelentette a tulajdonosnak. Balog magához vette vadászfegyverét és egyedül ment el a tanya, ahol Vig János és Vig István botokkal és bicskával támadtak rá. Balog védekezett, miközben véletlenül elsült a fegyver és a sörétek Vig János lábába fúródott.

Dr. Balog Ernő sebész orvosi rendelőjét Kralja Aleksandrova ulica 4. (Rossija Fonciere-palota) I. emelet helyezte át. Telefon 6—18.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

Uj sportlap Beogradban. Beogradban Jugosport néven új sportlap indult meg, amely hetenként kétszer, szombaton és hétfőn jelenik meg. Az új sportlapnak eddig négy száma jelent meg változatos tartalommal, amely magában foglalja az ország minden részének sporteseményeit. A Jugosport szerkesztője Taticus Sz. Dusan. Ára két dinár.

Művészi karácsonyi munkák a Reményi fotóművész műtermi kiállításán, Rudičeva 4., I. emelet.

Örvendtes újság mindenkinek mai számunk egyik hírdetése. A holnap kezdődő karácsonyi vásárra sikerült legjobb hírnevű cégeink egyikének igen nagy mennyiségű, karácsonyi ajándék céljaira rendkívül alkalmas szövet-, selyem-, bársony-, kendő-, vászon-, stb. árú igen olcsó áron beszereznie és így vevőit is hihetetlenül olcsó áron szolgálhatja ki. Mindenki, aki *Sekelj Matija* céget ismeri, tudja azt is, hogy a cég igéreteit mindenkor helyt áll és bizalommal keresi fel Szuboticanak ezt a kétségkívül legszebb áruházát. Mindenkinek érdekében áll, hogy a Sekelj cég mai hírdetését figyelmesen áttanulmányozza.

Egész családja élvezi a rádióvételt, ha PHILIPS-féle „POBEDNIK“ vevőkészüléket használ

— Reményi Miksa szubotcai művészfényképező műteremkiállítása. Ami a festő kezében az ecset, a grafikusban a szén, a szobrászban a véső: az a fotográfusban a fényképező apparátus. Mint ahogyan az ecsetnek vannak illetett kezelői, a fotográfálásnak is vannak művészei még akkor is, ha a fotográfálást kivonják a szorosan vett művészetek köréből. Hosszu viták folytak arról, hogy művészet-e a fényképezés, lehet-e fotográfus ugon maradandót alkotni. A vita a fotográfia javára dönt. A művészi fotográfálás érdekes, értékes és figyelemreméltó alkotásait állította ki műtermében Reményi Miksa szubotcai fotóművész, aki a fotográfálás iparszerűsége mellett is új utakat keres és arra törekszik, hogy művészivé tegye azt, amit a fotográfálásban mesterséghelnek neveznek. Az anyag, amit ennek igazolására kiállított, nem nagy, de mindegyik darab egyéni meglátásról és finom izlésről tesz tanúságot. A fotográfusnak csak pillanatok állnak rendelkezésére az arc karakterének tanulmányozására és azazal a rövid idő alatt meg kell találnia az archan azt a legvonzóbb, legjellegzetesebb pontot, amelynek meglátására a grafikusnak órák állnak rendelkezésére. Reményi Miksa kiállított portréit a fotográfált személy egyéniségének pompás, hangulatos és markáns kiemelése jellemzi. Elettől, színnel tudja megtölteni a lemez merev, halott síkját, egy odavetett fényfolttal, vagy egy távolról hulló árnyékkal a személy arcára rajzolja a lelket is, amelyet még a csalhatatlan optikai lencse sem érez meg. Külön említést érdemelnek a fotominiatűrök és a hangulatos gyermekfejek, valamint néhány színes, meleg dalmáciai tájfelvétel. Reményi Miksa kiállított fotóanyaga meggyőző erővel dokumentálja, hogy a fényképezés avatott kezekben több, mint technika: művészet. A fotókiállítás, amely megérdemli az érdeklődést, díjtalanul bármikor megtekinthető. (sz)

— Elhalasztották a noviszadi újságíróegyesület közgyűlését. Noviszadról jelentik: A noviszadi újságíróegyesület választmánya pénteken este ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy az újságíróegyesület közgyűlését december elsejéről az államünnep miatt december 8-ikára halasztják. A választmányi ülés egyben elhatározta, hogy Fischer Nikolának, a Napló elhunyt munkatársának sírkövet állít fel az egyesület a zagrebi temetőben. A választmány felkérte az ország területén működő újságíróegyesületeket, hogy az akcióban vegyenek részt.

Menjünk a gyermekkel Reményihez.

A modern ember mindinkább igyekszik visszatérni a természethez. A cél az, hogy erős, egészséges legyen és a test rugalmasságát minél tovább megőrizze. Éppen ezért örvend nagy elterjedtségnek a növényi olajokból készülő Feller-féle Elsa-fluid, amely egy külsőleg, mint belsőleg egyaránt kiváló eredménnyel használható, elsősorban a reumatikus, ideg és a meghűlésből eredő fájalmaknál. Az Elsa-fluid nem is drága! Gyógyszertárakban és szakmabeli üzletekben már 6 dinárért kap egy kis üveggel. Postán is megrendelhető a Feller-gyógyszertárnál, Stubica Donja, 185.

Halálozás. Rogić István szubotcai építési vállalkozó 66 éves korában meghalt. Temetése december 1-én délután fél 4 órakor lesz III. kör, Daničićeva ulica 4. számú gyászházából.

Megszűnt a ragályveszedelem. A sarlach- és tifuszmegebetegedések a hatóságok gondos és gyors intézkedése folytán nem terjedhettek el. A ragályterjedésének megállításához természetesen az is nagyban hozzájárult, hogy a közönség is megőrizte hidegvérét és higiénikus életmóddal és gyakori mosakodással távoltartotta magát a fertőzéstől. Ilyen esetben igen előnyösen használható az Albus mosdószappan, amely még az igen gyakori mosakodásnál sem támadja meg a bőrt, gyorsan ad bő habot és igen olcsó áron minden üzletben kapható.

Szerencse és véletlen az emberi életben — amlint azt gyakran megfigyelhetjük — a legnagyobb szerepet játszik. Ez a megállapítás főleg az állami osztály-sorsjáték huzásainál érvényesül, amennyiben meglehetősen gyakran megesik az, hogy teljesen vagyontalan személyek a szerencsés véletlen folytán egy pillanat alatt jelentős gazdagságra tesznek szert. Éppen ezért senkinek se szabad a raj-lappéldányokhoz mellékelni csinos és egyben eredeti mellékletet figyelmen kívül hagynia, hiszen senki se tudja, hogy a legközelebbi pillanatban mi vár reánk...

Dr. Ivo Šercer, közkórházi szemosztály főorvos, orvosi rendelőjét Badaličeva ulica 8. sz. helyezte át. Rendel szembetegek részére délután 2—4.

Heumann Irén, Dóra Menzler leipzigie egészségi és művészi testgyakorló iskolájának okleveles tanárnője december 1-én női és gyermek testgyakorló-tanfolyamot nyit a Labor-palota I. emeletén. A tanfolyamon a napközben elfoglalt nők részére esti tanítás is lesz mérsékelt díj mellett. Beiratás naponta délelőtt 11—1 és délután 4—6 között az iskola helyiségében.

Az állami jelzőlogbank noviszadi főintézte 320 dinár kölcsönt nyújt a 2½%-os hadikárpótlási kötvényekre darabonként. A kamat évenként 8%.

Számos női bajnál a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 10

Köhögést, meghűlést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a Sirofen. Gyógyszertárakban kapható.

— Hitebanknak nevezték el a petrovszelói Hitelegylet. Petrovszelóról jelentik: A petrovszelói Hitelegylet legutóbb megtartott igazgatósági ülésén Fischer Mátyás igazgató javaslatára a pénzintézet nevét Hitebankra változtatták át. Elhatározták még, hogy a bank százezer dináros alaptőkéjét ötszázezer dinárra emelik fel.

— A vajdasági nyugdíjasszövetség felhívása a tagokhoz. A vajdasági nyugdíjasszövetség szubotcai központi vezetősége felszólítja tagjait, hogy az új honossági igazolványok beszerzéséhez szükséges okmányok átvétele végett jelentkezzenek a szövetség helyiségében Szubotica, Kumičičeva ulica 8. szám alatt. A tagok itt minden szükséges utbaigazítást megkapnak.

Egyszerűsítse háztartását és
étkezzék a Kassoitz-pensióban,
Šenoje ulica 21
hol kihordásra is elsőrendű házikosztot kap.

— Házasság. Holtmann Flza és Kessler Albert fényképész a mai napon házasságot kötöttek. Beli Manasztir, 1929 december 1. (Minden külön értesítés helyett.)

— Halálozás. Petrovszelóról jelentik: Csütörtökön délelőtt hosszú szenvedés után Beogradban harmincöt éves korában meghalt Plavšić Grigorije petrovszelói görögkeleti plébános felesége, született Misić Szója. Az elhunyt uriaszony holttestét Petrovszelóra szállították és pénteken délután nagy részvét mellett temették el.

KINTORNA

Hajóskapitány: Asszonyom gyorsan vegye tel ezt a mentőövet, mert minden pillanatban elsüllyedhetünk.

Hölgy (nézi a mentőövet): Mit képzelsz, hogy én felveszek egy ilyen bő vacakot? Adjon egy számmal kisebbet.

— Egyik legnagyobb hitelezőmet vesztettem el ma.
— Mi az, meghalt?
— Nem, hanem ki kellett fizetnem neki az adósságot.

Egy nagyhangú gazda bemege a falusi suszter műhelyébe és »kedélyesen« mondja neki:

— Hej, de szeretnék a maga vastag bőréből cipőtalpat csináltatni magamnak!

— Azt ne tegye, gazduram, — feleli a suszter, — mert még azt mondanák, hogy több esze van a cipője talpában, mint a fejében.

A nő: Képzeld, Gyuri, a leány, akit tegnap lopás miatt elbocsátottam, két törülközőt magával vitte.

A férfi: Milyen törülközőket?

A nő: Azt a kettőt, amelyeket abból a dalmáciai szállodából hoztunk magunkkal.

— A maga barátja nagyon ideges lehet. Ha autótülköt hall, összerázkódik.

— Ennek az a magyarázata, hogy a feleségét autón szöktették meg. Ha tülkölést hall, attól fél, hogy visszahozták.

— Mondd, nem tudsz a környéken egy jó vendéglőt, ahol tíz dinárért lehet ebédet kapni?

— Itt van egy éppen a sarkon.

— És meg tudnád mondani azt is, kitől kapnék tíz dinárt?

A papa: Miért engedted, hogy az a fiatalember megcsókoljon a szalonban?

Lány: Mert féltem, hogy a folyosón esetleg megüti magát.

KÖZGAZDASÁG

Megoldható-e a jugoszláv-magyar-román agrár-blokkal a dunai államok gazdasági válsága?

Dr. Pálics Emil nyilatkozata a dunai kukoricakartellról

Azokkal a tárgyalásokkal kapcsolatban, amelyek az elmúlt héten Budapesten folytak a jugoszláv és magyar tengeri érdekeltségek megbízottai között, a Napló munkatársa kérdést intézett dr. Pálics Emilhez, a szombori és noviszádi terménytőzsdék megalapítójához, aki a szombori tőzsdé örökös tiszteletbeli elnöke és aki a tengeri árhullámzásának, illetve a kukorica nagy áresésének kérdésével az utóbbi időben több értékes magas színvonalú cikkben foglalkozott a szakajtóban. Dr. Pálics kérdéseinkre a következőket mondotta:

— A magyar tengeri exportőrök akciója azt mutatja, hogy a nagy multtal rendelkező magyar gabonakereskedelem a kanadai szövetkezetekbe tömörült mezőgazdasági termelők módszereit kívánja alkalmazni az európai tengeritermelő országok kereskedelmi szempontjainak figyelembevételével. A kanadai gabonatermelő szövetkezetek eladási központja a múlt évben megkezdte és az idén is folytatta a tárgyalásokat az Északamerikai Egyesült Államok szövetkezetibe tömörült termelőkkel, hogy eladási szervezetét az összes figyelembe jövő nagy termelő országokra kiterjessze és ezzel a termelő ugyiszólván monopóliumot nyerjen saját termelvényének eladására.

— A célja ennek az akciónak, hogy a termelő részére jobb árakat biztosítson és a banktőke igénybevételével elérje az árak stabilizálását a világcipiacon. Ennek a célnak elérésére szükséges az is, hogy az eladási szövetkezeteknek saját közraktáraik és saját elvitorjaik legyenek. Kanadában ezt már keresztül is

vitték.

— Ennek folytán a magyar részről kiindult tengeri kartellmozgalomnak egyenlőre csak kísérleti jellege van és megvalósításának igen nagy nehézségei vannak, mert a gabonatermelés és értékesítés az időjárástól függ. Hiszen a termést ugyiszólván nem is lehet előre szabályozni.

— Tekintettel arra, hogy a jugoszláv buza minőségileg messze van az egyes buzatípusoktól, amelyek a fogyasztópiacokon számbajöhetnek, nemkülönbön figyelembevéve a buzatermelő országok nagy számát, egyenlőre a tengeri az a cikk, amely ugy a nemzetközi viszonylatban, mint a mi szempontunkból figyelembe jöhet, hiszen a jugoszláv tengeri egyenértékű az argentinai drával. Ezenkívül az is számbajön, hogy a tengeritermelő országok száma a talaj és a klimatikus viszonyok folytán sokkal kevesebb.

— Ha összehasonlítjuk a tengeri árat a jugoszláviai és a nagy amerikai, továbbá a fogyasztás szempontjából számbajövő nagy európai tőzsdéken, akkor nyomban megérthetjük, hogy miért keresnek a közép-európai exportőrök valamilyen megoldást országai gabonaexportjainak megmentésére.

— Ebből a célból először is összeállítottam a tengeri árakat dinár paritásában a három nagyforgalmu jugoszláviai gabonátőzsdén: a beogradin, noviszadin és szomborin, továbbá az amerikai termelő országokból Buenos Ayresből, Rozaríoból és Chikagóhól, valamint az európai nagy fogyasztópiacok tőzsdéiből, Liverpoolból, Ratterdamból és Hamburgból.

22.	>	>	204.—
23.	>	>	203.—
24.	145.—	>	—
25.	>	145.—	197.25
26.	—	—	203.—
28.	147.50	>	207.—
29.	>	>	204.—
30.	>	>	200.—
31.	>	>	203.—
November:			
1.	147.50	—	204.—
2.	—	145.—	203.—
4.	>	>	196.25
5.	145.—	142.50	198.50
6.	>	140.—	194.—
7.	140.—	>	>
8.	—	—	196.25
9.	—	>	192.75
11.	>	>	189.25
12.	136.50	137.50	—
13.	132.50	133.75	186.—
14.	132.50	>	189.25
15.	135.—	133.75	184.75

— Ezekhez az adatokhoz nem sok kommentár van szükség. A fentebbi árak mellett nem lehet csodálni, ha a jugoszláviai termelők nemcsak azon panaszkodnak, hogy a kukorica ára és rentabilitása nem stabil, hanem azt állítják, hogy igen gyakran nem fizeti meg a termelésbe fordított munkát, nem is szólva a tőke gyümölcsözteséről stb. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a szállítás Buenos Ayrestől Hamburgig olcsóbb, mint például Noviszadtól Hamburgig, akkor beláthatjuk, hogy a mai helyzet a jugoszláv gabonakereskedelmre nézve épen olyan nyomasztó és tarthatatlan, mint amilyenek azt magukra nézve a magyar exportőrök érezték, amikor a közép-európai tengeri kartell eszméjét felvetették.

— Érdekes még megjegyezni, hogy miért olcsóbb a tengerentúli országokból a hetekig tartó ut fuvarja, mint a sokkal rövidebb ut a dunai állomásokról. Az árut mindkét helyről víziúton szállítják, még pedig Amerikából az óceánon keresztül, míg a dunai állomásokról Brailán, a Fekete és a Földközi-tengeren át. Hogy a rövidebb ut mégis a drágább, annak az az oka, hogy a brailai fuvarnál a hajók megfizették az utat Hamburgtól Brailáig is, amely utat legtöbbször üresen kénytelenek megtenni és csak visszafelé vannak megterhelve, így ez a megterhelés fizeti az egész utat.

— A magyar részről jövő ajánlat kétségtelenül nagy érdeklődést keltett Jugoszláviaiban és a közép-európai kartellnek nagyon sok híve van az érdekeltek között nálunk is. Scken vannak azonban, akik a kereskedők kartellja helyett a termelők értékesítő szövetkezetekének megeremtésében látják a kivevő utat, míg a pesszimisták — talán nem is egészen alaptalanul — már azt kezdik hangoztatni, hogy miután az amerikaiak racionaliabb termelési rendszerével, tökérejükkel és szervezetségükkel belátható időn belül versenyezni nem tudunk, fel kell hagyni a tengerinek exportra való termelésével és más termelési ágakat kell bevezetni.

Szuboticán újból bevezetik az ingatlanátírási illetéket

A pénzügyminisztérium indokolt esetekben engedélyezi az illeték bevezetését egyes városokban

A pénzügyi törvény a múlt évben megszüntette a városi ingatlanátírási illetékek kivetését és behajtását. Ez az intézkedés teljesen felkészületlenül találta a városokat, mert ez az illeték mindenütt nagyobb összeget biztosított a városi költségvetésnek bevételi oldalán. Szuboticának évi egymillió dinártól egy és félmillió dinárig terjedő bevételt hozott az átírási illeték, ami január elsejével megszűnt és ennek a bevételnek a hiányát igen megérzi a pénzügyi igazgatás.

A kormány előterjesztésére Ötelsége Alekszandar király a napokban írta alá a pénzügyi törvénynek a közigazgatási hatóságokra vonatkozó módosításait, amelyek újból lehetőséget nyújtanak a városoknak, hogy szükség esetén kirójanak ingatlanátírási illetéket. A pénzügyi törvény módosítása szerint a pénzügyminiszter fel van hatalmazva, hogy igen indokolt esetekben megengedje a városoknak az ingatlanátírási illeték szedését.

Szubotica város tanácsa, mint a Napló munkatársa értesült, szintén kérni fogja az átírási illeték szedésének engedélyezését, mert ez a jövedelem évi egymillió dinárt biztosítana a városnak és ezzel is csökkentené a költségvetési deficitet, amit egvébként községi pótdóval és fogyasztási adóátállannal kellene fedezni. Az átírási illetéket, ha azt a minisztérium engedélyezi, négy százalékban fogják megállapítani.

	Beograd	N. Sad	Sombor	B. Ajros	Rosario	Chikago	Liverpool	Rotterdam	Hamburg
o k t ó b e r									
1.	157.50	143.75	147.50	190.—	184.—	223.75	216.75	209.25	218.75
2.	157.50	“	“	193.50	185.50	—	223.75	209.—	221.—
3.	“	“	“	196.—	191.25	222.—	216.75	211.—	223.50
4.	“	“	“	197.25	“	“	218.50	209.75	224.—
5.	—	—	—	198.25	191.75	224.25	—	211.25	222.50
7.	“	“	“	199.50	193.50	223.75	223.—	214.—	224.—
8.	“	147.50b	“	200.75	“	221.—	“	213.—	226.50
9.	“	150.65	152.50	199.50	193.75	221.50	224.75	215.—	227.—
10.	“	150.—	“	198.25	193.50	218.75	“	214.—	226.75
11.	“	“	155.—	197.—	191.25	“	“	212.75	224.75
12.	“	“	“	“	“	“	“	221.50	222.50
14.	“	“	—	196.—	190.—	214.75	—	210.—	“
15.	“	“	“	“	188.75	215.25	218.50	208.25	221.50
16.	“	“	157.50	192.25	139.50	“	221.—	208.50	220.—
17.	“	“	“	191.25	“	214.25	210.25	205.50	217.—
18.	“	“	“	“	“	“	“	“	217.—
19.	“	“	155.—	190.25	“	208.25	—	204.75	“
21.	150.—	“	“	191.25	184.25	—	“	203.50	216.50
22.	“	“	“	185.50	179.75	210.25	209.50	200.25	214.25
23.	“	“	“	182.—	177.50	211.50	206.25	198.—	212.—
24.	“	“	“	182.50	175.—	205.25	200.—	194.25	207.50
25.	150.—	147.50	152.50	186.75	181.—	208.25	199.25	197.50	206.50
26.	—	—	“	191.50	“	210.25	—	198.50	211.—
28.	“	“	“	“	“	“	209.—	200.25	“
29.	“	“	“	“	“	“	207.25	198.—	212.—
30.	“	“	“	“	“	“	“	198.25	207.50
31.	“	146.25	“	“	“	213.25	205.25	198.75	209.75
n o v e m b e r									
1.	150.—	—	—	—	—	204.25	209.25	200.—	218.50
2.	—	146.25	152.50	185.75	182.25	202.50	—	198.75	218.—
4.	“	“	“	184.50	180.—	200.—	207.75	198.50	“
5.	“	142.50	“	181.—	177.50	196.50	204.75	195.50	215.50
6.	“	140.—	“	“	177.75	197.25	202.—	194.—	214.25
7.	147.50	“	147.50	180.—	176.50	200.—	—	193.25	“
8.	—	—	—	174.—	170.50	199.—	195.75	194.25	210.—
9.	“	135.—	“	“	164.75	195.25	—	191.—	207.75
10.	142.50	“	“	“	“	“	—	—	196.25
11.	147.50	135.—	147.50	—	—	—	190.50	188.50	196.25
12.	142.50	“	“	158.75	155.25	190.—	—	185.50	“
13.	“	133.75	“	167.25	165.50	192.50	186.—	185.50	190.50
14.	“	“	—	162.50	158.25	193.50	189.25	185.—	197.25
8.	“	“	“	“	“	“	150.—	“	210.75
9.	“	“	“	“	“	“	152.50	“	“
10.	“	“	“	“	“	156.25	“	“	212.—
11.	“	“	“	“	“	“	“	“	210.75
12.	“	“	“	“	“	“	“	“	“
14.	“	“	“	“	“	“	“	“	209.75
15.	“	“	“	“	“	“	“	“	“
16.	“	“	“	“	“	“	“	“	208.50
17.	“	“	“	“	“	“	“	“	206.50
18.	“	“	“	“	“	“	“	“	“
19.	“	“	“	“	“	“	“	“	“
21.	“	“	“	“	“	147.50	“	“	205.25

A következő táblázat mutatja az árak alakulását 1930. márciusi dunai tengeriben a jugoszláviai és a hamburgi hivatalos jegyzések szerint:

	Beograd	Noviszad	Hamburg cit
1.	150.—	145.—	203.—
2.	147.50	“	—
3.	“	147.50	208.50
4.	150.—	“	“
5.	“	—	209.75
7.	“	“	210.75

MIKULASRA
 legszebb csokoládéfigurák
 RUFF cukorkaüzletben
 kaphatók

A jövő heti szuboticaí adótárgyalások

December 2-ikán a következő kerülnek adótárgyalásra:

Szaulics Géza, Juhász Liza, Sokcsics Páló, Markovics Gyuró, Csapó Sztévan, Franciskovics Jozsó, Vukov Pavle, Evetovics Vince, Rudinszki Franya, Zsarnócai Jozsip, Temunovics Franya, Mijatovics Tosa, Takács Mijo, Péjics Márkó, Palkovics Mirko, Vojnics Tunics Stipán, Irsai Sztévan, Kovács Sztévan, Csipák Ferenc, Kurai Gézá, Szabó Sztipán, Rukavina Laico, Koprinovic József, Patócs Sztipán, Polacek Jócó, Kozla Vince, Ivics Mijóné, Zvekánovics Nikoláné, Weisz Hugóné, Gyukics Nikola, Bat Mihály, Balog Adam, Rudics Krisztóné, Gerber Jusztá, Sztantics Lajcsó, Winkler Dezse, Gál Ignác, Kramarik Árpád, Heivert Mihajló, Nidzasic Franyó, Korumner Petar, Vukovics Iván, Antai Sztévan, Tikvicki Sztipán, Szobonya Ladisláv, Vukovics Antun, Temunovics Sándor, Hanzik Sztévan, Baicsics Petár, Vukovics Márkóné, Juhász Jeliszaveta, Horvátovics Kata, Pertics Sztipán, Simon István, Tumbász Rémia, Oszugye Mária, Halászovics Zsófia, Polyákovics Paula, Benicsics Franya, Sztipics Géza, Copkó Jozsip, Vujkovics Lajcsó, Sztéfanovics Milán, Dzsakics Alexa, Szabados Mihajló, Koillár István, Novákovics Koszta, Baicsics Martin, Vidákovics Lajza, Sztipics Gyenő, Sztantics Vince, Crnkovics Kador, Hevér Gézá, Tukarcsi Matija, Sztolánovics Sztévan, Kramarics Árpád, Vaszilyev Nend, Szekere Petár, Bleszics Páló, Mijacki Jozsip, Ifkovics Ivándécsics Gyula, Rudics Antun, Vojnics Iván, Szili Jozsip, Horváth Lajcsóné, Brinza Mita, Vujkovics Máté, Preszburger Djeno, Kikics Ladisláv, Horváth Józso, Pizsanics Géza, Pecics Dragomir, Szabó Jozsip, Basics Bózsó, Létics Grga, Tumbász Józso, Andrasics Lajza.

December 3-ikán: Ivics Sztipán, Vidákovics Djeno, Berkes Petar, Vojnics Markó, Szuvajdzsics Tomán, Horvácki Szácó, Vidu Lujó, Horváth Kálmán, Csóvics Franyó, Gabrics Lázó, Farkas Sztévan, Lulics Felix, Káti Józso, Blahó Mirkó, Koch Mijo, Matkovics Djuló, Tomljenovics Jakab, Fiszter Iván, Schweiger Jozsó, Wéber Jován, Mácskovics Vera, Mijatovics Józsa, Kulundics Jozsoné, Gabrics Mane, Greski Gyura, Gávodi Matija, Matkovics Tema, Mariánovics Sándor, Milkovics Csedomir, Krnyájszki Lázár, Béliovics Sztipán, Rógiés Albe, Vojnics Iván, Mackó Franyó, Mató Sztévan, Dózsai Sztipán, Keresztes Sztipán, Kuluncsics Jozsip, Popov Sztévan, Pucska Kaszina, Matijevics Nikola, Turancv Paja, Prohászka Antunné, Veresbaranyi Matija, Macinger Iván, Horák Sztévan, Knapec Vince, Sefesics Matija, Horvacki Rémia, Szabó Lajcsó, Horvát Ilja, Katollesko Momačko Drustvo, Knapec Lajza, Mikuska Ernő, Vojnics Péro, Krnyájszki Lázár, Sebestyén Ferenc, Radaics Nikola, Kórsi Béla, Miladinovics Milán, Neoresics Alexa, Lengyel Karlo, Vujkovics Béla, Simonovics Gusztikáné, Richter Alekszander, Polyákovics Péra, Menyihért Balázs, Ingusz Lipót, Prokes Mirkó, Weisz Eleinér, Pucski Krug, Kovács Vilmos, Speizer Ignác, Horvát Lajcsó, Filinger Franya, Sztipics Madko, Lengyel Vilmos, Vajtman Petar, Avramovics Mihály, Szádecki Sztipán, Friedmann Mór, Kladek Sztévan.

December 5-ikén: Tumbász Lázár, Jutics Béáné, Látics Mirko, Fodor Vladisláv, Szabados Stefica, Polák Lajosné, Dér Julica, Muesi Gyuro, Frank Pajo, Szilasi Alekszanderné, Herceg Ármín, Schvarc Andrija, Frank Alekszander, Krausz Misa, Bruck István, Mézarsics Mária, Tikvicki Róza, Pfeifer Sime, Schál Elizabeta, Schlezinger Nikola, Vujics Izidor, Schöufeld Henrik, Kalar Róza, Marcikics Kosza, Hirt Lipót, Bergl Mária, Vélker Alekszander, Gáspár Pajo, Kin Lajcsó, Kovács Béla, Barics Jovan, Vince Benóné, Matiesko Ferdinánd, Kovács Albené, Majer Martin, Benovics Jovan, Benicki Lajcsó, Mernyák Alekszander.

December 6-ikén: Kupatilo Palics, Nemecc Prantjóné, Aluási István, Kis Nikoláné, Simonovics Jospiné, Wiekert Henrikné, Andriška Teréz, Guták Jospiné, Milekics Jovan, Skatic Sztévan, Krausz Dezső, Mikuska Koloman, Birman Béla, Caro i Jelinek, Szuvajdzsics Nikola, Merkler Karlo, Beinhauer Ljudevitné, Futó Ivan, Krausz Géza, Hírel Walter, Halbrohr i Co., Transport, Senker i Co., Blum Adolf, Kalmár Aleksza, Spitzer Franjo, Vidmar Háll, Jugotranzit, Steiner Miksa, Hegyi Jánosné, Bosnyák Franjo, Palicsko Ribarsko Drustvo, Promet d. d., Orient film, Roth Adolf, Novak Mihály, Gabrics Jakabné, Buchvald Lazo, Ujházi Brátya, Reisz Mihály, Major Alekszander.

Speciális hentesáru különlegességek

KORHEC-cég

főzetli kikapcsolásombot és vasárnap este láthatók

Felbontották az új noviszádi iskolák építésére beérkezett pályázatokat

Az ajánlatok ügyében a báni hivatal fog dönteni

Noviszadról jelentik: Noviszad város, mint ismeretes, elhatározta, hogy két új iskolát építtet, az egyiket az Adamovics-telepen, a másikat az Ivándán-telepen. Az iskolák építésére nyilvános árlejtést írtak ki, azzal a korlátozással, hogy a város az építési költségekre 681.206.40 dinárt irányzott elő. A kiírt pályázatra tíz ajánlat érkezett be a noviszadi városi tanácshoz.

Az iskola építésére kiírt árlejtést pénteken tartották meg a noviszadi városi mérnöki hivatalban. A város részéről kiküldött bizottság elnöke Plavles Nikola műszaki tanácsos, tagjai pedig dr. Markovics Giga gazdasági tanácsos és Stüssel Rudolf városi főmérnök voltak. Bizottsági előadó Koszovics Szlávko építésmérnök volt. A bizottság megtekintette az ajánlatokat és megállapította, hogy a következő pályázatok érkeztek be: Lenard Schmol és Társa Torzsa 657.609.38 dinárral, Steiger Kazal Béla mérnök Noviszad 622.873.56 dinárral, Angyal Nándor Noviszad 650.552.11 dinárral, Avramenko Evgenije Noviszad 604.230.08 dinárral, Szamulov Milutin Vrsac

627.391.09 dinárral, Abramovics és társa Noviszad 638.763.58 dinárral, Petrovics Vászta Noviszad 600.097.58 dinárral, Neducsin Alekszander Beograd 619.216.62 dinárral, Czoczek Nándor Noviszad 618.535.41 dinárral. A tizedik ajánlatot Tunner és Wagner beograd mérnökök nyújtották be, akik annak ellenére, hogy az óvadékok letétbe helyezték, nem vettek részt az árlejtésen.

A bizottság megállapította, hogy a benyújtott ajánlatok közül Avramenko Evgenije noviszadi vállalkozó pályázata a legkedvezőbb. A bizottság a pályázat eredményéről jelentést tett a városi tanácsnak, amely még pénteki ülésén foglalkozott az Adamovics és Ivándán-telepi iskolák építési ügyével és úgy határozott, hogy az árlejtésről jelentést tesz a báni hivatalnak, amely a város felterjesztése ügyében dönteni hivatott. A városi tanács még a pénteki nap folyamán elkészítette felterjesztését az iskola-építések ügyében és továbbította a báni hivatalhoz. A báni hivatal a legrövidebb időn belül dönteni fog a városi tanács felterjesztése ügyében.

SPORT

A szuboticaí alszövetség és a J. N. S.

Az igazgatótanács határozata

A szuboticaí alszövetség igazgatótanácsa péntek este ülést tartott, amelyen a tanácstagok nagy számban jelentek meg. Az ülésen Gyorgyevics Jovan, az alszövetség elnöke beszámolt a JNS közgyűléséről, ismertette a szuboticaí alszövetség delegátusainak közgyűlési felszólalásait és azokat az okokat, amelyek a közgyűlés feloszlására vezettek.

Az elnök beszámolója után az alszövetség igazgatótanácsa az alábbi egyhangú határozatot hozta: — A szuboticaí alszövetség november 29-ikén tartott igazgatótanács ülésén az JNS legutóbbi közgyűlésén előfordult sajnálatos eseményeket tárgyalva, az alszövetség kiküldöttjeinek jelentését meghallgatva, egyhangúlag elfogadta a következő határozatot:

— A szuboticaí alszövetség megállapítja, hogy a JNS november 29-iki közgyűlésének sajnálatos kimenetele után és miután a szövetség vezetősége lementvényt kapott, a JNS vezetőség nélkül maradt.

A JNS közgyűlését a legrövidebb időn belül össze kell hívni semleges helyen, hogy folytassák a megszakitott közgyűlést, az ott leigazolt meghívottak részvételével.

Tekintettel arra, hogy dr. Riboll, a szövetség titkára a maga védelmében kijelentette a közgyűlésen, hogy a szuboticaí alszövetség azért támogatja a JNS-t, mert a szövetség nem akarta támogatni az alszövetségnek azt a kívánságát, hogy egyes klubokat megsemmisítsenek, felhívjuk őt, hozza nyilvánosságra, mindazokat az aktákat, amelyekkel az alszövetség egyes klubok megsemmisítését kérte és nevezze meg, hogy melyek azok a klubok.

Szubotica, 1929 november 30.
Szegedinszki Nesztor Gyorgyevics Jovan
I. titkár, elnök.

Az igazgatótanács fenti határozatát a hivatalos lapban közölni fogja az egyesületekkel.

Az utolsó helyezett dönti el a szezonvégi első helyezést

A SzAND—Villanytelep S. C. mérkőzéssel zárul vasárnap az őszi szezon

Vasárnap befejezéséhez érkezik el az előtől végig érdekes őszi bajnoki szezon. A bajnokság sorsa talán még egyetlen előző évben sem volt annyira nyílt, mint a most záruló félévben és a küzdelem nyíltsága nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az idén rég nem tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánult meg valamennyi mérkőzés iránt.

A bajnokságban résztvevő hét csapat már az első fordulóktól kezdve a legjobb pozícióért üszkölőlván egyenlő eséllyel küzdött és a bajnokság állása hétről-hétre ingadozott. A legnagyobb érdeklődés természetesen az elsőhelyért folyó versengés felé irányult. Az első fordulóban a nagyszerűen startolt Sport foglalta el az első helyet, de hamarosan behátrékölt a visszaesése és a Bácska tört az élre. Pitől kezdve a piros-fekete csapat és a Bácska állandóan fej-fej mellett haladva mindvégig külön versenyt futottak az első helyezésért. Ez az izgalmas küzdelem az utolsóelőtti fordulón még inkább nyíltá vált és az őszi szezon első helyezése csak az utolsó mérkőzésen fog eldőlni.

Annai bizonyos, hogy a SzAND és a Bácska egyenlő pontszámmal érkeznek el a szezon végére és a rangsort a jobb gólarány fogja eldönteni közöttük. A Bácska 16:4 gólarányával szemben, amely pontosan négyszeres adott-gól többletet jelent meg, a SzAND gólaránya 14:5, vagyis 2,8-al pozitív, tehát lényegesen gyengébb, mint riválisáé.

A vasárnapi SzAND—Villanytelep SC mérkőzésen a SzAND-nak hat gólt kell adni és egyet sem szabad kapnia, hogy behozza a Bácska gólelőnyét és

csak akkor szeresheti meg az első helyezést, ha ennél nagyobb gólaránnyal képes legyőzni ellenfelét. Kétségtelen, hogy a SzAND teljes győzelmi esélyes indul neki a mérkőzésnek, de bármennyire jobb is a Villanytelep, nagyon nehéz feladat lesz számára a nagyarányú eredmény megszerzése, különösen nehéz lesz gól nélkül kikerülnie a küzdelemből.

A szezon utolsó mérkőzése tehát méltó befejezése lesz az érdekes bajnoki szezonnak. Az utolsó helyezett ezáltal az első hely kérdését dönti el és ez a szokatlan szerep nagy mértékben növeli az érdeklődést a Villanytelep SC vasárnapi szereplése iránt. A SzAND-nak nemcsak tudását, de lelkesedését is maradék nélkül a küzdelemből kell vinnie, hogy az őszi bajnokság táblázatán megmaradjon az első helyen, ami ugyan a bajnokság jelenlegi állása mellett csak dekoratív jelentőséggel bír, de a két rivális örök presztizs harcában mégis fontosságot kell neki tulajdonítani.

A mérkőzés délután két órakor kezdődik a SzAND-pályán, bírja Sefesics lesz. Előtte a SzAND—Villanytelep SC tartalékcsoportai mérkőznek.

A szuboticaí alszövetség hivatalos közleménye, miután a Bácsmezei Napló hétfőn nem jelenik meg, a szerdai, december 4-iki számban jelennek meg.

Tréningmérkőzés lesz vasárnap Szuboticaán a Városligeti-pályán. A Sport első csapata vasárnap délután két órakor tréningmérkőzést játszik a Konobarszki AC-vel.

Minden „Pyram-pasza“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti, kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramofont

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

39

Hasszán arcraborulva fogadta a rendkívüli kegyet, a kíséret pedig tátott szájjal hallgatta a máskor mogorva, kegyetlen és kapzsi szultánt, aki most csodálatosan jókedvű és beszédes volt. Mindenkihez volt egy kegyes szava és amikor a harmadik kézmosáshoz és imához alabástrom medencében illatos mosdóvizet és hedzsisztáni selyemszönyeget hozott Hasszán, betetőzte kegyességét.

— Ha valamire szükségem van, egyenesen nekem szólj. A berberbasi gondoskodik majd róla, hogy bármikor szólhass velem.

Hasszán ügyes, élelmes kereskedő és ennélfogva ügyes diplomata volt. Gondoskodott róla, hogy a szultán el ne felejtse őt, ezért élt az engedéllyel és a bér fejében kikötött dolgokat személyesen neki adta át. Először az aranyművű, drágakövekkel rakott művészi fiolába zárt rózsajolajjal kedveskedett, ami százszor annyit ért, mint a majdnem felbecsülhetetlen edény.

Egy hónap múlva hermelines kaftánt szállított, holott annak az akkor alig ismert prémnek az áráért nagyon sok vitéznek kellett lefordulnia a lováról.

Megint egy hónap múlva vitte a remekbevarrt, csodálatos papucsot, selymes szattyánból, bársonnyal bélelve, a papucs orrán Hafiz legszebb versei arannyal himezve.

Egyszer se kért semmit.

2.

A másik évben, a Hetsira 841-ik évében Mohamed azzal volt elfoglalva, hogy Boszniát, Hercegovinát, Montenegrót megszerezze az igaz hitnek. Hasszán, ládájában az ajándékokkal, ment a sereg után, mert az üzlet — üzlet, viszont tudta, hogy ha nem lesz pontos, akkor az ellene fenekedő basák felingerlik a szultánt. Nagyon bántotta a jó urakat, hogy Hasszánnak szabad bejárás volt a szerályba, de még jobban, hogy a papucsos nem élt vissza a nyilvánvaló kegyvel, ami bizony nagyon ellenkezett az ő telhetetlen kapzsiságukkal.

Kényelmes ökrösszekéren utazott Hasszán. Péro és Nenádovics a szekér mellett ballagtak, a kutya a szekér alatt keresett árnyéket, ha ugyan egy-egy kóbor nyul után nem vetette magát. A fehér komondor, amelynek a nevét Szultánból Szkender-re (nagyon haragudtak Drinápolyban Kasztriótára) kellett változtatni, sok mulatságot szerzett az uton Hasszán urnak. Figyelte, hogy iramodik a nyul után, milyen diadallal hozza Péronak, ha elcsipte és milyen szegyenkezve, alázatosan sunyit, ha amaz volt a fiú.

alkalmatlanság lassu volt, de a szultán roppant hadserege még lassubb, különösen ahol ellenállásra talált. Óvatos volt a török hadvezetés, ahol 3—400 ember védett egy helyet, ott is rendszeres ostromra készültek, tizezreket vonultattak fel. Különösen Mohamed élt ezzel a taktikával.

Valami egész jelentéktelen kis helységnél táborozott, amikor odaért Hasszán, aki utközben megindította már bőrs karavánjait. Bebocsátást kért a szultán kisebb palotának is beillő sátorába.

— Dicsőség Allahnak, áldassék az ő neve! Felséges és diadalmas Szultán, engedj meg legkisebb és legérdemtelenebb szolgáltnak, hogy a bér első részét lábaidhoz rakjam.

— Kelj fel és mondd, hogy kerülsz ide.

Hasszán pár szóval elmagyarázta a dolgot.

— Ügyesebb ember vagy, mint a pasám. Ezentúl bég lesz a rangod és a te zsákmányrészed minden állati bőr.

Nagy hálálkodások közt, támoelvogva szédült ki a sátorból, a szolgák azt hitték, selyemzsinórt kínáltak ott benn neki.

— Péro fiam, meg te másik, hivjatos ide egy hodzsát.

Ezek elindultak, Péro, utközben odasugott a lassuszu fiunak:

— A gazdánk életéért se adnék egy ólom-pitykét.

Annál nagyobb volt az ámulatuk, amikor a hodzsával visszatérve, Hasszánt a legszebb kaftányába öltözve találták, turbánja mellé odatűzve a bégeket illető bogláros forgó.

— Te szent hodzsa, irástudó és törvényismerő, én most előttem ígéretet teszek ennek a két gyaur rabszolgámnak. Kötelező-e ez az ígéret?

— Ha a szent könyvre tett kézzel ígéred, akkor kötelező és ha nem olyan, amiből magadra veszedelem származhatik.

— Nem olyan.

— De akkor is kötelező, ha biztosan tudod, hogy ezek a hitetlen ebek hisznek a szavadban. Mert akkor a lelkiüket csalnád meg...

— No hát hallgassatok ide. A dicsőséges padisah, Allah hosszabbítsa meg az életét és fordítsa felé fénylő arcát, a padisah most engem béggé nevezett ki és akkora zsákmányt ígért, hogy nekem többet a rózsakertemből kimozdulnom nem kell. Ti ketten hívek voltatok, kevés mérget okoztatok, szökni egyszer sem próbálkoztatok. Én most ime a Koránra tett kézzel a szentéletű hodzsa előtt megígérem, hogyha Allah, dicsértessék az ő neve, szerencsésen hazavezérel, mind a kettőtöket szabadon bocsátlak. Allah ugy legyen velem!

— Mash Allah il Allah! dörmögte a pap, aki sehogyse tudta megérteni, hogy egy bég hogyan ereszkedhetik le annyira a tisztátalan gyaur kutyákhoz.

3.

Eltelt néhány hét, Kozacs és Pavlovics knézek vértanuhalált haltak, Mohamed diadalmasan ült sátorában és várta Mahmudot, aki Bosznia legigázása után vason hozta Sztipánt. Mahmud megérkezése napján a tábor tulsó felén hóhérolták a jajcei foglyokat, amikor Hasszán bég megintcsak elment a szultánhoz.

— Ne menj be, az életeddel játszol, sugta egy ajtónálló.

— Mast Allah! engedj be.

— Nagyon mérges a padisah.

— Te csak engedj be.

Fogcsikorgató dühvel támadt rá Mohamed.

— Mit akarsz? Ha nem elég a bég rangja meg a dögbőr, ott van Tomosevics meg a többi ebhittű, nyuzd le őket.

— Felséges Uram, a kaftán... makogta Hasszán, kibontva a páratlan szép hattyuprémés diszruhát.

— Eredj vele a pokolba vagy én küldelek. Mérgében feléje rugott, a papucs messzire repült a lábáról.

Hasszán selyembe burkolt csomagból vadonat új papucsot vett elő, leborult a feléje rugdalzó láb elé és ráhuzta azt. A tompafényű aranypapucs orrán mör égitéssel Firdusi két találó verssora, a bélese fecskék lenyuzott mellepelyhe, a sárka ezüst berakásu csoda.

Mohamed ránézett előbb a papucsra, azután Hasszánra, végül az új bég vesztét kívánó, de belül remegő pasákra:

— Hasszán bég lesz Bosznia helytartója, Jajca vár ura.

Igy került Péro a jajcei vár fokára és félig szabadon ezért busult még jobban, mint eddig, mert a török szó szerint értelmezi az ígéretet: haza, az Drinápoly. Mikor lesz ez még, mikor üt a szabadulórófia, hiszen már annyit ő is megtanult törökül, hogy Bosznia szandzsák-basájához közelebb az Alsirát hidja, a minden nehézséget kiegyenlítő selyemzsinór vagy méregpohár, mint a békés hazamenetel. Ezért ült olyan csüggedten, hogy a hűség Szkender kutya is vinnyorogva húzódott el tőle.

(Folytatás következik)

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika

(Deutsche Keramik)

Šosmajška 7 Beograd Telefon 31-82

Meissen Hardmuth, Čeh és Zsolnay
fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meissen és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskandallók és takaréktűzhelyek (Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítási helyiségünket

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és viszontbiztosítótársaság
népbiztosítási osztálya

Kérjen ismertetőt ujonnan
bevezetett nép-életbiztosítási táblázatunkról!

Levélcim:

Rossija-Foncière, Subotica

13970

Opštinsko Poglavarstvo Odžaci.

Broj 4831/1929.

Oglas

Opštinsko poglavarstvo na dan 16. decembra 1929 u 9 časova u dvorani opštine izdavaće u zakup na 5 godina svoju veliku gostionicu i hotel.

Uslovi se mogu videti za vreme zvaničnih časova kod opštinskog beležnika.

Odžaci, 27. novembra 1929. godine.

A. Jakovljević s. r.

beležnik

M. Švendeman s. r.

14072 knez

Az érdekeltek tudomására hozom, hogy Gregus Mihály-lyal egyezséget kötöttünk, amely szerint nevezett a volt JUTRO K. D. horgosi cég kötelezettségeinek rendezését magára vállalja. Felhívom tehát azokat, akiknek a fenti cégtől követelése van, azt 8 napon belül jelentse be nálam.

Bencsik Szilveszter

14151

Röske (Magyarország) 424. szám

Felhívás

Vidalina i Drug subotici fűszertüzletét megvettem. Felhívom az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelentsek be, mert azokat ezen idő letelte után érvényteleneknek nyilvánítottam.

Szubotica, 1929 november 28.

Kollár József

14096

kereskedő, Subotica.

Figyelem

Tisztelettel értesitem az otthon vágó közönséget, ha a közelgő sertésvágási szezonban gondmentesen akarja sertését beszerezni, rendelje meg nálam. Kettőbe hasítva, forrázva vagy pörkölve, minden belső résszel, tisztán haza szállítva és vagy otthon, vagy műhelyemben izlése szerint elkészítem és jutányosan számítom.

Faragó Béla
mészáros és hentes
Telefon 233

1329f

Elveszett

hő 26-án barnaszőrű törpe daxli-kutya, »Tifi« névre hallgat. Kérem a b. megtalálót illő jutalom ellenében vezesse I. Sokolska ul. 12. szám alá. 14020

Zálogintézeti árverés

Folyó évi december 13-án d. u. 3 órakor intézeti helyiségünkben nyilvános árverésre bocsátjuk mindazon zálogtárgyakat, melyek f. évi október 31-ig nem váltattak ki, illetve ezen időpontig nem nyertek rendezést.

Polljoprivredna I založna banka d. d. 14164 Zalogosztálya.

Női divat-szalón

HOFMANN

Novisad, Liman, Dungyerszky-palota

14178 Megnyílik

1929. december hó 2.-án

»TUNGSRAM«

bárium-csőveket
vegyen rádiójához

Gyári főlerakat:

Maller Béla

okl. gépészmérnök

Subotica, Petrogradska ul. 8 — Telefon 35

Biztos existencia

Művészi képek terjesztésével foglalkozó egyéneket keresek, kiknek igen magas jutalékokat biztosítok. Kultura salon za umetničke slike, Beograd, Drnićeva ul. 15. — Az ajánlkozók személyesen jelentkezzenek, vagy levelben kérjék

Dr. Vécsei Jenőné kozmetikai szalonja

A legmodernebb higienikus arcpolás, saját készítményű arcpoló és kozmetikai szereknek egyénenként való előállítás és felhasználása. Szepülőknek villanyossággal való végleges eltávolítása, mindennemű szépség-hiba kezelése és gyógyítása. — Tanítványok tökéletes elméleti és gyakorlati orvoshozmetikai kiképzése.

Subotica, Trg Sv. Cirila i Metoda 5. I. Tel. 5-39

Saját érdekében gyűződjek meg az ujonnan megnyílt

AMERIKA

tűzifa-kereskedés áráiról

Subotica, Preradovićevo 11

minden egyes darabjéért teljes garancia!

Bebizonyíthatóan a legteké-
letesebb!

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

moderna előnyomdaberendezési gyára

Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

KÉPEK

a legalkalmasabb díszek az otthonnak, a legjobb karácsonyi és nászajándékok, amelyek állandóan emlékeztetnek arra, ami adta őket. Képeinket kerettel és keret nélkül adjuk készpénz és részletfizetés ellenében. Képünk nagyítása minden kivételben s nagyságban legszolidabban.

RUBENS MŰINTÉZET

Zagreb, Vlaška ulica 53 13901

Dohányosok!!

„NICOTLESS“

zsebpapárus a cigaretta, szivar és dohány nikotinmentessé tételére. Megőrzi az egészségét Dohányozzon csakis „Nicotless“-el. Kérje bármely gyógyszerárban, drogériában vagy trafikban, vagy a jugoszláviai főképviselőnél

KURALT gyógyszerár

I. Jubijska, Gošposvetska cesta.

A készülék ára Din. 20.— 1 kis üveg folyadék
hozó Din. 10.—

Rendkívüli ajánlat

Az esős időre ajánljuk Önnek is egy halbőr-
utánzat C. O. V.

Eső-bőrkörgallér

beszorzását. Sulya mindössze 110 gramm. Mindenütt lényesen bevélt, a nedvességet egyáltalán nem engedi át, könnyen összehajtható és így a zsebben is elfér. Rendkívül nagy ellenállóképes-
séggel hordják esőben, hóban, kirándulásokon vagy sporthoz.

Reklámára külön kapucsnival 70 dinár. Szállít-
ás bérmentve, elvámolva utánvétellel. Két darab
megrendelésénél 138 dinár.

A. MARIK, export, PRAHA XIII Londýnska 57

Meg nem felelőt kicséréljük.

A pontos címre ügyeljen.

Elhalálozás miatt

eladnám vagy kiadnám

Svetozar Miletić állomás mellett, a Telecska oldalá-
ban 4 év óta fenálló

téglaégetőtelepemet

amely beépített (téglaégető-komarából, széntű fűtőrendszerrel, lakóházak, munkásszállásokhoz és a téglafestéshez szükséges összes felszereléssel) áll. — Érdeklődők minden szükséges felvilágosítást megkaphatnak: ÖZ. KOCSIS FÁBIÁNNÉNÁL SVETOZAR MILETIĆSEN. 1410

Menyasszonyi kelengyék,

ferfi, női és gyermek-féherneműek mérték szeriat. Ágy- és szettelmezők. Pizsamák. O. vosi köpenyek. Bécsi szabás! Kézi himzés!

Izléses, tartós, olcsó!

Tegyen próbarendelést

Pollák Leó fehérneműgyára

Senta (Bačka)

Számos köszönő- és elismerőlevel!

U T A Z Ó T

keresek, ki a szerb, német, magyar nyelvet
ugy írásban, mint szóban bírja. Ajánlatokat
fizetési igények megjelölésével „Olajgyár“
jeligére a kiadó továbbít. 14117

A leggyöngyöb alkalmi, különösen
karácsonyi ajándékok vására

melyen leszállított áron megkezdődött

„Parfumeria“ Braća Marer

Novisad, Kralja Petra 15

ZMAJ

JUPITER

Rádió- és zseblámpa

battériák, zseblámpák

Engl Adolfa Sin

Novisad

Radnička ul. (Mall Niman)

Telefon 2957

**„Provedine“-nel hizlalva!
Sertéshizlalók figyelmébe**

Ha a sertés megbetegszik, vagy akár-
milyen okból étvágytalanságot mutat, azon-
nal adagoljon a napi eleségéhez a világhírű,
belga

„PROVENDIN“

porból, amely a sertést nagyon rövid idő
alatt teljesen kigyógyítja és azonkívül 2—3
hónapi etetést is megtakarít, mert ez a szer
gyorsan felhizlalja a sertést. Használati utá-
sítás minden dobozhoz mellékelve.

Sikertelenség esetén visszadjuk a pénzt.
»Provedin« kapható minden gyógyszer-
árban, drogériában és vegyeskereskedés-
ben.

Ha lakóhelyén nem tudja beszerezni, írjon
nekünk, amikor is bármely mennyiségben el-
küldjük utánvétellel címére. Egy és fél kg.-os
doboz ára 55.— dinár és egy sertés részére
30 napig elegendő.

Jugoszláviai vezérképviselő

Leon M. Sid, Beograd

Zmaj od Noćaja 14

Suboticián kapható a Herez!-drogériában,
Aleksandrova ulica 14103

Szalay Pál, Novisad, Jevrejska 14

ajánlja „QUADRAT“
rigai különbözőes gyártmányu hó-
cipő, sárcipő, gyermekhócipő és eszima

GUMMIÁRUIT

a legkedvezőbb árak mellett
kicsinyben és nagyban

Világmárka „MILLER“ autó, autóbusz és teher-
autó belső és külső gummi öpenyeket minden
méretben. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Kereskedők! Vásárlások és bálrendezők

FIGYELMÉBE!

Kereskedők üzleteinek nagy reklám,
Vásárlásoknak nagy jövedelem.
Mulatság és bálrendezőknek különlegesség
Ha speciális árucikkem árusítják.
Felvilágosítással és árajánlattal
szívesen szolgál Kaufmann Franjo
Subotica, Wilsonova ul. 6/a. 13139

Almát, diót, narancsot, citromot, fügét,
dalgolyát, mazsolát, marónit

viszonteladóknek legolcsóbban szállít

Kuntner Jakab Sombor

Radšićeva ulica 2

EUPHOSIL

PARAFFIN THERAPIA

A legújabb eredményeiben felülmúlhatatlan gyógymód
reuma, köszvény, ischias, lumbago, fagyott végtagok
és neuralgikus fájdalmak esetében. Legbiztosabb si-
kerü paraffinos pakolásos fogyasztás az egész testre,
vagy annak egyes részeire berlini módszer szerint. Szá-
mos köszönőirat. Vidéki betegek részére lakás és ellátás.
Kivánatra prospektust vagy szóbeli felvilágosítást ad Dr.
Vécsei Jenő orvos, Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

Mérsékelt árak!

2 k tszárny as ajtó
2 ablak hozz való tokkal
1 üvegfal és egyéb építési anyag
olesón eladó
 Cím a kiadóhivatalban

TEL. 229

KOMPLETT LAKÁSBEREDEZÉS D.18.000.-

EBEDŐ (TÖLT. MÁRMOZIN V. BÉ. 1. SZÉK, 2. SZÉK, 3. SZÉK, 4. SZÉK, 5. SZÉK, 6. SZÉK)

HÁLÓSZOBA (BÚKFA, POUF, IRIZÓT, SZÉK, 2 SZÉK, 3 SZÉK, 4 SZÉK, 5 SZÉK, 6 SZÉK)

KONYHA (FÉNYKÉPES, 2 SZÉK, 3 SZÉK, 4 SZÉK, 5 SZÉK, 6 SZÉK)

BUTORHÁZ J. BOZIC OSIJEK I ŽUPANIJSKA ULICA BR. 2

TEL. 229

KOMPLETT LAKÁSBEREDEZÉS D.10.000.-

EBEDŐ (KEMÉNY FÁSB. 1 SZÉK, 2 SZÉK, 3 SZÉK)

HÁLÓSZOBA (2 SZÉK, 3 SZÉK, 4 SZÉK, 5 SZÉK, 6 SZÉK)

KONYHA (FÉNYKÉPES, 2 SZÉK, 3 SZÉK, 4 SZÉK, 5 SZÉK, 6 SZÉK)

LEVELEZÉS

»Unalmas«-nak levele van a noviszadi kiadóhivatalban. 13141

»Kiválasztott«, várom levelet. A sok közül Önt választottam. Előző jelögnem írjon a hirdetőbe. 13140

Jelögnem: **Euzavirág**. Szeretsz-e még én minden éjjel veled álmodom. 14080

Csak komoly — Senta címre küldött postrestante levelet kézbesítetlenül visszajött. A posta csak teljes névvel ellátott postrestante levelet továbbít. Kérem értesítését a kiadóhivatal útján régi jelögnemre, esetleg »egy« teljes név megjelölésével, amelyre leveleimet címezhetem. 14128

Fiatal, intelligens, jobb módú leány házasság céljából megismerkedne biztos egzisztenciájú úrral. Leveleket »Karácsony« jelögnemmel a kiadóhivatalba. — Kölesődés diszkrétció. 13994

Pál Béla bizományi faterlep. Subotica, Daničičev (Palički) put 10. Telefon 649. Legolcsóbban házhoz szállít aprított tűzfát, kokszot, szenet. 13987

HÁZASSÁG

Férjhezmenne 27 éves özvegy 400.000 dinár hozományjal jobb iparhoz, kereskedőhöz, esetleg földbirtokoshoz. — Fényképes ajánlatokat »Lesz még tavasz« jelögnemmel a kiadóba kérek. Közvetítő közreműködhet. 13995

43 éves özvegyember, házassal, földdel és jól jövedelmező iparszerű foglalkozással nőül venne hozzám szorgalmas nő, ki neki hű felesége és gyermekeinek gondos anyja lenne. Leveleket »Józan« jelögnemmel a kiadóhivatalba kér. 14083

Csinos, középkorú, intelligens, izr. urleány keres ugyanilyen, ötven év körüli vagyonos, diplomás férjet. Leveleket »Örökké hálás« jelögnemmel kérek. 14155

Künstler und Kunstgewerbler, Ausländer, auf Besuch in Jugoslawien sucht ehrbare Bekanntschaft gutsituierter Dame zwecks Heirat, die ihn in seinem Berufe unterstützt und ihm in Jänner 1930 nach Amerika folgt. Nur ernste Anträge unter »Weltuf Amerika« an die Expedition des Blattes erbeten. 14004

Noviszadon élő komoly uriember keresi független urinő barátságát, akit anyagiilag is támogatna. Leveleket »Állandó barátság« jelögnemmel Kardos hirdetővállalathoz Noviszad kérek. 13908

Dame in gesetztem Alter, unabhangig, gutsituert, wirtschaftlich, Herzensbildung, da einsam lebend, sucht Lebenskameraden mit gutem Charakter gesicherter Position im Alter von 55—60 Jahre. Zuschriften unter »D. R.« an die Novisader Administration dieses Blattes erbeten. 13956

Harmincegyéves, kisvárosi kereskedő vagyok, jövedelme fűszerüzlettel rendelkezem. Elvénnek 28 événél nem idősebb, üzletet kedvelő, jölelki keresztény leányt vagy gyermektelen özvegyet megfelelő hozománnyal. A kiadóhivatalba címzett »Kereskedő« jelögnemmel ellátott leveleket és fvényképeket a legnagyobb diszkrétcióval kezelem. 12682

Harminceöt éves, elvált, izraelita vallásra áttért építész-vállalkozó házasság céljából megismerkedne hozzáillő, komoly, házias, némi hozománnyal rendelkező nővel. Fényképes leveleket diszkrétció mellett »Ne poznam« jelögnemmel a kiadóba kérek. 13178

FOGLALKOZÁS

Szakképzett molnárlegény azonnali belépésre alkalmazást keres. Elvállal lakatosmunkát és bármilyen motorkezelést is. Cím: Erdős Ferenc, Novi Itebej. 14125

Jölmönő kisebb üzlethez működő társ kerestetik. 50—60.000 dinár szükséges a belépéshez. Cím a kiadóban. 14168

Uj asztalosműhelyt nyitottam! Elvállalok minden szakmába vágó munkát, u. m. parkettázást, parket interzia berakásokat. Kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását. Kaszás és Társa, Poštanska ulica 5. 13739

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívástól kezdve leveleket továbbítunk. Kérdezőkűldésekhez válaszbelég melléklendő

Feladatsegéd állandó munkára azonnali felvételt. — Szécsényi József, Temerin. 14150

Szabász, ki külföldön a legújabb szabászatban kurzust végzett, állást keres. Subotica, Trumbićeva ulica 3. 14166

Perfekt tűzönét jó fizetéssel és teljes ellátással keresek. Andrović Lajčo, cipőszemester, Nova Kanjiža. 14124

Mozibérletre közreműködő tőrenőt keresek, középkorú, megánsot, 10.000 dinár készpénzzel. Bővebbet személyesen. Ajánlatok a lap kiadóhivatalába »Komoly ember« jelögnemmel küldendők. 14156

Intelligens, diplomás nevelő, aki a szerb, magyar és német nyelvet beszéli, kerestetik feltétlen uri családba négy és hat éves leány gyermekek mellé azonnali belépésre. Ajánlatokat »Ada« jelögnemmel a kiadóba. 14127

Jólszituált, önálló kereskedő feleségül venne hozzáillő nőt, esetleg özvegy vagy elvált hölgyet is. Ajánlatokat »Korrek 29« jelögnemmel a kiadóhivatalba kérek. Közvetítőket díjazok. 13993

Begrádi kisebb vegyészeti gyár keres megbízható, erélyes munkavezetőt. Csakis 30—40 éves, katonaviselt, komoly, jó bizonyítványokkal rendelkező munkás jöhet számításba, aki hasonló minőségben már évekig működött és az állományon kívül a magyar vagy német nyelvet is jól beszéli. — Előnyben részesülnek azok, akik egyuttal cipőkrémőző-mesterek is. — Fényképes ajánlatok az addigi működés pontos felsorolásával, a fizetési igények, valamint életkor és családi állapot megjelölésével folyó évi december 15-ig küldendők be »Kolumbiya« Beograd, postfach 4 címre. Az állás január 1-én foglalható el és teljes megfelelés esetén az illetőre szép és biztos jövő vár. 13996

Suche intelligente Erzieherin zu meinen 7- und 10-jährigen Kindern für möglichst sofortigen Eintritt. — Dieselbe wird als Familienmitglied betrachtet. Klavierkenntnisse bevorzugt. Offerte an Siegmund Bältin, Stari Bečej zu richten. 14146

Idősebb borbílyegző alkalmazást keres. Perfekt bubárvágó. Ajánlatokat Schmolka hirdetőrodába Noviszad kér. 13878

Gazdatiszt, okleveles, keresztény, sokévi gyakorlati állást keres. Megkereséseket »Tapasztalt« jelögnemmel a kiadóhivatal továbbít. 14121

Keményseprősegéd, fiatal, azonnali belépésre keres Seffer József, Pačir 14129

Magyarul, németül, szerbül beszélő fiatal leány gyermekek mellé ajánlkodik. — Háztartásban is segédkező. Cím a kiadóban. 14114

Élővirágkötő többévi gyakorlati azonnali felvételt Balog Lina noviszadi fióküzletében, Vilzontör 7. 13144

Faesztorgályos-segéd keres villanyerőre berendezett műhely vajdasági városban, esetleg állandó munkára. — Csak olyanok ajánlatát kérem, kik a szakmában teljesen önállóan dolgoznak Borostyan- és tajtékjavitásban, csontesztergályozásban és a tiszta fényezésben való jártasság feltétel. Fényképes ajánlatokat a fizetési igények feltüntetésével »Önálló esztorgályos« jelögnemmel a kiadóba kérek. 14130

Ügynökök, akik Bácskában, Bánátaban és Baranyában szeparátorok eladásával szándékoznak foglalkozni, közbőlök címüket Dr. Szántó Miklóssal, Sombor, Krallja Petra 45. 14132

Idősebb rőfőskereskedőség szerb, német, magyar nyelvtudással, állást keres. Cím: Krämer Gyula, Apatin. 13890

Női fodrászsegédet felvelek. Arth István, Kula. 14076

Asztalossegédet keres Puhalik János, asztalos Kupuszina, Bácska. 14057

Vincelléri állást keresek, jó bizonyítványokkal rendelkezem. Szathmári Ferenc, Csurgu. 13681

Intelligens, lehetőleg kereskedelmi végzettségű gyakorlati és számlakontistát (férfit vagy nőt) keresek. Német nyelvet beszélők előnyben. Steiner Marcel, Szombor. 13768

Zongoramester tisztit éjjeli mulatóba Subotican december 1-re kerestetik. 13902

Állandó foglalkozást találnak nálunk olyan ügynek és házalók, akik némi készpénzbiztosítékkal rendelkeznek. A mi gépvéveink által készített mindennemű kötéttáruk eladásával biznők meg őket. — Nagy jövedelem, önálló könnyű foglalkozás. A Rekord gyorskötőgépek vezető képviselője: — Berényi Zsigmond, Osijek. 13940

Áltér Deutsche sucht Stelle zu Kindern per sofort. Anträge unter Chieffer »Verlässlich« an die Administration des Blattes. 13978

Helyi képviselőt keres nagy biztosító társaság Bácska Topola, Horgos, Martonos, Bácska Petrovoszelő községekben. Ajánlatok foglalkozás megjelölésével »Szép mellékjövetelem« jelögnemmel a kiadóba kéretnek. 13580

Állást kereső fűszerkereskedőségű, utazók részére ingyen közlünk apróhirdetéseket. Levelekhöz 3 dinár portobélyeget csatoljanak. »Kolonail« fűszer, vegyeskereskedők szakkalapa Subotica. 14062

Üzletszerzőt felvesz nagy biztosító társaság Szubotica és környékére fix és jutalék mellett. Nyugalmasított tanítók vagy állami tisztviselők előnyben. Ajánlatok »Szorgalom« jelögnemmel a kiadóba kéretnek. 13951

Foglalkoztatunk olyan körtőgép tulajdonosokat, kik modern gyorskötőgéppel rendelkeznek és azon kifogástalanul tudnak dolgozni. Nyersanyagot mi adunk. »Waterproof« nagykereskedés, Zagreb, Vlasika ulica 63. 13939

VÉTEL-ELADÁS

Chevrolet autóbussz, kitűnő állapotban eladó. Cím: Petrogradska ulica 19. Magas földszint. 14167

Forgalmas, elegáns üzletemet férjhezmenésem miatt rendkívül kedvező áron és fizetési feltételek mellett azonnali eladom. Modellkalapokat, filz, velour és cilinderbáronnyból minden áron kiárusítom. Eszterka kalapszalón, Korzó. 14177

Billiárd, elegáns három darabból, egyik eladó. Lichtneckert Jánosnál, Bajmokon. 18174

Az ár magában üres szó, ha a tartalmat nem a minőség adja meg!

Szép és jó árut — olesón vásárolhat

Sár Sándorné

divatáruházában, a december 2-án kezdődő karácsonyi vásáron

Az árak feltűnő olesóságáról tájékoztatást ad az alább felsorolt néhány cikk:

KARTON szép élénk mintákban, szintartó, métere	10 dinár
TENNIS-FLANELL jó mosó, különösen alkalmas pizsamákra	10 dinár
FLANELL-BARCHET divatos, tetszetős mintákban, prima minőség, métere	13 dinár
FÉRFI SZÖVET 140 cm. széles, erős, tartós, tiszta gyapju métere	50 dinár
GYAPJU DELÉN legjobb minőség, gyönyörű divatos mintákban, métere	28 dinár
TISZTA GYAPJU KASHA	35 dinár

VÁZON Herm. Pollák-féle, tartós minőség, 12 méteres végében	98 di ár
GYAPJU KASÁN garantált tiszta gyapju, minden divatszínben	30 dinár
Mintás CREP DE CHINE, GEORGETTE és MUSSLIN a legújabb mintákban	65 dinár
ABRO-Z 6 személyes, 6 szalvétával	75 dinár
CREP SZÖVET tiszta gyapju, pongyolára, szép színekben	40 dinár
Előző szezonból kimaradt szövetek 50% arangedményen . Szövet-, selyem- és mosóáru maradékok 1/4 áron .	

Horgoson 6. és ujborki kisebb-nagyobb mennyiségben, jutányosan kapható, kétkezes szövégkény eladó. Fodor Miklós szőlőbirtokosnál. 14172

Megvételre keresek: kisebb tűzfeszítendő, nagyobb viztárlányt, nagyobb tizedes mérleget, kétkerekű rak-tár kocsiakat zsákokhoz. Min-dent kifogástalan állapot-ban. Ajánlatokat kérek „Kézpénz” jelige alatt a kiadóhivatalba. 13173

Fodor Miklósnál Horgoson ezerkét száz kéve szövési-célokra alkalmas gyékény eladó. 14081

Orvosi műszerek, teljes felszereléssel, üveges szke-rény, írósztal, eredeti Lotz, Kovácsnai Kovács olajfest-mények jutányos áron el-adók. Dr. Jahrausnánál, Ban. Kraljevićeva. 14093

Modern háló-, ebédlő-, kony-habutor elköltözés miatt olcsón eladó. Frankopanska ulica 15. 13176

Két vagon préselni való szalma eladó. Felvilágosi-tást ad Bakalić Čedomir fu-szerkereskedő. 14175

Sarokház IV. kör, Boškovi-ćeva ul. 25. alatt eladó. Bő-vebbet Ispanović ruhafestő-nél. 14180

Gyógyszertár nagy környék-el eladó, esetleg bérbe-adó. Bővebbet Ećkán a pa-tikában. 14147

Négyluku Hofherr morzsoló, magánosan vagy motorral eladó. Bálint Károly, Stara Moravica. 14160

Asztalosgépek teljes beren-dezéssel, villanymotorral, majdnem újak, **szücsvarró-gép, villanymotor** 4 lóerős eladó. Jellinek, Subotica, Vilsonova 51. 14143

Rövid- és divatárúzet, komplett, a város legfor-galmasabb helyén eladó. — Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 14153

Házhelyek, kisebb-nagyobb házak a kertvárosban el-adók. Bővebbet Ruttkaynál, Lelenház mögött. 14135

Esztergpad kisebb méretű, jókarban lévő, azonnali megvételre kerestetik. — Sommer Gáspár i. Drug. B. Topola. 14122

Megvételre keresek keveset használt, jókarban lévő, legújabb típusú Ford-személyautót. Ajánlatokat ármegjelöléssel Vermes Ist-ván, Sombor, Konjovićeva 13 címre kérek. 13147

Eladó 1914 évbeli eredeti Hofherr dörzsfékes 6 HP magános magánjáró, 1922. évbeli alakított, 8 HP Hof-herr-garnitúra elevátorral és teljes gyári felszereléssel, komplett kultúrú szerszám szivógázmotorral, azonki-vül 503-as Fiat és Zünd-dapp motorkerékpár. — Mudrinszki Lésza, Srbo-bran. 14075

Statio 14 darab eredeti olajfestmény, Batori (Bla-sković) templomfestőtől el-adó. Wandmann üvegeres-kezős, Subotica. 13136

Ház fűszerkereskedéssel együtt forgalmas utcában eladó. Barjaktarov Nenád, Mol. Bácska. 14148

Meteor-kályhát keresek megvételre. Manastirska 4. 14152

Füldbirtok a szuboticiai ha-tárban 62 lánca, új tényával kedvező feltételek mellett lánconként 21.000 dinárért eladó. Grünwald ügynökség. 14133

Beltérhez közel fekvő uri lakóház, parkettás szobák-kal kedvező fizetési feltéte-lek mellett 130.000 dinárért eladó. Grünwald ügynökség

Ház 600 négyzetögl telekkel 2 lakóházzal, istálló, fűszer-rel, köves uccában kedvező feltételek mellett 85.000 dinárért eladó. Grünwald ügynökség.

Baranyában 90 és 220 hol-das kitűnő földbirtok élő és holt felszereléssel ked-vező fizetési feltételek mel-létt holdanként 7.000 dinár-ért eladó. Grünwald ügynökség.

Zongora kitűnő gyártmá-nyu, jutányosan eladó. — Grünwald ügynökség.

Trafik Suboticán, igen jó forgalommal eladó. Grün-wald ügynökség.

Wertheim-kassza 2. és 4. számú jutányos áron eladó. Grünwald ügynökség.

Kereskedők. Édes-nemes paprika kg-ja 40 dinár. — Megrendelhető a „Vénusz” ügynökségnél, Csantaviren. 14123

12 HP benzinmotor, szivó-gázra is használható, el-adó. Junkerné, Srbo-bran. 14087

Eladó jóforgalmu vendéglő Molgunarason, a templom mellett. Felvilágosítással szolgál Világos József tu-lajdonos. 14112

Gobeline kép, díszpárnák, valamint mo-dern csontszinű hálószoba, alig használt, olcsón el-adók Zmaj Jovín trg 3. Minerva-palota.

Kurrens rőfősraktár elha-lálkozás miatt berendezéssel együtt olcsón eladó. Ér-deklődni: Lendvai Alfréd-nál, Sztára Kanjizsa. 13074

Jókarban levő kovács-szer-zsám eladó. Guba Lajosnál, Bácska Topolán, 1073. ház-szám. 13909

Kukoricaszár és szalma eladó. V., Miška Prčić 20. 13938

Sztára Kanjizsán, a főtér-nen kitűnő forgalmu trafik tüke hiányában eladó. — Csak személyesen tárgya-lok. Törteli trafik, piactér. 13894

Rádió 8 lámpás Ingelen Atemóval Brown hangszórával kom-plett, elköltözés miatt ol-csón eladó. Bővebbet Reich, Ciril Metod trg 3.

10—12 HP szivógázmotor azonnal eladó. Angyal Gáspár, Csantavir. 13864

Stájer-alma, savanyu, kü-lönféle fajta, olcsón kaph-ató M. Ogrizek cégnél, Oszijek, Gundulićeva uli-ca 72. Interurban, telefon: 171. 13332

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszbiélyeg melléklendő

AZ ORRA
egészségének hő őrzője

és épen ezért a náthát mindjárt, amint azt észreveszi, meg kell szüntetni. Az orrnak az a feladata, hogy a port és bacillusokat fel-fogja és ne engedje ezeket a szervezetbe hatolni. Az orron át való légezés megvédi a gégefőt és a tüdő-t is a hideg levegő káros hatásaival szemben. Ha az orrt a nátha eltömi, a szájaon át kell lélegeznet venni és a por, a bacillusok, a hideg levegő zavartalanul belekerül a szervezetbe. Feltétlen szükséges tehát a náthát min járt csírájában elfojtani. A „Nosál” náthaelleni por, használata nagyon kellemes, mert az orron át való szabad lélegzést biztosítja. Kérjen csak a gyógyszer-tárban Bahovec „Nosál”-t 10 dináros leplombált dobozokban, amelyen a készítő neve fel van tüntetve.

Készíti:
Mr. Bahovec
gyógyszertára, Ljubljana

„Nosál” Állandóan legyen a háiban, hideg, nedves napokon Önök és családjának megizethetése len szolgálatokat kész. Vegyen még ma

Nagy karácsonyi vásár!
Legújabb saját készítésű bőr- és bőrrrel montirozott **ridikülök**
Andrassinál VI. Trumbićeva ulica 11

„Lumophon”
rádió

Vezérképviselet:
Maller Béla
okl. gépészmérnök
Subotica, Petrogradska ul. 8. Telefon 35

Karácsonyi vásár!
Jó minőségű, női kalapok hihetetlenül olcsó árban
Braća M. Vitanovićnál
Sokolska ul. 4 14115

Szaktanfolyam
cementáru, műkö, műmárvány és fugmentes padló készítésére
1930 január 15-től február 15-ig
Kérjen prospektust!
BREIDER GÉZA különleges köipari vállalatól Osijek, Prilaz 16
1416

20%-os koronabonokat leg-magasabb áron vásárolj. Ebédlő, háló, szalon és egyéb butorok eladók. Pin-PUčka Štedionica, Osijek. Péter, Sučićeva ulica 1. 13863

Jókarban levő közmőaru-és galanterie-állványok olcsón eladók. Felvilágosi-tással szolgál a Bela Ck-vaer Volksblatt kiadóhiva-tala, Bela Crkva. 13501

Bort kicsinyben (legke-ve-sebb tíz liter) házhoz szállít literenként 8.50 dinárért Vojnić-Zelić Péter szőlőbir-tokos. Megrendelhető min-den hétfőn és pénteken 3. e. S—10 között a Jugoszláv Bankban, más napokon ugyanott Pfeifer Ottó urnál. Vendégössöknek előnyvák.

Zephir-, Rekord- fa- és széntüzelésű kályhák, Elite-űzhelyek zománcozott, nikkelezett és fekete kivitel-ben kaphatók. Barzel vas-kereskedés, Subotica.

Eladó 35 HP szivógázmo-tor nagyobbitás miatt. Cim Látzar József, Bajsa.

Eladó vasajló, használt kredece, ebédlőasztal és több más butordarab. — Cim a kiadóban. 13904

22 lánca elsőrendű föld Ke-viden más vállalkozás mi-att eladó. Burán Nándor, Ada. 13910

Szivógázmotort, 60—75 ló-erőt, megvételre keresek kézpénzfizetés ellenében. Ajánlatokat Marić Szveto-zár gépész, Beograd, Voj-vode Gligore 12 címre ké-rek. 13916

Családi ház eladó. IV., Mi-lodanović ul. 18. 13963

Modern ház, adómentes, tíz év alatt ingyen kifizető-dik, eladó. Beköltözhető azonnal. Előnyös feltételek Földes ruháztlet. 13976

Rozsabungonya homoki sa-ját termés, takarmány répa, akácfasztolp eladó. Šenoe 17. Telefon 756. 11 órákor. 13924

Boszniai, szép, kétszer kö-tözőt puha hulladék léc vagononként 2250.— dinár-ért franko bármelyik bács-ka-i állomás, kapható: Schächter Salamon fakeser-kező, Subotica. 13975

Modern családi ház, adó-mentes, tíz év alatt ingyen kifizetődik, eladó. Azonnal beköltözhető. Földes ruha-üzlet. 12281

Modern, emeletes házam, a város legszebb és legfor-galmasabb helyén elköltözés miatt jutányosan eladó és azonnal átvehető. Vukovits Grga, Subotica, Főtér 12570

Ehrbar-zongora alig használt, rövid, feke-te, angol, mechanikás, ju-tányos áron eladó. Érdeklődni lehet Sombor, Son-čanski put 1. 13646

20%-os koronabonók el-adását és vételét legelő-nyösebben közvetítjük. Su-boticiai Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkkal szemben.) 13392

7%-os államkötvényeket és 2 1/2% os ratna šteta kötvényeket vásárolunk. Subo-ticiai Kereskedelmi és Ipar-bank (a vasuti parkkal szemben). 13391

3—4 HP nyersolajmotor, kocsira szerelve, eladó. Dr. Oszvár Vilmos Csantavir 13863

Tűzifa, koksiz és szén legol-csóbban kapható Schlanger fátelépén, Skotus Viator 82, Raićeva 9. Telefon 6—48. 13691

Alkalmi v tel

Elköltözés miatt jutányos áron eladó: Komplet háló és uriszoba, képek, szőnye-gek, függönyök, nyolc lám-pás rádió, 800 kötetes, leg-modernebb könyvekből álló könyvtár, előszoba garnitú-ra, konyhaszekrény stb. Érdeklődni lehet: Reich, Ciril Metod trg 3.

Uj fátelép. Simir Mátyás, VI. Vukovićeva ul. 33. sz. alatti új fátelépén a tiszta búkk- és tiszta gyertyánfa felalpitva és házhoz szállítva tíz mázsa tételekben mázsként 40 dinárért kapható. 13896

Eladó kedvező áron két kifogástalan karban lévő Strehel II. féle kazán, me-leg vízzel való központi fu-tással. Mindegyik tizennégy melegítő elemmel (Glieder) és 13 m³ melegítő felülettel bír. Megtekinthető Beogra-don, Krunka ulica 82. Fel-világosítást ad Szuboticián Srejić, telefon 60. 14085

Fakereskedés, régi, jól be-vezetett faüzlet más vállal-kozás miatt házzal együtt eladó. Cim a kiadóhiva-talban. 14060

Kelebián kétjáratu szelma-lom szabadkőzből eladó és azonnal átvehető. Érdeklődni V., Varoska ulica 9. Dević Mihálynál. 14010

Friss répaszelet olcsó áron azonnali szállításra kapható Resch Károly cégnél, Som-bor, telefon 107. 14006

Teherautó Fiat, 1 1/2—2 tonnás, új motorral telje-sen jókarban olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 14094

Autó, Renault-gyártmány, majdnem új, eladó. Meg-tekinthető Burány garázs-ban, Szentán. 14061

Eladó 18 HP kocsira sze-relt Asztra-gyári-szivógáz-motor. Rózsa András, Sen-ta, Frankopanska 19. 14059

Zászlók

tiszta gyapju tengerész-zászlószövetből, **garantált** fény-, eső- és viharmentes. Nagyban és kicsinyben. — Winkler József, Subotica, Madjarska ul. 9. Kérjen ár-ajánlatot. 10979

KIRAKATÜVEGEK
VITRUMNÁL, NOVISAD,
PUTOŠKI PUT 137. 9987

Menyasszonyok

figyelmébe ajánlom tiszta lendamaszt áruim, meny-asszonyi kelengyéim. **Ver-ga Flórián** lendamaszt sző-vésze, Szubotica, Trumbi-ćeva 3. 13192

Asztalosok és géptulajdono-sok figyelmébe! Sztáraz hárs-, tölgy-, gőzölt búkk-, borovi- és nulféres deszka, valamint cipészeknek való vastag hársfadeszka állandóan, rendkívül olcsó áron kapható. Tóth fátelép, Bačka Topola, telefon 20. 12946

Nagy karácsonyi vásár!
Női és férfi szövetekből, bársonyokból és fianellekből
Réti i Drug
kézműáru üzletében
Subotica, Jelačićeva ul. 3
Maradékárukból 50% engedménnyel
13359

LIFKA-MOZI

Csütörtök—vasárnap

- 1. METRO ŽURNAL
2. AGHARI FAKIR
3. EGÓ ASSZONY

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatagbétus és címszó k. tess.azon számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.

A BESZÉLŐFILM

még nem érkezett el hozzánk, de ezt pótolja az eredeti BRUNSWICK-gramofónlemez AL YOLSON énekszámával.

- Sonny Boy Az éneklő bolond című beszélőfilm-ből
Round My Shoulder Az éneklő bolond című beszélőfilm-ből
Golden Gate Az éneklő bolond című beszélőfilm-ből

Vig Zsig. Sándor zeneműszaküzlet - gramofónosztálya SUBOTICA

MINDENKI TUDJA!

csak még Ön nem, hogy kedvező feltételű részlet lefizetésre is kaphat nálam nagyon olcsón mindennemű rőtös árut, különösen térfi és női szöveteket.

Férfiak örök ifjúsága!

10 dinár ellenében diszkrétan kapja szakorvosi leírást egy szenzációs találmánynak. Azonnali eredményért garancia. A. Mayorhof ortoped szak-üzlet, Vel. Becskerek.

Hogy a JUNPER sósorszesz bármely más gyártmányánál jobb és hatásosabb, erről könnyen meggyőződhet, ha gyógyszer-tárban, drogáriában, fűszer-üzletben kér ingyen egy próbátvevet utasítással.

Boresapok dákók, billiárdgolyók, mandinergummik, ernyők nagyban és kicsinyben
ö.zv. Earber Jakabné
Subotica, Bone Sudarevićeva 32

Diákokat, diákleányokat teljes ellátásra felvesz, uni család, zongora, fűrdőszoba használattal, gimnáziummal szemben. Gimnáziska 6. emeleten. 14008
Sortósvágást és fűstölést elvállal Korhecz, hentesáru gyár. 14095

VÁROSI MOZI

Csütörtök—Vasárnap
A legmeggrázóbb dráma amit eddig filmre vittek
Tamás bácsi kunyhója

A világhírű és közismert regény után
SZEMÉLYEK:
Tamás bácsi James B. Lowe
Eliza Margariu Fischer
Simon Legree George Siegmann
Topsy, kis néger gyerek Mona Ray

Mikulásra és karácsonyra
leghezszebb és legszebb ajándék
gyermeknek és felnőtteknek
egy pár szép, jó csizma
gyermekcizma 23-37 számig raktár-ról kapható.

Weisz női-fodrász-szalonn munkáit az izlés és szak-szerűség jellemzi. Bérlet-rendszerünk alapján a haj-mosás, ondolálás, hajvágás stb. egyenként

7 dinárba kerül
Sokolska ulica 2 (Heumann könyvkereskedés mellett). 13702

Karácsonyi rizling bor literenként 7 dinár
Pálinkák, likörök és rumok a karácsonyi ünnepekre legolcsóbban
Konstantinović Lázár fűszer és csemegekereskedésben szereshető be. Üzletvezetőséggel szemben. Telefon 6—19

Kiadó elegánsan butorozott szoba, fűrdőszoba haszná-lattal egy vagy két szem-ély részére. Cim a kiadó-ban.

Észak- és Délamerika Ász-szes államainak jegyzéke minden odautazásra von-atkozó utbaigazítással most tíz dinárért kapható. Küldhető posta, vagy ok-mánybélyegben. Nemzet-közi iroda, Aleksandrova ulica 9. Subotica. 13983

Különbejárati uccai buto-rozott szoba a központban kiadó. Zmaj Jovina 18. 14016

Közvetítjük a legrövidebb idő alatt az engedélyt minden fajtájú, állampol-gársági, itt-tartózkodási en-gedélyt, (trafik, kávékimé-rés, lícno i mesno pravo stb.) Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 13983

Entorozott szoba azonnalra kiadó. Cim: Bašičeva ulica 7. 13985

Ujuncok! Szakavatott egyé-nek pontos felvilágosításo-kat adnak katonai termé-szetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározá-sára és jogos esetekben a szolgálatok megrovíditésére vonatkozó ügyekben Nem-zetközi Iroda, Szubotica, Aleksandrova 9. 13983

Fűzők, fűzőpótlók, orvosi haskötők a legszakszereb-ben, melltartók, készítő-sét, tisztítását és javítását a legolcsóbban vállalja Di-mitrijević Julka Suboti-ca, Skotus Viatora ul. 10. a posta közelében. 13165

Kávésok és vendéglősök fi-gyelmébe! Takarékoság és egészségi szempontból já-ték kártyáit vegyileg tisztí-tassa hatóságilag engedé-lyezett vállalatnál. Optima, Subotica, Tolstojeva 19. Kérjen felvilágosítást! 13348

Műlábak műkarok, gyógyfűzők, tám-gépek és betegelő-koecsik, Schönbrunnál, Szubotica, Paie Kujundžičeva 20.

Prima rötiszénát, valamint szőfűtőszénát, minden-némű tüzfát ajánl Fr. Lip-pert, szőna- és fakereske-dés, Osijek I., Desatičina 19. Kérjen árjegyzéket. 12529

KÜLÖNFÉLE

Olosón végzek francia, szerb, német és angol nyelvtani-tást, minden nyelvre saját tanító. Krupežičeva (Rudi-čeva) ul. 3. 14163

Különbejárati butorozott szoba 2 személy részére azonnalra kiadó. Érdeklőd-ni lehet Prestolonasiednika Petra 11. 14158

Főpostánál 3 szobás lakás azonnalra kiadó. Brozova 8. 14118

Fényképeket

és villanynagyítást a leg-szebb kivitelben készíti Sa-ci fotószalon Jelašičeva uli-ca, a Kiskápolna mellett. 14098

Butorozott száraz szoba egy-két ur részére olosón kiadó. V. kör, Gajeva uli-ca 80. 14053

Kiadó urilakás két utcai szoba-konyha gyermektelen házaspárnak. VII. Jugovića ul. 13. 14119

Háromszobás uccai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. 13. Novembra ulica 18. 14134

Két szobás lakást keresek azonnalra. Ajánlatok Szá-rar-tiszta jellegre a kiadó-hivatalba kéretnek. 13137

Palicson 2 szoba konyhával 250 dinárért azonnalra ki-adó. Mamuzičeva ulica 15. 14120

Kiadó egy szoba-konyha nagy pincével december 1-re. Cim a kiadóban 14149

Babaklinika, mindenféle habajavitást olosón és azonnal elkészít. Pašičeva ul. 6. 13562

Éjjeli mulató, elismert jó-forgalmu, kiadó. Cim a ki-adóhivatalban. 13880

Nyakkendő

fordítását vállalja Fortuna nyakkendőipar. Ruff-palota. 13576

Két- és háromszobás mo-dern utcai lakás azonnal kiadó. Antunović ul. 11. 13711

Gyenge férfiak-nak
10 dinár beiktudése esetén bér-mentve küldöm szabadalmazott szenzáció találmá yomat is-mertető könyvemet. — Cim „PATENT 608“ Cluj (Kološvár) 1. sz. postafiókóélet.

Egészséges GYOMOR
és a rendes székelés az egészség legfontosabb felté-tele, mert ha erre ügyelünk, elejét vesszük sok olyan be-tegségnek, amelyeket az ál-landó vagy időnkint fellépő szorulás okoz, mint a főfá-lás, vérszegénység, gyomor-fekély, bél- és májbajok, sárgaság, epeba ok, a vize-leti szervek mindennemű megbetegedése, véredényel-meszesedés, vértisztátalan-ság, étvágytalanság, stb. Mindezeket a legsikereseb-ben gyógyítja a

PURGATIN TEA
mely friss gyógyfűvekből ké-szül, készíti és utánvéte. szá-lí-tja egy doboz 30 dinár, két doboz 55 dinár)

Sv. TRAJKOVIC
gyógyszeriára BEOGRAD
a Nemzeti színház mellett

Tisztelt uram! A 2 csomag Purgatin-teát megkaptam, kö-zszönöm a gyors kiszolgálást. Arra kérem, küldjön még 4 doboz Purgatin-teát, mert ez valóban a legkiválóbb szer minden beteg ég, de főleg a rendszeretlen emésztés ellen. Feleségem is csak ez a tea mentette meg. El sem mond-hatom, mennyi pénzt adtam ki hiába, röviden csak annyit, hogy voltam vele Beogradban, Szarajevóban, Szkoplyában, két ízben is Maturaska Banyon, de semmi sem segített, míg az Ön teája teljes en gyógy-gyította nagybeteg feleségem. Köszönetem, öröklék lekötözött híve Cvetko Popović, lelkesz Bijelo Poje

24 darab

széket,
6 asztalt, 1 üveg-ajtót, jókarban levőt, megvételre keresek, étkezde részére. Keveseb-bet is megveszek.

Gyorstalpaló
Poštanska ulica 4 236

Panaszmentes öregkort
biztosít magának egy „PLANINKA“ gyógyfűtea-kurával, amely ritkítja a vért, megakadályozza a véredények elmeszesedését és megőrzi az erek rugalmasságát. A „Planinka“ gyógyfűtea évek óta kipróbált könnyítő és elővigyázati szer
Kérjen a gyógyszerárakban csak valódi BAHOVEC-féle „PLA-NINKA“-teát leplombált csomagokban a készítő cég nevével:
APOTHEKE Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA, 11303

Georg SEIBT Berlin
villanyrádió és hangszórók kizárólagos képviselője Szuboticán és Palicson
Bence János, Subotica, Ciril Metod trg 20. 13578
Üzleti könyv, vagy b rmilyen nyomtatvány rende-lése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától

Karácsonyi nagyvásár

a holnapi nappal veszi kezdetét
Célom: a legjobb minőségeket nagy választékban
olyan olcsón adni, ami a mindennapi forgalom-
ban elképzelhetetlen.

Utalok az alant felsorolt, ajándék céljaira ajánlható cikkekre.

<p>18 dinár kiválóan jó minőségű Frotir törülköző</p>	<p>26 dinár egy tucat jó minőségű színes férfi zsebkendő</p>	<p>80 dinár 6 személyes színes asztalabrosz 6 szalvétával</p>	<p>98 dinár 1 vég (12 méter) karácsonyi ajándék vászon</p>
<p>25 dinár „Dagmar“ műselyem női ruhákra, igen szép mintákban 75 cm széles</p>	<p>26 dinár divatmintás mosó- bársony pongyola, női és gyermekruhákra, 70 cm széles</p>	<p>58 dinár tisztá gyapju női ruhaszövet színekben, 140 cm széles</p>	<p>65 dinár tisztá gyapju min- tás női ruhaszövet 140 cm széles</p>
<p>14 dinár jól mosó mintás flanel barchend 70 cm széles</p>	<p>18 dinár színtartó divatmintás pongyola flanel barchend 78 cm széles</p>	<p>70 dinár divatmintás tisztá selyem fejkendő minden színben</p>	<p>70 dinár a legfinomabb préselt plüsch fejkendő</p>
<p>12·50 dinár divatos tenisz flanel pyjamára, 76 cm széles</p>	<p>35 dinár tisztá gyapju kasha szövet drap színben, csikkal és simában, 80 cm széles</p>	<p>75 dinár tisztá gyapju kockás pája 140 cm. széles</p>	<p>1/2 árban különböző szövet, selyem, szőnyeg és egyéb maradványok</p>

Ezenkívül nagy mennyiségű
tisztá gyapju női kabát- és ruhaszövetek mélyen leszállított áron.

Az árúk kiváló minőségéről és a hihetetlenül olcsó árakról
meggyőződni mindenkinek módjában áll.

SEKELJ divatáruháza, Suboticán

Postai megrendeléseket utánvétellel szállítok, meg nem felelés esetén kicserélek, vagy a pénzt küldöm vissza

Az adoma vándorol

Irta: BAEDEKER

Lapunknak egy barátja, aki a Napló vasárnap mellettelén közölt »Apró Történetek«-et, úgy látszik, figyelmesen olvassa, azt írja egy hozzám intézett levelében, hogy e történetek között talált nem egy olyat, amelyet már hallott vagy olvasott, esetleg némi eltéréssel és más szereplőkkel kapcsolatban. Azt az óhaját, hogy a szerkesztői üzenetekben szolgáljak neki fölvilágosítással ebben a tárgyban, nem teljesíthetem. Ott nincs elegendő hely hozzá, de a témát elég érdekesnek tartom arra, hogy itt foglalkozzak vele, ahol az egyéb mondanivalómat írom.

Az ily apró történeteknek a legnagyobb része: *adoma*, történelmi anekdóták, a világtörténelem aprópénze, amelyről úgy nyilatkozott a legismertebb tollú és elméjű írók egyike, Prosper Mérimée, hogy a történelemben ezt szereti a legjobban. (*Je n'aime de l'histoire que les anecdotes.*) Oly aprópénz ez, amely néha nagyobb szolgálattal tesz nekünk mint egy nagy bankjegy, s az ily adomák, ha találók és jellemzők, szerencsésen föltitkít ki azokat a lakunákat, amelyek a világtörténelmi események tárgyalásánál s a történelmi jellemek beállításánál elő szoktak állni. Az ily apró vonások sokszor hűbben festik a kort s annak kimagasló alakjait mint a kék és sárga könyvek, a diplomáciai levélváltások és a politikai tranzakciókról fölvett protokollumok.

Természetes tehát, hogy az az adoma, amely valamely történelmi egyéniségről szól, olykor jellemző egy más kor- vagy nemzetbeli kitűnőségre is, sőt esetleg *jellemzőbb mint arra, akiről azt először jegyezték föl.* S mivelhogy »így írják a történelmet«, ráfogják a kis históriát, amely egy ideig A-nak a névvel volt kapcsolatban, B-re, és még később C-re is, úgy hogy bizonyos idő múlva már nem könnyű megállapítani, vajon eredetileg és először ki volt annak a hőse, és ki nek a nevéhez fűződik *jógon* a kérdéses eset.

Vándorol anekdótá, — így lehetne nevezni az efféle ismételt fölbukkanó és csak apró részletekben elütő eseteket. Mint ahogy némely ruha, a konfekcionáriusok tudják, nemcsak egy-személyre van szabva, hanem sok másra, sőt minden hasonló természetű vevőre, úgy némely anekdótá is nemcsak egyetlen, de több — egymással rokonjellelű — egyéniségre illik. S valamint a kérdéses öltönyöknél esetleg csak néhány gombot kell átvárni, úgy e karakterisztikus történeteknél is néha elég egy hájszálvékonyságu árnyalatot megváltoztatni, hogy ráválljon arra, akit utjabban akarnak »fölrüházni« vele. Ily vándoradomákkal a sokatolvasó ember minduntalan találkozhat, s kedvet kaphat úgy bánni velük, ahogy az ifjabb Dumas cselekedett, valahányszor régi viccet hallott. Ilyenkor mélyen megemelte a kalapját, s arra a kérdésre, hogy mit jelent ez a kézimozdulat, mosolyogva felelt:

— En kalapot szoktam emelni, ha régi kedves ismerősökkel találkozok.

Némely ily adomának a születése se egészen törvényes, s úgy jön létre, hogy valakinek támad egy szerencsés ötlete vagy egy másiknak eszébe ötlök egy ugynevezett szellemes mondás. Ha a jó ember azt a maga nevében küldi nyilvánosság elé, 24 óra alatt elfelejtik, míg ha azt egy események homlokterében álló államférfiúnak vagy más kiválóságnak az ajkára adja, a mondás halhatatlanná lesz. sőt szállóigévé válhat. Ami emlékeztet arra a poétára, aki egy ismerősének a fölkérésére sirverset »készített« megbízója valamelyik hozzátartozójának részére, aki haldokolt. Szerencsére vagy szerencsétlenségre a súlyos beteg meggyógyult s a számára készült poema egyelőre hasznavehetetlen maradt. Hogy mégis értékesítse, a költő a következő apróhírdetést tette közzé az újságokban:

— Egy teljesen kész, igen érzelmes és fölőtte megható sirvershez alkalmas halott kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Itt is efféle folyamat megy végbe. A pompás »bon mot«, az elmes mondás »fix und fertig«, csak alkalmas férfiú kell hozzá, akinek az ajkára illik, akinek az egyéniségére jellemző. S ilyet rendszeren talál az, aki a mondást kigondolta, s nem kell félni, hogy ha az igazán szellemes, a vele megízestelt kitűnő férfiú tiltakozni fog a szerzősége ellen. Bizonyos idő múlva meg is esküszik rá, hogy az eset vele történt meg s hogy az idézett elmesség az ő arzenáljából való. Csak egy magyar képviselőt ismertünk, aki mikor olvasta Mikszáthnak egy pompás ötletét, amelyet a jeles író nagylelkűen neki ajándékozott, így kiáltott föl:

— Nem is tudtam, hogy ilyen szellemes vagyok!

De azért ő se tagadta határozottan, hogy a szellemi horizontját messze túlszárnyaló elmesség ölelte körül.

Igy történik aztán, hogy ugyanazt a finom öt-

letet, amely valamikor egy rég elfeledett író agyából pattant ki, két-három, sőt néha még több nevezetes férfiú mondásaként kolportálnak mindenfélre.

A mi nyájas olvasónk ezeknek a körülményeknek tulajdonítsa, ha olyan apró történeteket olvasott a Naplóban X-ről, amelyet esetleg már hallott egyszer Y-ról.

Az is gyakori eset, s lehet, hogy a levélíró épp ilyenekre gondolt, hogy egymáshoz hasonló s csak egyes részletekben elütő históriákat találunk különböző korok és nemzetek irodalmában. Ezeket *adomacsaldák*-nak lehetne nevezni. Hogy ezt példával illusztráljam, fölvonultatok itt egy háromtagú családot. Egészen függetlenül támadtak-e egymástól ezek az esetek, avagy egyik a másikból sarjadt ki, nem lehessen tudni. Ahogy két vagy több író a legkülönbözőbb szélességi fokok alatt, anélkül hogy tudnának egymásról, néha olyannyira hasonló műveket írnak, hogy szinte plágiumszerű benyomást tesznek, úgy néha a plágiumig egyező adomák is bukkanak föl távoli helyeken. A három eset, amelyet alább közlök, a szinpad világában történt, az első kettő Francia-, a harmadik Olaszországban. A két előbbinek az emléket a régi párisi »Figaro« őrizte meg, a harmadikat pedig én jegyeztem föl valamikor Rómában, ahogy azt egy ottani ismerősöm valódi történetként beszélte el nekem a Café Aragno-ban

*

I.

A régi Cirque Olympique-ben történt, Gobert-nek, a híres-jeles színésznek idejében.

Ez a kitűnő művész hatalmában tartotta a színházat, amely gurult a nevetéstől és tomboló tetszés viharban tört ki, amint kedvence, a fölülmulhatatlan kómikus a szinpadra lépett. Már ahogy megjelent, az is »kitűnő vicc« volt és minden gesztusa egy újabb kacagató ötlet. De a nagyszerű színész nagy hibában leledzett, nem volt jóformán semmi emlékezőtehetsége. Mindig a sugólyuk felé orientálódott, s bár a szöveg onnan elég hallhatóan hangzott feléje, ő mégis rendszeren valami mást játszott mint ami a szerepében foglaltatott... A rendezőség, tudatában a művész rossz memóriájának, gondosan vigyázott arra, hogy a gyarlóságából nagyobb bajok ne származzanak. Ha írni kellett neki valamit a szinpadon vagy olvasni, mindig előtte fektet egy papírlap, amelyen óriási betűkkel volt följegyezve a kérdéses szöveg.

Egy este Gebert a császárt játszta egy katonai darabban, s a második jelenetben levelet kellett átvennie a szárnysegédétől s azt a tisztjei előtt fölolvasni. A szárnysegédet egy Gautier nevű színész adta, a színház nagy tréfacsinálója, aki ezuttal Gobert-rel szemben is megkockáztatott egy viccet: elsikkasztotta a nagybettüs okmányt, amelyet a rendező utasítására át kellett nyújtania a császárnak, s ahelyett üres papírlapot adott át mély meghajlással öfelségének.

Gobert fölbontja a levelet, s látván a benne tártongó ürességet, hamar fölálítja magát, visszaadja azt Gautier-nak s így szól méltóságteljes hangon:

— Olvassa ön, tábornok ur!

Erre Gautier nem volt elkészülve, nem tudott mit mondani, az előadás megakadt, a publikum fűtyült és Gobert mosolygott.

Az ő furfangosságán nem lehetett oly könnyen túljárni. Előadás után így szólt:

— Az emlékezőtehetségemet elvesztettem, de az eszemet még nem.

II.

Abban az időben, amikor Lugnet a Palais Royalban játszott, valamelyik este egy középkori tárgyú drámában levelet kellett átadnia a királynak, de ez az irás valakinek a mulasztása folytán nem tartalmazott egy szót se. (Itt is fölcserélődött a két darab papíros.) A király így nem tudta meg, mi volt az irásban, s mit kellett volna fölolvasnia. A színész, aki a szerepét játszotta (Baptiste nevű, aki később az Odéon-nak művésze lett), nem jött zavarba, s az irást visszaadta Lugnet-nek ezzel a szóval:

— Olvasd!

S ezt oly hangon mondta, mintha különös nagy kegyben részesítene az alázatos alattvalóját.

De Lugnet se jött zavarba, csak egy pillanatra habozott s aztán a legnagyobb komolysággal mentette ki magát:

— Bocsásson meg nekem, Sire, én szegény de beszületés szülőktől származok, a tudományos nevelésem kissé el volt hanyagolva. Nem tudok olvasni.

A demokratikus olasz közönség persze az ő pártjára állt, a feleletét megtapsolta, a királyt ábrázoló színészt pedig, aki zavarában nem tudott mit csinálni, kifűtyülte.

III.

A harmadik esetben nem fűtyültek ki senkit, pedig máskülönbön megvan a családi hasonlatossága az

előbbi kettővel. Amiben különbözik, az inkább a délszaki, még amazoknál is komolytalanabb jellege. Az ilyen história csak olasz földön eshetik meg, — ott, ahol a színészek úgy viselkednek, mint ha a nézőtérben ülnének. (Az igaz, hogy a publikum meg sokszor úgy ágál, mintha a szinpadon volna és szerepet játszana.)

És most átadom a szót az én római barátomnak, aki — mint a bevezetésben mondtam — a következőket beszélte el.

*

Nagy, ugynevezett »hístorál színjáték«-ot játsztak a népszínházban. A második felvonás harmadik jelenetében a királynak trónbeszédet kellett fölolvasni. A szinpad az ilyenkor szokásos festői és színes csoportképet mutatja. Az udvar, a nemesség élite-je, a tartományok és a hadsereg képviselői rikító díszben, élénk színű kosztümökben övezik a trónt, amelyet fegyveres katonák és előkelő dignitáriusok vesznek körül. A király fehérrel bélelt borbordíszében komoly méltósággal halad át a színen, s lassan, rangjához illő fenéges léptekkel közeledik az emelvény felé, amelyen a trónját elhelyezték. Leül a gazdagon aranyozott székre. Az udvar mélyen meghajol s a miniszterelnök papirtekercset nyújt át a Felségnek, amelyről neki a trónbeszédet kell fölolvasni. A szinpad és a nézőtéri közönség nagy érdeklődése közepette bontja föl a királyt ábrázoló színész a tekercset és —

Megütözközzel látja, hogy a papíros üres. A »kelékes« végzetes tévedést és pénzbüntetéssel sújtandó mulasztást követett el, midőn a trónbeszédet tartalmazó irás helyett üres lapot adottott át neki. A régi és rutinos színész egy szempillantás alatt belátta, hogy slamasztikába jutott; a hosszú beszédet nem képes a sugó után elszavalni, mert a színészek és nemes jöltevéje kissé messzevalni kukkolt földalatti odújában a királyt emelvényről s nem is igen sugott, mert joggal hitte, hogy a szinpadi Felség az óriás betűkkel fölirt beszédet a kezében tartott ívről kényelmesen fogja fölolvasni... Mit tesz hasonló esetben és ilyen körülmények között egy régi routinier? Összehajtja a tekercset, visszaadja azt a miniszterelnöknek és parancsoló hangon így szól:

— Miniszterelnök ur, olvassa!

A szerepben ugyan nem így volt s a próbákban másképp játszták, de amaz se volt éppen gyakorlatilag ujone s alázatosan felelt:

— Parancsára, Felség!

Gondolta, ha a kollégájának ily szeszélye támadt, ő nem fog nehézségeket csinálni. Hála Istennek, tud olvasni. Hát majd fölolvassa...

De amint észreveszi, hogy tiszta papíros van előtte, mást gondol. Neki is támad mentőszócja. Úgy tesz, mintha átolvassa s gondolatban tanulmányozná az »írást«, s aztán egy önértékében mélyen sértett államférfiú büszke méltóságával fordult a királyhoz:

— Felséges Uram! Mély sajnálattal kell kijelentem, hogy a trónbeszéd szövegével nem értek egyet, s így kénytelen vagyok a helyzet következményeit levonni és állásomat Felségednek rendelkezésére bocsájtani.

Udvarias meghajlással távozik, s a király és környezete a képzelhető legnagyobb zavarban maradnak vissza. De a jó embereket és a jó színészeket nem hagyja el a jó Isten, — amint a miniszterelnök a kulisszák közé lép, a kétségbeesett kelékes szalad elébe lejt képpel. A derék ember közben észrevette a kellemtelen tévedést, amely agyonütheti az egész felvonást és tönkretetheti a sokatigőrt premiert, s most élénken lengeti-lohogtatja kezében azt a papírost, amelyre a trónbeszéd szövege íromba betűkkel rá volt írva.

Ujabb mentő gondolat!

Kikapja a kelékes kezéből az értékes okmányt, visszasiet a szinpadra, ahol ezalatt több-kevesebb elmésséggel extemporzáltak az ügyes komédiások, s mély meghajlással így szól:

— Felség. Átnéztem még egyszer a beszédet, bátor voltam valami keveset változtatni rajta, s ha jóvá méltóztatik hagyni e módosításokat, akkor vállalom a felelősséget és egyelőre, amíg birom Felséged bizalmát, megmaradok állásomban.

A király belepillant az irásba, úgy tesz mintha tanulmányozná azt, s aztán kijelenti:

— A kormányválság elmúlt. Tekintettel arra, hogy Excellenciád csak olyan, jobbára stílárius, változtatásokat eszközölt a beszédben, amelyek felségjogainkat nem érintik, a módosított szöveget ezennel fölolvassom. Ezzel föltette főveget, folyékonyan és innepélyesen fölolvasta a trónbeszédet, s az előadás akadálytalanul folyt tovább és minden zavaró incidens nélkül ért véget.

A dráma fényes sikert aratott, s a közönség legnagyobb részének sejtelve se kelt arról, hogy két ügyes színész egész kis epizódot rögtönzött bele a színműbe. Akik észrevették a zökkenőt, azok se ütözköttek meg a »közbejött akadály«-on, amelyhez hasonlók egyáltalában nem ritkák ezen az eleven s a mieinknél sokkal szabadabb és színesebb szinpadon.

Baj csak akkor történt, amikor — másnap — a drámát ismételték s a közönség elégedetlenkedni kezdett a darab szövegével. Amint a király a miniszterelnök által pezsentált trónbeszédet a szerzői utasítás értelmében olvasni akarta, a földszint nyugtalanodott s a karzat tombolt. Előbb csöndes morgás, majd a hangos tiltakozás szava hangzott föl a nézőtér északi és keleti, déli és nyugati vidékeiről. Akik a tegnapi

előadást is végighallgatták, sehogyse akartak beletudni a »kurtítás«-ba és zajosn követelték, hogy az érdekes jelenet »minden csonkítás nélkül« adják elő. A szerző persze azokkal tartott, akik csöndesen viselkedtek s amellet szavazott, hogy úgy játszák le a jelenetet, ahogy ő megírta, de hát a szerző a nép színházában nem számít sokat, csak *votum consultativum*-a van, s azt is hiába gyakorolja, — nem hallgat rá senki. A zendülők csoportja különben is jobban győzte hanggal — a forradalmárok mindig nagyobb lármák ütnek mint a fennálló rend hívei — s végre is a színészek akképpen mókázta mint a premieren. Akadt aztán újság (nem ahhoz a politikai párthoz tartozó, amelyet a drámaíró támogatott), amelyik kárörömmel állapította meg, hogy az ötfelvonásos színműnek ez volt a legsikerültebb jelenete. Amint már ez a kritikában azokkal a szerzőkkel szemben szokás, akiknek irigylendő sikereik vannak.

Valahányszor a darabot játszták, a tiltakozás is megújult, míg végre a direktió elhatározta, hogy ezután nem kell bevárni a közönség követelődését, hanem az improvizált rögtönzést a két papírostekercsel esetről-esetre meg kell ismételni. Ezzel az intézkedéssel csak a szerző volt elégedetlen. De hát ki törődik az olyan színházakban a szerzővel?

És aztán: nem jobb, ha a szerző elégedetlen és a közönség mulat jól, mintha az író elégedett és a publikum unatkozik?

*

Igy vándorolnak az anekdoták városból-városba, országról-országra. Ami különben annak a jele, hogy a kérdéses adoma: jó. Amelyik nem ilyen, az megfeneklik abban a talajban, ahol született, s nem mehet tovább. Ha tehát az ily apró történet többfelé bukkan föl, nemcsak azért kell kalapot emelni előtte, mert régi jóismerős, de azért is, mert a maga zsánerjének jobb terméke, amely előtt, mint mondani szokták: kalapot lehet emelni.

A hatvanesztendő revü-szépség

Mistinguette újból visszatért és sikert arat

Mistinguette premiér már meglehetősen régen nem volt Párisban. A diva — aki nem kevesebb, mint *hatvan tavaszt látott eddig* — a múlt évben szanaszét csatangolt Európában és Párisban egyáltalán nem mutatkozott. Az idén aztán — alig két hete — bevonult régi diadalainak színterére — a Josephine Baker által megszentelt deszkákra — s a *Casino de Paris*-színpadán olyan revüt mutatott be, hogy a derék jegyspekulánsok számára elvetette a zord tél gondjait.

Egy hatvanéves nőt beállítani egy revü gócpontjába majdnem megoldhatatlan problémának látszik, ha arra gondolunk, hogy a revue alapmotívuma, különösen a műfaj modern amerikai változat alapján: a levétköztetett fiatalság. A revü-dekoltázs a mindemapi élet »kivágottságával« szemben mindig egy lépéssel elől járt. A háború után diadalra jutott túlért női külső számára üzembe kellett hozni a letompított fényeket, a színes világitást, mely a fiatalságot kissé öregíti, ellenben lényegesen feljavitja a legjobb férfikorban levő női generációt. A revü-színpad azonban nem lokál, amit sőtétíteni lehet. Ott a reflektor a legintósabb világitási forrás, amely majdnem percnyi pontossággal leleplezi és kikiáltja a kort.

S itt jön ki Mistinguette nagyszerűsége, aki a hátán a hatvan tavasszal ki mer állni a reflektor indiszkrét fénykévéjébe. És Mistinguette sikerrel megussa azt a fényözönt, sőt kitünő eredménnyel levizsgázik, hisztériásá teszi azt a kétezer egynéhány főnyi közönséget, annyi embert, amennyi a Casino de Paris tágas nézőterére csak befér. Ne tévedjünk. A diva nem természeti csoda, aki husz évest mutat a hatvan évével. Természetesen nem látszik hatvannak. De »mondá mársöt, tíz, tizenöt, vagy huszszal kevesebbnek. Ha ennyit levonunk Mistinguette tényleges korából, még mindig marad neki annyi, amennyivel vakmerőség, szemtelenség kiállni félmeztelenen vihancolni egy revüben hatvan Tiller és Jackson girl közé.

Régi nemzetközi szokás, hogy csunya nő rendszeren még csunyábbal mutatkozik s öreg nő, ha lehet, még öregebbet vesz maga mellé, hogy az illető jó fényt vessen az ő külsejére. Sokan ezt várnák Mistinguette-től is. Ő azonban ilyet nem csinál. Még csak a körülötte viharzó hatvan tagu angol-amerikai girl-fiatalság sem elég neki. Még az egyetlen fiatal férfi-partner is kevés neki. Az idén már három ifjával dolgozik, akik állandóan körülötte sűrűnek. Ezek a két Rocky-testvér, a kik tán huszonöt évesek és huszonkettőnek látszanak és Earl Leslie, aki ugyan már elmult negyven, de a színpadon legfeljebb huszonégynek hat.

És abban az óriási személyzetben, abban a százon felüli tömegben, melynek Mistinguette nemcsak az anyja, hanem a nagymamája lehetne, ez a nagyszerű öreg nő az egyetlen nagy sztár, mindig őt kell nézni, az ő rikácsoló hangját kell hallgatni. És ez nem képzeldős. Egyénileg szólva, én ha revühöz megyek, husz éveseket akarok látni, amint gögicsélnék, ugrádoznak és meztelen combokat mutogatnak. Szó sincs róla, megkapom azt is, de közben bedülök a tiszteletet parancsoló kornak s azon kapom magam rajta, hogy a tapsom neki szól. Mistinguette nem úgy jön ki a szí-

padra, mint egy Marilyn Miller a newyorki Ziegfield revüben és a lábával, az idomaival és a fiatalságával magára szegezve tartja az ember szemét. Mistinguette nyolcvanadmagával érkezik s mire az ember a garnirungot megette, a középész már nem is fontos. Mistinguette nem csak táncol, amihez öreg, énekel, amihez nincs hangja, hanem főleg játszik. Drámázik, amit tud. A szín egy mexikói csapszék, amely kiugyulad. Kapunk egy nagyszerű színpadi házégést, malacságokat, amik jók. Mistinguette szkecszekben szerepel, melyek kítőnök, parodizál, groteszk karaktereket személyesít,

mikhez nagyon ért. Mert Mistinguette remek színésznő s úgy van beállítva mindig a maga helyére, hogy abból csak nagy siker származhat.

A revü jó. Mulatságos és igen látványos. A premiére fél kettőig tartott, egy hét múlva lerövidítettek belőle egy fél órát, elsejéig már csak akkora lesz, hogy az ember előadás után földalattin mehet haza. A siker óriási, a jegyek hallatlanul drágák, de mindenki megnézi, még a köztársasági elnök is, akinek a szombat délutáni matinára van jegye.

Weidinger Dezső

De mortuis...

Irta: Harsányi József

Az öreg Bedő Pálról mindenki azt mondta, hogy olyan jó ember, mint a vajaskenyér. Ugy mondták, ha róla beszéltek, hogy »őreg Bedő Pál«, holott még csak ötvenöt éves volt az »őreg«, ebben a korban pedig még alig kezd az ember »kifelé menni«, tudniillik az életből, amelybe nemrég még egyre csak befelé mendegélt. Igaz, hogy Bedő Pál haja fehérek volt, mint egy hetveneséves, de dus, hullámos fürtökben lógott a nyakába, a bajusza meg talán még fehérebb, de legényesen kunkorodott az orra alatt. Különben semmi se volt rajta őreges, az arca üde piros és mosolygós, szürke macskazeme körül egyetlen ránc se ékelenedett, és olyan élénken pislogott vele, mint a friss parázs.

Abban azonban igazuk volt az embereknek, hogy olyan jó volt, mint a vajaskenyér. Olyan lágy volt a szíve, mint a puha kenyér, bőkezű volt a szegényekhez, megbékítő a szerencsétlenekhez, megnyugtatója a fájdalmaknak, táplálója az éheseknek, mint a jó, izos, tápláló vajaskenyér. Megértette a szerelmes fiatalokat, felvidította a fáradt őregeket, elhőző volt mások hibáival szemben, meghecsátó az ellene vétők-höz. Egyszer például nagy felháborodással rogtott be a felesége hozzá a pipázóba, ahol rendszeren pöfékelni szokott hosszuszáru pipájából:

— Még ilyet! — lihegte az asszony. — A nevelőnő megszökött a főhadnaggyal! Hát mit szólsz ehhez, Pali?

Pali óriási mennyiségű füstöt bocsátott ki a száján és csak szelíden megbocsátóan mosolygott:

— Megszökött? Hát aztán? Fialatok! Talán csak nem irigyeljük tőlük. Legyenek boldogok, tiszta szívből kívánom nekik.

Más alkalommal Pista, a lovászyerek nagy szegve jelentette neki, hogy a csikó eltörte a lábát.

— Ejnye, azt a... szegény, szép csikó, de kár szegény csikóért. Aztán mitől?

A gyerek szemében kiült egy könnycsepp a félelemtől, miközben bevallotta, hogy ő ugratott át vele egy árkot.

— Azért csak ne sirj, no! — vigasztalta az öreg. — Máskor aztán jobban vigyázz. Hát te nem ütötted meg magad?

A fiu megvallotta, hogy bizony ő is megrándította a vállpercét egy kevéssé, de ő csak a csikó miatt aggódik, a maga baja nem számít.

— Ejnye, fikom teremtetted — pörölt most az öreg mosolygó szemmel — nem tudtál az orvoshoz menni előbb! Szaladj rögtön, nehogy valami bajod legyen.

Szaladt is a gyerek a parancsra, az öreg meg csak utánaszólt:

— Derék gyerek vagy te, Pista. Csak vigyázz magadra, azt mondom...

Egyszer meg hallotta, hogy a felesége nagyban pöröl odakint a konyhában a cseléddel, az meg hangosan pityereg. Az öreg csak kiment a konyhába megnézni mi baj van.

— No mi az? Ég a ház? — kérdezte.

— Ki látott ilyet? — pattogott az asszony. — Hogy azt mondja, adjak nekik kimenőt szombat délutánra, mert hogy az anyja jön be érte! Biztos nem az anyja, hanem a szeretője.

— Hát aztán, ha a szeretője? — csittitgatta az asszonyt az öreg. — Hadd menjen, mink is voltunk fiatalok. Ne sirj, Marika, elmehetsz, ha a dolgod elvégezted...

Erre az asszony is elcsöndesedett, Marika is megvigasztalódott, kötényével felszárította könnyeit és vigan fogott a suroláshoz. Az öreg pedig elégedett mosollyal ment vissza a pipatórumba...

Ilyen ember volt az öreg Bedő Pál, nem ártott a légynek, ellágyult a könnyektől és szeretett mindenkinek a kedvében járni. Csak egy emberre haragudott, de arra aztán nagyon erősen: a szomszéd Bogár Lajosra, azt nem szívelhette semmi áron.

— Aztán mért haragszik úgy a Bogár Lajosra, Pali bácsi? — kérdezte tőle egyszer Bonyhádi Péter, mikor átjött hozzá egy kis pipászóra. — Nem rossz ember az?

Pali bácsi elkezdett erősen köhögni, ami a harag jele volt nála, mert a méregtől mindig a torkán akadt a pipafüst.

— Nem rossz ember, azt mondom őcsém? — pattogott az öreg. — Én meg azt mondom neked, hogy gazember.

Bonyhádi Péter talán három vagy négy évvel volt fiatalabb Bedő Pálnál, de azért ő Pali-bácsizta: az

őreget, az meg őt tegezte és őcsémnek szólította.

— Már mért volna gazember? Mit csinált? — kötődött Péter.

— Hogy mit csinált? Hát idehallgass, majd elmondok egyetnást, mert az egészet itéle napig se tudnám elmondani. Hát azon kezdem, hogy engem bíróság kezére adott, engem, még hozzá minden igaz ok nélkül. Bepörölt, aztán a tárgyaláson nemátallott, hamisan vallani ellenem. Még megis esküdött rá. Hamisan! Hallo-e, hamisan esküdött Isten és bíró előtt. Hát ember ez, Péter őcsém, ember? Aki ilyesmire is képes? És miért? Egy nyomorult kutya miatt. Igaz szép kutya volt, jó kutya volt, nyulánk fiatal vadászkutya, de érdemes-e ilyesmiért ekkora bűnre veteledni? Hiszen ha tisztességgel kérte volna, magamtól is nekiadtam volna. De büszke, gögös a gazember, megaláznak vélte a kérést, az agár meg úgy megtetszett neki, annyira kívánta, hogy inkább pörre ment, aszondta, hogy az ő kutya, én meg jogtalanul tartom magammal. Noiszen, én neveltem kölyökkorától, az anyja is az enyém volt, az apja, igaz, az meg az övé volt, hát aztán? A kutyakölyökkel nem úgy vagyunk megse, mint az ember porontyával, hogy ha megdöglik az anyja, akkor az apjához tartozik. Egyszóval: most mond meg te magad, nem gazember-e ez a te Bogár Lajosod.

— Hát hiszen, nem mondom, ez nem volt rőndjén, de hát egy haszontalan kutyakölyök miatt talán csak...

— Nem is amiatt, ott egye a fene, hanem az eskü miatt. Tudod, a hamis eskü miatt. Node van ám még más is. Hát ahhoz mit szólsz, Péter őcsém, amit a vadakkal csinál? Tudja, hogy szeretek vadászni, az én kis erdőmben pedig minden van, nyul is, őz is, fácán is, fogoly is, sőt néha még nagy vad is betéved. Most ő mit csinál? Mivel az erdőm az ő földjével határos, körülkeríti a kiserdőmet hajtókkal meg kuttyakkal, de be nem léptek a tilosba a fattyak, csak ordítanak, hőgnék, ugatnak köröskörül, csak egy oldalon nem, ahol ő maga ül lesben. A lármára a vadak megijednek és azon az egy nyíláson próbálnak menekülni, ahol ő les rájuk a bitang, oszt lepuffogatja a vadjaimat sorra. Nem is szólhatok ellene semmit, a maga földjén lövöldöz, de mégis csak tolvajság ez, annyi szent, mert az én vadjaimat lopja ki az erdőmből. De nem azért teszi ám a bestelélek, mintha szükségse volna a vadra, dehogya, hisz van neki magának is erdeje, csak éppen hogy engem akar bosszantani a betyár gazember...

— Ejnye, ejnye, Pali bácsi, nem ismerék magára.

— Nólátod, nem bántok én senkit, nem haragszok én senkire, de hogyha már én mégis megharagszok valakire, akkor annak biztosan nagy és igaz oka van, nem igaz?

— Hallotta-e Pali bácsi, hogy nemrég nagy beteg volt a Bogár Lajos.

— Hogyan hallottam volna, mikor nem hallottam, de nem is hallhattam, mert én mindenkinek megiltattam, hogy arról a gazemberről egy szót is kiejtsen előttem. Hát neked, őcsém, nem tilthatom meg, mert nem vagy a szolgálom, meg nem is baj, legalább egy kicsit kiadtam a mérgem. Hát aszondod, hogy beteg volt?

— Még pedig nagybeteg.

— Nem árt az annak. Csalánba nem üt a ménkül, hiszen tudod.

— Tudom, de azt is tudom, hogy nála ez a mondas nem vált be, mert a betegség ugyancsak elbánt vele.

— Ugyan ne mondd! De most már ugy-e tulvan ratja?

— Tul! Egészen átesett rajta. Nincs már neki semmi baja, nem is lesz többé soha...

Az öreg kételedőn nézett rá a vendégére.

— Hogy érted te ezt őcsém, hallo-e?

— Hát hogy érteném, hiszen csak egyféleképpen lehet azt érteni.

— Egyféleképp? Hogyan?

— Hát csak úgy, hogy Bogár Lajos az éccaka elhalálozott.

Öreg Bedő Pali erre a szóra kivette szájából a pipát, fejéről levette a hálósapkát, amit ha otthon volt, mindig a fején hordott, keresztet vetett, megcsóválta a fejét, mint aki rosszalja a dolgot, aztán csöndes, jószágos, szelid hangon megszólalt:

— Isten nyugosztalja szegényt. Kár érte. Kemény ember volt, az igaz, de azért nagyon derék becsületes ember volt szegény...

Aki a csillagokból olvassa ki a sorsunkat

Látogatás egy nevezetes asztrológusnál

Asztalunk, hogy a modern technika, a tudomány és a felvilágosultság századában lassankint kihaltak a babonák. Ma, amikor az esztendő előre jelzi a baronéter, amikor a rádió pillanatok alatt viszi szét a híreket a világ egyik sarkából a másikba, a racionalizmus és a materializmus korában kicsit furcsán hangzik, hogy még mindig akadnak emberek, akik szentül hisznek a természetfölötti erőknek az emberi sorsra való hatásában. Hogy rejtélyes szellemek intézik a sorsunkat és szólnak bele látatlanul az életünk folyásába. Hisz nem is kell nagyon messze menni. Itt van például a kártyavetés, amely nemcsak vidéken, de a nagy városokban is divatos. Aztán a tenyérjárás, amelynek szintén nagy számmal akadnak hívői. A legmodernebb babonák közé tartozik az okkultizmus. Ennek az ága, a spirítizmus a legdivatosabb ma Európa fővárosaiban. A felvilágosultabb emberek is vakon hisznek benne és asztaltáncoltatás közben kérdik a szellemektől, hogy milyen az élet a túlvilágon?

Nem is olyan meglepő tehát ezek után, hogy Budán egy csillagjós működik. Asztrológus a kaldeusoknak egy kései utóda, aki horoszkópot állít és kiolvassa a jövőt a csillagokból.

Buda csöndes, elhagyott zugában, a Hármaskő-hegyen él elvonultan, saját obszervatóriumában Hammerschlag János, az amatőr Kepler, aki az ég titkait firkészi refraktorával. A berendezése elég modern, távcsőve, amelynek vége állandóan az ég felé van irányítva, saját találmánya. Más, mint az obszervatóriumok hasonló célra felszerelt készülékei. Szép, tiszta éjszakákon ki lehet venni vele a hold krátereit és a holdgókat is ijesztő közel hozza a földhöz. A holdgóknak és a csillagoknak él Hammerschlag ur, azt is mondhatnánk, hogy szinte köztük él. Órákig üldögél készüléke mellett, csavargatja, igazgatja a teleszkópját, így vándorol ezer mérföldes léptekkel a világűrben, a lángoló égtestek között és ilyenkor teljesen megfeledkezik a földi dolgokról.

Kedvesen fogad bennünket.

— A csillagászat már gyerekkorom óta érdekel. Ez az én egyetlen szerelmem — mondja mosolyogva — Párisban, Potsdamban és Babelsbergben ismerkedtem meg közelebbről az égi panorámával. Azóta magam is berendeztem ezt a kis fésket és most ennek az egyetlen passziómnak élek...

A magyar Nostradamus azonban csillagjósállással foglalkozik. Alkonyatkor elegáns autók állanak meg a kapuja előtt, lefátyolozott hölgyek szállnak ki a kocsiából és sietnek fel izgatottan a keskeny csigalépcsőn a villa karsu tornyába, ahol az asztrológus tanyázik. Erről nem szívesen beszél.

— A világegyetemet már gyerekkorom óta érdekel. Ez az én egyetlen szerelmem — mondja mosolyogva — Párisban, Potsdamban és Babelsbergben ismerkedtem meg közelebbről az égi panorámával. Azóta magam is berendeztem ezt a kis fésket és most ennek az egyetlen passziómnak élek...

— Ön hisz a csillagjós tudományában? — kérdezzük.

Komolyan néz ránk.

— Igen. A csillagok néha csodálatosan elárulják a jövőnkét. Ennek a régi mondásnak, hogy »sorsod megvan írva a csillagokban« mély értelme van. A csillagok konsternációja hatást gyakorol az emberi fátmura. Aki szerencsés csillagzat alatt született, annak könnyebb is a dolga a világban.

Nem lenne tanácsos vitába szállni vele. Fanatikus. Ugy szálltak el föltéte a babonaország századok, mint a tova vonuló árnyék. Észre se vette. Vagy nem akarja észre venni?

— Hogy készül egy ilyen horoszkóp?

— Kérem, nincs ebben semmi titokzatos. Tudomány ez, amelynek törvényei vannak. Ami a csillagászat részét illeti, azt ugyanis hiába magyarázom egy laikusnak. Itt temérdek hosszadalmas számításra van szükség...

— Mégis, miről következtetik, hogy mire vár? — Mint már említettem, a csillagok állásából. Először is kiszámítjuk a konstellációt, vagyis, milyen volt az égbolt képe azokban a pillanatokban, amikor az illető született. Ez a legfontosabb. Ezeket a számításokat az állatöv jegyein, a csillagoknak és az égbolt »házáinak« speciális hatásának egybevetésével véggezzük.

Megálltom.

— Mik azok az égbolt háza?

Papírt vesz elő, amely óriási számokkal és csillagászati hieroglifákkal van összefirkálva és ceruzával rajzolni kezd:

— Az égboltozatot — hatalmas kört rajzol — az asztrológusok tízenkét részre osztották föl. Ezek a részek a »házak«, amelyekben a sorsunkat őrzik... Ez a számítás még a kaldeusoktól származik, akik a világ legrégebbi asztrológusai voltak. Innen vették át aztán jóval később a görögök is, majd Róma és végül a középkori Európa.

Óvatosan kifejezést adunk kételyünknek. Főlegnyesen, szinte sajnálkozva pillant ránk.

— Mindig akadtak ellenségei az asztrológiának. De olyan könnyű bizonyítani az igazát. Hogy ne men-

jünk vissza egész a bizonytalan ókorba, csak nézzük a későbbi eredményeket. Második Henrik híres asztrológusa, Cosimo, évekre előre megjósolta a történelem folyását. Vagy Lilly, a híres angol csillagjós egész sereg politikusnak a karrierjét jövendölte meg! És Kepler! Ennyi eredmény után lehet-e tagadni az ógítetek befolyását?

Newtonra hivatkozunk. Ingerülten legyint.

— A világegyetemet igazgató fizikai törvény teljesen független az asztrológia törvényétől. Természetesen naivitás lenne, azt hinni, hogy az égtesteket irányító titokzatos hatalom külön, személyesen felügyel és beleszól a földi emberek sorsába. De kétségtelen, hogy hatással vannak ránk...

A replika itt teljesen felesleges lenne és mivel különben sem az a célunk, hogy Hammerschlag urat felvilágosítsuk, vagy lebeszéljük a csillagjósaslásról, inkább az iránt érdeklődünk, hogy kik járnak hozzá horoszkópért?

— Én ezzel nem foglalkozom hivatásból — Jelenti ki — szórakozás számomra az egész és néhány jóbarátomnak, ismerősömnek, vagy ezeknek az ajánlására másoknak megtettem, hogy elkészítettem a horoszkópjukat.

Gludovác Pál gyolcsa és a Malvin kisasszony

Írta: Sz. Szigethy Vilmos

Olyan régen történt, hogy immár egészen tisztán tudok visszaemlékezni minden apró részletre. Az udvarunkon hatalmas szin állott, alatta Gludovác Pál kocsija. Gludovác gyolcsos tót volt és mostani számításom szerint roppant gazdag ember. Az istállójában állandóan pihent két lova, a másik kettővel ő barangozta be az országot. Az övé volt a ház is, annak egy öt termes udvari lakását foglalta el, de magának egy rozogant ágy jutott ebből a végtelen nagy birodalomból. A többi mind vászonnal volt tele, finom vég-vásznakkal amikből hófehér holmik készültek. — Oh, hogy sohasem lehetett azokat átalakult formájukban viszonlítani!

Azonkívül Gludovác majdnem állandóan szalonán élt, jóllehet a hetven év körül járt és megérdemelt volna táplálóból, főleg meleg edeleket. Ez határozottan ráfért volna már azért a sok törődöttségért is, mivel a foglalkozása járt: fehér lelkű lányok álma, a keletgyének való anyag, minél szélesebb körben való terjesztésért.

De az öreg tót takarékos volt s alig tért meg egyik utjából, már indult a másikra; hosszú bácskafas formájú szekere mélyén ülve, körülötte szinte hegyeknek tettettek a vásznak. Még ragyavert, tuskés arca is olyan volt, mint valami kietlen hegycsúcs, ahol éppen csak a természet iránti tisztességérzetből él még néhány csenevész fenye.

Hát föltétlenül emlékszem a házra, mert Gludovác kocsijáról szoktam abban az időben lelesni s ezen korszakban állt a fejem a legkisebb reménységgel a nyakamon. Az öreg azalatt a városi ügyeleteit bonyolította le, csaknem összetett kezekkel rimánkodva, hogy fogadják el a vásznát, majd megfizetik apró részletekben az árát.

Mondtam már, hogy nagyon gazdag ember lehetett ami onnan is kitetszik, hogy két fiának küldte állandóan Prágába a pénzt, azonfelül sohasem pörölt senkit.

Néha tele volt a lakása előtt az ereszalja sűrűzők varrólányokkal, szegény asszonyokkal, hogy így meg egy, nehéz az élet, még mindig nem tudnak fizetni. Gludovác azalatt topogott jobbra is, meg balra is, csaknem véresre dörzsölte az állát.

— Csak nem sírn, barátocskám, egy könnyecskét sem sírn, mert én aztat nem kiállni tudok. Nem fizetsz, — nem fizetsz, hát akkor én egy nagyon szerencsétlen ördög megvagyok, aki tönkre mész és fölakasztod magadat. Volt Gludovác, nincs Gludovác, álló mars Gludovác a pokolba. Szegény fíreg, szegény fíreg, te Gludovác!

Ugy el tudott önmagán sajnálkozni, hogy a végén csak nem vesztett semmit. Sőt azt hiszem, behozta a veszteséget másokon, gazdag, előkelő kisasszonykákon, akik alkalomadtán szintén csak hozzáfordultak hófehér vásznakért, akik azonban, istenkém, milyen kevéssé voltak, megköszöntöleg sem, olyan vakítóak, mint ama vállak, amelyekre majdan ráborulni készültek.

A ház másik nevezetessége egy kapitány volt, aki estefelől megjelent a kapu alatt. Arrafelé még tévedésből sem jártak katonák, a kaszárnya a város másik végében feküdt és itt feküdt egy gyalogos ezred is. Akkoriban kezdődött öntudatomban kifejlődni a militarizmus mivolta, de megérteni sohasem tudtam, hogy a katonaság, nevezetesen a tisztikar, miért »fekszik« mindig a városokban.

A kapitány minden délután megjelent a kapu alatt, aztán hamarosan el is tűnt egy ajtó mögött. Föltétlenül a kardjáról emlékszem rá, ámbátor szép, fekete körsza-

A további diskurzus során elárulja, hogy néhány előkelő, magasrangú politikus is járt nála. Főleg az asszonyok keresik fel nála számban. A nők sokkal kíváncsiabbak... Az asztalán egy névjegy fekszik. A balsarkában grófi korona ékeskedik...

— És beteljesültek a jóslatai?

— Mindig! A csillagok nem tévednek...

— Néhány érdekesebb esetet...

A fejét rázza:

— Lehetetlen. Valamennyien élnek még és nem akarok senkinek se kellemetlenségét...

Hosszas kérélel után elmeséli, hogy a háború kitörésekor Vilmos császár horoszkópját is felállította és már akkor megjövendölte, hogy a császár elveszti a trónját.

— Tiszta István tragikus sorsát is előre láttam — mondja — sőt levélben is figyelmeztettem, De kinevelték...

A falakon térképek. De nem az ismert hegyeket, völgyeket, városokat és folyókat ábrázoló atlaszok, hanem az égi térkép: csillagvárosokkal, bolygó vasutakkal, tejtuttal... egy új, csodálatos, ismeretlen világ, amelyet eddig nem járt meg semmiféle földi utazó. A csillagporos utat sem tapodta még földi láb. Egyelőre csak a szemünkkel tudjuk követni. De talán, egyszer majd eljön annak az ideje is, hogy kirándulhatunk a világűrbe... És akkor Hammerschlag ur személyesen fordulhat felvilágosításért a hidegen hunyorgó csillagokhoz... Tamás István

kállá volt, azt is bajos elfelejteni. Kilenc óra táján aztán hazament. Én szentül hittem, hogy haza, mert a fogalmaim szerint máshova nem is mehet este kilenckor az ember.

Napközben csak ebédeinknél és a vacsorákon tért vissza. Ott is csupán beszédben. Az anyám mindig előhozta, hogy az már sok, hogy szólni kellene a házi urnak miért tűri az ilyesmit?

— Láttad-e már a lányt? — kérdezte az apám.

— Ma láthattam volna, de elfordultam tőle. Csak nem állok vele szóba! Hátha nem is lány!

Esett szó a házbéli asszonyok között is róla s abban az időben feltűnő sok asszony járt az anyámmal. És mindig csak a Malvin kisasszony tárgyalta, akit nem látott még senki s akit egy kapitány szekert megátogatni. Voltak ott különös részletek is, de mikor ezekre került a sor, az anyámnak rögtön eszébe jutott, hogy a nagybetűkkel még mindig nem vagyok tisztában, ami annyit jelent, hogy kikergettek a szobából. De a fantáziámban megmaradt valami. A Malvin kisasszony rossz lány! Nyilván azért nem beszél vele senki. A katona is büntetni jár ide, letérdeltetni a sarokba és megfenyegeti, hogy levágja a fejét, ha nem javul meg.

Éjszaka nekimeresztettem a sötétségnek a szememet. Ezer rémet szoktam ott gyűsíteni látni, mesebeli sárkányokkal viaskodtak a bádogkoronás királyok, — most megszaporoztak egytel, a Malvin kisasszonnyal. Kiállottak a fogai, gyér haja az égnek meredt s mindenkit megharapott, amint seprőn lovagolva elhaladt valaki mellett.

Napközben pedig játszottam a veszéllyel, ott kerülgettem egyre az ajtaját. Mint ahogy ki is jött egyszer. Fekete ruhában öltözve, egyszerűen, szinte nem is járt, csak libegett. Odajött hozzám, aki megdermedve maradtam egy helyben, megérogattam puha kezével az arcomat s figyelmeztetett, hogy ne tornázzak a kocsi rudján, mert megint betöröm a fejemet.

Aznap újabb vendégek jöttek s hogy csak Malvin kisasszonyról állt a diéta, vakmerően közbeszóltam.

— Az nem is igaz, hogy rossz és nem is csunya, mert jó és szép!

El voltam rá készülve, hogy kidobnak, de nem bántam. Ellenben csoda történt, benn maradtam. Elővettek, kézről-kézbe adtak, hogy írjam le részletesen és én voltam akkor a főszemély, mert még a keze puháságáról is be tudtam számolni.

Annyit tudok még, hogy a férfiak védtek, az asszonyok nagyon haragudtak rá. És majdnem mindenki oda-odaszaladt a folyosó ablakához, mert innét esetleg meg lehet látni. Vagy Malvin kisasszonyt, vagy a kapitányt.

A helyzet aztán változatlan maradt jó ideig. Eljött az ősz, hamar besötétedett, már nem lehetett olyan bizonyossággal megállapítani, hogy ki jön be a kapun.

Egy este azonban mi hozzánk jött be a kapitány. Elállt a lélegzetem is, hogy szemtől szembe láthatom a hatalmas kardos embert, — még a vizslánk is csupa fül volt. Nem feltől a vackából, csak a fejét fordította nagy kíváncsian arrafelé.

Aztán beszéltek az anyámmal, — oh, én már akkor is jobban tudtam magyarul, mint a kapitány, aki csak törte a szót. Annyit megértettem, hogy ő ur ember és tudja a kötelességét, meg körülményekről, sorsáról is hallottam, de legtöbbször az tért vissza, hogy az egyik asszony nem lehet kegyetlen a másik iránt.

Az anyám arca csodálatos átváltozásokon ment ke-

resztül. En egyre csak azt néztem.

A végén magára terített egy meleg kendőt, figyelmeztetett bennünket, hogy legyünk csöndben, amig hazajön az apánk, ő csak a szomszédba megy, vacsoráig visszatér.

Mikor megjött, ki volt a szeme sírva, — bámulatos, hogy micsoda szenvedéseken eshetett keresztül másfélóra alatt! Németül beszéltek az apámmal, hogy mi ne értsünk semmit, de az anyánk még akkor is sírt. — Szegény kis teremtes, — mondta holmi nyelvbeli megfélekedéssel, hogy megszerettem! Senkije, de senkije sincsen s most hozzá még ez is!

Istenem, mennyiért nem adtam volna, ha akkor tudom, hogy mi az a hozzávaló is! De nyilván nem tartottak elég komoly férfiúnak, mert nem avattak bele semmibe. Ellenben vacsora után az anyám megint szedte magára a kendőt és eltűnt. Helyette a kapitány jött vissza. Igen komoly volt szinte haptákban állt az apám előtt, amig elmondta a mondókáját (az uri emberről, a sorsról, a körülményekről), utána leültek és mikor az apám szivarral kínálta meg, ő pipát kért.

Szegény édesapám nagy pipás volt, nyilván az lelkesítette fel annyira, hogy behozatott egy nagy palack bort, új savanyúvizet s hamarosan úgy belemerültek a beszélgetésbe, hogy később egyszer felriadtam az álmomból is, pedig becsukták ránk az ajtót. Új megfigyeléseim között az volt a legfigyelemreméltóbb, hogy a kapitány néha a lábászarához kap s kellemetlen lesz a rokonszenves arca:

— A háború, a háború! — mondogatta olyankor. Azonkívül sokat hallottam Boszniát is emlegetni.

És korán ébredvén reggel, mint a nyúl, nem találtam a hálószobában testvéreimen kívül senkit. Oda süntörögtem az üveges ajtóhoz, kinéztem rajta. Az apám, meg a kapitány még mindig pipáztak, (épp, hogy a körvonalait tudtam fölfedezni a sűrű dohányfüstben), azonkívül mostanában jöhettek vissza az anyám, mert a vállán volt még a kendő. A füst azonban annyira elválogozta mindhármukat, hogy éppen csak ez hiányzott a fantáziámnak. Rendbe jöttem megint a sárkányokkal, ész nélkül bujtam vissza a takaró alá.

Aznap tyuklevest ebédeltünk, a kapitány velünk ebédelt, mert minden idejét a házában töltötte. Néha átment Malvin kisasszonyhoz s könnyes szemmel tért vissza. Meg voltam szentül győződve, hogy az a néni mégis csak nehezen javul, ez busítja ezt a szegény embert, különben nem vette volna igénybe az anyám segítségét is. Mert hát ojjé, mennyire értett édesanyánk az ilyesmire! Tudtam magamról.

Egy kis incidenstről is be kell számolnom. Délután szerettem volna egyszer hasba szurni a kapitányt. Csak megkapta hirtelen az apám két vállát s szinte ordított.

— Du, ein Bub! Kolossal, Bub!

Aztán, mikor már vártam, hogy mi következik ebből, elkezdett sírni. Azóta se láttam katonát sírni. Az igaz, hogy most nem volt kard az oldalán.

Nagyon szép napok következtek ezután. Visszatért a ragyogó ősz és én ellenőrzés nélkül veszélyeztettem a nyakam épségét kapcsolatban Gludovác kocsijával. Sőt, ha nem vagyok elég fürge, egyszer agyonrug a kesely lova is. Közbe-közbe jártak hozzánk az asszonyvendégek és az anyám nem győzött beszélni, meg sírni, aminek nyilván sok része lehetett abban, hogy már nem haragudtak olyan nagyon Malvin kisasszonyra.

Az ám, Malvin kisasszony.

Egyszer nagy hajsa indult meg utánam, hogy merre vagyok. A szénapadlás legfelső gerendájáról le is szedtek s bevitték hozzá. A szőnyeg fehér volt, a keze a rendesnél is puhább, de nekem úgy tűnt föl, hogy beteg. Bányadant hevert egy nagy karosszékbén, — a szobája tele virággal.

— Ide nézz, — mondta nagyon halkán, — láttál-e már ilyen kis emberkét?

Egy pólyásbaba volt. Szerettem volna a kezembe fogni, de nem engedték meg, leginkább az anyám tiltakozott, aki már küldött is kifelé.

Akkor Malvin kisasszony elkezdett sírni.

— Lássá, mi lett belőlem! Most mit csináljak? Senkim a világon a jó néniem kívül. Oh, bár csak meghalhatnék, azt reméltem mindig.

Az anyám nagyon erélyes volt, szinte pirongatta.

— Hát mit akar még? Nem tapasztalta eddig is, hogy igazi uri ember, hogy olyan jó ember, mint egy falat kenyér! Majd megsegíti, fiam, az Isten. Az a kis formáság nem számít, csak a szívük legyen tiszta.

Malvin kisasszony megfogta az anyám kezét.

— Igazán nem vet meg, édes néni? Oh, mondja, nem tart gyalázatosnak?

— Ugyan, menjen már, mit igazítja föl magát ilyen csacsíságokkal.

— De el fog az ember kergetni, mint egy rossz kutyát!

Ugy sirt, hogy szinte szenvedés volt nézni is. Az anyám akkor magához ölelte.

— Hogy beszélhet már ilyet! Nem fél az Istentől? Hiszen, ha eddig nem hagyta el, most még jobban egymáshoz vannak kötve. Ez a kis fiu a legerősebb kapcsolatuk között.

Itt már igazán kikérgettek a szobából, pedig azt a kapcsolatot szerettem volna megtalálni.

Azután megint szép lett lassankint Malvin kisasszony és az egész télen át minálunk sirt. Szerette

mindenkivel és szerette az a sok haragos asszony is, akikből mindig volt az anyámmal néhány, mert vizsgálták és különféle tanácsokat adtak neki, hiszen — úgy vettem ki fülhegygel, — sosem volt neki anyja és nem voltak testvérei sem. (Vajjon mivel verekedhetett akkor kicsi korában? — hogy eltűntem én ezen!)

Ha az összefüggő láncszemeket csak bajosan tudom még most is megtalálni, azért a fontos momentumok nem kerültek el a figyelmem. Így emlékszem egy erős őszi napra, amikor nagyon nagy volt a házában a csönd, Malvin kisasszony ott volt nálunk, a kis bubi a szájába dugta apró öklét, úgy aludt s minden mesémnek minden alakja megleveledett előttem. Csak néha esett egy-egy szó, a kapitányról az is, aki aznap a királynál volt. Istenem, hogy kell azzal beszélni és mit akar vele! Ez az esemény tetőzte be az én eddigi élményeimet, ma is látom még magam, egy kicsit konfidenskeskedve.

— Háború lesz? Oda megy a bácsi?

— Nem, fiam. Ő már volt a háboruban és talán

ez a jó.

— Hát jó a háború?

— Neki nem volt az, mert golyót kapott a lábába.

— És mégis jó akkor a háború?

Nagyon kínos volt a csönd, sok asszony volt együtt, mind sóhajtoztak, csak az apám mondta néha, pipálás közben, komoran.

— Hej, hej...

Akkor hoztak egy sürgönyt. Az apám reszkető kézzel bontotta föl, a póstásnak egy huszást adott, de úgy nevetett, úgy, hogy a könnye is kicsordult bele. A papírlap Malvin kisasszonyhoz került, majd a többi asszonyhoz. Az anyám azt mondta rendkívül zokogással.

— Lássá, mindig mondtam, hogy van Isten!

Arra aztán, végtelen bámulatomra, mindenki sirt. A király, a király! — mondogatták. Hogy egy király ennyire meg tudja ríkatni az embereket!

Ámbátor, édes Istenem, sirtam azóta már én is mesebeli királyságok rombadőlésén eleget.

János a malacokkal

Irta: Terescsényi György

— Hát bevigyem? — kérdezi János az asszonyt. — Beviheti kend — feleli amaz az ámbitusról, de mit ér, ha felit lehuzzák a vámon.

— Abbizon;... adja vissza a szót János az eperfa alól, ahol a jófélét vágogatta a kaszakéssel.

Tudni kell itt persze, hogy mi is tulajdonképpen az a jóféle, meg azt is, hogy mit akar bevinni János, aminek felét lehuzzák a vámon.

Hát a jóféle nem más mint fináncnemléta dóci-dohány, rövidlevelű, pajtában szárított, büdösküvirággal világosított, fanyar és nyers nikotinos fü, csak hogy van neki egy hatalmas tulajdonsága: Fináncék nem érintette szűz rostjait. Meg is becsüli János, akár az asszony a malacait, amiknek a városbaszállításról éppen szó van, még pedig úgy, hogy a beste vámör rá ne tegye a város vámját. Mert nem lehetséges emny embertelenség a földön és a János-formájú embereknek nagyon keserű volna a világ, ha az élet prózál és alattomos csapdáit kikerülni nem tudnák.

Tehát János szép lassudat mozdulatokkal elkészül a dohánnyágással. Kétmárokravalót vág meg és gondosan megtörölgeti a kaszapenge darabot, majd megtömi a makrapipát, figyelmes buzgósággal rá is gyujt a kenyőssel, avval az orrfacsaróbüzös ötperces gyufával, amelyből duflán méri a szálát Aniczfeld, a zsidóbolto, egyébként János jobbszomszédja és hitelezője.

— Letinkább hozd a zsákot mégis — szól be az asszonynak — csak beviszöm őket.

— De mögvámolik kendőt, — kötözködik az asszony.

— Engöm ugyan nem, — feszül ki a lajbi a melten.

— Hát milyen embör kend? — tamáskodott tovább — kend is olyan, mint más. Kendőt is mögfogik, aztán mög dufla lösz a vám, mint a multkó a Kaku-sziné koppasztott libájának a szoknya alatt.

— Hászé? — dünnyögte ekkor János a kutyáól felé indulatában — okos az okos, de mögcsall a furfangos... Az asszony csakugyan kihozta a zsákot és ment is mindjárt dolgára, a konyha felé.

János ezenközben eloldotta láncáról Kalapist, a kutyát. Itt megint tudni kell, hogy Kalapists tulajdonképpen nem is kutyánév, hanem becsületes neve a baltószomszédnak, bizonyos nevezetű Kalapis Jóskának, aki vel régi haragosok a Jánosék. A kutyá is az irányban neveztetett el tehát ily emberséges névvel, hogy este-felé, meg pitymallatkor, amikor ki szokott állani Kalapis a házvégre, szólítani lehessen az állatot ilyen formán:

— Nete, nee... Kalapis, neee... — vagy

— Né ugass Kalapis, né ugass!

Amihez képest azután Kalapis házanépe jó fönhangon így noszogattja vályuhoz a kávépofájú tinőskát, hogy

— Só... vár... gó... te, buta tfnó... teee...

Másrészt semmi különösebb érintkezés, vagy harag nincsen a két háza népe közt, csak fölényes és igazi nagyuri közöny, amely sehohsem fokozódik föl ily hősi utalattá egymás iránt, mint itt tanyahelyen. Elég az hozzá, hogy János eloldja Kalapist a láncról. Eloldja és hirtelen kanyarítással fejére borítván a zsákot, a fenékre rázza az állatot. Aztán beköti a zsák száját, aztán pedig elszattog a sövényhez. Szép, egyenes glediacságak növekedtek azon. János levág róluk bicskájával egy méterforma hajlós vesszőt. Lefaragja róla a töviseket és visszaballag a zsákban lévő kutyához.

— Né töröggy vele Kalapis — mondja neki és verni kezdi a zsákakötött ebet a vessző csipős suhintásaival.

Az kegyetlenül vonit a zsákban és kicsalja az asszonyt.

— Megzárgyolt kend. — szól rá, — az előbb még semmi baja sé volt kennek, micsinál?

— Csönd, — válaszolja János — előkészületeket törzők.

Az asszony vállatvon erre, de mert habajgósna és csavarosozúnek ismeri az urát, nem sokat törődik a dologgal.

— Na gyere Kalapis, — sóhajtja aztán János és vállára veti a zsákot.

Kikenyarodik vele az országuira, onnan egyenesen a vámsorompónak, ahol a rampa kapujában egykedvűen pipázgat Növ Tukaacs Illés, a vöröshaju vámör, maga is homoki származás, ravasz és kényesösészü és ember legyen az a tarjánai dülőben, aki az ő szemevágását ki tudja játszani valami furmányos csalafintasággal.

Imhol észreveszi Illés, hogy ballag ám János nagyszaporán a rampatöltésen fölfelé és semmi igyekezetet nem tesz a vámlizetés irányában.

— Hát a malacé János? — kérdi hamiskásan Illés, — hát a malacé, a bilétával hollőszünk?

— Nem löszünk evve' séhcné, mer ezé biléta nem jár, — mondja neki félvállról János és menni akar.

— Hohó, mögájí! — förmed rá a vámember, — malacé péz jár, kend mög hetivásárra viszi a malacot...

— Nem malacot viszők! — szögezi le a tényvalóságot keményen János.

— Né kunérozzon kend, mimást vinne kend?... — Kutyát viszők! — csattan föl a zsákos ember, — Kispétörnek viszőm, alsóvárosra. Ne kiigértem, nekiviszöm.

— Nem löheccsögös, — toppan most már a vámör János elé és szeplős ábrázatának mosolygásában János már ott látja a birságpénz utáni kapzsiságot és a jeles fogás erkölcsi gyönyörűségét.

— Né ögyön az avas Illés, — berzenkedik, — mondom, hogy kutyá, veszött állat. Ha kinyitom a zsákot, úgy elszalad, hogy estig sé logom mög. Engeggy éngöm Illés békesége'...

— Hannézöm hát ezt a kutyát, — cibálja le most Illés a zsákot, — hasítottkörmű kutyá ez, mög tyuk-szöm nyött az orrán. — És bontogatja is nagy möhő kapkodással a zsákot.

— Mondom, né tréfájj Illés, kiugrik a kutyá, estig hajkurászhatom... csuifutószól...

Nem használ az intés. A zsák szája kinyílik, a meglazsnakolt állat vad lökessel feszíti át magát a nyíláson és behuzott farkkal porzik végig az országuira, hazafelé.

János káromkodva ered utána az üres zsákkal, futtában a pokol fenekére kívánja a világ valamennyi erőszakos vámorjét.

Othton aztán szépen kiköti a Kalapist, meg is ebédel, le is dől a házvégebe kicsinyiség humni János, mert úgy tartja, hogy a délutáni humás jöttesz a gymornak, aztán meg sohasem volt még jó a nagy sietség. Ugy négy óra felé indul utnak ismét. Megint csak a zsákkal, csak hogy a zsákban most csakugyan a két malac kuksol, lábacsájuk szépen összekötözve, fejük fölfelé, hogy kényelmessen fekdjenek és ne sikongassanak. A sorompónál már messziről lelken-dezik János elé Növ Tukaacs Illés:

— Né haraguggy János, nem akartam...

— Nono, — duzzog elhaltában János, — kár nem hinni az embörnek, kár... Pedig én igazembör vagyok ám Illés, igazembör — és áthalad nagy büszkén a vámon, hátán a zsákkal, zsákban a malacokkal. Illés feicsóválva néz utánna, amig el nem tűnik az utfordulónál.

— Azám — dörmögi, — igaz embör... fene hitte volna... és némi lelkiismeretfurdalással megy be a vámházba.

FEKETE CSILLAG

Regényes elbeszélés a serdültebb ifjuság számára

Irta: **Karlócai**

A Bácsmezei Napló pályázatán díjat nyert ifjusági regény

Letértek csónakjaikkal a nagy Dunáról. Az öreg kormányos a sok kanyar helyett neki vágott az ó tapasztalt szemével a kiöntésnek. Így az út a zátonyok miatt veszélyesebb volt ugyan, de sokkal rövidebb.

Dusán nem állhatta szó nélkül:

— Ferenc bátyó honnan tudja, hogy mély vizen vesz Irányt?

— Ez nagyon egyszerű őcsém uram, különösen annak, aki jól megfigyeli a folyót. Olyan közelékeny az, mint egy vénasszony, csak érteni kell a nyelvén és nem juthat a csónak zátonyra. Nézz körül amerre csak zöldesfehér tulipánvirág uszik a víz tükre, mellette széles és kerek lapát alakú levelek isszák a napfényt, ott mély a víz. Bárán vágatsz arra utat a csónak orrával.

Dusán figyelmesen hallgatta az öreg tanítását. Ismerete a víz növényeit, hiszen a sziget körül tiszta lepte be a folyót, de sohasem tanulmányozta őket. Pedig nagyon jó az ilyesmit is tudni a vizet járó embernek.

— Látod amott azt a fénylő zöld szőnyeget? Mi csak békányálnak nevezzük, néhol törongy néven ismeretes. Ez a víz színén fekszik bársonyos puhaságával az uszó ember hóhéra. Jaj, ha közbükk keveredik, a millió fűszál átonya kezét-lábát s mennél jobban küzd ellene, annál inkább behálózza és ott pusztul a szerencsétlen.

— Borzadva tekintett a sima zöld mező felé Dusán. Messziről úgy tűnt fel tekintetének, mintha sziget integetne feléje dús zöld pázsitjával.

— Az a kék gömb, amit rajta libegni látsz őcsém uram — folytatta a beszédét Ferenc — minden élőknek halálos mérég. Jaj, ha ennek porából egy csipetnyit is magadba szívsz. Ha azt a gömböt erősebben megüti az ember, azt hínád kékes láng csap ki belőle, pedig csak a pora, hogy veszne el ott, ahol gyökere blyan jól érzi magát, mert ez a posványos büzös lágy iszap, mindent elnyelő feneketlen sár állja útját a nyugodtan haladó csónaknak. A hajósok legendája szerint a folyó partján régen, nagyon régen élt egy írva szőke leány. Magányosan éldégett gunyhózában. A tulsó parti halász fia szerette. Egy viharos este befért hozzá földes ura, akinek megtetszett ez a szép hajadon.

— Szép leányod, van-e mátkád?

— Hogyne lenne jó uram!

— Hogy van az, hogy mégis egyedül töltöd estédet?

— Tulsó parton lakik s meg tiltottam neki, hogy nagy viharban átjöjjön. Bele talál veszni a háborgó hullámokba.

— Hát anyyira szereted?

— Egész szívemből, nagy jó uram!

— Tudod-e azt, hogy esküvő után az első éjszaka az anyém.

A leány arca fakó sápadt színt ölt. Ismerte ezt a törvényt.

— Tudom, — válaszolt rekedten, borzongással — tudom, hogy jogod van az első éjszakához, de nem hinném, hogy élnél a jogoddal. Hiszen találsz te magadnak hozzád illőbb dármat is egy-egy éjszakára. Én egyszerű cseléd vagyok, nem lennél bennem semmi gyönyörűséget.

— Hm... hidd el sokkal szebb vagy, mint akár-melyik urinó. Ha nekéd lennék, nem kötném sorsomat hozzád hasonló szegényhez. Ilyen tősttel szép ruhát kell viselni, gazdag lakosztályt lakni és drága ékszereket hordani.

— Nem érek én annyit jó uram.

— Még többet is kapsz tőlem leányom, ha mellettem maradsz.

— Uram, behalnék én is, meg mátkám is a váláshoz. Őt szeretem!

— Jól van te oktond paraszt, hát maradj meg neki, de ezt az éjszakát velem fogod tölteni s még később meg, hogy helyedbe jöjtem.

— Nagy jó uram a törvény azt mondja, hogy az esküvő utáni első éjszaka a tiéd.

— Nézd a kigyót hogy sziszeg. Nos és ha így írja a törvény?

— Az esküvőket mi csak őszre tartjuk meg.

— Hát ezt akartad ezzel mondani?... Mennyire buta vagy!... Tud meg, hogy a törvényt a hatalom írja és itt az én kezében van a hatalom, akkor változtatok rajta, amikor akarok... Vedd le felső ruhád és oszd meg velem nyoszolyádat!...

A leány kétségbeesetten tekintett a ragyogó vésztezhöz öltözött földesúrára.

— Uram — szólt fehér ingében állva a leány — engedj meg, hogy lefekvés előtt megfirtázkodjam. Máltóbbá tegyem magam csókjaidra.

A nagy ur belátta a leány kérdésének helyességét, kegyesen megengedte. Ezalatt ő maga is páncéljának levételéhez látott, de egyik kópocs sehogyszem akart engedni kezének. Szolgált már régen haza küldte s így kénytelen volt várni, míg bejön a leány, hogy an-

nak a segítségével szabadítsa ki magát páncéljából. Várt, várt, de a leányzó csak nem jött. Túrelmetlen vérenek buja vágya is hájzolta. Kitérte a rozszant ajtót pár pillanattig tétovázott. Míg szemé meg nem szokta az új sötétjét. Töle nem messze a fekete folyó mormolt, lányta vette széles lomha hátát. Habos bordákat szántott rajta a dühödő szél. Az eső nagy szemekben paskolta a berzenkedő hullámokat. Villám a villámokra dobta sárgás vörös vakító fényét.

A földes ur torkán forr a szó, ahogy meglátja a leányt. Derékig benne áll már a habokban, a fehér gyöles inge a gunyhóig ellátszott. Szőke haját lobo-góként lengette a vihar. Utána rohan a páncélos nagy ur, nehogy elsodorja az erős ár a gyenge leányzót, de ahogy előre lép, úgy távolodik tőle, merül mindig lejjebb és lejjebb a fehérség. Alig tesz pár lépést a vízben, lába puha iszapra talál, térdig belesüpped. A sarkantyus acél csizmáját, mintha a sátnok húzták volna a mélybe, oly mozdulatlanra fonta az iszap. Ahogy csak a torkán kifért, úgy kiáltozott segítség után, de rikácsoló szavait a haragvó ézzenés elnyomta. Tehetetlen vergődésében hol könyörgéssel, hol káromlással fordult istenéhez, míg a nyakáig emelkedett a háborgó folyó s utolsó átka élettelen bugyborékolással fulladt. Már csak acél sisakjának a kék gömbje látszott ki a vízből, mikor a menekülő száz fölött is összecsapott a mély víz. Azóta, ahol sekély, ingoványos a víz, ott mindenütt fellelheted a lesüllyedt várur sisakjának kékes gömbjét. Míg ahol mély a mocsár, ott gömbölyded zöldesfehér félig csukott virágkelyhek uszkálnak a vízszínen. Oly szépek, mintha csak a szőke hajadon fehérgyöles takarta keblei csokolódzának a forró napsugárral. De hát ez csak olyan mende-monda, amilyen sok él a vizet szelő csónakosok szá-ján....

Dusán szomorúan simogatta végig a meleg szirmu fehér virágokat. Őt is magával ragadta az öreg csajkás mese mondása. Lelkével ott volt a viharban, a háborgó habok között, látta a leányt s gyilkos kéjjel érezte a gazember kéjenc földesur méltó bünhődését a feneketlen iszap ölelésében. S ahogy a csónak oldala elcsúszott egy víztulipán mellett, beözö szimogatással suhant el rajta kezével. A puha szirmok tapintása olybá tűnt fel kezének, mintha lágybőrű leánytestet simogatott volna.

Beszélgőseik közben észre sem vették, hogy pihenni tért a nap felettük s elhagyták a kiöntést. Ismét a nagy Dunán szeltek a habokat. A bucsuzó nap véres sugarakkal csókolta körül az eget. Dusán hosszasan nézte az alábukó vörös láng golyót. Arra gondolt, hogy talán ezt nézi éppen most Lyubica is.

Ferencet Szilávkó váltotta fel a kormányánál. Szél alig lengedezett, csillagos tiszta volt a fekete magasság. Néha sikoltott fel valamelyik közeli nádas felől a vizikútya. Bölömbika mély bugzában távoli kürt szót velt Szilávkó felismeri. Elgondolkodott... mennyi élet van a földön s mennyi csillag az égen. Ni, most lefutott egy, alighogy elindult elveszett a nagy semmiben. Amott száguld rézsut egy másik, ez már villámcsikot rajzol maga mögé s lassan foszlik szél láng utának fénye. Vajjon anyyi lélek szál el ahány csillag lefut?... Az éjszaka langyos melege s a ringó folyó elaltatták a csillagvizsgáló Szilávkót. Féloldalt döve ráhajolt a kormányfára s édesen horkolt ő is versenyt a többiekkel. Szilávkó hallásától elmozdult a kormány lapát is. A csónak orra engedelmes kerüléssel tartott a mocsaras kiöntések irányába. Egyszer csak nagyot zökölt az első csónak. Szilávkó egyet pillent, majd a reesező kormányhoz vágódott, mire ijedten felakart ugrani, de egyensúlyát veszítve helesett a vízbe. Kéltására az alvók is felriadtak s nem tudták mi történt, csak a vízből kiemelkedő legény szavaira értették meg, hogy zátonyra kerültek.

— Mi lesz már most velünk — kérde Tomics.

— Majd csak ránk vírrád, uram.

— A teher nem sörült meg?

— Ugy látom, még száraz a fenék mind a két csónakban.

— Merre járunk Ferenc bátyó — érdeklődött szeméit dörzsölgetve Dusán.

— Én is azt szeretném tudni. Ugyhiszem lápra kerül a hárunk. Mintha vihar jönne... jó volna rák borítani a nagy ponyvát.

Letakarták mind a két csónakot, kőtelekkel jól megkötötték a rögtönzött sátrót, de kellett is, mert már doboltak fejük felett a kövér esőseppnek. Meg-megrázta őket a szél erója, hatalmas dörgéssel csapkodtak a cikázó villámok. Teljes erővel kitört a vihar.

IV. FEJEZET.

Üszkös gerendák.

Dusánt borzasztó álmok gyötörték. Huzát látta a mocsár közepén állni feljé nyugított segélyt kérő karokkal. Ő minden erejét megiesztítve evezett, hogy minél hamarabb kimentse testvérét a szörnyű helyzetből de akár mint is forgatta az evező lapátokat a vízben, a csónak nem mozdult. Tehetetlenség kínja égett agyá-

ban. Már-már ki akart ugrani a mocsárba, hogy uszással közelítse meg Lyubicát... felébredt. Szürke derengés felhomálya uszott halvány fátyolként a haladó csillagok előtt, hajnalodott. Dusán feje sajgott, homlokát beleütötte a csónak peremébe álomlátása rémségében. Még mindannyian aludtak. Az öreg viziróka a törött kormányok döve lögötte deres szakállát és a csónak lassu himbálással libeggett.

— Mit csinál kigyelmed — kérde mosolyogva Dusán.

— Én?... Azt nézem merre kerülhetnek le a zátonyról... azaz... úgy látom a szél kimozdított a patkány fogóból, mert már jó ideje érzem a csónak ringását — lódtott nagyot az igazságon Ferenc, csak-hogy letagadja elalvását.

Dusán nem akarta a vén hajóst szegyenbe hozni s nem firtatta volna tovább ezt a kérdést, ha Ferenc nem csodálkodik fel.

— No nézd ezt a felfordulást, a teher huz bentünket.

— Hát nem vette észre ezt kigyelmed?

— Nem én, az angyalát, azaz, hogy dehogyis nem, már éjfél óta figyelem az utat.

— Elhagytuk már a csajkásokat? — kérde Tomics

— Titeit?... Még nem!

— Ugy gondolod Ferenc... nézz csak előre, nem Beograd vára az ott?

A vén kormányos ernyöt csinál kérges tenyeréből szeméi fölé s a mutatott irányba mered... A

— Az ám... olyan felét vélek én is... no de akkor a Tiszát is elhagytuk már...

Dusán befelé nevetett, jól mulatott az öreg tájékozatlanságán. Az bizonyos, hogy éjfél óta jókora utat lettek meg, mert az este még a Dráva torkolatát sem látták.

— Jó volna Nándorfőhérvárnál rendbe hozni a törést, hátha a szigeten nem találunk hozzá való szerzőmöt.

— Van ott minden Ferenc bátyó — kiáltotta fel szinte ijedten Dusán — félt a késéstől, a kínos várakozástól, most amikor már nemsokára keblébe ölelheti övét.

— Légy türelmes, még egy éjszakára — intette Dusánt Tomics.

Még az est beállta előtt kötöttek ki a vár öblében. Alig hogy parot értek, Tomics hangos kedveskedéssel köszöntötte az ismerősöket:

— Zdravo Dragutine — hogy vagy?

— Jól, Tomics gazda. Isten hozott! Van valami eladni valód?

— Már hogyné volna, csak vevőt találjak.

— Azt most könnyen találhatsz, bevásárlók éppen ma jöttek. Brankovics deszota vendégeket vár.

— Talán csak nem a pogányokat.

— Érté őket a pokol tüze... nem kellene azok még vendégnek se!

— Vagy a horvát testvérek jöttek talán segítséget ajánlani?

— Azoknak is elég a hajból.

— Akkor bizonyosan a magyarok.

— Azok... azok... Zsigmond királytól viszik a peccótes irást.

— Gabonát hoztam... nézd meg milyen — vitte vissza beszédje fonalát Jásó az üzlet terére.

Már ez nem érdekelte Dusánt s tovább sétált a beszélgetőtől. A nézelődés érdeklődésében észre sem vette, hogy jókora távolságot hagyott maga megett. Az est fekete hangulata ült a lelkére.

— Hol vagy Dusán? Hallotta Tomics kiáltását visszatérőben.

— Jártam egyet.

— Jer számoljunk össze, hogy lásd utad nem volt hátha.

Tomics lehalkított szaválból vajmi keveset hallott Dusán, csak az aranyakat látta, amint az egyik szá-koeskából a másikba ossza öreg barátja.

— Tedd el jó fiam s ha megérkeznék magad add oda édesapádnak, nagyobb lesz az öröme, ha kezeidből veheti át.

Hát még ha meglátja Gardal hadnagy alandékát, mily nagy lesz az öröme... akarta mondani Dusán, de elnyelte gondolatait.

*

Beogradtól Szilávkó is idegesen félszelődött a helyén. Az evezésnél sem használhatták. Minduntalan gyorsította a haladás ütemét. Vas izmai acél rugóként dolgoztak a lapáttal. Ugyhogya a két csónakja kiknek bizony nem volt sietős a megérkezés, morogva akasztották meg evezőit.

— Ó jó uram, amott látok valamit — nyujtotta előre egyik karját mutogatva. Dusán izgatottan kanja tekintetét a vélt irányba. Nézi, nézi merően, majd leinti szolgálját.

— Kanyar az, nem sziget... mégis... neked van igazad... — ugrott fel padjáról Dusán, hogy jobban megszemlélhesse a közeledő otthont. A lendültes mozdulattal azonban majd hogy a folyóba nem szédült.

— Az istenért jó uram, bele zuhansz a vízbe — kiáltott ijedten Szilávkó.

Az ördögbe is, tévedtünk szolgám — szólt mérge-sen Dusán, amikor egészen megközelítették a sziget-nek hitt földnyelvet.

(Folytatása jövő vasárnap.)

Még a hamis vaját is hamisítják

Séta a vegyvizsgáló állomáson, ahol az élelmiszer-csalókat kontrollálják

Mikor eszünk, nem is gondolunk rá, hogy — hamis is lehet. Hogy a falat a szánkban nem valódi.

Ki ne emlékezne *Heltai Jenő* kedves kabaréversére, a három patkányról szóló balladára, amelynek utolsó kis patkánya bánatában öngyilkos akar lenni, be is veszi a mérget, azonban a kis patkány ma is él, ha azóta meg nem holt, mert a patkány mérge hamisítva volt.

Ma, a modern vegyész korában már ugyyszólván mindent lehet hamisítani. Nemcsak kémiai cikkeket, de az élelmiszereket is. A háború alatt kaptunk kóstolót a különböző »pótlékokból«, margarinból, tej-, kávé-, csokoládé- hús kivonatból, amelyek azonban, a mai óriási fejlődéshez viszonyítva nagyon tökéletlenek voltak és inkább csak az étel ízét, mint annak valódi táp-erős tartalmát adták.

Most, békeidőben, bővében vagyunk mindenféle élelmiszerre. Szükség nincs rá, mégis hamisítják. Legelső sorban a kenyér mellett legfontosabb élelmiszereket, a tejet.

A tejhamisítókát üldözi a törvény, mégis mindig akadnak egyesek, akik nem rettennek vissza a tetten-éréstől járó következményektől és a várható haszon reményében elkövetik a tejhamisítást.

Egy híres vegyész-mérnököt kerestünk fel, aki egy nagy zagrebi vegyészeti laboratóriumnak a vezetője. A tudós vegyész éppen a konyhában volt elfoglalva. Az olvasó most persze azt hiszi, hogy a vegyész talán titokban amatőr szakács is egyben, aki a tűzhely körül szorgoskodik és konkurenciát csinál a saját szakácsnéjének.

Tényleg a konyhában akadunk rá. Azonban ez a helyiség inkább boszorkánykonyháknak illene, mint derék polgári konyhának, amelyben ebédet és vacsorát főznek. Lombikok, gépek, mikroszkópok, mindenféle gázok soroznak a polcokon. Ezekben a vékony karsu, áttetsző üvegekben, akár az erekben, folyadékok keringenek. A sarokban dinamó duruzsol halkán, akár egy doromboló cicá. Egyetlen szál gyufát kellenek csak az üveglombik alá tartani és a fél városnegyed a levegőbe repülne.

A vegyész szívesen áll rendelkezésünkre. Érdekes dolgokat mesél a tejhamisításról.

— Ma már persze elmúlt az az idő, amikor kedélyes milimárik egyszerűen a csap alá tartották a tejszennel és így duplázták meg a tej mennyiségét. A tej minőségét a törvény írja elő és ezért a forgalomba kerülő tejnél legalább három egész három tized zsírtartalommal kell bírnia. Az a tej amit a tejszennel és a piaci kofák árulnak, pontosan ennyi zsírt tartalmaz.

— Mintha csak a tehénnek is alkalmazkodnának a miniszteri rendelethez...

— Igen. Az ember tényleg azt hihetné, hogy milyen okosak ezek a tehénnek. Aki azonban saját tehenét rendelkezik, tudja, hogy az igazi tejnél négy tized zsírtartalma van. De mire forgalomba kerül...

— Gyakran fordul elő tejhamisítás?

— Nem, mert elég erős kontroll alatt állnak. A rendőrség időnként meglepetésszerűen tejrésztételeket rendez a piacokon és az üzletekben. És akit tettenérnek nemcsak hogy megbüntetik, de még ki is pellengézik a lapokban, amivel erkölcsi büntetés is éri és ez súlyosabb, mert az üzleti renegetételek ugyyszólván teljesen tönkre teszik. A fővárosi tejet azonban jobb, mint a vidéki. Vidéken kisebb az ellenőrzés.

— Hogy hamisítják a tejet?

— A primitív milimári, mint már mondtam, egyszerűen a csap alá tartja a kannáját. A fehérítést krépatórral végzik és hogy a rossz tej ne savanyodjon meg, szódát tettek bele.

— Hogy tudják megállapítani a tejről, hogy hamis?

— Többféle vizsgálatnak vesszük alá. A fajsúlyát aerometerrel állapítjuk meg.

Megmutatja a készüléket. Olyan akár egy hőmérő higan van benne és uszik a tejen. A higan aztán mutatja pontosan a »láztáblán«, hogy mennyi az idegen anyag, főleg víz a tejen.

— A második etap a zsírmeghatározás. Ezt centrifugálással konstatahatjuk a leggyorsabbban. A vizsgálat tárgyát képező tejet gyors forgásba hozzuk — ez az eljárás emlékeztet a kópülésre — ezáltal különválnak a zsírok.

Megmutatja a »tejszótályt«. A tejhamisítók, akik erre ballagnak, nem is sejtik, hogy ebben az palotában lakik az ő legkérelmezhetőbb ellenségük.

Kis lábosokban áll itt a tejfel, túró, vaj és tej. A vegyész cirmos cicája vágyakozva kacsin a kintű nedűre, azonban számára ez tabu. A cicá persze nem érti, mért ne ihatná meg, még ha hamis is? Ő cseppet sem válogat...

Szabadszettel természetesen semmit se látni. Csak a vegyvizsgálat bizonyítja be: ez a tej lefőlözött. Ami szintén büntető cselekmény, mert a tejet legértékesebb részétől fosztották így meg.

Más eljárás: a tejet beszárítják. Tudvalevő, hogy a rendes tej 87 százaléka víz. A másik tizenhárom százalék száraz anyag. Ennek alkotó részei: zsír, fe-

hérje és hamu. A maradékot platina csészékben égetik el. A visszamaradt hamunak hat tized százaléknak kell lennie. Így aztán pontosan meg tudjuk állapítani, hogy milyen mértékben volt hamis a tej.

— Legtöbbször — mondotta a vegyész — ezek az anyagok hiányzanak a tejből, pedig gyermekekre óriási fontossága a jó tej, hisz a csontképződést ezek a foszforsavas sók és mészes segítik elő.

Ezek a lombikok, vegyszerek csipik nyakon a tejhamisítókát... Itt hibába minden tagadás. A kémia nem hazudik...

— Milyen élelmiszert hamisítanak még gyakran?

— Például a túrót.

— Hogyan hamisítják?

— A legegyszerűbben. Vizezik. A törvényes előírás szerint a túrónak legfeljebb ötvenhat százalék vi-

zet szabad tartalmazna. Ehelyett hetven nyolcvan százalékból vizezik. A közönség túró helyett vizet vásárol....

— És még?
— Ha már a tejneműeknél tartunk: a vaját. Egy időben margarint adtak helyette. Ma azonban a margarin, amely faggyúból áll, drágább, mert a kiolvasztott faggyút azóta sokkal jobban feltudják használni ipari célokra.

— Hogy készül a margarin?
— Tiszta faggyúból, amit aztán tejjel kópültek. Ezt a hetvenes években találták fel a német francia háború idején, amikor a német ostromzár miatt nagy éhínség tört ki Párisban és az éhes nép még a patkányokat is megette. Akkor a faggyú még olcsó volt. Ma a faggyút is pótolják. A rossz margarin ilyen pótfaggyúból készült...

A vajpótlék pótléka tehát: szintén pótlék...
Hibába, modern időkben élünk. A hamisítók is spórolnak... Az ember csak ilyenkor tudja meg, hogy mit is eszik....

ŐSZI ESŐ

Irta: BLAZSEK FERENC

Eleinte csak gyöngén, ritka csöppekben szemegett. A járóelők feltúrták a kabátjuk gallériáját s folytatták az utjukat. Akinek új kalapja volt, az a hóna alá vette; hogy így könnyen meg lehet fázni, az nem baj, a fontos az, hogy a kalap tönkre ne menjen.

Később azonban mind jobban és jobban megeredt, végül már zuhogott. Most már az esernyő sem használ, most már be kellett menekülni egy kapu alá.

Seress Béla felnézett a kapu feletti házszámra s a meglepetés hangján így szólt a lányhoz, akivel eddig sétált:

— Nézze, Aranka, milyen érdekes véletlen! Éppen ebben a házban lakom én.

— Ez tényleg érdekes — válaszolta a lány, kisé elpirulva, mert sejtette a fiú szándékát.

— Még érdekesebb volna, ha fölmennék hozzám. Míg az eső eláll. Mert itt — ugye? — nem kellemes ácsorogni.

— Igaz, de... hogy képzeled ezt, hogy én fölmegyek egy férfi lakására?

— Ugyan már! Mi van abban? Nem bizik bennem? És különben is, hármásban leszünk, egy kollégával lakom együtt. No, jöjjen...

Aranka minden lépcsőfordulónál megállt, hogy visszamenjen. De azután eszébe jutott a szakadó eső, a lucskos ucca. És a Béla, aki őt szereti s aki olyan derék fiú, talán csak nem fogja bántani. És különben is, hármásban lesznek...

Amikor becsöngették, szinte magától nyílt ki az előszoba ajtaja. A pesti lakásadóknak rendszerint diszkrét hölgyek: ha női vendéggel érkezik a szobaur, kinyitják az ajtót és gyorsan elfutnak, hogy a vendég meg ne lássa őket. Ők azért rejtekhelyükből mindent killesnek, de ezt a női vendég szerencsére nem tudja...

A szoba, amelybe Béla be akarta vezetni a lányt, üres volt, a lakótárs nem volt otthon.

Aranka egy percig habozva állt meg a küszöbnél. De »kint szakad az eső, kint sáros és hideg az ucca, itt pedig meleg tűz duruzsol a kályhában...«

Bement és leült a díványra, a kályha mellé. Béla széles mosdulattal mutatta be a szobáját:

— Hát ez az látni, itt lakom én.

Aranka körülnézett. A díványon és a vaskályhán kívül egy ágy volt benne, fölülte egy kép: Léda a hatyruval, egy szekrény, mosdó, tükörrel, könyvespolc, asztal, három székek, az asztalon jegyzetek, hamutató s egy önbortvakészülék.

— Majdnem olyan, mint az én szobám; csak hogy nálam feszület van a Léda helyén s a borotva helyett puderez doboz.

Most még egyszer megakadt a szeme a mosdón: csak egy szappan volt rajta, egy fogkefe és egy tő-

— Mondja, Béla, hol lehet a lakótársa?

— Nem tudom. Azt hiszem, szigorlata van ma délután.

— Hazudik. Maga egyedül lakik itt.

Béla bezárta az ajtót és rágyújtott egy cigarettára. Némely férfiúnak nagy biztonságot kölcsönöz a cigarettára, főleg olyan nőkkel szemben, akik nem dohányoznak; ilyenkor a cigarettára fejezi ki a kettyűjű közt levő erőkiültséget. Béla is, a füstölő cigarettával a kezében, fölünyes nyugalommal állt a lány elé:

— Igaza van, hazudtam. Itt kivülem nem lakik senki.

Aranka az ajtóhoz ugrott.

— Adja ide a kulcsot, eresszen ki.

— Azt nem lehet.

— Béla, én akkorát kiáltok!...
— Ez teljesen fölösleges és céltalan. A lakásadó-nom ugyanis kicsit süket, ő semmiesetre sem hallja meg azt, amit nem szabad hallania... Nézze, Aranka, legyen okos, ha már itt van...

Aranka lerogyott egy székre, kezébe temette az arcát és zokogott, hogy »vajlas gazember« és hogy

»minden férfi ezt akarja« és »ó, én szerencsétlen!«

Béla előkészítette az uzsonnát: teát, sajtot és hideg sonkát, amit mindig készenlétben tartogatott erre a célra. A lánnyal nem is törődött. Ismerte a nőket, tudta, hogy a legjobb, ha az ember ilyenkor hagyja, hadd sírják ki magukat. A sírás sokszor ösztönöz, előzetes bűnbánat, a sírás azt jelenti ilyenkor, hogy azt a bűnt a nő mégis el fogja követni...

A forró tea ízlett Arankának, egy korty rumot külön is megivott hozzá.

Béla fát rakott a tűzre s félig nyitva hagyta a kályha ajtaját, amitől puha és biborszínű fény ömlött végig a homályos szobán, puha és biborszínű fény, mint a vér, mint a vágy...

Azután lekuporodott a lány mellé, megfogta a kezét s az ölébe hajtotta a fejét.

— Nézd, — mondta halkán — nézd, milyen csunya ott kint minden, a kormos háztetők, a sötét felhők és ez az egyhangú eső. Milyen csunya ott kint és milyen boldogok lehetnénk mégis, mi ketten...

— Te... Béla... — dadogta a lány — ...tudod-e, hogy én még... hogy engem még... soha meg nem csókolt senki? S ha nekem most megengedem, hiszed-e, hogy nagyon szeretlek?

— Köszönöm, édes — felelte Béla. — Köszönöm, hogy énram vártál, köszönöm, hogy szeretsz. Olyan jó ezt hallani, olyan jó ezt tudni ilyenkor. Ez mindig összel jön rám, az összes szerelmeim összel kezdődnek. Tavasszal olyan szép a világ s olyan nagy a sürgés-forgás, hogy az ember nem is ér rá szeretni. Tavasszal minden a miénk. De ilyenkor a csendben és magányban, ilyenkor, amikor ismét a végére járunk egy esztendőnek, amely újra nem hozta meg azt, amit vártunk tőle, — ilyenkor százaszorosan érzem, hogy valaki hiányzik...

Aranka egy dalt dudolt:

»Összel — ugy-e? — te is érzed, Egyszül mily bus az élet...«

Béla a két keze közé fogta a lány szöke fejét, megcsókolta a homlokát, a szemét, az arcát és a vonagló száját.

Aranka még ellenkezett, de ez már csak játék volt. Így olyankor ellenkeznek a nők, amikor már elhatározták, hogy megadják magukat; a védekezéssel már csak a férfi győzelmet akarják értékesebbé tenni...

És amikor a meghasadt felhők mögül előbújt a hold és benézett a diákszobába, Aranka a fiú karjában pihent, csendes és szeliden, mint oltáron a galamb, amelyet feláldoztak vérszomjas isteneknek.

Kapuzárás előtt el kellett mennie, hogy a házme-ster meg ne lássa.

Béla hazáig kísérte a lányt, azután beült egy kávéházba. Egy ideig eltűnődött ezen a szép estén, majd elővette a noteszét, amelybe a sikereit szokta feljegyezni s ezt írta be: »F. Aranka, 1927, november 9-én, d. u. 6 órakor.«

Körülbelül egy év múlva, borús őszi délutánon, esküdött meg Seress Béla egy gazdag bankigazgató lánnyal. »Nagy szerencséje van ennek a fiúnak, kész ember lett belőle egy csapásra« — mondogatták az ismerősei, némi irigységgel. A barátai főleg azt irigyelték, hogy Béla abbahagyhatta a tanulmányait mert egy bankigazgató veje szigorlatok és oklevél nélkül is csak megél valahogy.

Ez a házasság meglehetősen regényes körülmények közt jött létre. A bankigazgató lánya egyszer elcsuszott a korcsolyapályán s éppen Béla előtt bukott le a jégre. Béla fölemelte a lányt, aki azután az ő karján vánszorogott be az öltözőbe. Másnap illatos kis levélkét kapott Béla, amelyben a bankigazgató lánya még egyszer megköszönte neki a segítségét s egyben tudatta vele, hogy a mama és a papa nagyon szívesen látnák őt maguknál uzsonnára. A szegény egyetemi hallgató,

kölesüknék ruhájában, olyan szilvszorongással kopogtatott be a bankigazgató pazar lakásába, amit alán All-baba érezhetett, amikor feltárult előtte Szeczám kincses ajtaja. A közelebbi héten már hátrabban ment hozzájuk és idővel, amikor észrevelte, hogy a bankigazgató lánya szerelmé beléje, idővel egész otthonosan érezte magát náluk és mindennapos vendégük lett. A dolog, mint az amerikai filmekben vagy Courths-Mahler regényeiben, házassággal végződött. Béla egyáltalában nem szerette ezt a kijelölés, kissé hőbörös lányt, akin — ahogy mondani szokta — csak az előkelő illata és az ékszeri tetszetek neki; mégis megragadta az alkalmat, ami szegény embernek oly ritkán kínálkozik.

Az eljegyzést már be kellett vallania Arankának. Eddig azt hazudta, hogy most nem ér rá, sokat kell tanulnia s ezért maradt el a találkáról. Aranka ezt elhitte, mert, akit szeretni, annak mindent ellásszunk. Most azonban nem lehetett már tovább titkolózni. Elszavalta hát neki az előre betanult mondatokat: »Nézd, édes Arankám, ha tényleg oly nagyon szeretsz, akkor most nem állhatsz utjában a boldogulásomnak... Nekem is rosszul esik, hídd el, hogy el kell válnunk, de tudod, nem mi intézzük a sorsunkat, hanem egy nálunknál hatalmasabb erő... És az életben szerénynek kell lenni, nem szabad követelőzni. Nekünk ezer szép és felejtethetetlen óránk volt, másnak talán egy sem jut belőlük. Ezzel meg kell elégednünk. Nyugtass meg, Arankám; mond, hogy nem fáj a hűtlenségem». Aranka nem válaszolt erre, csak szomorúan mosolygott, mint aki mindent megért és mindent megbocsájt. A nagy jelenet, amit Béla titokban áhitott, a nagy jelenet a kétségbeesett sírás, a fenyegetések, az átkozódások, a gyufaoidat és minden — elmaradt. Aranka könnyek és szemrehányások nélkül nyugtázta bucsuzóra a kezét. Vannak ilyen emberek, akik szótlanul tudnak, akik szótlannal összeharapják az ajkukat s csak később, amikor alkalmadtán visszaütnék, csak később látjuk, mennyire meghántották őket...

Ahhoz azonban Aranka sem volt elég erős, hogy az esküvőt meg ne nézze. Elvegyült ő is a kíváncsifak nagy tömegében.

Virágokkal díszített autókban jöttek a kocsistól a templom ajtajáig perzsaszőnyegek feküdték, teleszörva ószi rózsákkal...

Aranka egy magas férfi háta mögé bujt, hogy meg ne lássa őt a völégény, aki büszkén, mosolyogva tekintgetett körül...

A templomból orgonaszó hallatszott, azután a pap beszélt, azután csönd lett. Most esküsznek... Most huzzák az újjukra a gyűrűket... Most köti össze a pap a kezüket a stólvával... Most gratulálnak nekik... Aranka begömbölyölte a kopott bőrkabátját; fázott, didergett...

Azután kijöttek. A nézők megint kíváncsian ágaszkodtak. Mert minden lakodalmas meuetet kétszer kell megnézni: amikor bemennek a templomba, megnézi az ember a menyasszonyt s amikor kijönnek, megnézi az ember a többit.

»Ezek most már férfi és feleség. Törvényesen. Nem úgy, mint mi voltunk, — mondta magában Aranka. Levette a kalapját s nekidőtt a templom falának. Már nem látott semmit. Szédült.

Sokáig, nagyon sokáig állt így. Hová menjen, mihez fogjon ezen az estén?...

Az uca elnépelenedett. Csönd lett a templom körül. Csak a villamosok csiflingelése hallatszott s a sárgult levelek zizegése, amiket felkavart az asztról a szél.

Azután megeredt az eső, hideg, hóval kevert esőpöcökben.

Aranka felrezzent. Egy úr állt előtte.

— Kisasszony, kegyed megfázik itt.

Aranka durván rá akart förmedni, hogy mi köze hozzá, mit hántja még ő is. — de az idegen jó embernek látszott, ezt nem illik megsérteni.

— Egy órája figyelem kegyedet — folytatta. — Nem tudom megérteni, minek ácsorog jlt, de nincs is jogom, hogy megkérdézzem. Parancsolja az esernyőmet, kisasszony, talán együtt mehetünk...

Aranka, mint az alvajáró, elindult és haza kísérette magát. Amikor a lakása előtt elváltak, az idegen bemutatkozott:

— Dr. Pataky Endre vagyok.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Aranka, Aranka, Aranka.

Béla az ablakhoz állt és nekiszorította a fejét a hideg üvegnek.

Az eső még mindig esett...

Távol a kelenföldi pályaudvar környékén egy hosszú, kivilágított vonat kigyózott, amit innen, a magasan fekvő Ménési-utról jól lehetett látni. Seress Béla nézte és talán életében most először érezte, milyen szomorú az, ha egy vonat elmegy.

Azután hirtelen megdöbönt: hátha éppen ezzel a vonattal mennek ők nászra?

Megnézte az órát: fénylő volt. Azután a menetrendet. »19.30. személyvonat, Székesfehérvár, Gyékényes, Zagreb, Fiume«. Ez megnyugtatta, személyvonattal nem utaznak.

Alatta egy másik vonat: 20.15. gyorsvonat. Győr, Hegyeshalom, Wien. Ez lesz az. Olaszországba utaznak, de Bécsben töltik az éjszakát, ez kétségtelen. Ő, Seress Béla, legalább is így csinálná. És így csinálja dr. Pataky Endre is. Csak nem lesz marha addig várni, amíg Olaszországba érkeznek?... Igen, most indulnak, éjfélkor Bécsben lesznek, ott megvacsoráznak és azután... azután...

Nem merie folytatni... Aranka, az ő szép Arankája...

Kirohant az uccsra, kalap és felöltő nélkül, a vasuti töltéshez.

A hídon már jött robogva a vonat.

Meg kellene állítani és felrohanni rá és a karjaiba venni Arankát és elvinni innen... Vagy nagy köveket hengeríteni eléje, hogy kikölkjék... Vagy dinamitot dobni a töltésre, hogy felrobbanjon és elpusztuljon a vonat, Aranka, dr. Pataky Endre, Seress Béla és mindenki...

A vonat jött, dübörögve, feltartóztathatatlanul, mint a végzet.

Egy pillanatra még elmosolyodott Seress Béla. Eszébe jutott, hogy egyszer régen szintén várta a vonatot és amikor feltűnt a láthatáron, így előlől nézve olyan volt a mozdonya, mint egy huszárcsákó, amelyen a füst a bokréta. Az anyja erre azt mondta, hogy ez nagyon rossz hasonlat.

— Az anyám! Ha élne! De rajtam már ő sem tudna segíteni... Másé lesz az Aranka... Őszí esőben céltalan az élet, őszí esőben vigasztalan temető a világ... Még egy perc... Csak itt kell maradni... A mozdonyvezető nem fog észrevenni... Még egy perc és vége... vége... Isten, jó Isten, bocsásd meg bűnöm...

A vonat éles sikollyal fékezett és megtorpant. De már későn volt. Seress Bélát már csak szétszórt, véres darabokban tudták kihuzni a kerekek alól.

Anyai boldogság

Az egészséges gyermek jelenti az anyai boldogságot. De csak azok a gyermekek egészségesek, amelyek az anyatej áldásait élvezhetik.

Az anyatej minden káros kórokozótól mentes. Helyes összetételénél fogva a gyermeket minden táplálkozási zavarától megóvja és semmivel sem helyettesíthető. Az anyatej a legbiztosabb alap a gyermek jövő fejlődésére.

Néhány héttel a gyermek születése előtt a leendő anyáknak Ovomaltint kellene inniük, hogy ezzel a szoptatási időre a jó tejet kellő mennyiségben biztosítsák. Az Ovomaltin nemcsak fokozza a tejkiválasztódást, hanem megtartja az anya erőbeli állapotát is és biztosítja, hogy a szülés után a normális egészség rövid időn belül beáll.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és a jobb csemegekereskedésekben dobozonként 18.50 dináros áron.

Kérjen ingyenes mintát erre a lapra való hivatkozással dr. A. Wander D. D. Zagreb cégtől.

Mese a költő lelkéről

Irta: Lepedat Milivoj

— Fordította: Halász Sándor —

— Jó uram, add nekem a kincseidet és én elviseltem helyetted a szomorúságot és a fájdalmakat, melyek az életben majd érni fognak.

Igy szólt egyszer Lélek királyfihoz szolgálója a Test, de a Királyfi, mert nagyon fiatal volt, nem hallgatott rá. És multak az évek.

Lélek Királyfi boldog volt, mindene megvolt, amire csak vágyott. Könnyű hajója, melynek madár volt a formája és selyem a vitorlája, úgy, hogy ha akarta, felszállhatot vele egészen a felhőkig, talán még azon túl is, egészen a csillagokig, ott vesztegelt a Kék tenger partján, ahol a Királyfi palotája is állott. És ez a palota is olyan szép volt és könnyű, hogy a Királyfi, ha este oda állott az ablakába, úgy érezte, hogy az ő palotája nincs is a földön és úgy látta, hogy az a poros ut, mely a lármás, kormos városból vezet feléje, nem is ott megy el a kerítése mellett, hanem mélyen alatta, még a pincéje alatt is.

És nappal, délben, amikor a városban a gyárak sípoltak és az emberek az ebédjükhöz siettek, nagyon csodálkozott rajtuk és nem értette meg, hogyan izlik nekik az ebéd, amikor olyan fáradtan ülnek az asztalhoz és a homlokukról a verejték a tájukba csepeg... és nagyon sajnálta őket.

Egyszer aztán meg is kérdezte az egyiket a legfáradtabbat.

— Mond jó ember, így szólt hozzá, hová sietsz te mindig?

— A kenyérem után, felelte az ember és nagyon megnézte a Királyfit.

— Neked kenyér az ebéded, faggatta tovább a Királyfi.

— Az, de más is van néha, tette gyorsan hozzá a fáradt ember, hus is, tészta is, hazudta tovább, mert szégyelte magát a szépruhás Királyfitól és nagyon elpirult.

— De te fáradt vagy mindig, amikor az asztalhoz ülsz és mégis izlik az ebéded, kérdezte tovább a Királyfi.

— Nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk és kifáradhassunk, felelte büszkén a fáradt ember, de amint észrevette a sok aranyat a Királyfi ruháján, hirtelen valami meleg mohóság szállta meg és azt érezte, hogy ő nem is tudja tulajdonképpen, miért mondta ezt az előbb, csak emlékezett rá, hogy neki is így mondták és már ki akarta nyújtani a kezét, hogy kérjen az aranyból, hogy egyszer ő is érezze, hogyan izlik az embernek az ebéd, amikor nem fáradtan ül az asztalhoz és a homlokáról a verejték nem csepeg a táiba, de elszégyelte magát, mert eszébe jutottak a társai, akik majd henyének csufolják, ha látják, hogy nem fáradtan ebédel és elkergetik körülből, mert azért koldulni is tudott.

Kinevette hát a Királyfit és elment vissza a gyárba. De a Királyfi olvasni tudott az emberek szeméből és nagyon fájt neki, hogy az ember hazudott és utána is ment rögtön, hogy adjon neki kincseiből, de az görbe és szűk uccákon sietett és neki megfájdultak a lábái és kiszáradt a torka a hívásban, visszafordult hát és egész éjjel nagyon szomorú volt.

Ezután Lélek Királyfi sohasem ment többé a városba, hanem egész nap ott bolyongott az ő könnyű hajóján, melynek madár volt a formája és selyem a vitorlája, a Kék tengeren és a felhőkön és felettük egészen a csillagoknál.

Boldog volt Lélek Királyfi és észre sem vette, hogy szolgálóját a Testet azóta nem is látta.

És újból multak az évek.

Egyszer aztán a Királyfi éjjel, éjjel után nem tudott aludni, nyugtalan volt és nehéz álmok gyötörték. Kísértetek jártak a kastélyban és emberekre hasonlítottak és köztük volt az a fáradt munkás is.

Minden nap előttek hozzá, bejárták összes szobáit, eltértek, összetörték sok mindent, a mi nekik nem volt hasznos, de nem is bántotta őket.

A Királyfi párnája reggel mindig nedves volt a könnytől.

De lassan aztán megszokta őket. Már nem is tartotta őket kísérteteknek, hanem egészen jól látta, hogy emberek és mind olyanok, mint az a fáradt munkás.

Measzokta azt is, hogy az egyiket úgy kell nevezze Atyám, másikat Mesterem, a harmadikat Rendnek, aztán volt köztük olyan, akinek Társadalom volt a neve, meg Igazság, Hatalom.

Egyszer aztán mikor előttek mind és mind nagyon dühösek voltak, megfogták a királyfit és vitték magukkal a városba és vesszőzték utközben és nevettek a fájdalomán.

Ahogy így hurcolták, jött messziről, nagyon messziről velük szemben egy fehér ruhás lány és a lány arcán szelid volt a mosoly, a kezében meg egy nagy piros rózsza volt, melyen zsibbasztó tűz égett, a szaga meg olyan volt a rózsának, mint a templomban a tömjénfüstnek, a fejére meg mintha a Nap ült volna Glóriának, olyan fény áradt és rezgett mindenütt, hogy azok a dühös arcú, vesszőző emberek is mind szépek,

szelidek lettek és a kezükben a kés és a vessző, mintha babér ág lenne és ezüst palma levél.

Reggel a Királyfi nagyon gyöttrődött ébredt. Ugy érezte, hogy az a fény, melyet éjjel, álmában a lány hozott ott ég a lelkében, a rózsza zsibbasztó szaga meg simogatja a szívét.

Elindult hát, hogy megkeresse a lányt, mely a vesszőt az emberek kezében babérággá, a kést meg ezüst palma levéllé varázsolja. És Lélek Királyfi utján nagyon sok lányt látott és nagyon sokat kérdezett meg ő e az, aki neki éjjel megjelent és mosolyával szelidde tudná varázsolni az embereket, de egy sem volt az és mind elfutottak tőle, mert megijedtek a Királyfi nagy komolyságától.

Egyszer aztán mégis jött vele szembe a lány. Az arcán szelid volt a mosoly, a ruhája fehér volt és a kezében meg ott volt a piros rózsza, csak hogy az a rózsza kicsiny volt és gyenge tűzü és a szaga sem volt olyan, mint a templomban a tömjén füstté.

Elhatározta hát a királyfi, hogy megkeresi és elhozza azt a nagy piros rózsát, hogy a szirmai eltakarják, szaga meg elbódítsa a lányt, hogy az emberek ne is lássák és ő se lássa őket.

Felült hát az ő hajójára és felszállt vele a fellegekhez, még azon túl is egészen a csillagokhoz.

Szállt a Királyfi könnyű hajója, szállt sokáig és egyszerre csak messze, már majdnem egészen a Napnál, egy magas kerítéshez ért.

A királyfi oda volt a csodálkozástól, mert a kerítés színarany volt, a kapuja ezüst, a kilincse meg smaragdóbb valót.

Tul a koritésen meg nagy kert volt. Az utak gyémántporból voltak, jobbra és balra az utaktól bársonyos gyep, rajta nagy pipácsok, azokon meg picike kis törpék aludtak.

A pipácsok közt nagy, piros fejű gombák voltak és azokon is egy-egy törpe aludt.

A fák törzsére sok virág futott és a fatörzsökön kicsiny ablakok voltak, azokon meg arany rács.

A fákon sok csillogó tolu madár volt, a gyepen meg sok-sok zöld kicsi gyík és aludtak a fákon a madarak és aludtak a gyepen a gyíkok és aludt a falevél is a fán.

Az egész kertben olyan nagy volt a csend, hogy a Királyfi csak lábujjhegyen mert közelni feléje.

Sokáig állt a kapunál a királyfi, de mert senki sem ébredt fel, felkeltette az egyik törpét, azt, amelyik a kapuhoz legközelebb aludt.

— Hogy mered megzavarni a Csendet, hát nem tudod, hogy ez a Csend országa és itt alszik a Boldogság Királynője? szólt mérgesen a törpe.

— Ne haragudj, kérlette őt a Királyfi, de én a nagy vörös rózsát keresem, melynek tüze az embereket szelidekké varázsolja, a szaga meg olyan, mint a templomban a tömjénfüstté.

— Akkor jó helyen jársz, felelte a törpe, a rózsza itt van nálunk a Boldogság Királynőjének kertjében és az a kert meg ott van az Álmodó szigetén, ennek a kertnek közepén.

— Hát a boldogság Királynője itt van — kérdezte csodálkozva a Királyfi, mert a mikor a törpe először mondta, a nagy félelemtől nem is hallotta.

— Itt, felelte a törpe, sok-sok éve már, hogy eljött hozzánk a földről, ahol a mi testvéreink, az emberek élnek, akiket egy nagy zsarnok, a Kenyér, sok ezer éve már elszakított tőlünk és a Csendből elvitt a lármába, harcba.

— Hozzánk jött a Királynő és sirt, mert a feje fájt a zajban és feltörött a lába és a szívét is megsebeztek az emberek az ő kenyérvágó késükkel.

Igy mondá a törpe és látszott, hogy nagyon elfáradt és álmos lett és el is aludt utána rögtön.

A Királyfi meg tovább ment a gyémántporos uton a Királynő kertje felé.

Amint így ment lassan, mert a gyémántpor nagyon csikorgott és ő félt, hogy felköltsi az alvókat, hát egy nagy tóhoz ért.

Kék volt a vize a tónak, olyan mint lent a földről az ég és a Királyfi azt gondolta, hogy biztosan ezt a tavat nézik lentről az emberek égnék.

A kék tóban arany halak aludtak és aludt a napsugár is a vizen. A víz közepén meg ott volt a sziget, a hogy a törpe mondta, az Álmodó szigete és a fák árnyékában, sok-sok virág között, ott aludt a Boldogság Királynője.

A Királyfi szive nagyot dobogott a boldogságtól, már csak az ő látására is.

És Lélek Királyfi gyorsan összekötözött egy pár nagy pipacs szirmot és átevezett rajtuk a tulsó partra.

Halkan odament a Királynőhöz és letépett egy nagy rózsát, mert a nagy rózsák, amelyeket keresett, ott voltak az ágya körül. De felébredt erre a Királynő és sírni kezdett és könyörögni a Királyfinak.

— Jó Királyfi, így szólt, ne vidd el a földre a Szerelem rózsáját, mert tövis nő ott rajta és az, kit megsebez, a sárba veti.

És felébredt erre a többi virág lelke is, a liliomé, a napraforgóé, az ibolyáé és mind sirtak és mind kérték a Királyfit, ne vigye a földre az igaz szerelem rózsáját, de a Királyfinak eszébe jutott a lány, aki lenn a földön várja az ő rózsáját, hogy a szaga elbódítsa, a szirma meg eltakarja, hogy az emberek őt ne is lássák és ő se lássa őket és gyorsan átevezett a tulsó partra, átfutott a gyémántporos uton, felült a hajójára és mire az alvó törpék és a madarak és a vízszínen alvó napsugár is felébredt és perzselni kezdte hajójának vitorláját, ő már lenn volt a földön.

Elfutott hát a lányhoz és feléje nyujtá a nagy vörös rózsát.

De a lány így szólt: Nem kell nekem Lélek Királyfi a te nagy, vörös rózsád, nehéz néki az illata, nehéz a szirma is el is fáradnék, mert egész nap ápolnom kellene őt.

Busan ment haza a Királyfi és kiült az ablakába sírni. És ahogy ott ült és sirt és a nagy rózsát simogató, hát egyszerre csak azt látja, hogy a poros uton ott megy a lány az ő első szolgálójával a Testtel és összefűzték a karjukat és dalolnak és egymásután tépdcsik le az ő kicsiny rózsájukak szirmait és vetik a porba azután.

És sirt, sirt keservesen Lélek Királyfi, reggeltől estéig sirt, addig sirt, míg a sok könnye folyóba nem gyült és lassan elnyelte az ő könnyű palotáját.

Letépte hát hajójának selyem vitorláját és oda rejtette a kabátja alá, a szívéhez és elindult a távoli erdők és mezők felé.

Sokáig bolyongott így a Királyfi az ő fájdalomával, de mert éhes lett, bement a városba az emberek közé. Nézték az emberek a szomorú királyfit, nézték és sajnálták, aztán tovább siettek a munkájuk után.

Oda állt hát a Királyfi az ucca sarokra és énekelni kezdett és mesélni a járókelőknek az ő elmerült palotájáról, a hajóról, melynek madár volt a formája és selyem a vitorlája és a lányról, aki a szolgálójával, a Testtel elment dalolva a poros utra.

De az emberek nem hallgattak rá, csak néha álltak köréje egynehányan, akiknek nem volt sietős a dolguk és azok meg is sajnálták és azt mondták neki, menjen abba a nagy házba, ahol esténként kacagnak és dalolnak a nappal kifáradt emberek és énekeljen ott nekik vig dalokat, mert nagyon szomorú az ő meséje és nem kell az embereknek, akiknek ugys szomorú az életük.

De lassan aztán ezek is elmaradtak.

Lélek Királyfi szép ruhája már egészen elkopott, a lába véres volt a sok bolyongástól és legjobban szeretett volna már meghalni, amikor egyszerre csak előbe állt szolgálója a Test és Lélek Királyfi sírva bukkott a köblére.

Aztán lassan elindultak a nagy ház felé, ahol kenyéért dalolnak és táncolnak esténként a napi munkában kifáradt embereknek.

— A Királyfi a költő lelke volt.

És amig a teste feltűrt ujjakkal birkozik az élet forgatagában, a lelke remegve bujik meg a szíve megett, de ha egyedül a réteket járják és az erdőket, vagy leszáll az este és betakarja a sötétség és a csend az embereket és az ő dalokaikat, akkor a Királyfi kiszökik onnan a szív mögül és kitarja az ő selyem vitorláját és elszállnak messze, messze, egész a felhőkig és azokon túl, egész a csillagokig.

Rimek

— Marcel Duminy —

Hát itt a könyvem:

Zengi, ő te lélek,
Csörgő, amit cífraz a bu,
És mondd el azt a nyomoru
Szokást, hogy élek.

Véreztem, úgy imádtam a verőt,
Mely ég felettünk,
Nincs semmi, semmi leverőbb,
Mint hogy születünk.

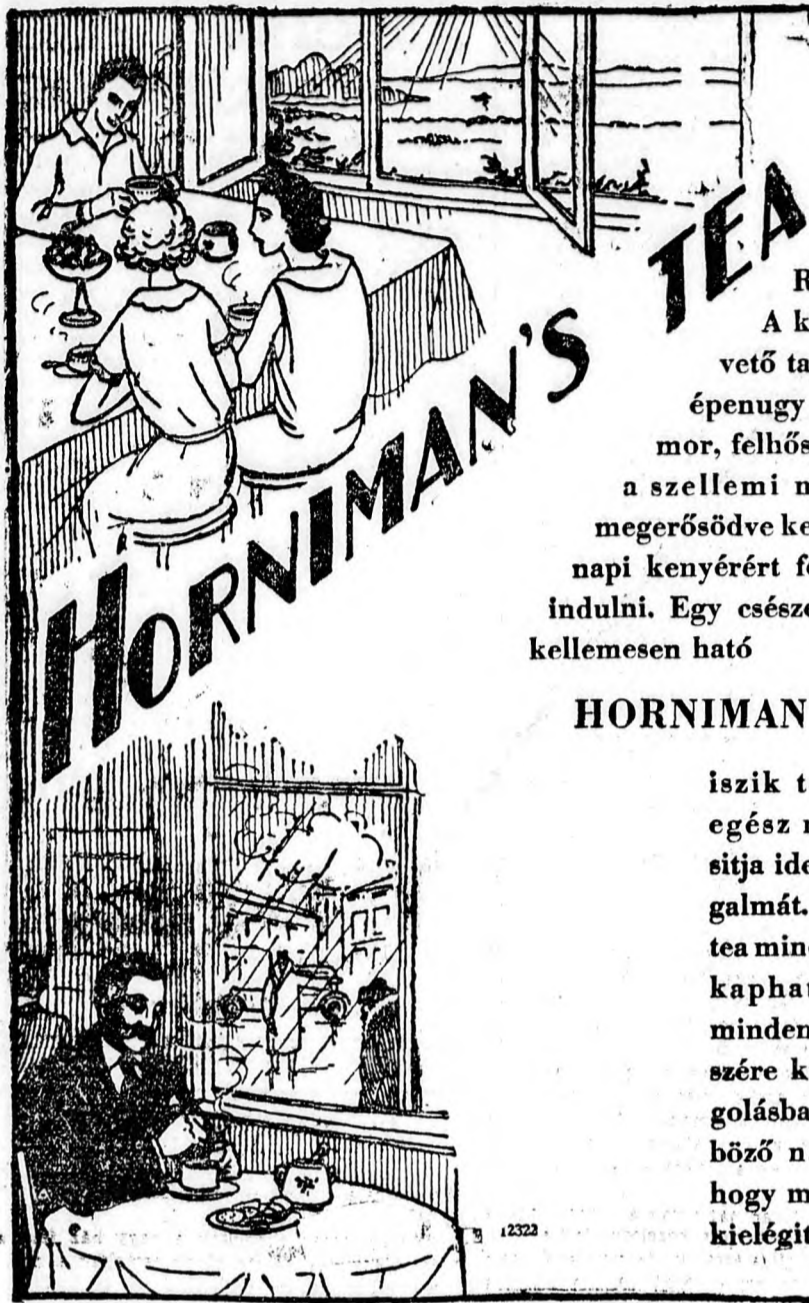
Pályaudvarok: remények.
Teménytelen
Ábrándom indult hozzád: élet...
Reménytelen.

Magányban, holdog egekben
Dalol a vágy
S a szív zokog, elérhetetlen
Magasha vágy.

Minden tükör mélyén setét folt
A nagy halál.
Az, aki van, már szinte rég volt.
Igy áll a bál.

Ez a cirkusz éjszín barátja.
Ne vedd meg itt
A jó csekket és a rossz árva
Hig könnyeit.

Miért sopánkodszt?
Ne haragudj hát.
Az élet: valami vagy semmisen.
Mint egy hazugság.

REGGEL...
A kellemes, nevető tavaszi reggel épenugy mint a komor, felhős őszi reggel a szellemi munkásnak megerősödve kell a mindennapi kenyérért folyó harcba indulni. Egy csésze frissítő és kellemesen ható

HORNIMAN'S TEÁT

iszik tehát, amely egész napra biztosítja idegeinek nyugalmát. Horniman's tea minden üzletben kapható. A világ minden országa részére külön csomagolásban és különböző nagyságban, hogy minden igény kielégíthető legyen.

BERLIN

Feljegyzések egy világvárosról (III.)

A »Schupo«. Ez egy egész külön pont: A berlini rendőr. Schutzpolizist = Schupo. Rengeteg van. Katonát szinte nem is látni, csak rendőrt. Ha tüntetés van kilátásban, vagy a Reichstag elleni bombamerénylet kísérlete után, kocsiszámra látni őket, mint a tüzoltókat. A hasonlat annyival jobb, hogy nekik is vízpuskák vannak, a tömeg szétriasztására. Olyan kocsit is látunk, melyen kis rádióleadó és felvevő készülék van felszerelve, hogy a Schupo telefonpuccs esetén se jöjjen zavarba. Ennek ellenére a Schupo nem hengec. Sokszor láttam, gyerekeket, öregeket átkalauzolni a forgalmas uttesten. A közlekedést persze nem ő szabályozza. Ott áll a tér közepén, a zöld-piros lámpa mellett, de a lámpákat a rendőrigazgatóság forgalmi központjából dirigálják, egyformán az egész városban. A Schupo csak ott áll, ellenőriz, vigyáz, rendez.

Egyszer nagyon kikaptam tőle. Az Elite Rundfahrt utáni napon volt, amikor az ember úgy képzelte, hogy már nagyszerűen tájékozódtk és önállóan intézte azokat az átszállásokat, összeköttetéseket és időbeosztásokat, amiket előzőleg, rejtélyeseknek, lehetetlennek és csak taxival megoldhatónak vélt. Elgondolkozva álltam a járda szélén és próbáltam »emlékezni«, hogy merre is van, amit keresek. Egyszerre látom, hogy a rendőr egyenesen felém tart.

Idehaza ritkán tisztel meg egy rendőr megszólításával, akkor is rendszeren kihágási ügyekben, tiltott porrongyozás, engedély nélkül soffirozás és hasonlók. Nemesoda, ha megszeppentem és lelkiismeretem mélyén, kutatóm kezdtem bűneim után.

A Schupo rámfördött. Miért nem megy át?

— Nem tudom — dadogtam.

— Hát nem látja, hogy most van a »jobbfele forgalom«? Én integetek magának kézzel lábbal, a népek már azt hiszik, bolond vagyok, maga meg rám sem néz, csak áll és bámull!

— Nem mertem — hebegtem, mert ijedtemben el is felejtettem, hogy hiszen nem is akartam átmenni.

— És akkor miért nem int nekem?! — Dörgött a rendőr. — Minek vagyok én akkor itt?

— Gyerünk — harsogta ellentmondást nem tűrő hangon. Karanfogott és átsétált velem a tér másik oldalára.

Még meg is kellett köszönnöm.

Hanem aztán nagyon vigyáztam, hogy ne lássa meg, mikor visszalólok, mert közben rájöttem, hogy tényleg az ellenkező irányba kellett volna mennem.

*

Az áruházak. Zuhog az eső és szegény vidéki az áruházba menekül. Milyen nagyszerű, gondolja gyanulatlannul! Itt mindent megkapok egy helyen, nem kell üzleteket keresgélni. Szegény vidéki, még nem tudja, hogy a Leipziger-strassen keresgélés nélkül megtalál mindent, gyorsan, azonnali kiszolgálással és aligha drágábban mint az áruházakban. Szegény vidéki, ropant praktikusnak találja önmagát, hogy ő most mindent egy helyen, tehát idővesztés nélkül és sokkal olcsóbban fog megvenni. Belép az áruházba és elveszett — a délutánja.

A Wertheim áruház frontja hosszabb mint az Alexandrova uccáé. Öt emeletes. Hogy milyen széles, annak nem sikerült végére járnom.

De legalább csakugyan megkapsz mindent, amit venni akarsz. Például férfi harisnyát. Ez így történik:

A kötött árúk — mint egy nagyon elfoglalt kisaszony többszöri kérdés után informál — fönt vannak az első emeleten. Ott megtudod, hogy a harisnya osztály a földszinten van. Ott felvilágosítanak, hogy a férfiharisnya külön osztály, a földszint másik végén. Ott aztán megsugárják, hogy az csak zokni osztály, a hosszú férfi harisnya, mégis csak fönt van az emeleten, a női harisnyák szomszédságában, amint ez így is van rendjén. Ezután már csak a kasszát és a csomagolókat kell megkeresni.

Az emeleti forgalom valahogyan megvan oldva, mozgólépcső és liftek segítségével. En csak az egy szintű forgalomba vezetnek be olyan kis villamos autókat, mint a »dodging« a wurstliban.

Azért ne hibáztassuk csupán az áruházat. Ha Eu-

ridike, Lot neje és az Ezeregyéjszaka nem egy hercege és hercegnője a legsúlyosabb konzekvenciák ellenére is visszafordultak, hogy kívánhatjuk, hogy egy mai asszony ne nézzen se jobbra, se balra, ne kalandozzék el, ne vásároljon közben néhány mulhatatlanul fontos vacakot, amire semmi szüksége, hanem menjen céltudatosan és megtéveszthetetlenül, férfiharisnyát vásárolni?

Azonkívül néhány tényleg elragadó dolgot látni. Például: Legjobb szándékokkal fordulsz be egy széles lépcsőn, gummiszalagot keresel immár a hatodik rövidáru osztálynál. Egyszerre előttem a levegőben lóg egy ember. Az ember, alaposabb megtekintésnél kiderül, viaszból van és egy ejtőernyőn hímhálozik, ami viszont egy a kupolába erősített repülőgépről lóg le. Lent a földön mesterséges zöld pázsit, azon egy gyönyörű karsu hóhéher repülőgép pihen. Körülötte a fűben apró repülőgép modellek. Vagy: Egyik sarokban áll két néger. Apa és kisfiú. Ezek talán ráérnek utbaigazitást adni, nem úgy mint az elfoglalt kisaszonyok. Vajjon tudnak-e németül? — tünődöm. De ekkor oldalnézetbe kerülök és látom, hogy a négerék kartonból vannak kivágyva. Pedig megmernék esküdni, hogy az előbb nevettek. Bosszankodva megyek tovább. Visszafordulok. Az apanéger megint nevet. Ejnye, mégis meg kell néznem, mi ez. Vissza megyek. Nem tudom nevessek, vagy bosszankodjam: Az apa eleven, a fiu kartonból van. Egyforma libériába hujtatva, még hasonlítanak is egymásra az istenadták!

Közben kint eláll az eső, aztán kisüt a nap, aztán lemegy a nap, este van. Mit tud minderről az áruházak zárandoka? Bent mindig csak világosabb lesz és percenként nagyobb a tolongás. Szép. Örösi kupolák, tündéri kivilágítás, vásárló emberek. Fény, nyüzsgés, élet.

Két nagyon ügyes dolgot láttam. Az egyik egy nikkell készülék, hideg-meleg víz jön belőle kézműveshoz és törülköző helyett száraz meleg levegő, ami pillanatok alatt megszáritja a kezét. A másik egy automata, mely a bejáratok mellett van felszerelve és amelyből cukorka helyett tü, cérna, gombostű és biztosító tű esik ki. Ezt csak az méltányolja, aki előzőleg mástól órán át keresett keztyűgombot. Milyen ideális lesz, ha egyszer az egész áruház így automatizálva lesz!....

Milyen ideálisak az automatabüffék! Nincs pincér, aki leves és hus közt félórás szünetet tart, amit még csak nem is jelent be őszintén, mint a rádióember, aki legalább megmondja. Hölgyeim és uraim, tíz perc szünetet tartunk. Nincs four, aki csak akkor jön fizetni, mikor az elszánt vendég már veszi a tőlkabátját, hogy elvei fenntartásával bíccelje az ebéd árát. Az automatabüffében csak nikkell és üveg és zománc van, az üveg mögött sandwichek, torták, saláták várnak. Ők várnak, nem a vendég! A nikkell csapokból sör, bor, málnaszörp folyik. Az ember bedob husz vagy harminc Pfenniget és a szerkezet megindul. A torta lap addig forog, az emailpólc addig sülyed, míg egy darab odaér az üveggel kis ajtájához, ott megáll, ki lehet venni. A csapok alá meg csak oda kell tartani a poharat, éppen anyyi folyik ki, hogy tele lesz.

Sajnos annak, aki meleg ételt akar, mégis csak vendéglőbe kell menni, vagy legalább cukrászdába, vagy kávéházba, mert itt az mindegy. Mindenütt van fehérasztal és étlap is és nem igaz az az általánosan elterjedt vélemény, hogy a berlini koszt rossz. Csak az olcsó helyeken rossz, vagy azoknak, akiknek semmi sem izlik, amit nem kaptak hetenkint az édes mamájuk asztalán kiskorukban.

Most vállalom az ódiomot azok előtt, akik nagyon meg fognak vetni, hogy evésről és vendéglőkről írok. Nem tehetek róla, de Berlinben olyan fontos ez és annyira hozzátartozik Berlin arcához, hogy nem lehet elhanyagolható mennyiségként kezelni. Romában élhetnék hónapokig és azt sem tudnám, hogy más vendéglője is van, mint az a panzió, amelyben lakom. Berlint az étterméin keresztül ismerni meg.

A diplomatákat, előkelő politikusokat, a berlini felső tizezret ott látni a Königin barban. Az idegenforgalom a Kempinsky éttermekben élvezi a speciális berlini gurmandériákat. A Wilhelmshalleban kis elárusító lányok ülnek, ketten-hárman egy asztalnál és egy feketekávé ellenében, táncolnak egész éjjel. A gallérok külön asztalnál, mint valami szolid tánciskolában, szintén nem lépik túl a kávé vagy a pohár sör kereteit. Aki vacsorát rendel, azt kételkedve nézi a pincér. Ha németül lehetne, mindjárt méltóságos urnak szólítaná. Pedig a helyiség nagy, díszes, pazarul világított, elegánsan berendezett.

Ez a kontraszt a közönség és a helyiség közt nagyon sok felé van. Például az Excelsior étterem. Ha belépsz, első érzésed, hogy ide szmokingba kellett volna jönni. Aztán észreveszed, hogy csak a pincérek vannak szmokingban. A vagyogó, lépcsős esztrádon, a kitünő jazz hangjainál színes galléri urak forognak kötöttbluzos lányokkal. És ez a közönség, mely a legszerűsebb középosztályhoz látszik tartozni, magától értetődően, válogat a nyomtatott étlap ingyencégeiből, valódi technóhékalevest rendel és omelette surpriset, azt a titokzatos fagyalt ételt, mely forró tésztába sütve kerül az asztalra.

Legragyogóbb a Gurménia-palota. Mint a neve is mutatja, a gurmand örömek céljaira épült. Egyik szár-

nyában van a Traube nevű «Borszoba». Reklámjában az áll: «A gasztronómiai művészet tetőfoka». En az mondanám: az étterem-dekoráció tetőfoka. Lépcsős esztrádok, virággyvak, szökőkutak, patakokcskák díszítik.

A másik oldalon kicsit egyszerűbb, de szintén modern, fehér, kétemeletes csarnokban van a sörcsarnok.

Középen valóságos látványosság, a cukrászda óriási kétemeletes csarnoka, a modern világítótestek minden raffineriájával díszítve. Sehoh sinez már az, amit itthon lámpának nevezünk. A legfűresebb, legszeszélyesebb égők, tüzsóvák és kigyók, nickel és üveg és fény, fény, fény. A szélesen körülfutó erkélyeken különböző zenekarok játszanak. Az ötödik emelet felett, még egy külön terrasz, melynek szellőztető üvegtereteje a csillagos eget ábrázolja. Itt is táncolnak, itt is zsfolyva van, itt is mérezdraga az étlap és rossz a közönség.

De legszebb a Gurménia kívülről. Nincs rajta fényreklám, mert az egész épület egyetlen világító tömb, messziről lángol.

Az ismerősöket a Kaffé Wienben lehet megtalálni. Az ajtó mellett az első asztalnál Ujhelyi Nándor ül, a kitűnő regényíró, kinek minden könyvét betiltották Magyarországon.

— Szintén emigráns? — Kérdelem tőle.

— Nemi-gráns vagyok — feleli szellemesen.

Ugyanis hat hónapra elítélték legutóbbi könyvében elkövetett szeméremelleni kihágás miatt. A büntetés elől «emigrált».

— Mit ír mostanában?

— Szindarabokat.

— Szintén csak «tizenhatéven felülieknek?» — kérdelem.

— Dehogyan — nevet Ujhelyi — Nem is hiszi, hogy megajultam! Most Amerika számára dolgozom és oda dírekből fehér dolgok kellenek.

Szeretnék egy ilyen «fehér Ujhelyit» látni...

Lucia

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Riml. A közölt témát valamelyik munkatársunk esetleg egyszer földolgozza.

Sürgős, fontos. Forduljon Filip Kintye urhoz, Szombor.

W. Hermin, Szenta. A kérdéses regény éppen úgy végződik mint a belőle készült moziadaptáció: halállal. A regényben persze a tragikus vég sokkal gondosabban van előkészítve és jobban megokolva. Általában a mozi-művek csak igen halvány képét nyújtják a sokszor klasszikus becsű drámáknak és regényeknek, amelyekből készülték. Ha *Karenin Annát* csak mozivásznonról ismeri, akkor egyáltalán nem ismeri.

L. M. Nincs olyan törvény ezen a területen, amely a vadházasságot tiltaná. Csak olyan jogszabály létezik, amely a vadházasságot erkölcesellenek minősíti és ilyen erkölcesellen viszony létesítésére irányuló megállapodásokat tekintve érvényteleneknek, nem ad részükre bírói jogsegélyt. Törvényes házasságban élő férfival való összeállítás és az e célból kötött szerződések szintén a jó erkölcsökbe ütköző cselekményeknek tekintendők és a bíróságok ilyen célok szankcionálásához általában nem szoktak hozzájárulni. A gyermek törvényesítésének sincs helye, ha a felek tudták, hogy a gyermek házasságtöréséből származik. Mintán ön is tudta, hogy a vadházastárs még törvényes házasságában el más nővel, ennél fogva az önnel utólagosan megkötendő házassággal sem lehetne az ön gyermekét törvényesíteni. Ellenben a legújabb joggyakorlat szerint kártérítési jog illeti meg azt a nőt, akit a férfi házassági ígérettel elcsábít és szolgálatait igénybe veszi. Ezenkívül a gyermeket a természetes apa után gyermektartási járulék is megilleti. Azt nem tanácsolhatjuk, hogy az embert elhagyja, mert akkor bekövetkezik a feltétel, amelynek alapján a férfi a fél házat visszakövetelheti. Ha a fél ház tulajdonjoga önt korlátlanul megilleti és teleknyomvi akadály fenn nem forog, abban az esetben ön a fél házhoz való jogát eladhatja, a hitelezője pedig végrehajtási árverést kérhet erre a jutalékra. Az eset, amelyet ön felvetett, a bírói joggyakorlatban még nem forrott teljesen ki. Többrendbeli elvi kérdések kerülnek összeütközésbe és ezért nem lehet biztonsággal megjósolni, hogy ön pernyertes lesz-e. Amny azonban bizonyos, hogy a bíróságok ma már nem ragaszkodnak mereven ahhoz a tételhez, hogy a valházassági viszonyból jogokat érvényesíteni nem lehet, hanem a gyengébb pártjára állanak és a megcsalódott nőnek a szolgálataitért valamilyen módon kártalanítást akarnak juttatni.

H. P. A kért címét a rendelkezésünkre álló címtárakban nem találjuk. Szíveskedjék talán a Radio Reklam Jugoszlavia céghez fordulni. Szubotica, Pašičeva 7., amely bizonyára tud felvilágosítást adni, — ha egyáltalán létezik még a kérdéses iroda.

Rokkant. Szíveskedjék az «Invalidski Sud»-hoz fordulni, Szubotica, amely minden kérdésre felvilágosítással szolgál.

J. I. Herzinger Ferenc grafológus címe: Bajasprie, postafiók 2, Szatmármegyve, Románia.

H. J. A leghelyesebb, ha közvetlenül a könyv kiadóhoz, Singer és Wolfner céghez fordul, Budapest, VI. Andrassy-ut 16.

H. P. Bezdán. A forgalmi adótörvény 7. §-ának utolsó bekezdése értelmében, ha a fizetési kötelezettség vagy szavatosság több személyt terhel, ezek egyetemleges felelősek. Az egyetemleges felelősség

pedig azt jelenti, hogy a közkereseti társaság bármelyik tagján behajtható az egész követelés. Ami az elvülés kérdéséről illeti, erre nem lehet igennel vagy nemmel válaszolni, mert ez kissé komplikált kérdés. A forgalmi adótörvény 16. §-a csak a kihágások elvüléséről beszél és nem az adó követésének vagy a kivetett adó behajthatásának elvüléséről, amiként az alkali rendelkezések legtöbbje szabályozatlanul maradt ebben a törvényben. Más jogszabály hiányában a köződik kezelééről szóló törvény volt alkalmazandó. Az 1888. évi 44. t.-c. 90. §-a szerint az elvülési határidő ugy a kivetésre, mint a behajtásra nézve öt évben határozott meg. Ezt a rendelkezést azonban időközben akként módosították, hogy a régi adókra és illetékekre nézve az elvülést tíz évre emelték és pedig azért, hogy az államalkulás utáni időben mutatkozó nagy restancia miatt a kincstár ne károsodjék. Ezután jött az adóegységesítési törvény, amelynek 153. §-a ismét öt évi elvülést állapított meg, amiből azt lehetne következtetni, hogy a hét év előtti forgalmi adó nem vehető most már ki és nem is hajtható többé be. Ezt látszik megerősíteni az 1898. évi február 8-iki törvény 7. és 150. §-a is, amelyek azt mondják, hogy az addig érvényben volt összes közvetlen adók, pótdadókkal együtt 1929 január 1-ével megszűnnek. Helyesebben megszövegezzük, azt kellett volna mondani, hogy az adókra vonatkozó törvények hatálya szűnik meg, nem pedig maga az adó. Amennyiben pedig az 1929. évi előtti adótörvények megszűnnek, akkor megszűnt az a jogszabály is, amely a régi adókra vonatkozó elvülést tíz évre emelte fel, tehát a forgalmi adó kivetése és behajtása is elvült visszafelé számíva öt év alatt. Most csak az kell hozzá, hogy ezt a felfogást a pénzügyi hatóságok is osszák és a közigazgatási bíróság is tegye magáévá. Az intésért felszámított tíz százalék a 161. §. szerint jogos.

Buzgó olvasó. 1. Ezt a legpontosabban vagy az ottani katonai ügyosztálynál vagy a becskerekői Vojni Okrugnál tudhatja meg. 2. Egy pengő = 100 fillér. 3. Ennek a szólásmondásnak eredetét kirtelenben nehéz volna megállapítani. Talán Tóth Béla «Szájrol-szájra» vagy «Mendemondák» című műveiben megtalálható. 4. Azt, hogy a Volga vize iható-e vagy sem, sajnálatunkra szintén nem tudjuk megmondani, ezt leghamarább egy orosz menekültől tudhatná meg.

S. L., Kikinda. A telepítés munkáját Uruguayban — mint ezt annakidején közöltük is lapunkban — a Banco Hipotecario del Uruguay kolonizációs osztálya, a Seccion Fomento Rural y Colonizacion végzi.

J. F., Oszllek. Forduljon Noviszadra Urbán Ignác és Fia céghez vagy Szubotican Vig Zs. Sándor és Hniz Rudolf cégekhez, ahol kottákat kaphat.

K. P., Sztaribecsej. 1. A rádium hőt és kémiai hatású sugarakat kibocsátó nehéz fém. Madame Curie fedezte fel 1901-ben. Radioaktív anyagok a talajban, a tengerben és a levegőben egyaránt előfordulnak, főképpen azonban uránium- és thorium-tartalmú ásványokban és pedig mindig rendkívül finom eloszlásban: így például 1 tonna szurokérc körülbelül 260 milligramm rádiumot és 0.05 milligramm rádium P-t (poloniumot) tartalmaz. 2. A beriberi Japánban előforduló táplálkozási betegség. Az oka kizárólagos táplálkozás hantolt és fényezett rizsszel; a szervezetben hiányoznak a rizszemek külső rétegeiben található vitaminok. Nagy pusztítást okozott a japán hadseregben az orosz-japán háborúban. A táplálék változtatásával könnyen gyógyítható. 3. Nobel Alfréd (1833—1896) svéd vegyész, nevét a dinamit feltalálásával (1867) örököltette meg. Találmányával szerzett óriási vagyontól alapítványként a svéd akadémia hagyta az azzal a rendelkezéssel, hogy kamatait öt részre osztva, ebből minden évben egyenkint körülbelül 180.000 svéd koronára rugó díjjal jutalmazza azokat a tudósokat, akik a fizika, a vegytan, az orvostudomány, továbbá a szépirodalom és végül a békepropaganda terén a legnagyobb eredményeket mutatják fel.

H. Bucí, Beograd. Szabó János folytatni fogja cikksorozatát, azonban a posta egy kissé nehezen jár Amerikából.

V. M., Noviszad. A kért beogradai intézmények ügyében szíveskedjék beogradai munkatársunkhoz, dr. Flamm József urhoz fordulni. Címe: Smiljančeva 8. I.

**3 évi
hitel!**

Mindenemű
egy és
univerzális

Legjobb német gyártmány

asztalos- és bognárgépek

bépipített motorral vagy anélkül

Legelsőrendű kivitelben!

Golyós csapágyazással!

Szállítja

Welker Werke, J. Wachstein

Wien, X/4, Laxenburgerstrasse 12

Díjtalan képviselőlátogatás

Az első tekintetet

az óravásárlásnál szentelje az óra védjegyének. A rég ismert „IKO”, „OMIKO” és „AXO” védjegyek

a H. Suttner svájci órágyárból biztosítékot nyújtanak Önnek arra, hogy szolid és ellenállóképessé órát kap. Egész életre való óra! Az órához rendkívül finom és tarós anyagot használnak.

Már **44** dinárért kap egy 121. sz. valódi svájci ankerremontoir zseborát és csak 58 dinárba kerül a 121. számú remontoir-rosskopf-óra e söröndű szerkezettel, világító rádum-mutatókkal és számokkal. Már **98** dinárért megkapja a 3720. sz. karkötőórát, borszíjjal, jó szerkezettel, kiváló minőségben. A valódi 125. sz. Anker-ébresztő nikkelezett tok-

ban **49** dinár, csak Minden Suttner óra pontosan repasszáva van, portmentesen zárul. Székküldés utánvétel, többévi garanciával. Kockázat nincs, mert

Ingyen kapja Ön is

női- és férfiorákat, láncokat, gyűrűket, fülbevalókat, disztárgyakat, arany és ezüst ajándéktárgyakat tartalmazó nagy képes húzikönyvünket, ha azt kéri tőlünk. Irjon még ma

H. Suttner Ljubljana broj 976

szétküldési áruház címre.

14C33

A „GRAUERT“-féle »REKORD« háziipari gyorskötőgépecskéink szorgalmasan dolgoznak már mindenfelé!

A tanfolyamot Oszijeken eddig mintegy 80 személy végezte el. Vannak, akik 2 nap alatt sajátították el a kezelést, a legtöbbben azonban 4 napig tartózkodtak nálunk, hogy mindent a legalaposabban megismerhessenek.

Mindenki, aki a tanfolyamon részt vett, azonnal haza is vitte magával gépecskéjét.

Vannak gépek már Sztaribecsejen, Pansevón, Beogradban, Belackrván, Csakovecen, Oszijeken, Bogojevón, Knezsevón, Szoboránban, Belimanasztiron, Szubotican, Szentán, Bácskalopolán, Ruszkoszolon, Kraljevbregeen, Novakanjizsán, Bácskopetrovovszelon, Szremszkamitrovicán, Novivrbászson, Zmajevácson és Novitebejen.

Azonkívül szállítás alatt állnak gépek, melyeket a legközelebbi napokban a rendelőkink szintén kézhez fognak kapni.

Vannak községek és városok, hol már több gépecske van tüzemben.

Bogojevón Hajnal Lajosné asszony Erdő u. 232., Belimanasztiron Halbach János sörfőzészeti ur laknya, Bácskalopolán Kiss Istvánné főzészkereskedőné Szeffő u. 845., Novitebejen pedig Hovasi Sándorné asszony (Nagy malom) készséggel vállalja el azok oktatását, kik onnan és a környékről gépet kívánának rendelni. Az érdeklődők a nevezetteknel meg is tekinthetik a gépecskéket üzemben és az illetők szerény díjazás ellenében ott lakóhelyeiken megtanítanak bárkit a különféle tárgyak készítésére és a gép kifogástalan kezelésére.

Levélben szívesen megadjuk az eddigi összes vevőkink címeit is és minden érdeklődőt felkérünk, hogy jöjjen hozzáink Oszijekre és személyesen győződjék meg arról, hogy mit produkál ez a kis csodagép.

A „Grauert Gépépítő Gyári R. T. e. jugoszláviai kizárólagos vezérképviselőisége:

Berényi Zsigmond

OSIJEK I., Krezmina ulica 13.

A pályaudvar közvetlen közelében

Rendeléseket csakis közvetlenül fogadjunk! Utgyűkünk nincsenek!

Varrónők Szabók Cipészek

Figyelem!

A legjobb német gyártmányu iparos- és női varrógépeket speciális engedménnyel árusítom. Minden gép a legmodernebb előre-hátra varró- és himzőfejvel felszerelve.

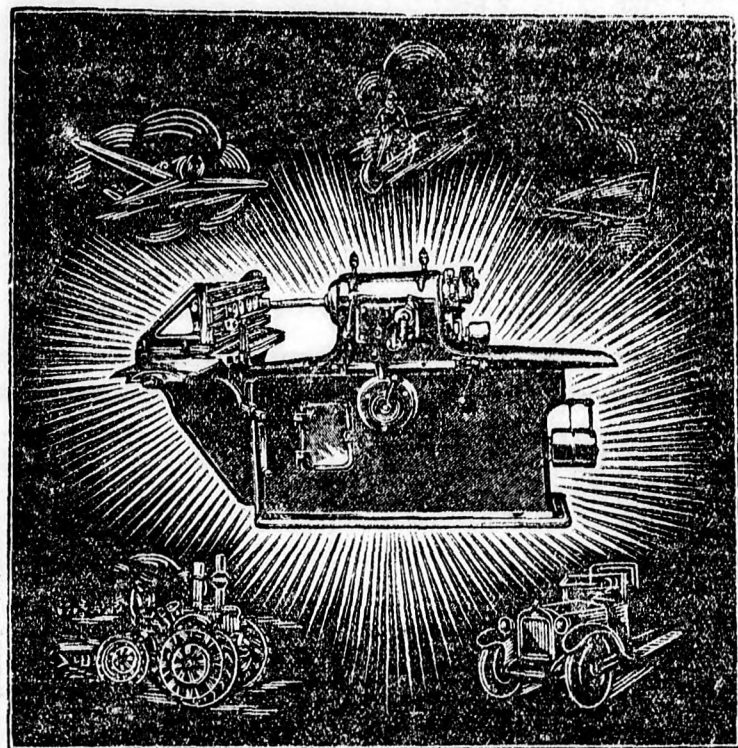
A gépekért 6 évi garanciát vállalok.

Speciális endlíző-, aszurozó-, gyorsvarrógépek raktáron.

Állandó himzőtanfolyam! Tekintse meg! Szakszerű javítóműhely

S. AD. ENGL

Subotica, Puk. Krupeževića (Rudić) ulica 3.

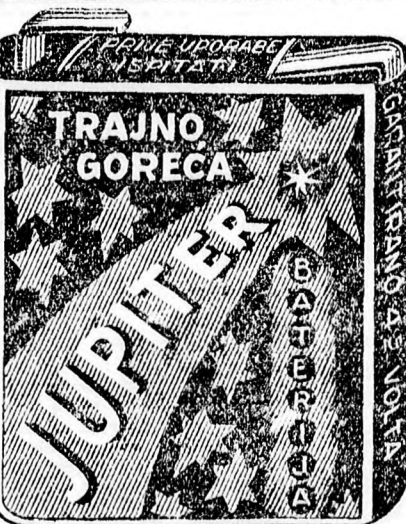

Megérkezett

világmárkás hengeresizoló gépem!

Vállalom mindennemű cilinderek kiköszörülését 200 mm. átmérőig és 400 mm. hosszúságig. — Kérjen árjegyzéket!

Fellegi József, autómekanikai vállalat Novisad, Futoški put 92

Már minden rádiós tudja,

hogy a jó vételhez jó elem kell és a jó elem a

Jupiter,

mert ez az egyedül elem, mely savmentes, már pedig a savak megtámadják a cinkhengereket és az elemek idő előtt tőkre mennek.

A „Jupiter”-elemek égési tartama a leghosszabb és tartósságáért három havi szavatosságot vállalunk.

Ha netán valahol nem kapná, forduljon a gyárhoz:

„Jupiter” tvornica suhi baterija i anoda, subotical telepe
Trg Kralja Tomislava 7

Telefon 8-88 Telegram: Jupiter

Mentétek meg a részegeskedéstől!

Anyák és feleségek, akik elkeseredetten nézitek, hogy hozzátartozóitok iszákosságukkal miként teszik tönkre magukat, családjukat, vagyoniukat, becsületüket, mert az utolsó garasukat is a korcsmában hagyják, megmenhithetitek őket Frank berlini gyógyszerész „AVINAL” készítményével, amely az egészségre különben teljesen ártalmatlan. Sok kigyógyult ember köszönőlevele van birtokunkban. — Ára 220 dinár. Szétküldi eredeti dobozokban a jugoszlávial vezérképviselét: **N. POPOVIĆ**, Beograd, Kolarčeva 7.

Az igazán muzsikális rádióhallgató,

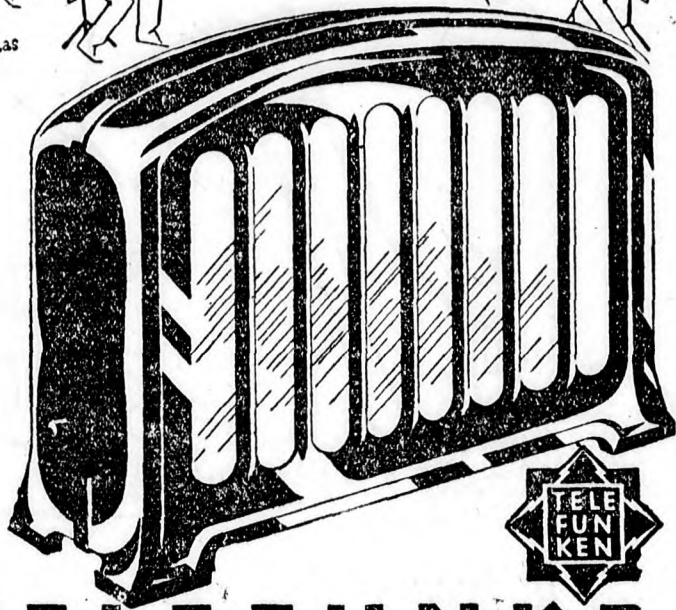
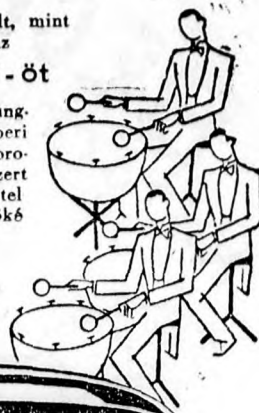
kinek zenei hallása ép oly kifinomult, mint művészi ízlése, hangszóróul az

ARCOPHON 5-öt

választja. A 7 1/2 oktávra terjedő hang-ekála által az Arcophon 5 az emberi hangot ép oly természetűen reprodukálja, mint minden egyes hangszert a maga zenei sajátosságával. Kivétel ben és alakjával minden szalón tőkés letes díszé.

Ára 1700 dinár

Kérje semmire se kötelező bemutatását bármilyen jobb rádióüzletben!

TELEFUNKEN

A LEGRÉGIBB TAPASZTALAT — A LEGMODERNEBB KONSTRUKCIÓ
Képviselők minden nagyobb városban

A helyes ut,
amely az idegek gyógyításához vezet!

A beteg, kimerült idegek megkeserítik az életet, sok szenvedést okoznak, mint amilyenek a gyors kifáradás, kimerültség, félelemérzés, túlzott zavarok, álmatlanság, munkakedvtelenség és sok egyéb más ilyen jelenséget.

Az én épen most megjelent tanulmányom megmutatja Önnek is a helyes utat, miként lehet ezektől a bajoktól megszabadulni.

Tanulmányomban megírtam, mi okozza, miként keletkeznek és hogy miként gyógyíthatók az idegbetegségek. Ezt az egészségi evangéliumot teljesen ingyen

küldöm, aki ezt tőlem kéri. Sok ezer köszönőlevelével igazolja fáradhatatlan kísérletek alapján összeállított módszerem kiválóságát a szenvedő emberiség érdekében. — Aki az idegbetegek nagy táboraiba tartozik és aki akármilyen, fent leírt bajban szenved, meg kell hogy szerezze az én vigasztaló könyvemmet!

Győződjék meg

hogy csak igazat ígérek, mert néhány napig mindenkinek, aki nekem ír, teljesen ingyen és bérmentve küldöm a tanulmányom. Egy levelezőlap elég a következő címre:

Ernst Pasternack Berlin S. O. - Michaelkirchplatz Nr. 13
Abt. 328

A JUNIPER sósorszesz, zöld borókakivonat, minden sósorszesz hatását felülmulja. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban, fűszerüzletekben. Postai szétküldés: B L U M gyógyszertár, Subotica, Főpostával szemben

Ni-ni, milyen dolog ez?
Hisz a Mikulás is Becknél vesz!

Kicsinybeni árusítás: Rudićeva ul.
Uzem: Pašićeva ul. 10.

13260

»SANAX«

vegyészeti és gyógyszerészeti laboratórium
ZAGREB I.,
Vlaška ul. 70 B., II. em., postafiók 292
Fólerakat az egész országra!

Minden dohányos és iszákos számtalanszor emelte már ekként kezét esküre és fogadkozott, hogy felhagy végzetes szokásával. De hiába!

Csak annak a dohányosnak sikerült egyszer és mindenkorra leszoknia, vagy az lett mértékletes, aki

„Fluidum Antinicotinicum“
„SANAX“ (szájvizet)
ára üvegenként 50 dinár

vagy annak az iszákosnak, aki
„Fluidum Antialcoholicum“
„SANAX“

ára üvegenként 100 dinár

használt.
A dohányzás vagy az iszákosság nem betegség, hanem szokás, ezek sem orvosságok, hanem biztos szer és segítő-eszköz ezeknek a szervezetre, családra és társadalomra egyaránt káros szokások leszoktatására. Ezeket a szereket nagy sikerükkel fogva sok szanatórium orvosai és magánosok is használják, amit a hitelesített közönlévek nagy tömege igazol.

Az egészségre teljesen ártalmatlan!
Állandó szakfelügyelet alatt készül.
Vágja ki és tegye el ezt a hirdetést.
Ha lakóhelyén nem lenne kapható, rendelje meg levélelég fenti címél, de ügyeljen a „SANAX“ készítmény és laboratórium nevére.

13885

Ingyen hangszóró

Nagy karácsonyi kedvezmény

Aki nálam készpénzfizetés mellett 3500 dinárért rádiót vásárol, annak **ingyen adok egy kiváló hangszórót**
Aki 500 dinár készpénzért vásárol rádió-anyagot, **ingyen kap egy rádió-alkatrészt**

Ily alkalom nem tér vissza!

AJÁNLOM:

a legkiválóbb NEUFELD & KUHNKE 2, 3, 6 csöves
VILLANYRÁDIÓT,

a legjobb NEUFELD & KUHNKE HANGSZÓRÓT,
a legolcsóbb RÁDIÓ-ALKATRÉSZEKET,
az elismerten legjobb VALVO lámpákat

Legkiválóbb minőség! Legolcsóbb ár!

Nagyban és kicsinyben

„AUDION“ Ing. N. KUN

rádió- és rádióalkatrészek kereskedése

Novisad, Kralja Petra ulica 30., I. emelet

13907

»TRETORN«

naponta 30.000 pár

sár- és hócipőt

állít elő, amelyet
millió és millió ember hord
a legnagyobb meglepéssel.

Vegyen

Ön is még ma

»TRETORN«

sár- és hócipőt,
mert ezek a legjobbak

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakteriológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöli minden kórokozót, lehetlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájat és a garatokat megtisztítja a ragályt okozó és terjesztő éleddiaktól, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép félségét.

Külön védekezőszer a fogtájas és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bármely ragályos betegségnek, az angina, reuma, szivizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

célnek a szájüregbe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedéseknel kiűző hatású öblöszer.

Különösen nőknél széthelien az iny- és az állkapocs megbetegedéseinek és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg bizalmas gyógyszer használt.

Kapható minden gyógyszerészetben és drogeriában.

Ára üvegenként 24 dinár.

11533

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy a legjobb kötésű fizetési könyv a Minervában kapható!

Pompadour Ranisavljević elsőosztályú úri és női fodrászszalon, Subotica Városháza épület 13841

Elektro és autogén-heggesztő műhely

Darabos Lajos Beograd
Kralja Aleksandra ul. 69

11052

O. & K. BILLENŐ KOCSIK

szilárdak és praktikusak, nagyon könnyen futnak, O & K. görgős csapágyakkal

Egyszerű és biztos teknőrgyűjtő szerkezettel

Szabadalmazott biztonsági kapcsolóval és minden egyéb kitűnően bevált szerkezeti alkatrészrel

Több százezer kocsit sokévi használatban 6090

ORENSTEIN & KOPPEL R. T.
Zagreb, Samostanska 2/II — Tel. 50-64

Lőtt nyulat és foglyot minden mennyiségben

legmagasabb napi áron átvesz
HARTMANN és CONEN
HUSKIVITELI R. T. SUBOTICA
TELEFON 12.

Autóvitorlavászon és viaszkosvászon

autótetők, autó- és kocsikárpitozás, ottománáthurok céljaira különböző minőségben, veracymmentes áron állandóan kaphatók

Reitzer és Kriszháber bórkereskedésében
Novisad, Futoška ulica 13

A legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándék

Kraljevbregei Pezsgógyár reklámládája

amelynek tartalma

- 2 üveg Reverence pezsgő
- 3 „ Kraljevbregei rizling
- 1 „ Eaux de vie (cognac)

Ára 250 dinár

Szállítás postán utánvétellel. Megrendelhető:
a Kraljevbregei Fabrika Šampanjera i Podrumarstvo cégnél, Kraljevbrege
Bácska, Subotica mellett

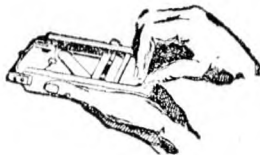
Suboticán: S. Szabados pálinkanagykereskedőnél
Sudarevićeva ulica

Sztári Becsejen: Joca Džigurszki ügynökségénél

"ALLEGRO"

egyesíti egy készülékben a speciális élesztőkövet és a fenőszíjat. Automatikusan élesít minden beretvát.

Mindennap kellemesen, fájdalom nélkül beretválkozhatik.

Több mint 500.000 darab használatban

Nikkelezve 210 dinár, feketére lakkozva 155 dinár

Mindenütt kapható!

Avalodi, legjobb francia

EREDETI COGNAC

BISQUIT DUBOUCHÉ & Co. COGNAC
Vezérképviselő és lerakat
ETABL. D. PECHMAJOU & Cie, ZEMUN

CRÈME ÉCLIPSE

A legjobb cipőkrém a legjobb kulesos patent-dobozban

Jugoszláviai vezérképviselő és lerakat:
Etabl. D. Pechmajou & Co., Zemun

Az ajándékozás művészete

Mi segítségére vagyunk Önnek

Étkező-üveg-márvány-dohányzó-készletek.

**Vitrinek
Vitrinfigurák
Nemes porcellán
Képkerekezések**

Braća Kunetz, Subotica
Főter

SZÖRME-különlegességek

Zsulyevitsnál
Subotica,
Sokolska ulica 15

A vajdaságlak kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál
Teljesen ujjonnan berendezett kényelmes csatádi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.
Mérsékelt polgári áruk.

A Bácsmegeyi Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap

Testvérvállalat
OSTENDE KAVÉHAZ

Tulajdonos: **GROSZ ÖDÖN**

Különösen erős és elszakíthatatlan

FÉRFICIPŐK

Legjobb kézi munka visatlan krómbőrből, bőrbéleléssel és erős, kézzel varrott talppal. Jó meleg női cipők erős bőrből, filchéleléssel, bőrrel beszegeve. Kézsziti és széküld.

ANTE SAVNIK
SZÉTKÜLDÉSI ÁRUHÁZA
ŠKOFJA LOKA (Slovenija)
Írjon még ma nagy árjegyzékünkért.

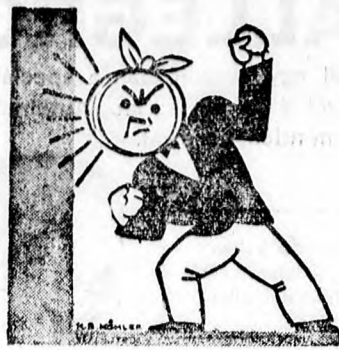
SUPER ELEKTRIC
NORA PHILIPS
STANDARD TUNGSRAM

2, 3, 4 és 6 lámpás

VILLANYRÁDIÓK

raktárról szállíthatók. — Antenna, akkumulátor, anodbateria nélkül

KRAUSZ MIKLÓS
 NOVISAD, JEVREJSKA 18. - TELEFON 23-25

Fejfel a falnak

mennék gyakran, ha jelentkeznek az elviselhetetlen fogfájások.

Ha Önnek is szokott a foga fájni, csepegtessen néhány csepp Feller-féle Elsa-fluidot egy kis pamutra, tegye a fájós fogra, tegyen az arcára Elsa-fluidos borogatást — egyszerre jobban lesz! Az „Elsa-fluid“ törvényileg védve. Már 33 év óta ismerik és becsülik ezt a kipróbált háziszert és szépségápolót. Tegyen Ön is egyszer kísérletet reumatikus bántalmaknál, megfázásnál idegességnél, nátha elleni védekezésnél, belsőleg cukorral gyomorgörcsök, hascsikarás és köhögés ellen.

E z s e g i t !

Gyógyszertárakban és szakmabeli üzletekben próbaüveg 6 dinár, dupla üveg 9 dinár, különleges 26 dinár.

Postán legkisebb csomag 9 próbaüveg vagy 6 duplaüveg vagy 2 különleges üveg 62 dinár. Két ilyen csomag szállítási és csomagolási költséggel együtt 102 dinár. — megrendeléseket így címezze:

FELLER V. JENŐ gyógyszerész,
 Stubica Donja, központ 185

Ha szüksége van jó hashajtóra, amely egyben erősíti a gyomrot is, kérjen Elsa-labdacsokat, 6 csomag 12 dinár.

Pénz

-kölcsönt kaphatnak gazdák, földre, házra hosszabb időre a legolcsóbb kamattal.

Ingatlanok vétele és eladása. 20%-os koronabónuszt a legmagasabb áron veszek. Telekkönyvi és keresk. információk. Képviseletet mindenütt felveszek!

Dr. Belohorszky Adolf,
 bank- és ingatlankövetelő
 Novisad, Safarikova ul. br. 7. I. em. 10

A fagy beállta előtt

szerezze be

sav- és vegyszerszükségletét

legelőnyösebben

Kemikalija Novisad, Arse Teodorovića ul. 7

C S I L L Á R A I M

megérkeztek

G E L B

Novisad, Futoški put 11

I-a rózsaburgonyát

fehért és Woltmann-rózsát, hsgmát, dughagymát, fejes káposztát, babot, almát, diót, stb.

I-a préselt réti szénát

vagon- és kisebb tételekben legolcsóbban és legjobban szállít

Lederer Jenő

bank- és bizományi üzlete
 Novisad, Vilsonov trg 7
 Telefon 22-14. Táviratcim: Lederer. Raktár: Temerinska 38

Kivándorlók figyelmébe!

Aki az Egyesült Államokba, Kanadába vagy Délamerikába: Argentína, Brazília, Uruguay államba akar utazni, annak azonnali és díjtalan felvilágosítást nyújt a **FRANCIA VONAL**

Hasonló felvilágosítást nyerne a visszautazók is.
 Beograd Sombor Vel. Becskerek
 Karadjordjeva 91 Vojvoda Putnika Venac 20 Obala Princeza Jelena 3

A világhírű

„DEKA“ autógummi

elismert német márka
 Képviselet **TAKÁCS MÁRTON** gummiműhely
 Zrinjski trg 24 12064

Főmolnárt

elsőrendű szakembert keres
 mielőbbi belépésre legmodernebbül berendezett hatvágós malom. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal „**Megbízható szakember**“ jelige alatt a Jugosl. Rudolf Mosse d. d. Zagreb, Zrinjski trg 20 címre küldendők

Jelzálogkölcsonöket

rövid és hosszú lejáratra legelőnyösebb feltételek mellett folyósítunk

Goldmann Sándor és Társa Bankháza
 Subotica, Vilsonova ul. 25. szám (Főposta mellett)

Folyó évi december 9-től 14-ig ingyenes

traktorvezetői tanfolyamot

rendezünk Veliki Bečkerekben Sarajlijina ul. 3. sz. alatt a Braun Marcell-féle raktárban a világhírű

Massey-Harris „Wallis“
traktor bemutatásával,
 melyre az érdeklődőket ezennel meghívjuk.

Torontáli Mezőgazdasági és Gépipar,
Vas- és Fémöntöde R. T.

mint az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. bányai képviselője V. Bečkerek Mileticeva ul. 124 Tel. 51

Olcsó árak! **Fűzők** Olcsó árak!

orvosi rendelésre, **haskötők** a legmodernebb kivitelben

Gutai-nénál, VII., Ostojićeva ul. 15

Szabadalmazott

Jégszekrényeink
 árait leszállítottuk!

Mielőtt jégszekrényt vásárol, kérjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAČA GOLDNER jégszekrény-, fabu-
 tor- és részárnyagtól

SUBOTICA, Jugovića ulica 20. — Telefon 1-34

Háztulajdonosok
É p i t é s z e k
 a jelenkor legelőnyösebb kokszkályhája

AMERICAN HEATING

Csak 4 kg. kokszt kell 100 köbméter 24 órán át való fűtésre. Állandó tűz ósztól tavaszig naponként egyszeri, egész minimális utántöltéssel.
 Ne mulassza el és forduljon okvetlen az AMERICAN HEATING jugoszláviai vezérképviseletéhez, Zagreb, Marovska 15

Dr. Georg SEIBT Berlin
rádiógépei a legelőnyösebbek,
hangszórói szenzációsak,
az árak mérsékeltek!

Mielőtt **rádiót** vagy **hangszórót** vásárol, hallgasson meg egy

rádiót és hangszórót!

Közp. eladási hely:
Tehn. Biro Ing. Solarović, Novisad, Futoški put 68

Karácsonyra
 már most **TISZTÍTASSA** elpiszkolt vagy **FESTESSE** kifakult ruháit, mert december 16-ig mélyen leszállított áron végzem a **festést és tisztítást** a legeszebb kivitelben

JURÁSZ PÉTER
 ruhafestő és tisztító, B. Popola Izzalita templom köz.

Hirdetéseket
 Sentán a Bács megyei Napló részére
Molnár Sz. Vince
 önkényeskedése vesz fel.

Női- és gyermek télkabátok

FACSAK

ruházletében olcsón szereshetők be
 Subotica, Aleksandrova u. 13

TELEVIZIO

a legújabb távolbalató készülék, valamint a drótnélküli képvevő készülékek rajzát tartalmazza a legújabb **Rádiókészülék-Katalógusunk**, amely azonkívül részletesen ismerteti a világhírű és elismerten legjobb **Loeve-rádiókészülékek** leírását. A sok érdekes képpel rendelkező katalógusunkat ingyen küldjük meg bárkinek, aki erre a lapra hivatkozik.

RADIOTECHNIKA ZAGREB, Strossmayerov trg 8.

13956

Eredeti, kiváló jó, **fiorenci maróni** mindennemű **déligyümölcs** viszonteladásra kapható **Ceizler Károly cégnél** Subotica 1.49.

Billiárd

mandinergumi, zöldposztó, dáko, golyó, sakk, dominó, Lignum-Sanktum tekegolyók, babák és minden más eszteregályos áru legolcsóbban beszerezhető

Ehrlich J.

eszteregályosnál, SOMBOR Páriska utca 1 44

Legszébb **karácsonyi ajándék** egy szép precíziós **ÓRA** **KRAUSZ** órásnál Subotica, Gyümölcs piac 4. Törznelék aranyat legmagasabb árban veszek. 1.9.19

FRIEDLER-féle szabadalmazott **GAMMA** hajnövesztő a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőbb leghatásosabb gyógyszer. **GAMMA** hajszappan a legkedveltebb hajmosószer. Orvosilag kipróbálva és ajánlva. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Képviselet: **NADA drogeria Subotica**

mon parfum..

BOURJOIS
PARIS

PH. BELAVARY Račkoga ulica 7A ZAGREB

Karácsonyi ajándékok

Vig Zsigm. Sándor-nál

Subotica, Karadjordjev trg.

Szépirodalmi, ifjúsági könyvek, társasjátékok, zeneművek, képeskönyvek, mesekönyvek, diszlelvpapírok, író- és rajzeszközök, zeneművek nagy választékban.

December 1-től december 16-ig karácsonyi külön kedvezmény!

Aki vásárlásnál az alábbi szelvényt átadja, a bolti árakból 20 százalék visszatérítést kap!

Igényt tartok VIG ZSIG. SÁNDOR cégnél **20% kedvezményre**

Érvényes december 1-től december 16-ig.

A szelvény postai rendelésnél is érvényes. Levélbeli rendeléseket a beérkezés napján elintézzük

Ha gallérját, fényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje **PIUKOVIC** gőzmosodába Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Hentesek részére **husvágógép, kolbásztöltőgép** bárdok, kések olesó áron kaphatók **Weiner** vasfűrészes-kedésben Subotica, Gyümölcs piac Kérjen árajánlatot!

Eladó Babkox-kazán 155 m² épült 1917-ben Brünni Tandem kondenzátoros, 450 HP, legújabb szerkezettel **GŐZGÉP** Pančevói Gőzmalom R.-t. Pančevo 1184

Sütemény 2 din. **Haboskavé** süteménnyel 5 din. **Teasütemény** kg-ja 60 din. Alkalmi és lakodalmas **Torták** olesón kaphatók 5408 „MIGNON“ **Institorisz Sándor** ujonnan megnyitott cukrászdájában SUBOTICA, Strossmayerova ul. 22 Halplac, Faragó mestáros mellett

Nemesített fajtiszta gyümölcs és rózsafákat ajánl **KISS BÉLA** kertész 1335 Subotica, Rajnic-selo Kérjen árajánlatot

Előnyomdát legújabb rajzokkal, 1-a papíron legolcsóbban szállít **Bleier Armin** előnyomda-berendezést gyára Senta, Sokolska ulica 5

WEITZENFELD i DRUG SUBOTICA INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsineg, ponyva, gazdasági kötélárúk, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

Pénz-kölesönt kapnak gazdák földre, hosszabb és rövidebb időre. Amortizációs hitelt 30 éves lejáratra. Írásbeli felvilágosítást is díjtalanul ad. Azonnali elintézés. — Képviselek minden helységben kerestetnek.

Vardar Banküzlet Novisad Željeznička (Vasut) u. 62

Ne vegyen tűzifát, kocsót és szenet addig, **Vujkovics J. és Társa cégtől** amíg nem kér ajánlatot **Jukičeva ul. 41** Telefon 6-58

UJ CIPŐRE VAN SZÜKSÉGE!

A NYÁRI CIPŐK ERRE AZ ESZTENDŐRE MÁR KISZOLGÁLTAK!

Alant szó gálunk megfelelő vál sztékkal az őszi és téli cipőkre úgy Önök, mint az egész családjának. - Azonkívül bemutatunk néhány oly használati cikket is, amellyel cipőinek kiválóságát még jobban fekezhajja.

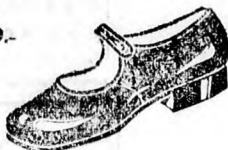
Din 79.—

A legkisebbnek
3671—60700 minta

Finom boxbőrből készült. Könnyű, szélesformájú cipő, amely a gyenge gyermekláb minden követelményének megfelel.

Din 129.—

A kis hercegnőnek
2843—60705 minta

Spangnis lakkecipő. Az anya kedvencének legmegfelelőbb őszi cipő, amely esőben és hóban hőcípővel is hordható.

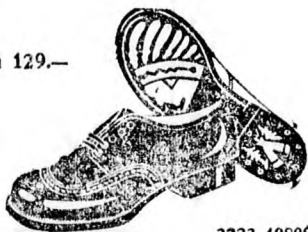
Din 149.—

Elegáns fiucipő
3633—40924 minta

Az elegancia elve érvényesül ennél a finom barna vagy fekete box fűzőcipőnél. A gummisarok könnyűvé teszi a járást, a talpalatti gummibetét megvédi a lábat a nedvességtől.

Din 129.—

3223-40808

Egy pár három párral vetekszik

Lehetetlen ennek a gyermekcipőnek elszakítani a talpát. Jól kidolgozott borjubőr halójallal telítve, a talp indiánérral. Ha a felsőrészt naponta halzsírral bekenjük, a cipő a legnagyobb sárban is minden gyerekjátékot kibír.

Din 149.—

3673-60922

Az előkelő urnak

Puha box-gyermekcipő, különösen erős indián kipszbőrből. Gummisarrokkal, amely tovább tart, mint a bőr. A cipőt a nedvesség ellen megvédi a talp és a felsőrészt közé helyezett gummibetét.

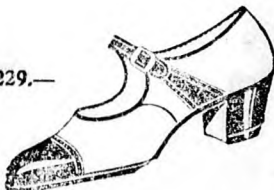
Din 229.—

1845—60919 minta

Kellemes cipő a legjobb lakkból, minden alkalomra. Ugyanez a forma barna vagy fekete boxból is. Kivételes ára 169 dinár.

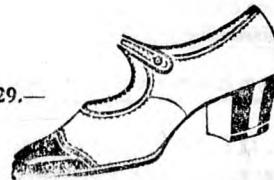
Din 229.—

1645—84955 minta

Mindinkább modernebb és elegánsabb söté- és kirándulócipő. Minden diáklány tökéletesítse toalettjét ezzel a cipővel, amely topáz és szízena színekkel kombinálva kapható.

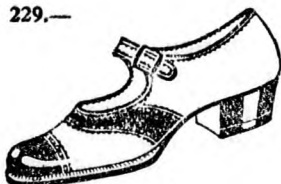
Din 229.—

1645—84952 minta

Kedvenc sötécipő minden hölgynek, aki toalettjét a divat szerint választja meg. Előnyei: kis láb, bájos színkombinációk.

Din 229.—

3645—84955 minta

A legkételesebb formájú sportcipő. Alacsony sarok, széles spangni, kellemes forma a női sportvilág figyelmét keltik fel. Sportkosztüme és köpenye nem lehet tökéletes ilyen cipő nélkül.

Din 229.—

Változatosság az élet.
3673—60922 minta

Cserélje ki spangnis cipőjét fűzőcipőre. Minél gyakrabban változtatással kellemessé teszi életét. Ilyen változatosságot jelent a cipőcserélés is, mert kiméli a lábat és megtakarítást is jelent. Napnyugta után csak fűzőcipőt hordjon.

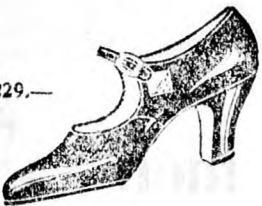
Din 229.—

9815-66365

A legkedveltebb tánc- és társasági lakknegyedcipő. Fekete semibőrből is kapható ugyanolyan áron.

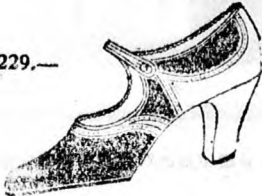
Din 229.—

9845-60148

Legjobb lakkból diszkrét kombinációval, spangnival és legmodernebb csattal.

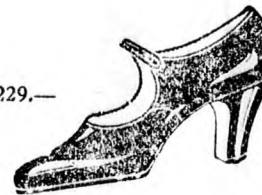
Din 229.—

Kontessz-cipő
9645—80248 minta

Minden hónapban új modell — ez az új organizációk elve. Itt van a legújabb modell. Legfinomabb boxból topáz-szízena kombinációval vagy fekete szemibőrből lakkal.

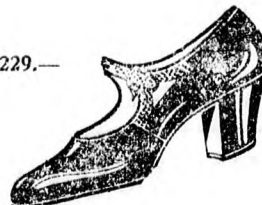
Din 229.—

9945-60105

Vevőink legkedveltebb cipője. Prima fekete bőrből 3 nagyságban.

Din 229.—

1845-60588

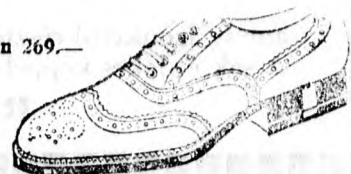
Kellemes, elegáns cipő fekete bőrből valódi kigyóutánnal. Ára mindössze 229 dinár.

Cipőbetét

különösen azoknak ajánlható, akik lábizzadásban szenvednek. Esténként a cipőből ki kell venni, hogy megszáradhassanak. Főleg gumi- és meltoncipőkhöz ajánlatos. Megóvják a cipőt az izzadás káros hatásától és a lábat a hidegtől.

Din 269.—

Legutolsó modellünk
9637—70964 minta

Egészítse ki garderőbját ezzel a sportcipővel. Ennek a cipőnek modellje, kidolgozása, alakja, ára a büszkeségünk.

Din 269.—

9845—60148 minta

Az elegáns ur szolid cipője, legjobb lakkból, fekete vagy sárga boxból, egyenlő áron. Minden hosszúságban és szélességben kapható.

Din 269.—

3637—60922 minta

A férficipő karakterét leghivebben ez a cipő fejezi ki. Anglia és Amerika legkedveltebb formája, sárga vagy fekete boxból, egyforma áron. Sem a lábnak, sem a pénztárcának nem okoz fájdalmat.

Din 269.—

9677-60922

Elegáns cipők

minden szélességben raktáron. Minden férfi téli garderő komplettirozásához szükséges. Félhegyes forma. A láb kellemesen fekszik benne és könnyűen fűzhető. Elsőrendű, tartós talp. Tökéletes Goodyear-kombináció.

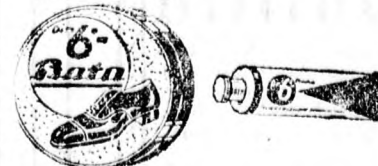
Din 269.

3267-40900

Valódi sportcipő

A felső rész különleges, sőtét Dull-box-borjubőrből, vízmentes nyelvel. Vízben, hóban, sárban is megóvjá a lábat a nedvességtől. A talp közé helyezett gummibetét nem engedi a nedvességet át.

A Bata-krém előnye

A cipőt tükrőfényessé teszi, megóvjá a bőrt a víz káros hatásaitól és pótolja az elvesztett zsíradékot.

Bata

KÖNYV · FILM · RÁDIÓ

Egyetértésben az Egyetértéssel

Irtá: Sz. Szigethy Vilmos

Csávolszky Lajosról, a régi Egyetértés szerkesztőjéről, nekem is van emlékem, habár nem is olyan sok, mint Milkó Izidornak. De ismertem a múlt század végének híres újságíró-politikusát, akit úgy dobált a sors a gazdagság és a szegénység között, mint egy futball-labdát. Szédületes spekulációi voltak telkekkel, házakkal, aztán két forintot sem tudtak kifizetni a vállalatnál, ahol hosszú időközön át adósságra nyomták a lapot.

Aki nem vett részt az ilyesmiben, annak fogalma sincs róla, hogy mi az.

— Na, mi lesz? — sürgetőzik folyton a nyomdász, a szerkesztőség tagjai pedig dermedten végzik a dolgukat, mert sose tudják, mikor szűnik meg a lap és ezzel együtt az ő állásuk is.

Aztán csoda történik, Csávolszky pénzt talál valahol, a sziklából fakasztotta, vagy honnan, — kiízet mindent és szeretetreméltó hangon fordul a nyomdász felé.

— Tetszett valamit mondani? Pardon, azt hittem. Én Beeskerekéről álltam összekötetésben a lappal, amelynek régi belső munkatársai közül azt hiszem hogy már senki sem él Szatmári Móron és Scress Lászlón kívül. Rengeteget dolgoztam, speciális tudósítást, amit más lap nem kapott meg, rendes napi anyagot, mindenfélét négy krajcár sordijért. Pedig ugyancsak szólesek voltak az öthasábos, lepedőnyi újságban a sorok. Közben megessett néhányszor, hogy a szebben megírt tudósításomat néhányszor közölték s ilyenkor én valóssággal kétségbe estem.

— A tárcsa honoráriuma tíz forint! — mondták. Az ám, ha mint tudósítás jelenik meg, tizenkettő, meg tizenöt is járt volna érte. De legalább aláírnák ilyenkor a nevemet!

Körülbelül minden utalványszelvényem megvan ma is, ami postán érkezett pénzről tanuskodik, azonban az Egyetértés nem szerepel közöttük. Az Egyetértés a legrosszabb fizető volt, annak hiába zengtem sürgetéseket, nem reagált rá. Időnkint föl kellett menni, személyesen fölvenni, feltéve, hogy lehetett.

A csonka kezű Benes János, a világ legderekabb embere, volt a segédszerkesztő, ő állította össze a lapot s állítólag neki volt utalványozási joga is. Mert ez folyton változott, aszerint, hogy milyen volt a helyzet a házában. Már mint az Egyetértés otthonában. Készek voltak egy pillanat alatt a legfantasztikusabb mesék kitalálására, tessék holnap este fölneznii, most ez nincs itt, máskor az hiányzás, voltaképpen mindig a pénz. Ha azonban már fölmentem és tizenkét órán át rázatam magam a vonattal, igyekeztem kiszorítani, amit lehetett.

Megtörtént olykor a csoda, hogy kaptam utalványt, de mire lejutottam a kiadóhivatalba — ott volt az egész lap, minden hozzátartozandósággal, a Papnövelde-ucca elején, — már bezárták a pénztárt. A szerkesztőségből egy keskeny csigalépcső vezetett le, meg tudtak előzni.

— Vigyázz! Veszély!
Lent előzékenyen fogadtak.
— Már lezártuk a számadásokat, sziveskedjék holnap idejárni.

— Ezért maradnak Pesten? Mennyi pénzembe kerül az a nap, meg kell szállni is!

Két forint volt egy valamire való szoba, viszont ki fekszik le Pesten korán? Hát én lefeküdtem akárhányszor s ha később is mindig táztam Budapesttől, ha nem tudtam magam kellemes föltételek mellett sem elszállni rá, hogy ott telepedjek le, abban jelentékeny része volt az Egyetértésnek, meg Csávolszkynek. Nem kell nekem ez a hajszás, izgalomtól fűtött Pest, megyek haza a magam kis vackába, ahol külön ur vagyok.

— Nézze, mondta egyszer egy nagyobb tétel esedékességekor Csávolszky, lépjen be munkatársnak a szerkesztőségbe, adok hatvan forintot és olcsóbban jövök ki.

Hogy én fölmenjek? Micsoda bolond beszéd? Olyan könnyű megmozdulni özvegy anyával és két kis testvérrrel? Valahogy úgy képzeltem, hogy egy vagon fuvardíját megfizetni — amibe a holmit szállítanánk — csak Rothschild képes, olyan horribilis summa az.

Akkor történt ez az ajánlat, mikor nagyon felszaporodott a követeléseim, járt száz forint, vagy annál is több, hosszú hónapok keservesen megszolgált bére. Ezért már érdemes felmenni, azonkívül muszáj is, mert levélre, sürgönyre soha nem reagáltak. Az életemet

az jellemzi, hogy rajtam husz esztendő távlatán át is azonnal be tudtak hajtani olyan követelést, amit voltaképpen duplán fizettem meg, de a magaméhoz mindig keservesen jutottam hozzá.

Mikor nagy nehezen megtalálták a szerkesztőségben a számlámat, amelynek másolata óvatosságból nálam volt, — a jó öreg Benes elkezdte a tenyerével vakarni a fejét.

— Én szívesen láttamozom, de új rend van nálunk, a pénztár csak Csávolszky ellenjegyzésére fizet.

— Itt a főszerkesztő ur?

Nem tagadhatta le, szó volt már előbb róla, munkatársak emlegették.

— Fontos politikai konferenciát tart.

— Ma'ld elvárom. Egy kis időtöbblet ide, vagy oda nem számít.

Benes ráírta, hogy rendben van, én pedig leültem. Szent igaz, hogy sokan jártak ki és be Csávolszkyhoz, politikusok, képviselők, egyszer a főpénztárost is láttam felmászni a csigalépcsőn, bankókkal a kezében. Kijövet megállt Benes rácsos ablakánál.

— Még rám neheztel! Hát honnan szerezzek többet s hozzá éppen én?

— Hja, s hájított Benes bácsi, aki nagy diplomata volt és óvakodott a véleménynyilvánítástól.

— Mindent elvisz a Somossy. Ha látná, mekkora bukátákat ad olyanoknak, akik megfizetve éreznék magukat egy kis zsardinetővel is.

Cifumokban azon időben gavallérnak számított már az is, aki a társaságot szolgáló kisasszonyt zsardinetővel tisztelte meg. Két forintot számítottak érte. A zsardinetőért. A kisasszony sokszor ennyit sem ért.

Ugy kilenc óra után csak nyílik Csávolszky ajtaja, hangos beszéddel jönnek ki négyen-öten s mire megnyugszik a káprázó szemem, már el is tűnnek. Lehetően megzavakítják a beszédjüket, csak nem állhatok elébe, hogy szignálja a számlámat!

Benes kúhatólag sajnált.

Própálkózzék holnap, láthatja, hogy nem rajtam mult.

Lehajtott fejjel, kétségbeesve kulogtam kifelé. Mégis csak keserves állapot ez, hogy mindig a kisebbek járnak rosszul! Arra a pénzre azonban olyan égető szükségem volt, hogy nem hagyhattam, akármilyen történik is.

Végigmásztam az egyetem előtt, ki a Kecskeméti utcán, aztán a Cálvintéren megálltam, hogy most mi az istennyilát csináljak! Vad forgalom körülöttem, — akkoriban ez volt Pest legzajosabb része, — sétálók, fogatok, villamosok, kába volt a fejem, hány ember bo'deg most körülöttem, csak arra gondoltam és nem a bo'dogtalanokra, akik talán mégis többen vannak.

Egyszerűen nem tudtam mozdulni, hova menjek, merre? olvastattam a boltok feliratát, aztán a színházi plakátokat, amikor egyszerre úgy éreztem, hogy az agyamba szalad a vér. Elérkeztem a Somossy-orfeum plakátjához s abban a pillanatban ezembe jutott az Egyetértés pénztárosának szava. Most a Somossy a Csávolszky szenvedélye, tehát nyilván ott van ebben a percben is. Ha pedig ott van, akkor nem menekül előlem.

A portás az első szóra bement a páholszámát, én pedig bekopogtattam. Mit veszi titeket? Semmit. A legrosszabb esetben nem kapok pénzt, de hát nélkül még kevésbbé kapok. Határozottan elszánt voltam, még ha szemtelenségnek is hívják.

Csávolszky, maga az élő szeretetreméltóság, aki meglehetősen ismert, egy kissé meglepődött.

— Tán baj van a szerkesztőségben? Üljön le kis öcsém, most nagyon érdekes szám van soron, Pszt.

Érdekes, vagy nem érdekes, mit bántam én, oda

se figyeltem. Táncolt valaki, ennyi az egész. Már akkor se érdekelték a táncosnők.

Nagyuri szórakozottsággal épp hogy fölvetette Csávolszky a kérdést, váiaszt se várt reá, a számv után szólalt csak meg.

— Vacsorált?

— Köszönöm, nem.

— Akkor várjon, majd én állítok össze valamit...

Nagyon csinos kis szórakozás alakult ki, a java-korabeli férfi úgy lelkendezett, mint egy diák, később a táncosnő is helyet foglalt az asztalnál és bámulatosan győzte a pezsgőt.

— Mennyi fizetése van magának nálunk? — kérdezte egyszer Csávolszky.

Annyit láttam a szerkesztőségben, hogy azt se tudta, hova tegyen.

— Én kérem... nem...

Aztán előhuztam a számlát.

— Életszükséglet, voltaképpen ezért jöttem...

Nagyot nézett, még nagyobbat nevetett.

— Hallja fiam, maga csakugyan újságírónak született. Ilyen ölet!

Akkor teit ajánlatot, hogy jöjjenek hozzájuk, mert úgy olcsóbb leszek, azonban aláírta a számlát: Kifizetendő! Alá is húzta kétszer.

Másnap csak dőffelé ébredtem fel, rohantam a kiadóhivatalba. Ott kézről kézre jár az aláírás, csodálkoznak, összeszagnak, végül azt mondja a pénztáros.

— Sziveskedjék holnap előzni

Még egy napot várjak? Lehetetlen.

— Nézze kérem, fordul hozzám nagyon nyájasan, én szent zsidó vagyok, nekem ma nem szabad pénzhez nyulnom.

— Oh, feleltem, én méltányolom az ön vallásosságát, azonban nem olyan veszedelmes a dolog. Aljának az urak mind körém, ahányan vannak, én magam veszem ki a pénzt a kasszából. Csak annyit, amennyi utalványozva van, vigyáztatnak a kőrmömre.

Nagy kacagás volt rá a válasz.

— Az mégse lehet...

Elfogott a düh.

— Mondják meg, hogy nincs pénzünk, nem olyan szegény az! Mit bolondítanak mesékkel! Önök mégis csak könnyebben szerezhetnek, mint én, akinek itt danguhálnom kell Pesten a bizonytalanért. Egyébként Csávolszky szerkesztő ur szóbelileg is azt üzent, hogy tessék kiízetni.

Megint összeszagtak.

— Legalább azt tessék megmondani, hogyan tudta vele aláírni?

— Ha kiízetik, megmondom.

Szűnyen mulatnak rajta, úgy tetszett nekem, hogy boszorkányságot látnak benne, annyira rendkívülnek tetszett a dolog.

— Kételkednek talán az urak az aláírás hitelességében?

— Dehogyan, az rendben van, csak a pénz.

— Mondtam már, hogy az ünnep nem akadály. Szeretném látni, hogy nem nyulnának-e hozzá, ha egy milliót hoznának.

Soha annyit nem titkolóztam előttem az életben, mint akkor az Egyetértés kiadóhivatalában. Folyton összeszagtak, aztán bevontak a nevetésbe, egy idegen urat is, aki ott kaszinózott és láthatólag nem tartozott közejük. Ma se tudom, ki volt, de váltakozott a látámon a hideg, meg a meleg, mikor azt-kérdezte:

— Mennyi az a pénz?

Odatolták elébe, ő pedig a zsebébe nyult és kiízetette.

— Majd behajtom én magukon ünnep után, — jegyezte meg kacagva. Ne kinozzák ezt a kisfiút.

Cyűrtem a nadrágszebenbe a vagyont, mert hátha még visszaveszi.

— Az aláírás? — fordult még felém a pénztáros, hogy tetszett megszerezni?

Akkor már megint rendes volt a temperamentum a hátamon, nyeregben érezve magam, megjött a bátorságom.

— A Somossyban! Együtt mulattunk hajnalig a szerkesztő urral.

— Kis nőkel persze, jegyezte meg mélabusan a pénztáros.

— Dehogyan, feleltem az ajánlatból, csillagkeresztes matrózákkal! Köszönöm, urak, ajánlom magam.

Hát, szó sincs róla, penzesutalványt ezután se hozott az Egyetértéstől a posta, de ha magam mentem a pénzemért, mindig megkaptam. Az is igaz, nagyon vigyáztam a zsidó ünnepekre, még pedig annál is inkább, mert a pénztáros... keresztény ember volt.

Krampuszok 5 dinártól	Teasütemény k 60 dinártól
Sütemények, elismert legjobbak 2 dinár	
Steiner cukrászdában	

Egy tizenhárom éves urileány beszél a modern ifjúság életéről és gondolatvilágáról

Egész könyvtárakat irtak már össze az utóbbi időben a modern ifjúság problémáiról és csodálatosképpen éppen azok nem jutottak még szóhoz, akiket ez a kérdés elsősorban érdekelt. Elhangzott immár a vádbeszéd és a védelem, de vajjon mit szólnak a felvetett kérdésekhez az a fiatal generáció, amelynek állítólagos hibáiról annyit sokat összehordtak már.

Elisabeth Bensonnak hívják azt az amerikai leányt, aki most tizenkét és husz év között — *A mai fiatalság* címmel megjelent munkájában merész kézzel nyúl a kérdéshez és amit ír az az Ócánon innen és túl egyaránt megérdemelten nagy feltűnést kelt. Akadnak ugyan szkeptikusok, akik szerint egy 13 éves leányka semmi körülmények között sem lehet ennek az írásnak a szerzője, a kiadó azonban ezzel szemben kétségbevonhatatlan bizonyítékokra hivatkozik. Az ügynek ez a része egyébként sem túlságosan fontos: végtére is akadnak meglepően korán fejlett gyermekek, másrészt pedig az sem változtat a helyzeten, ha a szerző nem 13, hanem — mondjuk — 18 éves.

Alapjában véve minden ifjúság egyforma — így kezdi Erzsike mondanivalóját. A ma gyermeke éppen olyan gyermek, mint a tegnapi, a tegnapié, vagy az ezeiév előtti. Minden korok ifjúsága forradalmárként áll a megelőző generációk előtt. Csak az a baj, hogy a szülők nagyon hamar elfelejtik, hogy nem is olyan régen ők is gyermekek voltak. Különben is a mindenkori ifjúság erőteljes ellenzékesége nélkül sem szociális, sem szellemi, sem technikai haladás nem volna elképzelhető. A háború hatása alatt álló generáció pedig gyorsabban él és gyorsabban reagál minden külső jelenségre.

A legnagyobb változás a saját testünk problémáival kapcsolatos. A nők választóköze gyökeresen felforgatott sok régi vonatkozást. A szülők az asztalnál olyan dolgokról beszélnek amelyek korábban rejtve maradtak a gyermek előtt. Személyes szabadság, a nemek egyenjogúsítása, a születések korlátozása — az új és ismeretlen fogalmakra jól felügyeltünk. Érdeklődéssel nyultunk egyes, számunkra talán túlságosan nehéz irás után: álmunkat Freud szemüvegén át vizsgáljuk és itt-ott Adlerrel is megpróbálkozunk. Már pedig ezek óva intenek vágyaink és ösztöneink hátterébe szorításától, tehát mi is fennhangoztatjuk, hogy vágyainkat ki kell elégeíteni. Sokat beszélünk a nem szabadságról, de viszont, igen nagy kérdés, hogy a gyakorlatban élünk-e ezzel a szabadsággal. A beszédünk nem egyéb mind hiú kérdés: örülünk, ha embertársainkat megrémíthetjük és bosszanthatjuk.

A vallás területén is jelentkezik a változás. Személyes isten-fogalma egyikünknek sincsen már. Azt hiszem, a civilizáció irama a magyarázata ennek. Bizonyos vagyok abban, hogy a templomok kiürülésének legközvetlenebb oka az autó. Az autót azonban nem ez az ifjúság találta ki, ez már az örökségéhez tartozott. Szeretnek úgy beszélni rólkunk, mint a jazz-korszak elkényeztetett, neveletlen gyermekeiről — a valóságban pedig nem vagyunk egyebek, mint a gépkorszak természetes következményei.

Alig volt valaha ifjúság, amelyet az előtte élő generáció annyira támadt volna, mint a mai. Ennek ellenére azt hiszem, hogy a mai fiatalok és a mai öregek között korábban el sem képelt igazi megértés áll fenn. Sokkal jobban megértjük szüleinket, mint amennyire ők értették a saját szüleiket. Nem is hinnék, mennyire ügyesek szüleinkben valami tiszteltetelmét felfedezni, hogy azért becsülhessük őket. Ha egy gyermeknek valóban tiszteltetelmélt szülei vannak, akkor nincs szükség a tekintély erőszakos fenntartására. Másrészt azonban a felnőttek is beláthatják, hogy a régi életmód mellett a gyermek gyűlölte a saját helyzetét. Soha nem veték emberszámba: feleséltől a tanulás befejezéséig folytonosan felügyelet alatt állottak és gondolataikban, cselekedeteikben pillanatig sem voltak szabadok.

A mai leány — akármennyire is támadják érte — egészen más elveket vall, mint a régiek. Meg akarja ismerni az életet, látni a rémítést és a veszedelmeket. Kívánsai a csók ízére, tehát megköstölés — és sokszor egyáltalában nem izlik neki. Ez így nem jó, mondja, hagyom az egészet, amíg akad valaki, akivel jölesik csókolódnival... Beszéde szabadabb, ruhája rövidebb, mint az néhány évtizeddel ezelőtt elképzelhető volt, de azért lényegileg mégis tud magára vigyázni, ha el is veti magától a régi felfogást, amely szerint tisztességes leány csak a hivatalos eljegyzés után engedí magát megcsókolni. Páfosan megfigyeli ezután: azért volt amolyan szerencsétlen házasság, hiszen a két ember meg sem ismerhette egymást.

A mai fiatalság legnagyobb veszedelme az úgynevezett ál-ifjúság. Amely koránál fogva egyáltalában nem számíthat már ide, de viselkedésében, extraturjaiban túl akar tenni a legzabálhatóbb gyermekén. Ez az ál-ifjúság az oka annak a sok rossz véleménynek, mely a mai fiatalságról közzáron terrog. Közébe tartozik a túlzottan modernnek feltűnő akaró szülő is: az apa, aki fiait előt az öreg gyerek szerepében kíván feltűnni, aki régi sikereivel dicsekszik

előttük és könnyelműsködésével szeretne kivánni közülük. Ide tartozik az anya is, aki versenyre kél leányával a leányos viselkedés terén, aki a bakfist játszsza, leánya barátaival flörtöl és blakk-bottonot táncol velük. A neveltség mélyebb szakadékokat vág ilyenkor szülő és gyermeke között, mint a meg nem értés bármilyen foka.

Milyen tehát a mi jellemünk? A háború utáni fiatalságnak gyorsabban kell gondolkodnia, mert különben lehetetlen volna a modern élet tempójával versenyezni. Az ökrösszekelet kiszorította helyéből a repülőgép és ez a változás nemcsak a közlekedésre jellemző. Az is igaz, hogy érzelmeink is nagyon kifejlődtek és ha nem akarunk unatkozni, állandóan új és új idegesiklandozóra van szükségünk. Egyik kezünkben eszokoládé, a másikban talán »A filozófia története«, közben rádió Paul Whitmann jazzbandjét hallgatjuk és lábunkkal járjuk a taktust hozzá.

Súlyos vád a szembezállás az erkölcsi világgal. De ne felejtjük el: milyen változások az efféle fogalmak. 50 évvel ezelőtt a szeszes italok élvezetét senki sem tekintette erkölcsiellenesnek, ma pedig utón-utófélen ezt prédikálják. (Ne felejtjük el, hogy

amerikai leány beszél ezekből a sorokból). Másrészt pedig a világljárók beszámolnak olyan országokról, ahol a legtermészetesebb dolog, hogy a vendég a házigazda leányával töltsse az éjszakát, sőt ahol ennek elhárítása súlyos sértés-számba megy. Valljuk már be végre, hogy nem tudjuk pontosan kijelölni az erkölcs és erkölcsiellenesség elválasztó vonalát; éppen ezért a legnagyobb türelemmel kell fordulnunk minden emberi megnyilvánulás felé.

Ezzel azután végére is jutottam védőbeszédemnek. Kétségtelen, hogy a mai fiatalság nem látja annyira komolyan az életet, mint a régiek. Tőlünk nyugodtan inoghat a világ; nem vagyunk harcias természetűek. Nem avatkozunk másoknak akár esztelen cselekedeteibe és egyetlen kívánságunk az, hogy bennünket se korlátozzanak. Ha valamikor felfedjük és elfoglaljuk helyünket az életben, biztosan tudjuk és szerencsés emberek leszünk. Csak annyit dolgozunk majd, amennyi feltétlenül szükséges ahhoz, hogy gondoktól mentesen élünk és elég idő jusson szórakozásokra. Akadnak majd, akik azt mondják, hogy ez a felfogás minden magasabb célkitűzést nélkülöz, de hiszen mi éppen ezt a cél nélkülséget tűzzük cél gyűnűt magunk elé. Élni akarunk: ez az egész.

*

És mit szólnak mindehhez a nyájas olvasó? Ugy-e, bájos kislány ez a Miss 1929?...

(k. l.)

A CSÖND EMBERE

Emlékezés Osvát Ernőre

Ha volna hangtalan revolver, bizonyára annak golyóját lötte volna jóságos szívébe, mert nem szeretne a hangos zörejt, a lármát, a disszonanciát. Akik közel álltak hozzá, akik látták végtelen testi és lelki szenvedéseit, amelyeket némán viselt el hosszú éveken keresztül, gondolták, hogy összeroppan a szenvedések súlya alatt és önként dohja el magától a gyötrelmes életet, de nem hitték, hogy revolverrel végez magával, azt gondolták, mérget fog bevenni. A mérge hangtalanul öl, némán gyilkol és ez a csönd, ez a némaság halálában is jobban illet Osvát Ernőhöz, mint a hangos revolvergolyó.

Mert a csönd embere volt ő egész életében. Szerényen, komolyan, halkán, csöndben dolgozott ő magában, mint a remete. Ő volt a személytelen Szerkesztő, aki alig írt, alig beszélt, nem csinált semmi zajt, csak csöndben olvasott, lelkiismeretesen, szívesen, szeretettel, idegen kéziratokat, ismert írótól, ismeretlen kísérletezőktől egyformán szívesen, mert kereste közöttük a tehetségeket, nem akarta, hogy egyetlen érték elhallódjék, egyetlen tehetség elkedvetlenedjen, egyetlen író vagy költő meg ne találja az őt megillető helyét.

*

Ugy emlékszem rá, mintha most volna, mikor először találkoztam vele. Abban az időben egyetlen vágyam volt, hogy a Nyugatban megjelenjen valamely írásom. Küldtem be postán néhány verset, izgatottan lestem, közlik-e, de hiába. Szerkesztői üzenetek nem voltak a Nyugatban, nem tudtam, mi sors vár verseimre és sokáig reménykedtem, de két év is eltelt, a verseim közül még se jött egy se a Nyugatba. Pannaszódomat is kezdő költő- és íróársainnak, ők szidták a Nyugatot velem együtt, hogy klikkrendszer van náluk, a beérkezettek visszaszorítják az utunkjövőköt, másképp már rég közölték volna az írásainkat. Dívat volt ez abban az időben, a Nyugatot szidni, azok körében, akiknek nem sikerült »bejutni«.

Én azonban nem tudtam belenyugodni ebbe a helyzetbe és elhatároztam, hogy még egy utolsó kísérletet teszek. Írtam — ezuttal nem verset, hanem egy nagyobb szociálpolitikai tanulmányt és elhatároztam, hogy személyesen viszem fel a Nyugathoz és ha elutasítanak, alaposan megmondom nekik a véleményemet. A kéziratot írógéppel szépen letisztítottam és gondosan becsomagolva fehér papírosba, a hónom alá csaptam és elindultam vele a Nyugat szerkesztőségé felé.

*

A Vilmos császár-utca, a nyugati pályaudvar közelében volt akkor a szerkesztőség egy csöndes, komor, nagy épületben. Fent a negyedik emeleten. Bekopogtattam és benyitottam. Egy tágas üres előszobában találtam magamat. Nagy elfogódottsággal mentem végig rajta és izgalomtól remegve kopogtattam egy másik ajtón.

— Szabad — hallatszott belülről egy csöndes hang és én benyitottam.

Hatalmas nagy terem komoly butorokkal berendezve, abban egy asztalnál ült egy alacsony, őszhajú, papeskülsőjű, szemüveges, igénytelen külsejű öreg ur. Mikor beléptem, felkelt és elébem jött. Megmondta a nevemet, mire ő kezét nyújtotta és azt mondta:

— Osvát.

*

Leültetett egy kényelmes, bő fotelba, maga is leült és mielőtt megkérdezte volna, mi járban vagyok,

hangosan ismételtette a nevemet, mintha emlékezése egyik fiókját keresné, aztán azt mondta:

— Igen, most már emlékszem: verseket küldött be hozzánk, annak lehet már két esztendeje.

Elhültem a csodálkozástól. Hogyan emlékezhetik egy irodalmi lap szerkesztője a két év előtti rossz versekre. Tudtam, hogy rengeteg kéziratot küldenek be nekik, talán mindre vissza tud emlékezni. Meg is mondtam neki:

— Igazán meglepő, hogy erre emlékszik.

— Emlékszem rá — felelte Osvát — mert ha nem is voltak közölhetők, a tehetség villanását fedeztem fel némelyikben. Az egyikben például — várjon csak, mi is volt a címe?... igen... »Éjszaka járó emberek« — volt két sor, ami tetszett és amire most is emlékszem:

Néha csodálatos látok.

s magamba némán felkiáltok...

— Ez a néma felkiáltás magában, ez tehetségre vallott. Nem tudtam, mit csináljak magával. A címét nem írta meg. Gondoltam, magával még ugyanis találkozik...

Ilyen szerkesztő volt Osvát Ernő.

— Tavaly láttam egy kötet Marcel Prevost fordítását — folytatta — Elovastam, elég jó fordítás, de lett volna egy-két kifogásolni valóm. Azóta pár cikkét olvastam a Világban is...

Szóval mindent tudott rólam, ami az irodalommal összeügg. Később meggyőződtem, hogy mindenkiről. Mélyen meg voltam hatva és büszke voltam a szavaira. Átadtam a kéziratot, már nem is kértem, hogy olvassa el, tudtam: ez mindent elolvassa. Azt mondta, jöjjék el egy hét múlva, akkor olvassa. Egy hét múlva aztán ezeket mondta:

— Egy szót szeretnék csak változtatni az írásán, de csak ha beleegyeznek. Követelés helyett ezen a helyen sokkal megfelelőbb volna ez a szó: kívánság. Én ezt jobbnak érzem. De ha ragaszkodik hozzá, maradhat követelés is.

Dehogvis ragaszkodtam. Boldogan egyeztem bele a változtatásba és két hét múlva nagy büszkeségemre megjelent az első cikkem a Nyugatban...

Azóta többször foglalkoztam vele. Többször vittem föl hozzá kéziratot és mindig kéziratolvasásba mélyen elmerülve találtam. Ő volt az a szerkesztő, aki mindent végigolvasott, ami csak a szerkesztőségbe bejutott.

Egyszer egy nagy papírtömögbe temetkezve találtam.

— Mit olvas, szerkesztő ur? — kérdeztem tőle.

— Regénykéziratot.

— Ugyancsak hosszú regény lehet.

— Igen. Kitevő nyomtatásban vagy hatszáz oldal. Már több, mint felét elolvastam.

— És ér valamit?

— Abszolút semmit. Egészen gyöngye írás.

— Hát akkor mért olvassa tovább?

— Elovastam végig — mondta az ő szelíd, csöndes hangján — hátha a végén mégis van valami...

Ilyen lelkiismeretes volt a munkában Osvát Ernő.

*

Egyetlen disszonáns hang nem volt az életében. Csöndes volt, finom és hallgatólag. Csak az az egy revolverdörrenés, az élete végén, az volt disszonáns. Aztán megint csöndes ember lett — örökre...

Nagyon szerettem... Legyen neki békés a pihenése..

Harsányi József

FILM-HIREK

Noviszdad a »Singingfool« tér át a hangos filmre. Noviszdad, a dunai hátság fővárosa lesz az első vidéki város, amelyben a hangos filmek fognak futni. A noviszdadi közönségnek lesz alkalma ízelítőként mindjárt a legjobb és technikailag legjobban sikerült hangos filmet élveznie, mert az *Apollo* január havában Al Johnson *Singingfool*-ját mutatja be. A Warner Bros remek művész alkotása mindenfelé az egész világon páratlanul nagy sikert ért el és még sokáig verhetetlen lesz a filmprodukción terén. A *Singingfool* a milliók filmje és szíve markoló, megrendítő tartalmával, megkapó slager dalaival felejthetetlen élményt nyújt. A *Singingfool* nálunk egyidőben 3 példányban fog megjelenni, úgy hogy Beograd, Zagreb és Noviszdad körülbelül egyidőben fogja a filmet játszani.

A Noé bárkája. A film hangos változata a Western Electric »Vitaphone« eljárással készült. A kísérő zenét a Vitaphone Szimfonikus Zenekar játssza Louis Silvers vezényletével. Idő: 1914. Színhely az Orient Express, amely száz kilométer sebességgel száradt Konstantinápoly felé. A kupéban fülkékítő zsváj, izgalom, nyugtalanság. Mindenki a közelgő háború eshetőségéről beszél. Senki sem tudja, mit hoz a jövő. Az egyik fülkében érdekes internacionális társaság. Két amerikai diák, Travis és Al, akik európai tanulmányuton vannak, egy kis német színész trupp, amely Bukarest felé utazik, egy elegáns francia, egy Nickoloff nevű misztikus orosz ur, egy bibliába temetkező pap és egy német tudós. Természetesen ők is a háborúról vitatkoznak és a vita során mindenki kifejt a világnézetét. A pap a kölesönös szeretetről és megértésről prédikál, a tudós a mindenható tudományra esküszik, Nickoloff a militarizmust dicsőíti. Közben időt talál arra is, hogy a színész-trupp egyik kis tagjával Marie-jele kokettáljon. Az Orient Express szelvésgyorsasággal rohan a — végzet felé. Egy vasúti híd beomlott és a vonat harminc méter magasságból a folyóba zuhant. Az utasok nagy része elpusztul. A két amerikai diák, a pap, Nickoloff és Marie megmenekülnek. Al és Travis a vasúti házába viszik Mariet. Itt tölti az éjszakát a többi sebesült is, köztük Nickoloff és a pap. Éjnek idején Nickoloff behatol Marie szobájába, de Travissal találja magát szemben. Dulakodni kezdenek és Travis alaposan helyben hagyja az orosz. Ebben a pillanatban francia őrjárat jön a házba és közli az ott tartózkodókkal, hogy Franciaország és Németország között kitört a háború. Mindenkit igazoltatnak, Nickoloff, akiről kiderül, hogy az orosz kémiszervezet egyik vezetője — azzal vádolja meg Mariet, hogy német kém. A leányt üldözöbe veszik, de Marie Al és Travis segítségével megmenekül. Egy esztendővel később Párisban, Travis és Marie szerelmesek egymásba és Travis elhatározta, hogy feleségül veszi Mariet, a német leányt. Al lelkiismeretét hántia, hogy minden épkézláb ember teljesíti a kötelességét, csak épen ők nem. Amikor értesül arról, hogy Amerika is megkezdte a háborút, önként jelentkezik. Travist megdöbben Al-nak ez az elhatározása, de nem követi példáját, mert úgy érzi, nem tudná nélkülözni Mariet. Hetek múlva az önkéntes hadosztály Páris örömmüjngása között vonul be a városba. A bevomást Travis is végig nézi, aki időközben feleségül vette Mariet. Egyszerre megpillantja a katonák között Alt. Most érzi csak, hogy Al-nak igaza volt. Olyan idöket élnek, hogy mindenkinek teljesíteni kell kötelességét. Kiszakítja magát Marie karjaiból és beáll a katonák közé. A két barát a nyugati hadszíntéren találkozik egymással. Travis kétségbeesetten panaszolja Alnak, hogy Marie nem válaszol a leveleire. Offenzíva előtt állanak és a századparancsnok őket küldi ki terepszemlére. Az őrjárat megütözik a németekkel és Al halálosan megsebesül. Travis karjaiban hal meg.

Időközben Marienek elfogyott a pénze és egy frontszínházban vállal szerződést. Itt ismét találkozik Nickoloffal, aki az orosz békekötés után a francia kémiszervezet szolgálatába állt. Nickoloff el akarja csábítani Mariet, de amikor látja, hogy terve kudarcot vall, kénkedés gyamájával illeti és letartóztatja. Marie a rögtönítélő bíróság elé került, amely halálra ítéli. A kivégzésre rendelt katonák egyike Travis, aki megdöbbenve ismeri fel az elítélben feleségét. Könyörög Nickoloffnak, hogy kegyelmezzen meg neki, de az orosz hallhatatlan. Ebben a pillanatban óriási detonáció remekelteti meg a levegőt és mindannyian egy földalatti üregbe zuhannak. Marie, Travis és a tábori pap csak kényekben sebesülnek meg, de Nickoloff súlyosan megsebesül. Már huszonnégy órája sanylónak az üregben és nincs reményük arra, hogy rövid időn belül megszabaduljanak. Ekkor a tábori pap elmondja nekik az özönvíz legendáját.

Évezredekkel ezelőtt pogány nemzetek uralkodott egy pogány zsarnok, kinek neve Nephiló volt. Az Ur, amikor látta, hogy a hím megokosodik a földön, elhatározta, hogy özönvizet bocsát rá. Csak egy ember volt, aki kegyelmet talált előtte: Noé, Noé nemzet három fiát: Sémét, Hámot és Jafetet. A házban szolgáló volt Miriam, akit Jafet szeretett. Történt pedig, hogy Nephilín ártatlan leány áldozatával akar-

ta megintalmazni istenét, Jaghutot, amiért dus termést hozott. Kláda a parancsot, hogy hozzanak elöbe egy ártatlan leányt. A katonák elfogták Miriamot és őt vitték a zsarnok elé. Amikor ezt Jafet megtudta, erőszakkal berontott a király udvarába és vissza követele jegyzését. Nephilín börtönbe vetette őt és megvakította.

És akkor megparancsolta az Ur Noénak, hogy építsen bárkát és vigyen a bárkába minden élő lényből kettőt-kettőt, hímeket és nőstényeket. Noé úgy escele-

kedett, ahogy azt neki az Ur megparancsolta. Akkor az Ur negyven napig esőt bocsátott a földre és elsöpörte a bünösöket. De Jafetnek vissza adta a szemvilágát, aki Miriammal együtt menedéket talált a bárkába. És az Ur szövetséget kötött Noéval, hogy nem bocsát többé özönvizet a földre s a szövetség jeléül szírvárványt helyezett az égboltra.

Amikor a pap befejezte a legendát, megnyílt a földalatti üreg boltzata. Megérkezett a mentőexpedíció. Mindenki menekül, csak Nickoloff nem. Ő belehal sérüléseibe. Közben hatalmas éljenkiáltás hallatszik: a katonák sugárzó arccal újságolják a hírt: Vége a háborúnak, megkötötték a fegyverszünetet. A pap megáldja a fiatal párt, akire új, boldogabb élet vár.

Az „Aranyvonat“ berobog a világirodalomba

Markovics Rodion új könyve

Jó könyv. Majdnem oly jó mint a Szibériai garnizon. Nagy szó! Szeretnénk olvasni Markovics Rodiontól egy regényt, amelynek a témája nem hadifogoly-történet. Azt is tudna.

*

Szomorú ember ez az író. Ugy érzem, hogy monoton özi délután esendes és fáradt hangulatban mondja el a hadifogoly esztendő kétségbeesett történetét. A hallgatónak minden haja szála égnek mered néha, ő, az elbeszélő, fel sem emeli a hangját. A fásultság teszi. A meggyötörtég. (Ha az egyik Karamazov-testvér regényt írt volna?)

*

Markovics Rodion könyvei a legnagyobb érdeklődéssel vártak. Az Aranyvonatnak csak az a hátránya, hogy már jobbat is olvastunk nála: a szibériai garnizont.

*

A Szibériai Garnizon olvasása közben az olvasó egy pillanatra sem kételkedik abban, hogy igaz történetet olvas, az Aranyvonatnál már kétségeskedik néha. Oly érdekes a könyv, hogy néha már valószínűtlen. Vannak dolgok, amelyeket csak az életnek hiszünk el, az írónak soha.

*

Az Aranyvonat írójának egyik nagy érdeme, hogy úgy írja meg a valóban megtörtént dolgokat, hogy el is hiszük neki. Nála ez nem esekélyesség, az ő életnek egypár esztendejét egy olyan regényíró írta, aki szereti ponyvaregényeket írni. Belodós életek vannak.

*

Ha egyszer kiderülne, hogy Markovics Rodion nem volt hadifogoly... Nagy hallali lenne a világirodalomban. Zseni született.

*

A Szibériai Garnizon legnagyobb erőssége a hadifogóság gondolatján elölsült, néha betegesen deformálódott lelkek rajza. Az Aranyvonat már regényebb re-

gény. Individualista. A hőse négy-öt ember. És nem százezer mint a Garnizoné.

*

Az Aranyvonat regény, a Szibériai Garnizon hőskötemény, amelynek a hőse az Ismeretlen Hadifogoly.

*

Nem vonja le a konkluziókat, nem huzza alá a szenzációkat, nem fest alá és nem rajzol hangulatokat, — csak halkán elmond. Ez a Garnizon.

Az Aranyvonat már néha kothurnusos, már néha pateikus. Már néha ismétli önmagát és a Garnizont. Ugy látszik nem lehet még egy Szibériai Garnizont írni, akárhogy is akarja az író.

*

Ami nagy íróvá teszi Markovics Rodiont, az a mértékűdés, az ökonómia. Az a drámaiság, ami a némaságban izzik, Az az összeszorított száj, amely halatlant tragédiákról hallgat. Az a fásult nívó-hangulat, az a hadifogoly lelkekből a regénybe került tomplúság — ami nem is tudatos talán. Mert ha az, akkor Markovics Rodion tíz könyv után a Nobel-díjra válik érdemessé.

*

Hogy valaki, ismeretlen vidéki ügyvéd, — újságíró is néha —, így fölröhanon már-már a világirodalom horizontjára — nagy esoda ez. A Knut Hamsunok csodája. És egy kicsit a Benedek Péterek csodája.

*

Aki elolvasta a Szibériai Garnizont, nem kell elolvasnia az Aranyvonatot. Markovics Rodionról ebből sem tud meg többet. De ha valaki elolvasta az első könyvet, nem lehet, hogy ne olvassa el a másodikat.

*

Uj irók masiroznak el előttünk. Acélsisakban, gázmaszkkal, hadifogoly rongyokban. És Markovics Rodion a rongyos hadifogoly halad a menet élén...

Dr. Lampel Béla.

A HÉT RÁDIÓMŰSORA

VASÁRNAP, december 1.

BEOGRAD 9: Istentisztelet közvetítése. 10:30: Gramofon. 12:30: A rádió zenekar déli hangversenye. 13:30: Újsághírek. 17:05: A faluról. Enekes zenés életkép. 18:15: Közvetítés az egyetemről. Dr. B. Popović előadása. 20: Ünnepi program a Jugoszláv egyesülés ünnepén. 22:05: Pontos idő, hírek. 22:30: Táncezen.

ZAGREB 11:30: Délszláv zene, melyet 12-kor hangszó szekit meg. 17: Cukrászai zene. 20: Zajc Iván »Zrinyi Miklós« című háromfelvonásos operája a Nemzeti Színházból.

WIEN 10:30: Orgona-előadás. 11: A wieni szimfonikus zenekar hangversenye. 15:30: Képrádió. 16: Geiger-zenekar. 18: Pechora Károly műveit olvassa. 18:30: Felolvasás Algirről. 19:15: Kamarazene. 20:15: Offenbach: Eljegyzés lámpafényvel című operettje; utána operettelőedekék, majd képrádió.

BELÉN 12: Déli zene. 15: Bajor katonazene gramofonon. 16:10: Gramofon. 16:30: Knuth Hausen: Ördög hozta című négyfelvonásos színműve, képrádió rendezésben. 18: Táncezen. 20: Vig jelenet. 0.30-ig Gézy Ernabás zenekara.

BRATISLAVA 10:30—12: Közvetítés Prahából. 12:13:30: Déli zene. 16—17:30: Közvetítés Brnoból. 19: Gramofon. 20: Közvetítés Prahából. 21: Táncezen. 22: Közvetítés Prahából. 22:15: Közvetítés Brnoból.

BRESLAU 11: Történelmi indulók 1462-661 máig (31 induló). 17:50: Gordonkahangverseny. 19:15: Hirschberg Walter dalai. 21: Operettrezséték. 22:30—24:00: Táncezen.

BRNO 16—17:30: Rádiózenekar. 18: Német hírek. 19:15: Déli zene. 21:15: Puccini-áriák. 21:20: Táncezen. 22:15: Katonazene.

KÖLN 13.14.30: Szórakoztató zene. 16.45: Apró Verdi-darabok fuvészekenkaron Londonból. 18.15: Bach kantáté közvetítése Londonból. 24-ig Jazz-zene gramofonon.

KÖNIGSBERG 11:05: Öt évszázad házi zenéje. 12:05: Rendszerenkar. 13:05: Déli zene. 16: Szórakoz-

tató zene. 18.25: »Az éneklő bolond« című hangosfilm közvetítése. 19: Délszláv zene gramofonon. 20: Népszerű hangverseny. 22:30: Táncezen.

LEIPZIG 11:30: Mandolinzene. 12:30: Deris dalok és áriák. 13: Gramofon. 15:15: Régi hollandi dalok és táncok. 16: Büchner »Danton halála« című színdarabjából vett jelenetek. 16:30: A Leipzigi vonósnyégyes Kaufmann G-dnr vonósnyégyesét játssza. 17: Lortzing: »Cár és ács« című háromfelvonásos vígoperája gramofonon. 18.30: Unger Hermann zeneszerző művei. 19.30: Rádiózenekar. 21: Sachs Lothár deris rövid történeti.

MILANO 12:30: Kis hangverseny. 16:40: Rádiózenekar. 20:30: Verdi: »Falstaff« című operája. Az opera után könnyű zene.

MÜNCHEN 11: Harangjáték a müncheni városkóról. 11:15: Adventi zene. 12: Házi trió. 14:30: Gramofon. 16: Szórakoztató zene. 18:15: Mexikói, argentinai és brazil népdalok. 19:30: Hangverseny Wolfe newyorki tenorista közreműködésével. 22.40—0.30: Cigányzene, közvetítése Budapestről.

PRAHA 11: Vomaeska zeneszerző matinéja. 12: Déli zene. 16—17:30: Rádiózenekar. 19: Fuvészzenekar. 20—22: Ünnepi hangverseny az összes délszlávok egyesülésének évfordulója alkalmából.

STUTTART 11:15: Mozart hangverseny Karlshofból. 13:15: Gramofon. 16:15: Dél-Németország—Nyugat-Németország uszóverseny és vízpolójáték, Pelyszini közvetítés Stuttgart-Hesslachból. 17: 11 számból álló szórakoztató zene. 19:30: Zongorahangverseny Frankfurtból. 20: Hangverseny a stuttarti Márkustemplomból. 21:15: Zenés irodalmi előadás. 22.45—24: Radies Béla és cigányzenekarának játéka Budapestről.

BUDAPEST 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11:30: Evangélikus istentisztelet. 12:25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye 2.55: A m. kir. Operaház előadásának is-

mentetése és az előadás színlapjának felolvasása. 3: A m. kir. Operaház előadása »Faust». Dalmü 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Gounod. 6.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, részleges sporteredmények. 8.40: Rádió Szabad Egyetem. 7.50: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 8.20: Sport- és ügétversenyeredmények. 8.30: Vörösmarty-emléknap. Utána kb. 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A Fejes szalonzenekar, az Ostende-jazz hangversenye. 10.45: Radies Béla és cigányzenekarának hangversenye.

HÉTFŐ, december 2.

BEOGRAD 10.30: Gramofón. 11.45, 12.05: Vizál-lásjelentés. 11.52: Napi program. 11.57: Pontos idő. 12.20: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.40: Rádiókvartett. 13.30: Ujsághírek. 17.05: Divathemutató. 17.30: Előadás az új törvényekről. 18: Kávéházi zenéitvétel. 19.30: Francia nyelvóra. 20: Rádiókvartett. 21.30: Pontos idő, hírek. 21.40: Mudrac-vígjáték. 22.05: Ét-termi zene.

ZAGREB 12.30: Gramofón. 17.30: Mozizene. WIEN 11: Gerda-négyes. 15: Képtávtétel. 15.30: Silving-négyes. 17.20: Az egészséges gyermekről. 17.50: Mikor a babiloni tornyot építették. 18.40: A bécsi konyha különlegességei. 19.10: Ettí operanékes Wolf- és Karpf-dalokat énekel. 19.30: Előadás az emberi érzésről. 20.05: Gide André költő méltatása. 21.05: Lanes gordonkaművész estje.

BRESLAU 16.30: Gramofón. 17.20: Zenés gyermekóra. 19: Jaecel sopránénekesnő Debussy-, Honneger- és Poulencdalokat énekel. 20.30: Derüs zene. 23.15: Táncczene.

BRNO 12.30: Déli zene. 16: A cseh zenei irodalom ujdonságai. 16.30: Szórakoztató zene. 18: Zenei hetiszemle. 2.15: Kávéházi zene.

KÖLN 17.30: Citera- és gitárszóló. 20: Közvetítés Berlinből. 20.30: Hangverseny Düsseldorfból. 24-ig tánczene.

KÖNIGESBERG 16—17: Wagner-zene gramofónon. 18.15: Rádiózenekar. 20: Közvetítés Berlinből. 20.30: Arno Holz és Oskar Jersche »Traumulus« című ötfelvonásos tragikus vígjátéka. 22.30—24: Szórakoztató zene.

LEIPZIG 19.30: Hinze—Reinhold zongoraművész előadása. 20: Szimfónikus hangverseny a hallei Városi Színházból. 24: Táncczene.

PRAHA 16.30: Hangverseny Pozsonyól. 20: Kamaré. 21.30: Raave Hilda dalestje. 22.15: Gramofón. STUTTGART 16: Szórakoztató zene 11 számmal. 19: A küzdő nő, szemelvények tudományos, politikai és művészeti könyvekből. 19.30: Hangverseny Frankfurtból. 21.30: Salvati dalestje Frankfurtból. 22: Vigóra. 23: Táncczene.

BUDAPEST 9.15: Gramofónhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvartettének hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3.45: Fulton-rendszerű képtávtétel. 4.20: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5: Tót-magyar nyelvtanítás. 5.30: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 6.30: Német nyelvtanítás. 6.40: A Budapest-lipótvárosi Szent István Bazilika ének- és zenekarának egyházi hangversenye a Bazilikában. 8.40: Rác Dezső dr.: »A londoni Lord Major hagyományos beiktatása. 9: Tárogató-est. Utána kb. 9.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

KEDD, december 3.

BEOGRAD 10.30: Gramofón. 11.45, 12.05: Vizál-lásjelentés. 11.52: Napi program. 11.57: Pontos idő. 12.20: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.40: Rádiókvartett. 13.30: Ujsághírek. 17.05: Felolvasás. 18: Harmonika koncert. 19.30: Német nyelvóra. 20: Operett részletek. 21.20: Utí rajzok. 21.40: Pontos idő, hírek. 21.50: Rádiókvartett.

ZAGREB 12.30: Gramofón. 17.35: A Meinel-cég japán hangversenye. 20: Hangverseny közvetítése Ljubljánból.

WIEN 11: Silving-négyes. 15: Képrádió. 15.30: Haupt-zenekar. 17.30: Barkácsolás. 18: Előadás a lovak és kutyák betegségeiről. 19: Francia lecke. 19.35: Angol lecke. 20.05: Dvorak: Ruzsalka című egyfelvonásos operájának előadása.

BRNO 12.30: Déli zene. 16.30: Könnyű zene. 19.05: Balalajka zene. 20.15: Schubert: C-dur és H-moll színia. 21.45: Gramofón. 22.15: Kávéházi zene.

KÖLN 17.30: Rádiózenekar. 20: Hangverseny könnyű zeneművekből. 21: Mai balladák.

LEIPZIG 16.30: Az Erfurti vonósnegyes játéka. 19.30: Gramofón-hemutató. 20.30: Walter: Venus vezérkara (vígjáték). 22.20: Mai osztrák műdalok, utána 24-ig tánczene.

MILANO 17: Ötös. 20.30—23.30: Közvetítés Torinóból.

PRAHA 16.30: Hangverseny. 19: A prágai német Nemzeti Színház előadása. 22.15: Kávéházi zene.

BUDAPEST 9.15: A m. kir. I. honvédszolgálat zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Józsa Rezső mesél a gyermekeknek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.10: Gergely László zongoraművész hangversenye. 6.30: Francia nyelvóra. 7.05: Schlachta Margit felolvasása: »Mindenki karácsonytája«. 7.25: Gramofónhangverseny (művészlemez). 8: Színmű előadás a Studióból. »Róbert és Marianne«. Színmű 3 felvonásban. Irta Paul Gerald. Utána Magyar Irre és cigányzenekarának hangversenye. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd a cigányzenekar hangversenyének folytatása.

SZERDA, december 4.

BEOGRAD 10.30: Gramofón. 11.45, 12.05: Vizál-lásjelentés. 11.52: Napi program. 11.57: Pontos idő. 12.20: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.40: Gramofón. 13.30: Ujsághírek. 17.05: Meseóra. 17.30: Felolvasás. 18: Gramofón. 19.30: Előadás a régi táviratokról. 20: Hegedű, zongora szonáta-est. 21.10: Zidanje skadra színelőadás. 21.40: Pontos idő, hírek. 21.30: Rádiókvartett.

ZAGREB 12.30: Gramofón. 17.30: Különböző népek táncai. 20: A cseh filharmonikusok hangversenyének közvetítése Prahából. 22.10: Könnyű zene.

WIEN 11: Silving-négyes. 15: Képrádió. 15.30: Macho-zenekar. 17.00: Loewe négy balladája (ifjúsági zene). 17.45: Az alkohollal való visszaélés és a lélek egészsége. 18.15: Bécsi építőművészet. Wagner Ottó-tól napjainkig. 18.45: Esperanto. 19: A szakszervezeti bérpolitikai újabb elemel. 19.25: Feuchtwanger saját műveiből olvas. 20: A wieni oratóriumegyesület kar-énekversenye.

BERLIN 16.30: Beethoven: C-dur rondo. 17.30: Molière: A fősvény című színdarabjának ifj. előadása. 18.30: Könnyű zene. 20.30: Rosé-négyes. 0.30-ig tánczene.

BRESLAU 16.30: Szórakoztató zene francia szerzők műveiből. 19.05: Gramofón. 21.30: A bányászok Borbála-ünnep, jelenet zenével.

BRNO 12.30: Déli zene. 17.25: Német hírek és Mann »Az árthatlan« című darabjának előadása. 22.15: Kávéházi zene.

**Öblös, mély hangot
a hangszóróból a**

P. 414

**Tungsram Barium
végerősítőcsővel kap**

KÖLN 17.30: Rádiózenekar. 20: Kamarazene. 21: Tarka est.

KÖNIGESBERG 16.30—18: Szórakoztató zene. 21.50: Táncoktatás. 22.30—0.30: Táncczene.

PRAHA 20: A cseh filharmonikusok klasszikus hangversenye.

BUDAPEST 9.15: A rádió házikvartettének hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3. Piaci árak és árfolyamhírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4.10: Dr. Holbész Aladár felolvasása: »Hol keressem gyógyszer-űst a tüdőbeteg?« 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.10: A m. kir. Központi Statisztikai Hivatal előadása. 5.40: Szalai Perla Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 6.50: Olasz nyelvtanítás. 7.25: Rádióamatörposta. 8.10: Hangverseny. Utána kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Gramofónhangverseny.

CSÜTÖRTÖK, december 5.

BEOGRAD 10.30: Gramofón. 11.45, 12.05: Vizál-lásjelentés. 11.52: Napi program. 11.57: Pontos idő. 12.20: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.40: Rádiókvartett. 13.30: Ujsághírek. 17.05: Novella felolvasás. 17.30: Egészségügyi előadás. 18: Kávéházi zene közvetítése. 19.30: Nagy esti koncert. Utána pontos idő, hírek. 21.40: Táncczene.

ZAGREB 12.30: Gramofón. 17.30: Kávéházi zene. 19.30: Operaközvetítés Ljubljánból.

WIEN 11: Gerda-négyes. 15: Képrádió. 15.30: Silving-négyes. 17: Klagenfurt utazási és idegenforgalmi szempontból. 17.15: Oberholfer Mikulás-napi játéka című színdarabja. 18.05: Az ásványok és kőzetek gazdasági jelentősége. 18.30: Az osztrák mezőgazdaság jövődelmésége. 19: Nagy filmesillagok. 19.30: Gotesmann hegedűművész előadása zenekari kísérettel.

BRESLAU 16.30: Szórakoztató zene. 18.50: Puccini-zene. 20.15: Schnitzler Arthur »Szerelmeskedés« című színdarabjának előadása. 23: Táncczene.

BRNO 12.30: Déli zene Prahából. 16.30: Rádiózenekar. 18.35: Vornácska: Keringő vonószenekarra. 19.05: Rádiózenekar. 22.15: Kávéházi zene.

KÖLN 17.30: Rádiózenekar. 20: Reiseiger—Sheffer: »A másik oldal« című háromfelvonásos drámája. 24-ig szórakoztató és tánczene.

KÖNIGESBERG 16.30: Szórakoztató zene. 18.15: Gramofón. 20: Bartók Béla saját műveit játssza. 22.30: A kölni hatnapos verseny helyszíni közvetítése.

MILANO 17: Ötös. 20.45: Vigjáték. 21.15—23.30: Vegyes zene. 23.40: Könnyű zene.

PRAHA 16.30: Kamarazene. 19.05: Flers és Cail-lavet: »A szerelem vigyáz« című darabja. 22.15: Gramofón.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5.10: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádió-előadássorozata. 5.45: A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. (Francia opera-est). 7: Gyorsirásí tanfolyam. 7.35: Angol nyelvtanítás. 8.15: Viteli est. Utána kb. 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 10: Somogyi Gyula dr. franciayelvű előadása.

PÉNTEK, december 6.

BEOGRAD 10.30: Gramofón. 11.45, 12.05: Vizál-lásjelentés. 11.52: Napi program. 11.57: Pontos idő. 12.20: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.40: Rádiókvartett. 13.30: Ujsághírek. 17.05: Felolvasás. 18: Rádiókvartett. 19.20: Német nyelvóra. 20: Opera közvetítés a Nemzeti Színházból. 21.30: Pontos idő, hírek.

ZAGREB 12.30: Gramofón. 17.30: Rádiózenekar. 20.35: Hangversenyest. 22: Táncczene.

WIEN 11: Cerda-négyes. 15: Képrádió. 15.30: Gramofón. 16.30: Offner Herta zongoraelőadása. 17.45: Holmannsthal mint operaszóvő. 18.10: Sportszemle. 18.30: A Mikulás-ünnep. 19: A tánc történetéből. 19.30: Olasz lecke. 20: Palding Albert hegedűversenye. Utána a Gangelberger-zenekar népszerű hangversenye.

BERLIN 14: Hires énekesnők gramofónon. 19.05: Amerikai jazz-zene. 20.30: Rádiózenekar. 2.30: Könnyű zene.

BRESLAU 16: Karácsonyi házi zene. 16.30: Gramofón. 19.05: Jazz. 20.30: Reger A-dur hegedűversenye.

BRNO 12.30: Déli zene. 16.30: A Morva-négyes játéka. 20—22: A brünni filharmonikusok hangversenye Löwenstein amsterdami tanár vezényletével.

LEIPZIG 16.30: Koloratura-ének. 16.30: Kaionazene. 20.30: Közvetítés Münchenből. 22.20: Derüs zeneóra. Utána 22-ig gramofón.

MILANO 17: Ötös. 20.30: Szimfónikus hangverseny. 23.15: Könnyű zene.

PRAHA 16.30: Rádiózenekar. 19.05: Házi zene. 20: Szórakoztató zene. 21: Gramofón tánczene.

BUDAPEST 9.15: A magyar női vonósnegyes hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Gramofónhangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 3.45: Fulton-rendszerű képtávtétel. 4.20: Sándor Margit mesél. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.30: Finn emlékezés. 6.30: »Mit üzen a rádió.« 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház előadása. Utána kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, december 7.

BEOGRAD 10.30: Gramofón. 11.45, 12.05: Vizál-lásjelentés. 11.52: Napi program. 11.57: Pontos idő. 12.20: Gramofón. 12.30: Börzehírek. 12.40: Rádiókvartett. 13.30: Ujsághírek. 17.05: Meseóra. 17.30: A rádiózenekar hangversenye. 19.30: Stevan Antić előadása. 20: Rádiókvartett. 21: Színelőadás a Studióból. 21.45: Pontos idő, hírek. 21.55: Zongorakoncert. 22.10: Táncczene.

ZAGREB 12.30: Gramofón. 19.30: Gyermekekdalok. 19.45: Mikrofonéséta Zagreb főuccáján, az Illicán. 20.30: Miranov Ladiszlav zagrebi hegedűművész hangversenye.

WIEN 11: Silving-négyes. 15.10: I. Alt Margit zongoraversenye. 15.45: Az alsóausztriai iparegyesület 90 éves fennállásának ünnepe a Hofburg terméből. 18.10: Beethoven: F-dur gondonkaszonáta. 18.40: Gyermekekdalok. 19: Federer Henrik elbeszélése. 20: A wieni Schubert-szövetség hangversenye. Utána a Korngoldzenekar hangversenye.

BERLIN 14: Derüs gramofónzene. 16: Szórakoztató zene. 18: Könnyű zene. 20: Geczy Barnabás zenekara. Utána 0.30-ig tánczene.

BRATISLAVA 11.30: Gramofón. 12.30: Déli zene. 16.30: Gramofón. 19: Közvetítés Prahából. 19.05—22: Bevezetés a következő operához. 19.15: Nedbal Oszkár Jakab, a »Paraszt« című operájának előadása a pozsonyi Nemzeti Színházból. 22: Közvetítés Prahából. 22.20: Jónás Józsa cigányzenekara. 23: Kávéházi zene Prahából.

KÖNIGESBERG 16—17.30: Szórakoztató zene. 18.30—19.30: A Minke-trió játéka. 20: Népszerű hangverseny. 22.30—24: Táncczene.

BRESLAU 16.30: Kávéházi zene. 19.05: Gramofón. 20.30: Schwartz József zongoraversenye. 21.15: Jazz-dalok és zenekar. 22.35: Táncczene 24-ig. 0.30—1.30: Éjjeli hangverseny.

BRNO 12.30: Déli zene. 16.30: Könnyű zene. 17.25: Német hírek, áriák és dalok. 22: Kávéházi zene.

LEIPZIG 16.30: Operettészletek. 19.30: A leipzigai ceteraklub hangversenye. 20: A chemnitz-i tanítók dalgyűjtésének estje. 21: Derüs hangverseny. 22: Hírek. Utána 0.30-ig tánczene.

MILANO 17: Ötös. 20.30—23.30: Operett. Utána tánczene. 23.40—1.00: Közvetítés Torinóból.

PRAHA 16.30: Jazz. 19: Közvetítés a prágai Nemzeti Színházból. 22.20: Kávéházi zene. 23. Kávéházi zene.

STUTTGART 15.30: Rádiózenekar. 17: Táncczene. 18.30: Farasztvígjáték Freiburgból. 19.30: Dalest. 20.15: Kabaré Wiesbadenből. 21.45: Ringelnatz költő verseit adja elő. 22.15: Svájci jódlizókettős. 23.15: Táncczene. 1: Gramofón.

BUDAPEST 9.15: Smirnoff Sergej orosz balalajkazenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédszolgálat zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 4: Petyerdy Sándor felolvasása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.10: A Szociális Misszió Társulat előadása. 5.50: Az Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. 6.45: Vargha Zoltán felolvasása: »Az új urak«. 7.10: Svéd Sándor, a m. kir. Operaház művészenek ária- és dalestje. 7.45: Az Országos Magyar Dalosszövetség hangversenye. Utána Pertits Jenő és cigányzenekarának hangversenye. Közben 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A cigányzenekar hangversenyének folytatása.

AZ OTTHON

A RUHA

Estélyi ruhák - slepp

1. Nagy estélyi ruha fekete ezüsttel átszőtt brokátból vagy színes moirée selyemből, csipő körül szorosan lesteppelve, alul kiugró glocknikkal.
2. Rövid estélyi kabát nagy cape-vel, huzott vállrészsál-gallér hosszuszőrű szőrméből.

3. Estélyi ruha világos puha selyemből, bő részes szoknya. Estélyi kabát róka diszítéssel.
4. Estélyi ruha füstszínű csipkéből és órózsszín crépe satinból.

A modern asszony a háztartásban

A modern asszony nem keze, hanem feje az otthonának s ha ez a fej nem üres, nem gyenge, nem balhitekkel tömött, egészségesen, okosan és hasznosan fog élni az egész háztartás. Az alábbi cikk bevezetője egy cikksorozatnak, amelynek célja, hogy ha nem is megteremtse, de segítse a modern háziasszonyt. Az okos, erős, mindent tudó, mindent értő uriaasszonyt, aki háztartását az egészségnek, rendnek, takarékoságnak és csinoságnak nevében vezeti.

I. Általános takarítás.

Miután a lakást megválasztottuk az általános burozkodással tisztában vagyunk felkeressük az üres lakást s megkezdjük az általános takarítást.

Ez egy kis babonának látszó eljárással kezdődik. A modern háziasszony addig városi lakásba nem költözik be míg előbb mindent alaposan ki nem füstölt. Való pedig ehhez a füstöléshez egy kis közönséges kén, ugynevezett »hordó-einschlag«, egy kis edény tele égő parázssal és légmentesen csukott ajtó, ablak Vegyen tehát mindenki egy kis ként bármelyik fűszerboltban. Egy-két dinárért eleget adnak. Csukjon be ajtót, ablakot és rakjon egy kis bögrébe égő szenet. Ezt a bögrét helyezze el a szobában úgy, hogy valahogy ki ne égesse a padlót. Legjobb lenne lábas serpenyőt keríteni s egy vízzel telt tábla helyezni úgy, hogy a víz csak a bögre lábát érje. Erre a parázsra tegye a ként, aztán meneküljön ki maga is a lakásból. Maradjon aztán így minden körülbelül huszonnégy óráig. Ezalatt a kénes levegőben el fog pusztulni minden kellemetlen bogár teljesen és alaposan.

A huszonnégy óráig tartó füstölés után huszonnégy óráig tartó alapos szellőzés következik. A szellőzés után pedig a nagy takarítás. A falak gondos letö-

rülgetése ajtófák bekenése, padlók fölmosása. A fölmosás után pedig ajánlatos úgy a padlóra, mint ajtófákra, ablakokra, sőt fabutorokra is a vékony terpentinnel való lemosás. Ennél jobb tisztítószert nincsen s megvan az a kellemes tulajdonsága is, hogy az illata nem rossz, sőt nagyon egészséges. Fejűjást a legfinyább asszony sem kap tőle. Ezenkívül előnye az is, hogy a parketteket fehéríti s a viaszknak kellemes világos színt ad.

Mai nap már egyáltalában felesleges viaszkot főzni otthon. Gyönyörű fényes parkettet nyerünk a következő eljárással:

Alapos sikálás után bekenjük a parkettet terpentinnel. Hamar szárad. Veszünk kész viaszkpasztát dobozokban. Például Saturnust, mely bárhol kapható. Egy kis ecsettel bekenetjük a parkettet és egy puha rongyval jól szétörzsolgátjuk. Már ez után az eljárás után is oly fényes és síkos lesz, hogy kefélni alig kell. De ha könnyen lehet, keféltessük is, mert ezzel csak fokozzuk a szépségét.

Terpentint, benzint és viaszkpasztát ezután is kell tartani a háznál. Minden foltot eltüntethetünk ezzel s ha utána szétkenjük a viaszkpasztát, a parkett ismét fényes és tiszta lesz.

Miután a lakásban a nagy takarítás után különféle erősebb illatok maradnak, szükséges a szellőztetésen kívül enyhítő illatokról is gondoskodni. A szoba-illatosság egyik újabb és jó eszköze a benzoe-füstölés. Izzó melegre hevítünk egy kis tiszta lapátot és arra benzoe-tincturát öntünk. Kevés tincturával igen kellemes magnoliaszerű illatra teszünk szert. És ez csakhamar elnyomja a terpentint-, viasz-, még a naftalin-szagot is.

A KONYHA

Mit főzzünk ezen a héten?

- Hétfő:** Husleves grieszgaluskával, kifőtt marhahus burgonya köritéssel, fokhagyma mártással, császármarzsa.
- Kedd:** Lencseleves, fasírozott hus, paradicsomos káposztával, bukta lekvárral.
- Szerda:** Káposztaleves kolbásszal, mákos metélt, gyümölcs.
- Csütörtök:** Csontleves, párisi szelet tök főzelékkel, pala-csinta.
- Péntek:** Savanyu halikra leves, kirántott hal, spenót főzelék, turósgombóc.
- Szombat:** Krumphleves, rostélyos babfőzelékkel, compot.
- Vasárnap:** Ragoutleves, csirepaprikás rizzsel és tojásos nockerlivel, almás és káposztás rétes.

*

Receptek:

Borleves. Fél liter jó asztali bort $\frac{1}{4}$ liter vízzel, 10 deka cukorral, egy darab egész fahéj és kevés citrom héjával jól felforraljuk. 3 tojás sárgáját elkavarunk egy kanál törött cukor és egy deci édes ejszinnel. Mielőtt asztalra adjuk a bort jól hagyjuk forni s a tojáshoz keverve gyorsan tálaljuk.

Zöld mártás. Egynehány sóska és spenót levelet, zöld petrezselymet, ugorkát finomra vágunk és kevés reszelt hagymával a majonaisehez keverjük. Fél citrom levét és borecetét teszünk hozzá, vagy ha elég savanyu fehér borral hígítjuk a mártást s ha nincs szép zöld színe zöld breton festékkel megfestjük.

Husos pite. Készítünk 1 liter lisztből szép rétes tésztát. Két cipóra osztjuk és pihentetjük. Vékonyra kihuzzuk, széleit leszedjük s szikkadni hagyjuk. Olvasztott zsírral megöntözzük s a sütőpléhez mértén hajtogatjuk össze, amilyen nagyra kívánczik, közbe mindig megöntözve olvasztott zsírral hogy legalább 4-5-ször legyen a tészta egymáson. Ha az egyik cipót így elkészítettük, beletesszük a zsírral kikent tepsibe, rákenjük a már elkészített hústöltelékkel s a másik cipót éppen így elkészítve fölül tesszük. Zsírral megkenve szép pirosra sütjük. Lehet azonban vajas vagy porhanyós tésztából is készíteni a husos pitét. Tölteléknek vehetünk bármilyen húst. Legjobb a disznó combja, de lehet borjú vagy bármilyen hus maradékból is a töltelék elkészíteni. Az igazi husospite töltelék megsült, megdarált disznóhús, kis zsírban zöld petrezselyem, törött bors s 2-3 deci jó tejjel elkeverve. Nagyon finom a sonkával töltött pite is, amit azután, hogy kiadósabb legyen párolt rizzsel keverhetünk s szinte 2-3 deci tejjel teszünk készé.

Lekváros habos szeletek. 14 deka lisztet előbb dörzsölünk össze a táblán 14 deka vajjal, azután adjunk hozzá 14 deka cukorport, 14 deka darált diót és 3 tojás sárgájával gyurjuk össze tésztával. Ekkor nyújtjuk el ujjnyi vékonyra és tepsibe téve süssük meg. Ha megsült, kenjük meg tetszés szerinti lekvárral és azután 3 tojás fehérjéből verjünk habot, tegyük hozzá 18 deka porcukrot és egy kávés kanál borecetot, mellyel kavarjuk 10-15 percig és akkor kenjük rá egyenlően a megsült tészta lekvárral megkent tetejére. Tegyük be ismét a sütőbe kevés időre. Azután melegen felvágva fockákra, vagy hosszukás darabokra feladjuk.

Diótekeres. 6 tojás sárgáját kavarjuk ki jó habosra 15 deka porcukorral aztán adjunk hozzá 12 deka darált diót, 2 evőkanál rizslisztet vagy rendes lisztet és végül 6 tojás fehérjének kemény habját kikent kiliszteztet tepsibe kintjük, hogy ujjnyi vastag legyen és megsütjük. Mire készül elkészítjük a következő töltelékot: 14 deka darált diót vegyítsünk össze 14 deka vaniliás cukorporral és egy lábasban 4-5 evőkanál tejjel főzzük fel. azután vegyük le a tűzről és keverjük hidegre. Ekkor 12 deka habosra kavart vajjal vegyítsük össze és kenjük rá egyenlően a készült tésztára. Öggyesen göngyölgítsük fel kekeresnek és ujjnyi szeletekre vágva tálaljuk. A külsejét be lehet öntettel vonni.

Sajtos makaróni feljutt. Egy kis diónyi vajból vagy zsírból kemény rántást halványra piritunk és annyi tej-

ÉP TESTBEN ÉP LÉLEK

Ételek elbírálása a szépség szempontjából

Vannak ételek, amelyeknek a szépség és fiatalság megtartásában sokkal nagyobb szerepük van, semmint azt a laikus szemlélő hinni merné. A régi idők szakácsművészei nagyon jól tudták ezt és számtalan olyan receptnek voltak birtokában, amellyel urnőjük arcának bársnyos üdeségét és testének rugalmasságát az utólrhetefenségig felfokozták. Sajnos, ezek a receptek nem származtak át az utókorra, azonban számos olyan ételt ismerünk mi is, amelynek rendszeres élvezete nagyban befolyásolja nemcsak a bőr szépségét és frissességét, hanem az alak karcsúságát és harmóniáját is.

A tej: szép, világos, tiszta arcbőrt, egyformán telt alakot ad.

A halak, fehér húsok, szárnyasok sohasem deformálják az arcot és az alakot.

A gyümölcs: nagyban fegyasztva, megakadályozza a pattanások, mitesszerek képződését, élénk vérkeringést s ezzel szép, tiszta arcbőrt, karcsu alakot eredményez.

Zöld főzelékek: gyors anyagcserét biztosítanak s megakadályozzák az elhízást.

Burgonya: hizlal.

Pörköltök, kövér húsok ártanak a bőrnek.

Sok vaj: hájat eredményez.

Alkohol: petyhüdté, fakóvá, ráncossá és állandóan hámlóvá teszi a bőrt.

Erős sajtok, fűszerek, ecet pattanásokat, durva arcszint adnak.

Az angol és amerikai nők, akik idős korukban is üdék és ruganyosak, fiatalságuk megtartását a sporton és rendszeres testápoláson kívül a pontosan betartott étkezéseknél, a fűszerzetlen ételeknek, tejnek, salátáknak, egyszerűen készített zöldfőzelékeknek és gyümölcsöknek köszönhetik...

Jel felelesztjük, hogy hig pépszerű legyen. Ekkor egy tojásnyi zsirt vagy vaját 4 tojás sárgájával habosra kavarnak, hozzáadjuk a felhígított rántást, 2 evőkanál tejszínt, 3 jó fél marék reszelt parmesánt és egy nyolcad kiló apró darabokra feltördelt már előre sós vízben kifőtt makarónit, egy csipet sót végül a tojás felhárjának keményre felvert habját. Kikent formába téve három negyed óráig főzzük gőzben. Tálaláskor forró vajjal öntjük le és szórjuk be reszelt sajttal, vagy apróra vágott sonkával.

Hideg libamáj pástétom. Ha kicsi a libának a mája kitűnő pástétomot készíthetünk a következő módon: A szépen tisztára mosott máját egy nagy tojásnyi zsírban, megsóva süssük meg. Ekkor úgy melegen zsírjával együtt szintén törjük át, aztán adjunk hozzá 2 keményre főtt tojás sárgáját, és egy darab tisztított sardellát szintén zsírban áttörve, továbbá 1-2 kanál mustárt egy kis csipet reszelt vöröshagymát (nem muszáj!) ízlés szerint só, fűszert. Kavarjuk jól össze és tálra csinosan felhalmozva tegyük hidegre, hogy megkeményedjen.

Garamel sodó 10 deka cukrot viz nélkül pirítunk s ha barnult felöntjük 4 deci forrált tejjel s kavarjuk addig, míg a cukor egészen feloldódott benne. 5 tojássárgáját, kávé s kanál liszt és 5 deka cukorral elkeverünk, hozzáöntjük a tejet. Habütben tűzhelyen habverővel folyton verjük míg fel nem forrt, s azután elvéve a tűzről is még jó ideig verjük.

LEVELESLÁDA

N. Szücsné. 63 kent. St. Newark. N. S. A. kívánságához képest itt küldjük a csokoládé tekeres receptjét. 6 tojássárgáját 6 evőkanál porcukorral kavarjuk el jó habosra, ekkor adunk hozzá 5 deka hámozott, őrölt mandulát, 2 szelet reszelt csokoládét, aztán a 6 tojás fehérjének kemény habját, végül 1 evőkanál finom lisztet és 2 evőkanál szemlemorzsát könnyedén kavarjunk közre. Kikent, kizsírított tepsibe öntve, egyenlő tűznél süssük meg. Ha kisült, azon melegen a vastag gyujtófára tekerjük fel óvatosan, hogy el ne törjék és hagyjuk úgy, ameddig kihűl és tálalni akarjuk. Ekkor töltjük meg a következő töltelékkel: 3 deci sűrű tejszínt jégre hűtve verjük fel kemény habbá, azután 2 darab csokoládét megrege téve puhítsunk meg, 2-3 evőkanál tejszírral kavarjuk simára és így kavarjuk a hab közé és még annyi cukorport adjunk hozzá, hogy elég édes legyen. Ezzel töltjük meg a térszárú üregét. A külsőjét vonjuk be csokoládé öntettel, tüzdeljük meg hámozott, hosszukásra vágott mandulával s tálra téve körítsük tejszinhabbal.

Netz György B.-Gradište. Kitűnő szer a moly ellen, ha egy kis csomó szagos mügét (Waldmeister) tesz a tollak közé, akkor a molyok távol maradnak. De a szagos mügének (Waldmeisternek) teljes virágzában kell lenni mielőtt leszedték. Jó molyirtószer a szarított somkóró, melyet szellés kis zacskókban varrva helyez a madarak közé. Kámiópor beszórás is jó szolgálatot tesz. Azonkívül bármilyen nagyobb fűszerkeskedésben, vagy drogériában kap »Fly-Tox«-ot. E szerek bármelyikével kélthetünk egyszer bepermetezi a madarakat, biztosan megövi a molytól őket.

Gondos anya, Beograd. Kísérje figyelemmel a Bácsmegeyi Napló Utazás-nevelés című szombatoként megjelenő rovatát, kitűnő intézeteket talál bennük.

A praktikus háziasszony

Zsir, tejföltöt kényes szövetből úgy veszünk ki, hogy a helyet tiszta terpentinnel, szappanszesszel, éterral vagy 3:10-es szalmiakoldattal (3 rész szalmiak, 10 rész víz) dörzsöljük be óvatosan. Ha vigyázunk a szövetnek semmi baja sem történhetik.

Zsirfolt hársnyban. Kettévágunk egy vöröshagymát s ezzel dörzsöljük be a foltot ügyelve, hogy ne a szálak ellenében dörzsöljük. Utána megszáritjuk s a bal oldalán könnyedén kivasaljuk. Vagy: mindenféle piszkofoltot terpentinszesszel vehetünk ki a hársnyból.

Selyem és műselyem. Ha egy darabkát a kérdéses selyemből láng fölé tartunk, az igazi selyem gyorsan elég s összeszuszogódik, hamuja világosbarna. A műselyem lassan ég el s kevés sötétebbarna hamut hagy. A tiszta selyem hamuja szétporlik, a műselyemé nem.

Hogyan különböztetjük meg az igazi lenvásznat. Szakítsuk meg a vásznát szétében is, hosszában is. A tiszta lenvászon nehezen szakad, a nem igazi könnyűen. Ha egy szálát elégetünk a tiszta lenvászon hamuja szürke, a másiké barna. Mosás után a lenvászon fehéredik, a pamutvászon szürkül.

Vagy: Öntsünk egy csepp olajat a próbadarabkára. Ha megtartja gömbölyű csepp alakját, akkor igazi lenvászonnal van dolgunk, máskülönbön pamutal van keverve.

Tornaóra

13. számú gyakorlat férfiak részére.

Földre ülni, kezek az alsó lábszáron összekulcsolódnak, a lábak nem érintik a földet (lásd kép).

Gyakorlat: Lábak lassan előre el, karok oldalt el, megállni ebben az állásban (lásd kép), lassan vissza (lélekzést nem félbeszakítani).

Gyakorlat célja: A kas és csipőizmok erősítése.

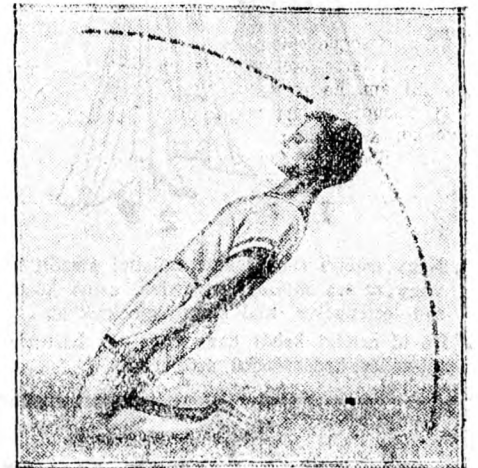
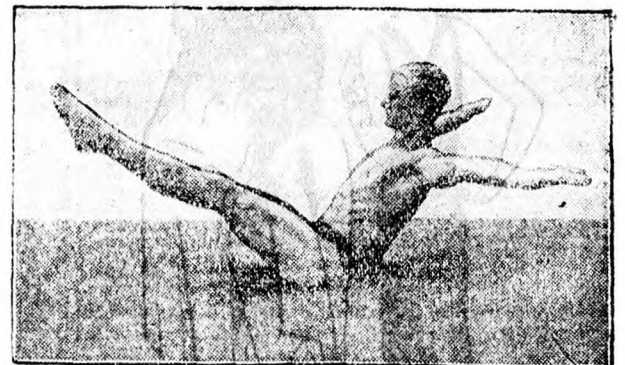
*

13. számú gyakorlat nők részére.

Alapállás: Térdelés (térdék kissé szét, lábfej a földön, karok az oldalakon).

Gyakorlat: Testet merev csipővel lassan hátra-hajlítani (a képen látható határig) és lassan visszahajlítani. Hátra hajlításnál be-vissza hajlításnál kiöklözni. Később hátra és előre, míg a fej a földet éri (lásd nyílvonalt).

Gyakorlat célja: A hasizmok erősitése, lógó has meggátálása, a felcömbözmok nyujtása.

Könyvek háziasszonyoknak

Gerson: Tuberkulotikusok konyhasómentes táplálására szolgáló gyakorlati utasítások

Dr. Gerson Miksát, az ismeretlen vidéki német orvost állandóan kínzó fejfájás gyötörte. Ez az öröklött migrén volt kiindulópontja annak a nagy felismerésnek, amely a tuberkulózis gyógyítása terén, ugy látszik, forradalmat jelent. Gerson gyógyművéje új és az eddigiektől itélve, talán nem hiu reményt kelt a betegekben szenvedő milliók szívében.

Gerson dr. eredetileg a migrénben szenvedőkön akart segíteni. Mikor migrénje ellen először összeállított egy diétát, maga sem gondolta, hogy felismerése az eredeti elgondolásnál sokkal nagyobb távlatokat nyit meg. Arról pedig nem is álmodott, hogy e diétájával az emberiség legnagyobb ellensége, a tub. ellen ad új fegyvert és így talán az emberiség egyik nagy jótévedője lesz.

Sauerbruch, a világbiru német sebészprofesszor, aki az orvostársadalomban elismert nagy tekintély, volt az első, aki hitt az ismeretlen fiatal orvos felfedezésében s alkalmat nyújtott arra, hogy egy másik német professzor Herrmannsdorfer, évekig tartó lelkes és türelmes kísérletekkel behozonyíthassa Gerson felfedezésének igazságát. Lexter dr. titkos tanácsos, a müncheni klinika nagynevé vezetője a másodikk, aki hitet tett Gerson mellett, a harmadikk pedig Jastonek professzor, a lupus kezelése terén elismert nagy tekintély. És ma már nem csak Németországban, hanem szerte az egész világon egyre szélesebb

hullámokat vet az a nagy mozgalom, amely Gerson szisztemáját kívánja a tub. elleni küzdelem veresébe állítani és egyre több gyógyhely nyílik meg, ahol az új gyógyművéddel szétnek a tub. s betegnek segítségére.

A német alaposságának megfelelően Herrmannsdorfer az új gyógyműd tankönyvét is megírta és pedig eddig szokatlan módon úgy, hogy az nem csak a beavatottak, az orvosok részére, hanem a szenvedő betegek számára is használható. Nem elvont tudományos terminus technikások, hanem igazán gyakorlati szabályok gyűjteménye a könyv, amely egyszerű, világos nyelven adja meg azokat az utasításokat, amelyeket a betegeknek be kell tartani.

A Gerson-diéta érdekében megindult mozgalomnak csak hasznára fog válni, hogy Herrmannsdorfer könyve most magyarul is megjelent. Az eredetileg német táplálkozási módok megfelelő ételrecepteket dr. Müller Vilmos kir. tan. igazgató főorvos a magyar étkezési viszonyoknak megfelelően dolgozta át.

A könyv, amelynek teljes címe: Herrmannsdorfer »Tuberkulotikusok konyhasómentes táplálására szolgáló gyakorlati utasítások«, a Kultura kiadásában Budapestben jelent meg és megrendelhető: Bisanzky Ignác Budapest V. Csáky-u. 28. címen, postai díjjal együtt 60 dinár.

Nagyságos Asszonyom! A fodrásza is megmondhatja, hogy a
Lotion „Etile Noire” — Lotion „Idyl”
Több mint 100 éve fenálló cégünk szavától a minőségért.
Gellé Fréres
Paris, 6, Avenue de l'Opera

a legjobbak az Ön arcának.

KOZMETIKAI ÜZENETEK

H. B.-né, Ada. Az ön által kért szerek titkos összetételük, amelyeknek alkatrészeit nem ismerjük, tehát róluk véleményt nem is mondhatunk. De általában az ilyen szerek iránt nem nagy a bizalmunk, legcélszerűbb az ön által kívánt beavatkozást minden esetben egyenlítődni. A másik kérdésre vonatkozólag azt tanácsolhatjuk, ha a szárazság feltűnő nagy és a szájak terezdni kezdenek kenje be a haját és a fejbőrét egy kevés brillantinnal. Ezt házilag is előállíthatja, amelynek módja Vécei „Kozmetikai Tanácsadó” című könyvében le van írva. Az állapot megjavulását csak hosszú ideig tartó gondos ápolás után várhatja. Hajszesz használatát nem ajánlom, mert az a kiszáradást csak fokozza.

Cyrano, Zentun. Nagyon sok oka lehet, de eltűntetésére minden esetben az alapintézkedést kell megszüntetni. A vörösséget a legtöbbször az arcbőr zsírossága okozza. Mindent el kell kövénie annak megszüntetésére. Ecélből kerülnie kell a hirtelen hőmérsékletváltozásokat a hidegről melege vagy melege a hidegről. Izgalomtól tartózkodjék. Az emésztését rendezze leginkább megfelelő étrend alkalmazásával. Kevés húst, sok zöldséget és gyümölcsöt egyék. A kályha és a tüzhely mellett ne érje közvetlenül a hőkérgázás. Jó hatással lehet, ha a vörös helyet naponta többször megillatosított benzinnel dörzsöli. Néha eredményes a hidegvizes lábfürdő, máskor pedig a forró vagy hideg ülőfürdő. Mosakodásnál, vagy zsebkendő használatánál nem szabad az arcot feleslegesen dörzsölni. Használhat valami kénes rázókeveréket. A haj hosszadalmas és ha eredményt akar elérni, türelemmel kell lennie.

Oiga, Vel.-Beckerek. Az eddigi tapasztalatok szerint a Hormon krém használata a legjobb módszer a ráncok eltüntetésére.

Teodora, Vinkovci. Azoktól a hirdésektől, amelyek »elragadó, tüzes, ragyogó» szemekhez juttatják, óva intjük. E szerek ugyanis mérges, ugynevezett pupilla tágító szerek — atropint, hyesciamint — tartalmaznak, amelyek, ha a szembe jutnak, úgy annak bogarát abnormisan kitágítják, ami által a szem egyetlen fekete golyónak látszik. Igaz, hogy a szem érdekesebb kifejezést nyer, de elveszti a látóképességét, amennyiben mindent fátyolosan összeolvasva, csak főbb kontúrokból lát. Emellett káros hatása a szemidegkekre is.

Stella, Daruvar. A fogkö az emésztésre kerülő anyagok és a nyál vegyi bomlása folytán rakódik le a fogakra: — természetesen hosszú idő alatt. Kezdődik az örülógokon, ahol eleinte vékony, sárgászürke réteget képez, úgy terjed fogról-fogra, s mind vastagabb, egyenetlenebb kéregt alkot. Vegyileg a fogkö foszforsavas més, magnézium, valamint szén-savas mésből és szerves anyagokból áll. Kemény összetételű, cigarettázó léfialknál szennyes-barna, söt fekete, hőlgyeknél sárga, zöldes sárga színű szokott lenni. Ezeket a lerakódásokat a fogorvos, a kaparó szerszámaival könnyen eltávolítja: a tisztítás után gondos ápolással az újabb fogkö képződést könnyen megakadályozhatja. Reggel és este a fogait fogkefével és fogpor segítségével tisztítja. A fogpor célja elsősorban a fogak mechanikus tisztítása és csak másodsorban az erjedési savak közömbösítése.

Hantos, Csantavir. A számitába jöhető hajfestő szerek a hajat részben kémiai, részben fizikai uton színezik. Ez utóbbiak közé tartozik pl. a tusfestés, amikor kész festéket viszünk a hajra, ez egyszerű bevonnás által fest. Ez említett módszernél a kínai tus oldatát használják oly formában, hogy félliter rózsavízben 15 gramm gumi arabikumot oldanak, végül 25 gr. kínai tus adunk hozzá. Ez a készítmény ében-feltetere fest, de nem tartós, ezért hetenként ismételní kell.

Cs. Sándorné, Odzsaci. Már nem egyszer hangsúlyoztuk e helyen, hogy a hajnak forró vassal való süttetése, égetése annak élettartamát csökkentí, a haj megrepedezik, török, durva lesz, ellenállóképessége csökken, hullani kezd és így megy azután tönk. A haját épen oly tökéletesen gondórré tehetjük, ha forró helyeit csak meleg vasat használunk, de azal tovább szorítjuk a hajtineset. A nedves haj így egyszerű kiszáritás által lesz gondórré: — ehez már 35-40 fokos meleg is teljesen elegendő. A test saját melege is elég volna gondórré minden idegen hő-

forrás nélkül, ha a haját rá tudnánk szorítani a bőr felületére, amint azt a férfiak hajszűkítő segélyével a hajszűkítő formázásánál tessék. Szóval, a hajszűkítő vasat csak annyira szabad melegeíteni, hogy ujjunkkal megtapintva azt melegnek érezzük, de a villája közé csipetett fehér papíron semminemű égetett színezést elő ne idézzon. Még megbízhatóbb módszer, ha egy megfelelő edényben vizet melegeitünk, 35 C foknál betesszük a süttővasat a vízbe, ahol három perc alatt a kellő hőfokra felmelegszik s a mellett a hajnak sem lesz ártalmára. Szépen gondórré tehető a haj minden melege-

tés nélkül is valamely hajgondórré szer segítségével. E kozmetikumokkal a haját benedvesíthetjük és azután hideg hajtűre vagy bodorítóvasra szedjük fel. Ha ekkor pár pillanatig a hajra hideg vassal nyomást gyakorolunk, úgy utána a haj sokáig megtartja gondórréjét.

S. S. Sziveskedjék hozzájárulni intézve megadni teljes címét, úgy kívánságának eleget tehetek.

Vanitum vanitas, Mol. Címére levél ment.

Dr. Vécei Jenő

Rovatvezető:
NESZMÉLYI IZSÓ

Bélyeggyűjtés

Régi szerb bélyeg. Köztudomásu, hogy a régi szerb királyság bélyegei már régóta a klasszikus anyaghoz tartoznak és a nagyvilág országban a bel-földi bélyegkultúrát is csak természetesen fokozott keresletet biztosít ezen bélyegek iránt. Szerbia egyik legérdekesebb bélyegkiadványa, az 1866-ban megjelent *Ujság portálbélyeg* (Michel Porto N. 1 és N. 2), melyet a külföldről érkező újságokra ragasztottak a szerb postahivatalok és amely bélyegeket az eddigi tudomás szerint sohasem bélyegeztek le, hanem a kézbevitelnél a postás letépte a bélyeg felét, míg a másik rész a címzetinél maradt az inkasszált portóösszeg nyugtázása fejében. A katalógusok így csak használatlanul értékelik ezeket a bélyegeket és a használatlanul előforduló példányok mind hamisak. Nemrég Beogradban megkerült a Bosanski Vjesnik 1866. évi, aug. 13-iki száma, amelyet Beogradba címeztek s rajta egy gyönyörű 2 paras bélyeg volt található. Nem kevésbé szép a téglányalaku »Naplaeseno» szövegű betűzettel, mely betűzés az akkori rendes levélbélyegekről ismeretes. Ez az egyetlen elhasznált példány, amely újságnak maradt.

Bélyegmúzeum. A jogoszláv posta a többi ország postáinak a példáját kívánta követni, amikor elhatározta, hogy egy bélyegmúzeumot állít föl. A múzeumi ügyekben Derocó, a neves beogradi gyűjtő, a posta tanácsadója, aki erősen tevékenykedik abban az irányban, hogy egy-két külföldi, híres szerb gyűj-

tés nélküli is megszerezhesse a múzeum részére.

Uj palesztinai bélyeg jelent meg és pedig 1-50 mil.-ig terjedő portóösszegben. Az értékszámok felett most »Mills» olvasható és nem »Millimes» mint eddig.

A luzerni bélyegaukcióna olyan hatalmas anyag gyűlt össze, amely pártját ritkítja. A görög Lavenir, a finn Lindberg, egy albán, egy a háboruban elesett francia admirális általános gyűjteménye, a tüneményes ónémet, svájci, olasz spanyol és más híres gyűjtemények bizonyára vonzani fogják a gazdag bélyeggyűjtőket az aukcióna.

Egy kétnillió bélyeggyűjtemény kálváriája. Néhány héttel ezelőtt Széchenyi Jenő gróf magyarországi nagybirtokos feljelentést tett Fischer József szepri magántisztviselő ellen, hogy a gróf kastélyából egy bélyeggyűjteményt lopott el. A vizsgálat során megállapították, hogy a gróf kastélyban különböző gyűjtemények és műkincsek voltak ugyan, a bélyeggyűjtemény azonban nem a gróf tulajdona, hanem Fischer József tulajdona volt, mert ő ezt a gyűjteményt gyerekkora óta, 30 esztendői fáradságos munkával gyűjtötte össze. A bélyeggyűjtemény tulajdonosát így Fischer javára megállapították, azonban az értékes gyűjteményről tudomást szerzett az adóhivatal is, amely a szakértők meghallgatása után megállapította, hogy a gyűjtemény értéke kétszáz ezer pengő és ez alapon vagyon- és forgalmi adóval adózhatta meg Fischer gyűjteményét.

MARADJUNK MA ITTHON

Az e rovatban foglalt rejtvények és talányok megfejtését olyan időben kell beküldeni, hogy legkésőbb esütörtökig beérkezzenek a szerkesztőségbe. A horitékra feltűnően rá kell írni ezt a két szót: »Maradjunk otthon». Minden egyes talány megfejtése egy

pontot jelent. A keresztrejtvény megfejtése 5 pont. A megfejtők között könyvjutalmat sorsolunk ki. Mindenki annyiszor vesz részt a sorsolásban, ahány megfejtést beküld.

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Mindenki a maga szerencséjének kovácsa.
2. Végtelen szerelem.
3. Értelen szerelem.
4. Titkos zár: Harag, Forog, Forum, Porró, Kalap.
5. Monaco.
6. Vetítógép.
7. Kegyesrend.
8. Kettő áll a vásár.
9. Különös egybekelés.
10. Föfelölt ember.
11. Vihar előtti csend.
12. A sikertelen kísérlet.

Keresztoros rejtvény:

Vízszintes sorok: 1. Vonaglik, 7. Jobbra át! 14. Green, 16. Greis, 17. Ri, 19. Árva, 20. Neit, 22. Akiknek a szívük fáj... 27. Trlo, 28. Szi, 29. Auge, 30. Leise, 31. Start, 33. Magas, 34. A kin, 35. Frakció, 37. Lasz, 38. Yard, 40. Króm, 42. Tompa, 43. Apa, 4. Drapp, 46. Pang, 48. Dita, 50. Utak, 53. Cinkelt, 56. Jáva, 59. Berág, 61. Nyelv, 62. Bódog, 63. Olaj, 65. Erő, 67. Báll, 68. Világkörről utazás, 73. -ik, 74. Hótt, 75. Nyir, 78. Dobás, 80. Százéves, 81. Tanító ur.

Függőleges sorok: 1. Váratlan, 2. N. G., 3. A Rákos nympirlájához, 4. Cern, 5. Leves, 6. Inak, 8. Ogní, 9. Ereve, 10. Botú 11. Ritka alma a jóbarát, 12. Jobbra át, 13. Terjeszt, 15. Kasza, kapa kerülő, 18. Ikrek, 21. Tágas, 23. IIII, 24. Asta, 25. Zirc, 26. Fuga, 31. SRD,

32. Tik, 35. Franc, 36. Ordít, 39. Apa, 41. Ért, 45. Rubovics, 47. Gin, 48. DLV, 49. Magister, 51. Telik, 52. Aral, 54. Nyer, 55. Elöl, 57. Adáz, 58. Volát, 64. Oktáv, 66. Guyon, 69. Gore, 70. Ötle(t), 71. Inda, 72. Tibi, 77. Ma, 79. S6.

*

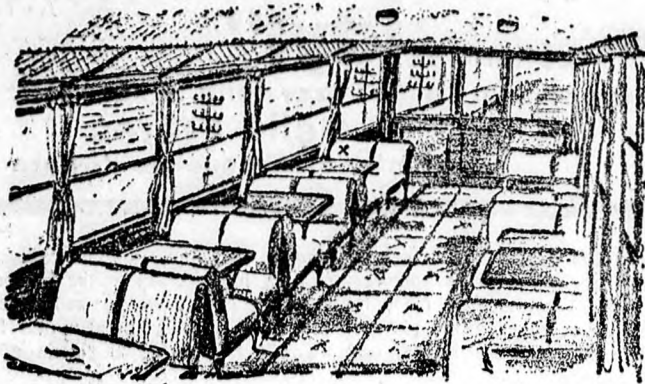
Helyes megfejtést küldtek be: Csomasz Dezső Szubotica 14, Fodor Irma Odzaci 5, Puskás Emma Tornyoosuzta 12, Svare Leopold Kovacsica 3, Bellán Mátás Crvenka 17, Zsilinszki Ilonka Stara-Kanjiza 1, Saaghy Babus Belimonsztir 12, Kopilovics Sztevan Szlara-Moravica 5, Kirschner Magda Szombor 4, Kuczo Juliska Szlara-Moravica 4, Brückner Györgyné Novibecej 8, Schlanger Klári Zagreb 2, Szatmáry Kálmán Szubotica 2, Vig Bözsi Noviszad 1, Hübsch Roza Csakovec 1, Cathry Klára Szubotica 16, Nyul József Noviszad 11, Bukovenszky Emma 4, Schiller Zoltáné Makrin 17, Schwirlich Béla Vel.-Beckerek 11, Hieber B. Vel.-Beckerek 6, Hillier Sarolta Szarcsa 11, Tunesy Gáborné Szombor 6, Kőszeghy Józsefné Bácska-Palánka 16, dr. Beer Jenőné Topola 19, dr. Schutz Miklósné Odzsaci 12, Meller Ernő Brunn 15, Mihálovics Erzsébet Topola 4, Dieners Károly Novibecej 8, Rózsa József Melenci 11 egység.

*

A kitűzött könyvjutalmakat megnyerték: Werner Gyula Ardársfalva de Andrásfalva című 2 kötetes regényét Nyul József Noviszad, Pekár Gyula Livio 16-hadnagy című 2 kötetes regényét Hillier Sarolta Szarcsa.

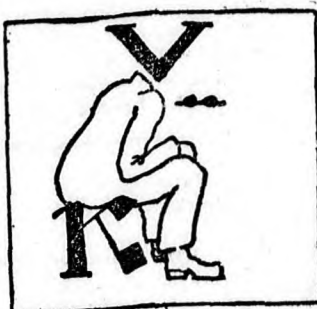
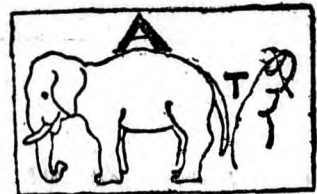
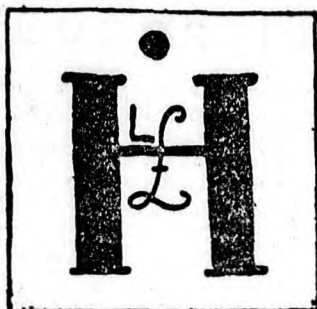
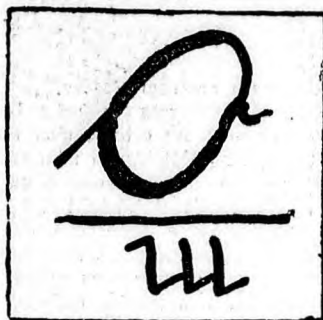
A nyertesek küldjenek be 10 dinárt postaportóra.

1. **Az étkezőkocsiban**

A x-tel megjelölt helyen egy nő ült. Valami igazítani valót fedezett fel hajában. Milyen mozdulatot kellett tennie, hogy tükörbe nézhessen?

Betű- és képrejtvények

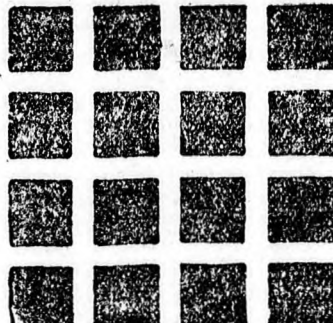
11. **Pontos rejtvény**

O	.
B	.
S	.
E	.
I	.
AZ	.
X	.
A	.
O	.
S	.
A	.
O	.

A pontok segítségével egy mondatot nyerünk.

A kis fehér négyzet nagyobb-nak látszik, mint a kis fekete négyzet.

A fekete alapot egyközűen át-vezelő s így egyenlő négyzetekre osztó fehér csíkoknak keresztelődő pontjain egy-egy tisztán észrevehető, elmosódott szélű, kerek alakú árnyék látszik.

Keresztsoros rejtvény

(Copyright by Bokor Lajos - Bácsmezei Napló)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15			16		17					18			
19													
20					21					22			
23				24				25		26			
27				28		29		30	31				32
33	34			35				36			37		38
39				40									
41			42								42/a		
43				44	45				46	47		48	
49				50				51			52		
53				53				54			54/a		
55			56						57		58		59
60		61			62	63		64		65			66
67	68					69							
70						71					72		
73					74								75

- Vízszintes sorok:**
- Szülő
  - Az a táblázat, amely a bányagilletteket sorolja fel
  - Tisztogató eszköz
  - Folyó Dél-Franciaországban
  - Ez az igazán kedvelt hordó
  - Bűnét leplezi
  - Egészen hiábavaló fáradság
  - Diszitmény épületeken
  - Szeretek — latinul
  - Okhatározó
  - Foglalkozás
  - Híres dalöltő volt
  - Az „Attília lakomája” című kép festője
  - A. m. ős
  - Az üzletkötést előzi meg
  - Dutordarab
  - Magyarul: csak
  - Helyhatározó
  - Idegen pénz
  - Szállóigévé vált idézet a Szentiványi álomból
  - Cigány huzza
  - a) Földragadó
  - A pénzügyi szimfónia felfalálója
  - Visszafelé olvasva egyik mássalhangzó fonetikus hangzását kapjuk
  - Helyhatározó
  - A vízszintes 57-es 1., 2. és 4. betűje
  - Módhatározó
  - Termelési ág
  - Alóiban, felső és király aduból (az ékezet felesleges)
  - Haj — angolul
  - A piroshegy hollandi sajt neve (fonetikus)
  - A meghatározott díja valamely szolgáltatásnak
  - Fülbontó
  - Idegen kötőszó
  - Ilyen posta is van
  - Büntetendő cselekmény
  - A bank pénzt ad érte
  - Jónagyra nyitja a száját
  - Hősköltemény

74. A török szultánok címe volt
75. Földmívelő teszi

- Függőleges sorok:**
- Meglepett — tréfás szóval
  - Madár — névelővel
  - Népszínmű figura
  - ... mediocritas — az arany középut
  - Fuvóhangszer

- Politikai harcok idején sűrűn előfordul
- A fonalat gombolyítják rá
- ... — logia = állattan
- Felsőolaszországi város, boráról híres
- Félsziget Európa északi részén
- A katolikus anyaszentegyház egységének dogmája
- Egy sűrűn alkalmazott gyógyeljárás felfedezője
- Női név
- Pihenés — idegen szóval (fonetikus)
- Védekezik ellenkezője
- Régi ház
- A. m. kukoricafosztás
- Balga
- Német férfinév
- Fának vav
- Tü. cőrnával segíthetsz rajta
- Testileg, lelkileg egészséges ember bürtökában van
- Német Wagner énekes
- Glasz női név
- Az üldözött után harsogják
- Tenger — idegen nyelven
- Taktus
- Só — idegen nyelven
- Lásd 59. függőlegest
- Zár ellenkezője
- Gyász, betegség, pénztelenség stb.
- a) Az Otida álnév alatt írt angol írónő neve
- A tizenharmadik században élt neves költő
- Örlemény
- A japán teaházak táncosnője (névelővel)
- Városka Csehszlovákia legnyugatibb határán
- Rovar
- Ugyanaz mint 10 függőleges
- Német filmesillag keresztneve
- Számolási műveletet végez
- Állam
- Eskü — németül

— Nékem nincs ritók szülékem — felelt a nap néne, — de Tündér Lona igen ilyen egy pár gyermeket keres a kik arany uszályát fogják, mikor sétálni megy, hát csak menjenek hozzá.

— Igen ám — felelt Jóska — de nem tudjuk az utat, meg aztán ehesek is vagyunk.

— No csak menjetek be — szólit erre a nap néne — van odabenn emni-imni való és pihenjétek, aztán csak menjétek az úton, míg elértétek az üveghegyhez, ott lakik Tündér Lona; most pedig Isten áldjon, mert engem várnak már az eruberek, hogy süssék le a földre, melegeit emi és növelni a fűt, fát, bokrot — és azzal sietve elment.

A gyerekek bementek a házba, ették, ittak, megpihentek. Aztán utnak indultak megit naxy örömmel, hogy lesz már szülékük és nem kell kéregetni a rossz emberekől. Men-tek-mendegéltek megit egy jó darabig, míg egyszer csak ugyan elérkeztek az üveghegyhez, amelyiknek a tetején a Tündér Lona kastélya volt, csupa aranyból-ézüstből. Hanem

— Igen ám — felelt Jóska — de nem tudjuk az utat, meg aztán ehesek is vagyunk.

— No csak menjetek be — szólit erre a nap néne — van odabenn emni-imni való és pihenjétek, aztán csak menjétek az úton, míg elértétek az üveghegyhez, ott lakik Tündér Lona; most pedig Isten áldjon, mert engem várnak már az eruberek, hogy süssék le a földre, melegeit emi és növelni a fűt, fát, bokrot — és azzal sietve elment.

A gyerekek bementek a házba, ették, ittak, megpihentek. Aztán utnak indultak megit naxy örömmel, hogy lesz már szülékük és nem kell kéregetni a rossz emberekől. Men-tek-mendegéltek megit egy jó darabig, míg egyszer csak ugyan elérkeztek az üveghegyhez, amelyiknek a tetején a Tündér Lona kastélya volt, csupa aranyból-ézüstből. Hanem

— Jóságos Isten! mit keres itt ez a két kis poronty, a hol még a madár se jár.

A gyerekek illedelmesen köszöntek neki.

— Jó estét kívánunk, öreg anyó, nem fogadna meg min-ket kis cselednők? nagyon fáradtak és ehesek vagyunk.

— Nekem nincs ugyan szülékem cseledre, mert ha kell, Mire az öreg anyóka azt felelte:

— Nékem nincs ugyan szülékem cseledre, mert ha kell, ott van az esticillag, az segít nekem. Hanem azért marad-jatok itt éjszakára, emni-való is akad. Reggel aztán menjétek el a nap nénemhez, tul a vízen, majd ő talán elfogad.

Ezzel bevezette a két gyermeket a kunyhóba, emni, imni adott nekik, a gyerekek meg a macskával osztották ruháját, hogy felmenjen az égre világítani.

A gyerekek pedig széken lekérdtek és elaludtak, a macska pedig lábukhoz kuporodott és ott szundított.

Reggel, mikor felkeltek, már a holdanyó megit ottom, hogy csak menjének egyenesen ki az erdőből és majd a vízen tul meglátják a nap nént házáit, menjenek egyenesen oda.

A gyerekek vígan indultak utnak, a fekete macskával együtt, az pedig a macskamézet cipelle. Váitig mondták neki, lesz rea.

Csakhamar kiláltak az erdőből és meg is látták a nap

— Jóságos Isten! mit keres itt ez a két kis poronty, a hol még a madár se jár.

A gyerekek illedelmesen köszöntek neki.

— Jó estét kívánunk, öreg anyó, nem fogadna meg min-ket kis cselednők? nagyon fáradtak és ehesek vagyunk.

— Nekem nincs ugyan szülékem cseledre, mert ha kell, Mire az öreg anyóka azt felelte:

— Nékem nincs ugyan szülékem cseledre, mert ha kell, ott van az esticillag, az segít nekem. Hanem azért marad-jatok itt éjszakára, emni-való is akad. Reggel aztán menjétek el a nap nénemhez, tul a vízen, majd ő talán elfogad.

Ezzel bevezette a két gyermeket a kunyhóba, emni, imni adott nekik, a gyerekek meg a macskával osztották ruháját, hogy felmenjen az égre világítani.

A gyerekek pedig széken lekérdtek és elaludtak, a macska pedig lábukhoz kuporodott és ott szundított.

Reggel, mikor felkeltek, már a holdanyó megit ottom, hogy csak menjének egyenesen ki az erdőből és majd a vízen tul meglátják a nap nént házáit, menjenek egyenesen oda.

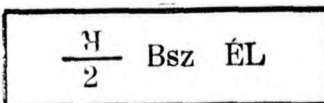
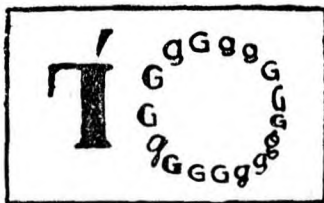
A gyerekek vígan indultak utnak, a fekete macskával együtt, az pedig a macskamézet cipelle. Váitig mondták neki, lesz rea.

Csakhamar kiláltak az erdőből és meg is látták a nap

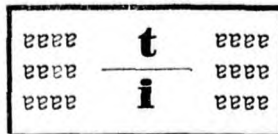

Létra

Y	J
Á	N
A	N
O	R
A	S

Menjünk fel a létrán és jöj-jünk vissza úgy, hogy a közben elolvasott betűk egy híres költő nevét adják.

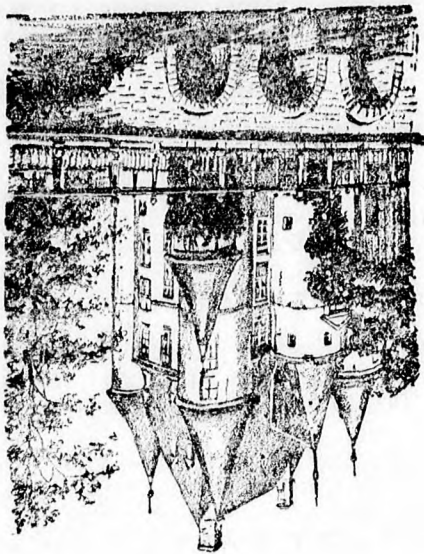
REJTETTKÉP
Hol van a nyul?

Szeretet

Óh szeretet! be jó vagy te!
Amerre jársz a világon
Tündér-léptel, angyal-szárnyon:
Baj elvonul, könny felszárad,
Mosolygóvá lesz a bánat.
Óh szeretet! be jó vagy te!
Óh szeretet! be szép vagy te!
Ha te egyet mosolyogsz ránk:
A menyország szául le hozzánk,
Gyűlölségből szeretet nő,
Pusztaságon rózsá erdő.
Óh szeretet! be szép vagy te!

A macska egy kicsit gondolkodott, aztán azt mondta, volnának. Látta a macska, hogy Marika alig vándoroz, azt tanácsolta, hogy ülnének le pihenni egy kicsit. Le is ültek, de a pihenés se sokat használt az éhség ellen. El is mondták a macskának, hogy biz ok, ha jólakhatnának, talán fáradtak se voltak. Látta a macska, hogy Marika alig vándoroz, azt tanácsolta, hogy ülnének le pihenni egy kicsit. Le is ültek, de a pihenés se sokat használt az éhség ellen. El is mondták a macskának, hogy biz ok, ha jólakhatnának, talán fáradtak se voltak. Ott maradtak Tündér Iónánál, jól élték, boldogok voltak és máig is élnek, ha meg nem haltak.

— Na ti ugyan szépen megíratatok engem. En elme- gyek macskamézet keresni reggelre és ti azalatt szépen el- indultok. Majd a lelken kizsákdadt, míg utolértetek. Mäskor ne hagyjátok el mert még szilkségek lehet rám. Jóska mosolygott az elbizakodott beszéden, hogy nekik szilkségük lehetne a macska segítségére, de Marikának nem volt mosolyogni való kedve, nagyon éhes és nagyon fáradt.

Morgó Mackó ujabb kalandjai

A nemzetes urnak
a Habostorta olvasóihoz
sajátmancsulag
írt levelei

Másolta
K O R O P A L

Ezzel kifelé igyekezett a szobából. Nekem azonban eszembe jutott, hogy levelet kell írnom a Habostorta szerkesztőségének és azért utána szóltam:

— Zsuzsánna asszony, ha már itt van, legyen szíves menjen csak be a másik szobába és hozza ide nekem onnan a kalamárist.

— Milyen Marist? Nincsen ott semmiféle Maris.

Nem akartam bosszankodni Hümmöge Zsuzsánna újabb együgyűségén, hát azért csak nevettem.

— Nem Maris az, Zsuzsánna asszony. Hanem kalamáris, a tintásüveg, amelyikben benne van az író toll is. Kalamáris!

— Hja, kalamáris, — csudálkozott Hümmöge Zsuzsánna, — no ha kalamáris, akkor megyek máris.

Ezzel eltűnt, de a következő percben már visszatért, letett az asztalra egy kicsiny üveget, melyből hosszú piroszsinű szár állott ki. Mikor aztán Hümmöge Zsuzsánna magamra hagyott, szépen sorjában elgondoltam, hogy miképpen fogom megírni leveletem a Habostortának. Aztán az asztalfiából előszedtem egy iv papírost, azt szépen kiteregttem magam elé, kivettem a kalamárisból a tollszárat és írni kezdtem.

Mordizomadt!

Megint csak káromkodnom kell, amikor arra gondolok,

— Nem, — szolt a macska, — énnekem oda nem lehet megy velük? Akkor azt kérdeztek a fekete macskától hogy hát ő nem próbálta és csak menjem fel egész bátram. A két gyerek meg- szának és csak menjem fel egész bátram. A két gyerek meg- hogy kössék talpuk alá, majd az nem enged, hogy lecsusz- néz darabba a macskamézet és azt mondta a gyerekeknek, A két gyerek nem akarta himni, de a macska felvágta most ez feleget benneteket Tündér Iónához.

— No lássatok gyerekek, milyen jó, hogy nem dobtuk el, ránezték. Aztán elővette megint a macskamézet: mi lesz most velük, de a macska ravaszul mosolygott, mikor A két gyerek megint összenézett nagy szomorúan, hogy lesiklanak.

Már most hogy jutnak fel az üveghegyre, hiszen arról rögtön

Balázs bácsi postája

Légutóbbi fejtörök helyes megfejtése: *Kivül tágasabb, belül szo- rosabb. Nusl, Mari, Sári. Addig nyújtózkodj, ameddig a takaród ér. Egy fecske nem csinál nyarat, Szegény ember szándékát, boldog Is- ten bírja.*

Helyesen fejtették meg: Gyurák Józsi és Mancsi, Schumacher Irénke és Rózsika, Ujvári Bandi, Domonkos Katóka, Halbrich Gyula, Schweizer Erzsike, Balahó Feri, Ferdinándy Iónka, Olasz Sárika és Antika, Ország Zsuzsika, Handler Annus és Ferike, Reis Éva, Kovács Juliska, Dieners Karcsi, Brückner Laci és Gyuszi, Polacsek Imriske és Lacika, Kávay Ancika, Gerber Géza, Kalmár Gabika, Hegyesi Hermina, Bach Palkó, Lönyfi Stefi, Berger Kató, Reich Vera, Fischer Nelly és Évi, Lévay A. Katóka, Molnár Mariska, Csókás Annikó, Péter Etelka, Berky Ilke, Szalkity Mica, Piri Mariska, Puliszák Mik- lós, Szlávik Margitka, Pálly Jolán, Katona Kató, Miloszavlyevics Vera, Nagy István, Kanyó Rozálka, Balog Sanyi, Berger Perkó, Nemes János, Hán Imre, Engler Béla, Vince József, Torma Géza, Luszty György.

A jutalomkönyvet Reis Éva nyerte el.

ÜZENETEK:

Pálly Jolán: Köszegi Irénke pontos címe: Subotica, Cara Lazara u. 8. Horváth Erzsike levelét várom, ha találkozol vele, mondd meg. A jutalomkönyvekért írj a Margit nének, ő elfogja küldeni az Erzsikét is. — **Szlávik Margitka:** Szorgalmasabban lehet írogatni, ha a jutu- lomkönyvet el akarod nyerni. Fejtöröket is küldhetsz. — **Pulizák Miklós:** Téged is szívesen fogadlak a Habostorta táborába, mint minden jó gyereket. Szép rendes tiszta írásod van, megérdemled a dí- cséretet és ha szorgalmasan megfejted a fejtöröket, jutalomkönyvet is nyerhetsz. — **Szalkity Mica:** Köszönöm kérdésed, én is egészséges vagyok. Hogy megy az írás? — **Berky Illi:** Írj Péter Etelkának, ki türelmetlenül várja levelére a választ. — **Fischer Nelly és Éva:** Mért irtok olyan ritkán? Miért nem ír az Éva is? — **Kalmár Gabika:** Legközelebb ha írsz, azt is ird meg, hanyadikba jársz és milyen is- kolába? — **Brückner Laci és Gyuszi:** A megígért fejtöröket még mindig várom. — **Balahó Ferkó:** Az írásod kezd javulni, szebb betű- ket írsz, csak még mindig akad hiba is. Vigyázz Ferkó, igyekezz a hibákat kijavítani mire jön a Mikulás mert majd a megígért suhogó **mogyorót** ő fogja elvinni. — **Domonkos Katóka:** Írj a Margit nének hogy küldje el a jutalomkönyved. A pontos címet ne felejtse el.

ma. Mikor meghozták, apró falatokra vágdalva próbálgat-
lényét. Aztán elküldték a mérszárshoz, hogy hozzanak mel-
czhoz görbe karmival, alig akarta elérkezni a gyerekek mel-
Beteiték aztán a kettecbe, bár erősen ragaszkodott La-
padlásán találtak négyet és négyen lévén, megosztották rajta.
felel, hogy a kateályban van egy ócska torony és annak a
vén a szigorúság. Mire Laci látható megkönnyebbüléssel
— Hol is szedted te haszonmatlan, most mit eszedbe jut-
hát ha nem fogjuk tudni táplálni és a szegény állat elpusztul.
szük a kettecbe, szói a mama, de mégis kár volt elhozni,
Már most az volt a kérdés, hogy mi legyen vele. Betesz-
a szűkre pihés bagolyok.

egy papagálynak sem örveendhettek volna jobban, mint ennek
hogy ez bizony csak bagoly, de azért az öröm nagy volt és
lott beszélni. De a gyerekek hamarosan megmagyarozták,
rétől azt hitte, hogy papagály és ő olyat már látott és hal-
amelyik beszélni is tud, ha megtanították. Persze a görbe cső-
Már némi nagy bölcsen megjegyzi, hogy ez olyan madár
nyitja, de sérti a világszág és hamar behunyja megint.

len madártörökében. Az pedig nagy fekte szeműt olykor fel-
kezik a rendtartásról és gyönyörködik a tehetele, ügyet-
Nagy riadalom támadt erre, még a mama is meglede-
pelyhes baglyot.

zelebb is jönnek és Laci előhuz a kabátja alól egy szűkre
rűszeggel kitalának fel: »Jaj de szép madár!« erre aztán kö-
csak arra lesz figyelme, mikor a kis lányok nagy gyönyör-
A mama Mari nével a tornácban üldögi és beszélget és
Huskával és Málival.

és kérdőre vonják: »Oh, hiszen már régóta kiinn beszélgetek
lányok jó villámhárítók lesznek. Megmondja majd ha bejön
varon, ami látható megkönnyebbülést szerez neki, mert a kis
hogy nehogy megszorítsa. A kis lányokat kiinn találja az ud-
dehogy szorongat, sőt inkább nagyon is vigyázni látszik,
Valami titkos dolgot szorongat a kabátja alatt. Azaz
patot nyer.

ménység csillog a szemében, hogy talán valóságos bocsá-
mert nem volt olyan későig elbocsátva, de valami titkos re-
Laci nagyon alázatos ábrázattal kullog haza este felé,

A bagoly

Nóta a síró babának

Csitt te baba, csitt, csitt   *Viláért se légy rossz*
Oh, te kicsi drága   *Ne pityeregj egyre,*
Édes jó anyádnak   *Mert elmegyén aztán*
Üdve, boldogsága.   *Mamának a kedve.*

Jer no ide lelkem
Aztán maradj szépen
Kedves nénikédnek
Szerető ölében.

Adomák a gyermekszobából

Tagolni tanult a kis paraszt gyermek. Éppen produkálni
állították ki a vizsgán s a kezébe nyomott ábécés könyvből
elkezdte:

— P. o. = po, h. á. r. = hár. — itt megakadt.
— No mondd ki most egyszerre.

A fiu sehogysem bírta kihozni. Küzködik, erőlködik, nem
megy.

—Hát — sietett segélyére a tanfelügyelő — miből iszik
édes apád?

— Kulacs — feleli amaz, nagy lélegzetet véve.

*

Tandér: Városunknak több hidja van. Mondd meg Pál,
mire szolgálnak ezek.

Pál: (hallgat.)

János: Én tudom, tanár ur.

Tandér: Nos?

János: Hogy a víz átfolyhasson alattuk.

*

Tanító... és mindezeknél fogva nincs kizárva, hogy a
holdban is laknak élő lények.

Egy fiu: Kérem, tanító ur, hát hová mennek ezek, mikor
napfogyatkozás van?

teléssel!
előtűk terem a fekete macska és azt mondja nagy nehe-
émi. Már a kis Marika ereje fogatlan volt, mikor egyszer csak
csillapítván éhségüket, de az erdő csak nem látszott véget
Hát csak mentek, mendégéltek. Egy pár szem epertel
kérjünk.

nek az erdőből, majd találnak házat, ahol egy falat kenyereit
biztatja Marikát, hogy ne féljen, csak ha egyszer kiinn lesz-
reggeli nem jelentkezett sehol, pedig éhesek voltak. Jóska
fortásból jót ittak és megmosták arcukat, kezüket, hanem a
busultak utána, hanem szaporán unak eredtek, kezüket, hanem a
kor látták, hogy a fekete macska nincs sehol. De nem sokat
Reggel korán felbredtek és indultak tovább, mi-
Be is bujtak és csakhamar elaludtak.

mernek, de azért a két gyermek kényelmesen elfért benne.
macskának nem kellett olyan magas és tágas, mint egy em-
de oly kicsi, hogy csak négykézláb bujhattak be. Persze a
ahová a macska vezette őket. Abban volt egy kis bartlang,
Jóska beleegyezett és csakhamar elérték egy sziklához.
Zomban nem pihenhetnétek?

— Dehogy nem, — szólt a macska, — hát az én bartlan-
lefelehetnek egy kicsit aludni, mert bizony fáradtak vagyunk?
— Hallod-e szolgám, nem tudnál-e valami helyet, ahol
mondja Jóska a macskának:

tak és bizony meglehetősen fáradtak is voltak. Egyszer azt
Eközben becselődött ésők még mindig az erdőben vol-
fogasztott el, látszott hogy rettentetesen éhes volt szegény.
megosztotta vele kis darabka kenyerét, mit a macska jóízűen
most a teteik vagyok, hát adatok emi. — Jóska rögtön
A macska egyet nyújtózott és azt mondta, hogy — már
Jóska fotta a kezébe. Akkor aztán letette a macskát.

kára kötötte a spárgát, hogy ne szorítsa és a másik végét
A macska beleegyezett és a kis Marika ügyesen a nya-
engedle, hogy spárgát kössön a nyakára, akkor leteszi.
ta neki, hogy ha csakugyan nem volt szándéka bántani őket,
nem volt. De Jóska még mindig kételkedett, aztán azt mond-
rika kezébe levő kenyeret akarta elkapni, egyből szándéka
A macska azt felelte rá, hogy nagyon éhes volt és a Ma-
hogy végig karmolta a kis lányt.

talják, akkor akort ugrott a Marika vállára oly dühösen,
hogy ha olyan jámbor, békés természetű, mint a szavai mu-
Végre mégis megszólalt ő is és azt kérdezte a macskától,

hogy mi történt akkor, mikor végigszántottam a tollal a pa-
piroson, hogy leírjam a nagy K betűt, mert úgy akartam kez-
deni leveletem: Kedves Habostorta, akkor rémültem láttam,
hogy a papiroson betű helyett nagy poca képződik. Megnéz-
tem a tollszárat, mert azt gondoltam, hogy valami piszok
ragadt rá és azért csinálja a pocát. Hát akkor láttam, hogy
nem tollszár van a kezemben, hanem kicsiny festő ecset,
olyan, aminővel az iskolákban a gyerekek szoktak pingálni.
Nem tudtam elképzelni, hogyan kerülhetett ez a pemzli a
tintásüvegbe. Biztosan a Muncurkó cserélte ki. Azért hát át-
mentem magam a másik szobába, ahol rendszeren a leckéjét
szokta csinálni a Muncurkó bocs. Nem volt éppen bent a szo-
bában, azonban az asztalon ott láttam heverni a tollszárat,
amely máskor mindig a tintásüvegben volt. Fogtam a toll-
szárat és vissza akartam menni az én szobámba, hogy egy
uj árkus papiroson megírjam a levelet, mikor nyílt az ajtó és
belépett Muncurkó, aki a kezében egy nagy iv papirost tar-
tott. Nem akartam haragudni s azért barátságosan kérdeztem:
— Mondjad csak, Muncurkó, — miért vetted ki a tintából
a tollszárat és miért tetted bele helyette az ecsetet?

— Azért, papa, kérem, mert festettem. Éppen az előbb
lettem készen és elmentem Hümmöge Zsuzsánna nénihez a
konyhába, hogy megmutassam neki a festményemet, de nem
találtam a konyhában. Vártam rá egy kicsit és amikor belé-
pett azt mondotta, hogy behoztad vele a szobádba a kala-
márist, mert írni akarsz. Ezért most visszasiettem, hogy
odaadjam neked a tollat, mert eszembe jutott, hogy a tintás
üvegben ecset van és azt gondoltam, hogy nem veszed észre
és pocát csinálsz a papiroson.

Az igazat megvallva, eredetileg meg akartam verni a
Muncurkót, amért a tintás üvegből kivette a tollszárat és az
ecsetet tette be helyette, de a mikor ilyen szépen kimagya-
rázta a dolgot, elhatároztam, hogy nem bántom. Kíváncsi
volam azonban a rajzára. És azért így szóltam hozzá:

— Hát mutasd csak azt a festményt, Muncurkó amit tin-
tával festettél.

Muncurkó erre büszkén mutatta felém az iv papirost.
Vastag tintás vonalakkal egy számárfej volt arra kipingálva.
Alatta pedig ez a felírás volt:

— Ez nem a papa, hanem egy számár!

— Tyü, mordizomadt! Eszembe jutott az egész jubl-
leum, de leginkább az arcképleleplezés, amely miatt olyan

